

**LIIKENNEVAKUUTUKSEN
KORVAUSOHJEET 2022**

LIIKENNE- JA POTILASVAHINKOLAUTAKUNTA
Liikennevahinko-osasto

Lintulahdenkatu 10
00500 Helsinki
puh. 010 198 200
liikenne@liipo.fi
ISSN 0789-5550

53. painoksen alkulause

Liikenne- ja potilasvahinkolautakunnan liikennevahinko-osaston vuosittain julkaisemilla liikennevakuutuksen korvausohjeilla pyritään yhtenäistämään liikennevahinkojen korvauskäytäntöä. Lisäksi ne tarjoavat tietoa liikennevahinkojen korvauksista ja korvaustoiminnasta.

Liikenne- ja potilasvahinkolautakunta on riippumaton ja puolueeton liikenne- ja potilasvahinkoasioita käsittelevä oikeussuojaelin. Lautakunnan tehtävänä on antaa ratkaisusuosituksia ja lausuntoja yksittäisissä liikennevakuutuslain, liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain ja potilasvakuutuslain (948/2019) mukaisissa korvausasioissa. Lautakunta voi antaa myös yleisiä edellä mainittujen lakien soveltamista koskevia suosituksia. Lautakunnan tulee pyrkiä korvauskäytännön yhtenäistämiseen sekä liikenne- ja potilasvahinkoja koskevan yleisen tiedonsaannin edistämiseen tiedottamalla toiminnastaan ja ratkaisukäytännöstään.

Lautakunnan toiminta perustuu lakiin liikenne- ja potilasvahinkolautakunnasta (959/2019), lautakunnasta annettuun asetukseen (756/2020) ja liikennevakuutuslakiin.

Valtioneuvosto asettaa lautakunnan jäsenet ja varajäsenet. Lautakunnan toimintaa valvoo Finanssivalvonta.

Liikennevahingot korvataan liikennevakuutuslain mukaan. Ellei liikennevakuutuslaissa ole toisin säädetty, korvaukset määräytyvät vahingonkorvauslain mukaisesti. Useimmiten liikennevahinkoon syy-yhteydessä olevat epäedulliset seuraukset korvataan täysimääräisesti. Tähän pääsääntöön on kuitenkin poikkeuksia: joissakin tilanteissa korvausten määrää on rajattu mm. tarpeellisuus- ja kohtuullisuusnäkökohtien perusteella. Vahinkoa kärsineellä on lisäksi velvollisuus rajoittaa vahinkoa. Korvausta voidaan myös alentaa tai evätä se kokonaan vahinkoa kärsineen oman myötävaikutuksen perusteella. Näitä tilanteita selostetaan tässä julkaisussa tarkemmin eri otsikoiden alla.

Kaikkien korvausaiheiden osalta korvauskäytäntöjä ja korvausmääriä ei ole tarkoituksenmukaista ohjata yksityiskohtaisilla korvausohjeilla. Korvausohjeen puuttuminen ei siis ole osoitus siitä, että esimerkiksi jotakin liikennevahinkoon syy-yhteydessä olevaa kulua ei kuuluisi korvata liikennevakuutuksesta. Kussakin tilanteessa oikeus korvaukseen arvioidaan ensisijaisesti liikennevakuutuslain ja vahingonkorvauslain perusteella.

Liikenne- ja potilasvahinkolautakunnan verkkosivuilla www.liipo.fi on myös tietoa korvauskäytännöstä ja lautakuntamenettelystä korvausohjeet-otsikon alla. Verkkosivujen korvausohjeet-osio ei ole täysin samansisältöinen tämän julkaisun kanssa. Verkkosivuilla on myös julkaistu lautakunnan ratkaisusuosituksia ja lautakunnan vuosittain antamat soveltamisohjeet.

Verkkosivuilla julkaistava aineisto on mahdollista myös tilata lautakunnalle ilmoitettavaan sähköpostiosoitteeseen.

Helsingissä 28.2.2022

LIIKENNE- JA POTILASVAHINKOLAUTAKUNTA

Juha Mikkola
puheenjohtaja

Sisällysluettelo

HENKILÖVAHINGON KORVAUKSET

1. Sairaanhoidokustannukset ja muut tarpeelliset kulut	9
Liikennevakuutuksen hoitotuki	10
Vaatelisä	12
2. Ansionmenetys	15
3. Tilapäinen haitta	29
4. Pysyvä haitta	36
Pysyvä kosmeettinen haitta	44
5. Läheisen oikeus sairaanhoito- ja muihin kulukorvauksiin sekä korvaukseen ansionmenetyksestä	50
6. Hautauskulut	52
7. Elatuksen menettäminen	53
8. Läheisen oikeus korvaukseen henkisestä kärsimyksestä	64
9. Oikeus läheisen kuoleman perusteella sairaanhoito- ja muihin kulukorvauksiin sekä korvaukseen ansionmenetyksestä	66
10. Korvausten suorittamistapa	68
11. Korvauksen tai sen maksutavan muuttaminen	69
12. Vahinkoa kärsineen oman myötävaikutuksen vaikutus korvauksiin	71
13. Vanhentumisen huomioon ottaminen	73
14. Asian käsittely liikenne- ja potilasvahinkolautakunnan liikennevahinko-osastolla	74
15. Liikennevakuutuksen kuntoutustoiminta	77

ESINEVAHINGON KORVAUKSET

16. Seisonta-ajan korvaukset ja linja-autojen siirtokustannukset	81
Lakeja ja asetuksia	89
Historiatietoja	157

HENKILÖVAHINGON KORVAUKSET

1. Sairaanhoidokustannukset ja muut tarpeelliset kulut (Vahl 5:2 § 1 kohta)

1.1 Sairaanhoidokustannukset

Liikennevakuutuksesta korvataan vahinkoa kärsineelle aiheutuneet tarpeelliset sairaanhoidokustannukset ja muut tarpeelliset vahingosta aiheutuneet kulut. Nämä kustannukset korvataan vahinkoa kärsineelle aiheutuneiden todellisten kustannusten mukaan täyden korvauksen periaatteen mukaisesti. Korvattavien sairaanhoito- ja muiden kulujen tulee kuitenkin olla syy-yhteydessä liikennevahinkoon. Vahingon torjunta- ja rajoittamisperiaatteen mukaisesti vahinkoa kärsineen on pyrittävä rajoittamaan korvattavaa vahinkoa. Tämä tarkoittaa muun muassa sitä, että vahinkoa kärsineen on pyrittävä välttämään tarpeettomien tai ylisuurten kustannusten muodostumista.

Sairaanhoidokustannuksina korvataan henkilövahingon kärsineelle tarpeellisesta tutkimuksesta, hoidosta tai muusta niihin rinnastettavasta terveyden- tai sairaanhoitoon kuuluvasta toimenpiteestä aiheutuneet kulut. Korvattavaa on siis toisaalta vamman toteamiseksi vaadittavien tutkimusten kulut ja toisaalta terveyden palauttamiseksi tai ylläpitämiseksi tarvittavista toimenpiteistä aiheutuvat kulut, esimerkiksi lääkityksestä ja lääkinnällisestä kuntoutuksesta aiheutuvat kulut. Tarpeellisuusvaatimuksesta johtuen korvattavaksi voidaan katsoa vain yleisesti hyväksytyt lääketieteellisen käsityksen mukaisista hoidoista ja tutkimuksista aiheutuvat kulut.

Liikennevakuutuksen korvauskäytännössä on niin kutsutun täyskustannusvastaavuusjärjestelmän käyttöönoton myötä 1.1.2005 tai sen jälkeen sattuneiden vahinkojen osalta luovuttu vaatimasta lähes yksinomaan julkisen sairaanhoidon palvelujen käyttämisestä. Näin ollen kysymys sairaanhoidokulujen korvausmäärästä ja niihin liittyvästä vahinkoa kärsineen vahingon rajoittamisvelvollisuudesta voi tulla esille vain niissä tapauksissa, joissa vahinkoa kärsinyt valitsee hoitopaikan vastoin vakuutuslaitoksen ohjeita. Näissä tilanteissa korvattava vahinko määräytyy liikennevakuutuslain 57 §:n mukaisesti.

Sairaanhoidokustannuksina tulevat korvattaviksi myös tutkimuksiin ja hoitoihin hakeutumisesta aiheutuneet matkakulut mukaan luettuna saattajan käyttämisestä aiheutuneet kustannukset ja saattajan mahdollinen ansionmenetykset. Saattaja on tarpeellinen esimerkiksi lasten ja vanhusten ollessa vahinkoa kärsineenä. Lisäksi saattajan matkakulut voivat olla korvattavia vamman aiheuttamien liikuntarajoitteiden vuoksi.

Matkakulut korvataan pääsääntöisesti halvinta matkustamistapaa käyttäen syntyvien kulujen suuruusina. Poikkeuksen tästä voivat aiheuttaa esimerkiksi vahinkoa kärsineen vamman laadusta johtuvat vaatimukset tai puuttuvat tai kohutuuttomiin odotusaikoihin johtavat julkiset kuljetuspalvelut. Matkakulujakin koskee tarpeellisuuden ja vahingon rajoittamisen vaatimus.

Sairaanhoitokustannuksiksi voidaan lukea myös sopeutumisvalmennukseen osallistumisesta läheiselle aiheutuneet kulut ja ansionmenetykset.

Liikennevahinkolautakunta (441/2002) on antanut soveltamisohjeen 1/10 koskien omalla autolla tehdyn matkan perusteella korvattavia matkakuluja.

1.2 Muut tarpeelliset kulut

Se, mitkä kulut ovat korvaukseen oikeuttavassa syy-yhteydessä liikennevahinkoon, ratkaistaan tapauskohtaisen arvion perusteella. Korvaaminen edellyttää näissäkin kuluissa syy-yhteyttä liikennevahinkoon ja kulujen tarpeellisuutta. Vahingon rajoittamisvelvollisuuden vuoksi vahinkoa kärsineen tulee pääsääntöisesti käyttää hinnaltaan edullisimpia palveluita.

Korvattavia voivat olla esimerkiksi liikkumista, jokapäiväisissä toiminnoissa suoriutumista sekä opiskelua helpottavista apuvälineistä aiheutuvat kulut. Tarpeellisina kuluina voidaan korvata myös kodinhoitoavun käyttämisestä aiheutuneet kulut. Liikennevakuutuksessa tarpeelliset ulkopuolisen avun käytöstä ja vahingosta seuraavasta vaatteiden erityisestä kulumisesta aiheutuvat kustannuksen korvataan normikorvauksilla, joita on selostettu hoitotuki ja vaateliisäkohdissa.

Vahinkoa kärsineen pääasiallisena asuntonaan käyttämään asuntoon hankituista apuvälineistä, laitteista ja muutostöistä aiheutuvat kulut korvataan useimmiten liikennevakuutuksen kuntoutuslain mukaan.

Korvattavia ovat vain tosiasiallisesti aiheutuneet kulut. Sen sijaan esimerkiksi erilaisten liikennevahingossa saadun vamman vuoksi hyödyttömiksi jääneiden esineiden käyttöarvon menetys ei ole liikennevakuutuksesta korvattavaa vahinkoa.

1.2.1 Liikennevakuutuksen hoitotuki

Vamman laadusta ja vaikeusasteesta johtuen vahinkoa kärsinyt voi tarvita säännöllisesti toisen henkilön apua. Kaikissa tilanteissa ei ole tarpeen vaatia laskuerittelyä syntyneistä kuluista. Normitetulla korvauksella eli hoitotuella on tarkoitettu korvata vahinkoa kärsineelle hänen saamansa vamman seurauksena säännöllisestä avuntarpeesta aiheutuvat kulut. Jos vahinkoa kärsinyt voi osoittaa avuntarpeesta aiheutuvien kulujen olevan normikorvausta suuremmat, kulut on korvattava niiden todellisen määrän mukaan.

Hoitotukea maksetaan niin kauan kuin avuttomuudentila kestää, mutta ei kuitenkaan siltä ajalta, jolloin vahinkoa kärsinyt on laitoshoidossa.

Liikennevakuutuksen hoitotuki maksetaan 1.2.2003 alkaen sattuneiden vahinkojen osalta kolmen luokan mukaan. Liikennevakuutuksen hoitotuki vastaa määrältään tapaturmavakuutuksen hoitotukea.

1.2.1.1 Luokittelu

Hoitotuen määrä riippuu liikennevahingosta johtuvan tilan vaikeusasteesta.

I luokan hoitotukeen ovat oikeutettuja vahinkoa kärsineet, jotka tarvitsevat jokapäiväistä, yhtämittaista ja aikaa vievää hoitoa, apua, valvontaa tai ohjausta ja jotka ovat tämän vuoksi päivittäisissä toiminnoissaan täysin tai lähes täysin riippuvaisia toisen henkilön avusta.

II luokan hoitotukeen ovat oikeutettuja vahinkoa kärsineet, jotka tarvitsevat jokapäiväistä säännöllistä hoitoa, apua, valvontaa tai ohjausta ja jotka ovat tämän vuoksi päivittäisissä toiminnoissaan jossain määrin riippuvaisia toisen henkilön avusta.

III luokan hoitotukeen ovat oikeutettuja vahinkoa kärsineet, jotka tarvitsevat joissakin jokapäiväisissä toiminnoissa säännöllistä tai lähes säännöllistä hoitoa, apua, valvontaa tai ohjausta.

1.2.1.2 Luokkakohtaiset korvaukset

Hoitotukea suoritettaessa vahvistetaan päivää kohti maksettava korvaus seuraavasti:

Liikennevahinko sattunut 1.1.2022 tai sen jälkeen

Luokka	Hoitotuki
I	31,06 €
II	20,97 €
III	9,33 €

Sokealle suoritetaan korvaus sokeutumisen jälkeiseltä kahdelta ensimmäiseltä vuodelta luokan I mukaan 31,06 € päivältä ja sen jälkeen luokan I mukainen korvaus puolitettuna eli 15,53 € päivältä.

1.2.1.3 Liikennevakuutuksen hoitotuen yhteensovittaminen eräissä tilanteissa

Vammaisetuuksista annetun lain (570/2007) 12 § 1momentin 1) kohdan mukaan vammaistuen ja hoitotuen määrässä otetaan huomioon saman sairauden, vian tai vamman perusteella henkilölle maksettava jatkuva lakisääteiseen tapaturmavakuutukseen, sotilastapaturmalakiin, liikennevakuutusta koskevaan lainsäädäntöön tai sotilassvammalakiin perustuva haittalisä, avuttomuuslisä tai hoitotuki.

Kansaneläkelaitos yhteensovittaa näin ollen vammaisetuslain mukaisia etuusia suorittaessaan liikennevakuutuksen perusteella maksettavan hoitotuen.

Tämä koskee 1.1.2008 ja sen jälkeen maksuun tulleita KELA:n etuusia.

1.2.1.4 Tapaturmavakuutusyhtiön takaisinsaantioikeus liikennevakuutuksen hoitotukeen

Tapaturmavakuutusyhtiöllä on takaisinsaantioikeus maksamansa haittalisän ja hoitotuen osalta liikennevakuutuksesta maksettavaan hoitotukeen, koska nämä korvauslajit vastaavat toisiaan (Tapaturmavakuutuslaki 61 § 2 momentti ja työtapa-turma- ja ammattitautilaki 270 § ja 271 §).

1.2.1.5 Hoitotuen luokitus ennen 1.2.2003

Hoitotukea maksetaan niin kauan kuin avuttomuudentila kestää, mutta ei kuitenkaan ajalta, jolloin vammautunut on laitoshoidossa.

Hoitotuen määrä riippuu liikennevahingosta johtuvasta tilan vaikeusasteesta seuraavan luokittelun mukaan:

I luokan hoitotukeen ovat oikeutettuja vuoteeseen hoidettavat sekä kaikissa tai lähes kaikissa jokapäiväisissä toimissa autettavat potilaat. Esimerkkejä ovat neliraajahalvauspotilaat ja erittäin vaikeiden aivovammojen jälkitilaa potevat, joilla avuttomuus ilmenee yhtämittaisen hoidon ja valvonnan tarpeena.

II luokan hoitotuki kuuluu vammautuneille, jotka tarvitsevat monissa henkilökohtaisissa toiminnoissaan jokapäiväistä toisen henkilön apua tai huomattavassa määrin säännöllistä ohjausta ja valvontaa. Tämän asteinen avuttomuus voi olla selkäydinvamma, vaikean aivovamman tai muun vaikean vamman seuraus.

III luokan hoitotuki kuuluu vammautuneille, jotka tarvitsevat henkilökohtaisissa toiminnoissa säännöllisesti toistuvaa toisen henkilön apua, ohjausta tai valvontaa. Tähän ryhmään kuuluvat pyörätuolitasolla omatoimiset selkäydinvammaiset sekä lasten aivo- ja muiden vaikeiden vammojen jälkitilat.

IV luokan hoitotuki kuuluu vammautuneille, jotka tarvitsevat säännöllistä apua joissakin jokapäiväisissä toimissa tai lähes säännöllistä valvontaa ja ohjausta. Tämän asteiseen avuttomuuteen johtavat vanhusten lievätkin aivovammat, vaikeiden raajamurtumien ja muiden vaikeiden vammojen jälkitilat sekä lasten alaraajamurtumien hoidossa ohimenevästi käytetty lantioalaraajakipsi.

1.2.2 Vaatelisä

Liikennevahingossa saadun vamman seurauksena vahinkoa kärsinyt voi joutua käyttämään erilaisia apuvälineitä, jotka kuluttavat vaatteita tavanomaista enemmän. Vaatteiden kulumisesta on käytännössä vaikea esittää yksityiskohtaista selvitystä. Tämän vuoksi lautakunta katsoo, että korvaus voidaan normittaa jäljempänä esitetyllä tavalla. Jos vahinkoa kärsinyt voi osoittaa vahingon määrän ylittävän normikorvauksen, tulee vahinko korvata todellisen määrän mukaan.

Liikennevakuutuksen vaatelisä maksetaan 1.2.2003 alkaen sattuneiden vahinkojen osalta kahden luokan mukaan (ks. kohta 1.2.2.4 aikaisempi luokitus). Liikennevakuutuksen vaatelisä vastaa 1.1.2003 voimaan tulleen tapaturmava-

kuutuslain 20 a §:n muutoksen mukaista vaatelisää ja 1.1.2016 jälkeen sattuneiden vahinkojen osalta työtaturma- ja ammattitautilain (459/2015) 52 §:ssä tarkoitettua vaatelisää.

Vaatelisää suoritetaan, jos liikennevahinkovammasta johtuvan tekojäsenen, muun apuvälineen taikka siteen tai sidoksen pitkäaikaisesta käytöstä aiheutuu vahinkoa kärsineelle vaatteiden erityisen kulumisen johdosta jatkuvasti kuluja.

Vaatelisää maksetaan siltä ajalta, jona mainittu liikennevahinkovamman vaatima apuväline on käytössä ja sen käyttämisestä aiheutuu vaatteiden erityistä kulumista.

1.2.2.1 Luokitus

I luokan vaatelisää suoritetaan, jos vahinkoa kärsinyt käyttää reisi- tai sääriproteesia, alaraajan pitkää tukisidosta, kovasta materiaalista valmistettua vartalon tukiliiviä tai korsettia tai jos muun apuvälineen tai apuneuvon käyttö aiheuttaa rakenteensa tai käyttötarpeensa vuoksi vaatteiden erityistä kulumista (Laki tapaturmavakuutuslain muuttamisesta 1314/2002 20 a § 2 mom.).

II luokan vaatelisää suoritetaan, jos vahinkoa kärsinyt käyttää pehmeistä materiaaleista valmistettua apuvälinettä, vartalossa pienellä alueella käytettävää tukea tai sidettä taikka muuta apuvälinettä tai apuneuvoa, joka aiheuttaa I-luokassa mainittua vähäisempää vaatteiden erityistä kulumista (Laki tapaturmavakuutuslain muuttamisesta 1314/2002 20 a § 3 mom.).

1.2.2.2 Luokakohtaiset korvaukset 1.1.2022 alkaen:

Vaatelisää suoritettaessa vahvistetaan päivältä maksettava korvaus seuraavasti:

Luokka	Vaatelisä
I	2,48 €
II	0,62 €

1.2.2.3 Tapaturmavakuutusyhtiön takaisinsaantioikeus vaatelisäkorvaukseen

Tapaturmavakuutusyhtiöllä on takaisinsaantioikeus maksamansa vaatelisän osalta liikennevakuutuksesta maksettavaan vaatelisään, koska nämä korvauslajit vastaavat toisiaan (Tapaturmavakuutuslaki 61 § 2 momentti ja työtaturma- ja ammattitautilaki 270 § ja 271 §).

1.2.2.4 Vaatelisän luokitus ennen 1.2.2003

Jos proteesin käyttämisestä aiheutuu vammautuneella pitovaatteiden erityistä kulumista, hän saa tekojäsenen hankkimisajankohdasta alkaen jatkuvana korvauksena vaatelisää.

I luokan vaatelisä suoritetaan, milloin on kyse reisi- tai sääriproteesista tai kokopitkästä jalkatuesta.

II luokan mukainen määrä suoritetaan, milloin on kyse käsiproteesista, kokopitkästä käsituesta, käsikäyttöisen invalidipyörän ulkokäytöstä, kyynär- tai kainalo-sauvoista tai pitkistä nahkaliiveistä.

III luokan mukainen määrä suoritetaan, milloin on kyse lyhyestä nahka- tai pitkistä kangastukiliiveistä tai pienemmistä tukisidoksista.

IV luokan mukainen määrä suoritetaan, milloin on kyse urinaalista tai pienistä tukisidoksista.

1.2.3 Palveluiden ja apuvälineiden hankkimisesta sekä asunnon muutostöiden tekemisestä aiheutuneiden kulujen korvaaminen (VahL5:2 §:n 1 kohta)

Korvattavia voivat olla esimerkiksi liikkumista, jokapäiväisissä toiminnoissa suoriutumista sekä opiskelua helpottavista apuvälineistä aiheutuvat kulut. Tarpeellisin kuluina voidaan korvata myös kodinhoitoavun käyttämisestä aiheutuneet kulut. Liikennevakuutuksessa tarpeelliset ulkopuolisen avun käytöstä ja vahingosta seuraavasta vaatteiden erityisestä kulumisesta aiheutuvat kustannuksen korvataan normikorvauksilla, joita on selostettu hoitotuki ja vaatelisä-kohtissa.

Vahinkoa kärsineen pääasiallisena asuntonaan käyttämään asuntoon hankituista apuvälineistä, laitteista ja muutostöistä aiheutuvat kulut korvataan useimmiten liikennevakuutuksen kuntoutuslain mukaan.

1.2.4 Tapaturmavakuutusyhtiön takaisinsaantioikeus

Tapaturmavakuutusyhtiöllä on takautumisoikeus sen suorittamien kulukorvausten osalta korvausvastuussa olevaa liikennevakuutusyhtiötä kohtaan (Tapaturmavakuutuslaki 61 § 2 momentti ja työtapaturma- ja ammattitautilaki 270 § ja 271 §).

2. Ansionmenetys (VahL 5:2 § 2 kohta)

Vahingonkorvauslain 5 luvun 2 §:n 2. kohdan mukaan henkilövahingon kärsineellä on oikeus korvaukseen ansionmenetyksestä. VahL 5:2 a §:n mukaan korvausta määriteltäessä otetaan huomioon vahinkoa kärsineen työkyky, koulutus, aikaisempi toiminta, mahdollisuutensa uudelleen kouluttautua, ikänsä, asumisolosuhteensa ja näihin verrattavat muut seikat.

Lähtökohtana liikennevahingoissa on täyden korvauksen periaate, ellei laisaa ole toisin sanottu. Korvattavaa vahinkoa ovat kaikki ne työsuhteeseen tai yritystoimintaan liittyvät rahanarvoiset etuudet, jotka vahinkoa kärsineeltä jäävät saamatta liikennevahingossa saadun henkilövahingon seurauksena, ellei toisin ole säädetty. Korvattavaa vahinkoa syntyy muun ohella saamatta jääneen palkan ja palkan lisien, lomarahana, erilaisten vuositulokseen tai pörssikurssiin sidottujen palkkioiden ja optioiden, voitto-osuuksien ja sosiaalietuuksien perusteella. Korvaus määräytyy kaikissa tapauksissa yksilöllisen selvityksen perusteella. Selvityksen puuttuessa tai sen ollessa riittämätön joudutaan korvaus arvioimaan tiedossa olevien seikkojen ja olosuhteiden perusteella kohtuuden mukaan.

Työkyvyttömyys voi ilmetä välittömästi tai pitkänkin ajan kuluttua liikennevahingosta. Käytännön vaikeuksia vahinkoa kärsineen ansiotason selvittelyssä voi syntyä sen vuoksi, että työkyvyttömyys todetaan vasta pitkähkön ajan kuluttua liikennevahingosta. Näissä tapauksissa saatetaan joutua turvautumaan tilastotietoihin tai vertailuhenkilön tuloihin, jos sellaisia on saatavissa.

On suositeltavaa, että vahinkoa kärsineen verotustiedot kerätään ja säilytetään 3–5 liikennevahinkoa edeltäneeltä vuodelta mahdollista vastaista tarvetta varten, jos vamman laatu on sellainen, että se saattaa uhata työkykyä. Mainitut selvitykset olisi syytä hankkia ja säilyttää, vaikka vahinkoa kärsinyt toipuisikin työkykyiseksi. Näin toimimalla voitaisiin vahinkohetken ansiotaso määritellä, jos vahinkoa kärsinyt tulee myöhemmin liikennevahingossa saatujen vammojen johdosta työkyvyttömäksi. Tämän aineiston avulla voitaisiin todeta myös vahinkoa kärsineen mahdollinen liikennevahingossa saaduista vammoista johtuva tulojen aleneminen. Tietojen puuttuessa korvattavan vahingon määrä voidaan joutua arvioimaan.

Liikennevakuutuksesta korvattava ansionmenetys arvioidaan aina itsenäisesti voimassa olevan oikeuden ja liikennevahinkolautakunnan antamien ohjeiden mukaisesti. Mahdollisia muiden korvausjärjestelmien mukaisia korvausetuuksia ei sellaisenaan voida pitää osoituksena liikennevakuutuksesta korvattavan vahingon määrästä.

2.1 Palkansaajan ansionmenetys

Korvattavaa vahinkoa on mm. palkka erilaisine lisineen, luontoisedut, erilaiset yrityksen toiminnan tulokseen sidotut vuosipalkkiot ja optiot. Huomattava on kuitenkin, että kulukorvausluontoiset verovapaat suoritukset kuten päivärahat ja kilometrikorvaukset eivät ole korvattavaa ansionmenetystä.

Korvattavaa vahinkoa voi syntyä myös, jos työkyvyttömyydestä aiheutuu, että myöhemmin jokin sosiaalietuus maksetaan pienempänä kuin se olisi maksettu, ellei vahinkoa kärsinyt olisi ollut liikennevahingon johdosta työkyvytön etuuden määrän kannalta vaikuttavaan aikaan.

Korvattavaa vahinkoa on ns. suojaustyöstä ja rangaistuslaitoksessa työskentelystä saatavan ansion menettäminen liikennevahingossa saadun vammnan johdosta.

Ansionmenetyksen korvauksella on tarkoitus korvata saamatta jääneen tulon aiheuttama taloudellinen menetys. Sen sijaan esimerkiksi ansaitun vuosiloman pitämisen estyminen ja virkistykseen menetys tai muu harmi ja mielipaha eivät ole liikennevakuutuksesta korvattavaa vahinkoa.

Lyhyt tai rikkonainen työura voi olla synnä ansionmenetyksen arvioimiseen. Palkkatyössä toimivien kohdalla on kuitenkin tavallisempaa turvautua vahinkoa edeltäneiden 3–5 vuoden keskiarvoon ansionmenetyksen määrittelyssä. Keskiarvolaskelmaa laadittaessa on vertailuvuosien ansiot muutettava vahinkovuoden tasoon niin kuin laissa eräiden liikennevahingonkorvausten sitomisesta palkkatasoon määrätään.

Keskiarvoja ei kuitenkaan voida käyttää, jos työsuhte ja tulotaso ovat vakiintuneet. Tässä tapauksessa jatkuvankin korvauksen pohjana on ansiotaso välittömästi ennen vahinkoa.

Työelämässä lyhyen aikaa toimineen henkilön ansionmenetyksen määrää arvioitaessa otetaan huomioon työkokemuksen lisääntymisen aiheuttama todennäköinen ansiotason nousu. Jos vahinkoa kärsinyt ei ollut vahingon sattuessa vielä valmistunut ammattiinsa, otetaan hänen odotettavissa olleen ammattinsa mukainen urakehitys ja siihen liittyvä ansioiden kohoaminen huomioon ansionmenetykskorvausta määriteltäessä.

Kausivaihteluiden johdosta ansionmenetyksen korvaus voidaan määrätä eri ajanjaksoilta erisuuruiseksi. Näin menetellään, jos vahinkoa kärsineen menettämän ansiotulon määrä tai muut korvauksen määrittämiseen vaikuttavat olosuhteet ovat eri aikoina erilaiset. Näin menetellään erityisesti, jos työkyvyttömyys on tilapäistä.

2.1.1 Palkansaajan tilapäisestä työkyvyttömyydestä aiheutuva ansionmenetys

Ohimenevän ansionmenetyksen korvaaminen perustuu yleensä jälkikäteisarvioon eli jo syntyneen vahingon toteamiseen palkkatodistusten, verotusasiakirjojen tai muun vastaavan aineiston perusteella.

Pääsääntönä on, että ohimenevä ansionmenetys korvataan vahinkoa kärsineen välittömästi ennen vahinkoa saamien tulojen suuruisena. Ohimenevän työ-

kyvyttömyydenkin kohdalla voidaan ansionmenetyksen korvaus joutua määrittämään eri ajanjaksoilta erisuuruisena. Näin on esimerkiksi silloin, kun vahinkoa kärsinyt oli määräaikaisessa työsuhteessa vammautuessaan ja määräaika päättyy työkyvyttömyysaikana. Tässä tapauksessa määräaikaisen työsuhteen päättymisen jälkeistä aikaa arvioidaan jo solmitun uuden sopimuksen tai muiden todennäköisten vaihtoehtojen pohjalta.

Joissakin tapauksissa ansionmenetyks voidaan korvata sosiaalietuuksien suuruisena. Näissä tapauksissa otetaan huomioon sosiaalietuuksien mahdolliset määräaikaiset vaihtelut.

Osa-aikaeläkkeellä olevan vahinkoa kärsineen työkyvyttömyyden pitkittyessä yli 300 arkipäivän, sovelletaan samaa korvausperiaatetta, joka on selostettu palkansaajan pysyvästä työkyvyttömyydestä aiheutuvaan ansionmenetykseen koskevassa esityksessä.

Ohimenevän ansionmenetyksen korvauksesta vähennetään ns. työntekijämaksut näiden kulloisenkin määrän suuruisina niissä tapauksissa, joissa korvaus perustuu työnantajan ilmoitukseen tai muuhun selvitykseen vahinkoa kärsineen todellisesta palkkatulosta. Kyseistä vähennystä ei pääsääntöisesti tehdä sen kuukauden jälkeen, jona työkyvyttömyyden alkamisesta on tullut kuluneeksi 24 kuukautta. (24 kuukauden sääntöä sovelletaan 1.1.2006 ja sen jälkeen sattuneisiin liikennevahinkoihin)

Työttömyysetuuden perusteella suoritettavasta korvauksesta ei vähennetä ns. työntekijämaksuja.

Tulonhankkimisesta aiheutuneita tavanomaisia kuluja ei vähennetä ansionmenetykskorvauksesta.

2.1.2 Palkansaajan pysyvästä työkyvyttömyydestä aiheutuva ansionmenetyks

Liikennevahingon perusteella maksettava jatkuva ansionmenetyksen korvaus perustuu lääketieteelliseen ja oikeudelliseen arvioon siitä, että vahinkoa kärsinyt on pysyvästi estynyt ansaitsemasta tuloja työskentelemällä.

Laskelma ansionmenetyksestä laaditaan työkyvyttömyysasteen ja vahinkoa kärsineen tapauskohtaisen ennen liikennevahinkoa vallinneen ansiotason perusteella määritellyn, niin sanotun vuosiansion avulla.

Vuosiansio määritellään tapauskohtaisten selvitysten perusteella ensisijaisesti työnantajan antamien palkkatietojen perusteella, kun vahinkoa kärsineellä on pysyvä ja vakituinen työsuhde, eikä ansiotasossa ole tapahtunut huomattavia muutoksia. Vuosiansio voi myös perustua vahinkovuoden tai sitä edeltävän vuoden verotustietoihin.

Laskelmassa voidaan käyttää useamman vuoden (3–5) verotustietojen keskiarvoa vain, jos vahinkoa kärsineen vuosituloissa on ollut vähäistä suurempia vaihteluita. Keskiarvon käyttämisellä on tarkoitus estää vuosiansion määräytyminen poikkeuksellisten vuosien perusteella todellisesta ansiotasosta poikkeavaksi.

Verotustiedot ovat kuitenkin tarpeen, että voidaan tarkistaa ovatko tulot vaihdelleet sillä tavoin, että vuosiansio pitäisi määrittää useamman vuoden tulojen keskiarvon perusteella.

Osa-aikaeläkkeen saamisen edellytyksenä on muun ohessa, että eläkkeensaaja saa eläkkeen ohella tietyn määrän ansiotuloja osa-aikaisesti työskentelemällä. Jos vahinkoa kärsinyt on työkyvyttömäksi tullessaan osa-aikaeläkkeellä, päättyy hänen osa-aikaeläkkeensä yleensä 300 arkipäivän kuluttua työkyvyttömyyden alkamisesta (yhdenmukainen sairausvakuutuslain mukaisen 300 päivän päivärahaikauden kanssa). Näin ollen osa-aikaeläkkeellä olleen vahinkoa kärsineen ansionmenetyksen korvaukseen luetaan 300 arkipäivän kuluttua työkyvyttömyyden alkamisesta työtulojen menetyksen lisäksi hänen saamatta jäävän osa-aikaeläkkeensä määrä.

Jatkuva ansionmenetyksen korvaus perustuu yleensä ainakin osaksi arvioon. Tämän vuoksi kyseistä korvausta ei voida yleensä määrittää ehdottomalla tarkkuudella. Koska jo ansionmenetyksen korvaaminen perustuu aina arvioon, ei ns. työntekijämaksujen vähentäminen jatkuvasta korvauksesta yleensä ole perusteltua.

Vuosiansion määrittämisestä on annettu soveltamisohje 2/2005.

2.2 Yrittäjän ansionmenetys

2.2.1 Eri yritysmuodot

Toiminimiyrittäjä

Yksityinen elinkeinoharjoittaja harjoittaa toiminimellä liike- tai ammattitoimintaa. Yrittäjä sijoittaa yritykseen omaa pääomaa, jota yrityksen tuottama voitto kartuttaa ja tappio pienentää. Yrittäjä voi ottaa yrityksestä rahaa tai tavaraa itselleen yksityisottoina. Yrityksen oma pääoma on kirjanpidossa omalla tilillään. Yrityksen ja elinkeinoharjoittajan yksityistalouteen liittyvät tulot ja menot pidetään yleensä erillään yksityistilien avulla.

Henkilöyhtiöt (avoin yhtiö ja kommandiittiyhtiö)

Yhtiön tulos verotetaan yhtiömiesten ansio- ja pääomatuloina. Henkilöyhtiöiden osakkaat voivat myös nostaa yrityksestään palkkaa. Yhtiömiehet voivat sopia yhtiösopimuksessa voiton ja tappion jakamisesta. Jos asiasta ei ole sovittu se määräytyy lain perusteella. Yhtiömiehet voivat nostaa voitto-osuutensa rahana tai se voidaan lisätä kirjanpidossa heidän omaan osuuteensa yhtiön pääomasta. Henkilöyhtiöiden taseen omassa pääomassa esitetään yhtiöpanos ja tilikauden voitto. Oman pääoman muuttuminen tilikauden aikana esitetään henkilöyhtiöiden tilinpäätösten liitetiedoissa.

Osakeyhtiö

Osakeyhtiön oma pääoma jakautuu sidottuun ja vapaaseen omaan pääomaan. Vapaaseen omaan pääomaan kuuluu omassa pääomassa oleva tilikauden tulos, edellisten tilikausien jakamaton voitto, muut rahastot ja sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto. Vapaa oma pääoma on jaettavissa osinkoina omistajille. Hallituksen tekemä voitonjakoehdotus on joko tilinpäätöksen liitetiedoissa tai toimintakertomuksessa. Yhtiökokous tekee lopullisen osingonjakopäätöksen. Omistaja voi nostaa osinkojen lisäksi osakeyhtiöstä myös palkkaa.

2.2.2 Menetyksen arviointi

Ansionmenetystä arvioidaan yrittäjien osalta samojen periaatteiden mukaan kuin palkansaajillakin. Liikennevahingon perusteella maksettava jatkuva ansionmenetyksen korvaus perustuu lääketieteelliseen ja oikeudelliseen arvioon siitä, missä määrin vahinkoa kärsinyt on tilapäisesti tai pysyvästi estynyt ansaitsemasta tuloja työskentelemällä.

Täyden korvauksen periaatteen mukaisesti korvataan liikennevahingosta aiheutunut tosiasiallinen ansionmenetys kokonaisuudessaan. Korvauksen määrittämiseksi arvioidaan se ansiotulo, jonka vahinkoa kärsinyt olisi ilman vahinkotapahtumaa saanut. Arvion perusteena on vahinkoa kärsineen vakiintunut vuosiansiotaso vahinkohetkellä. Määritettäessä korvausta ansionmenetyksestä otetaan yleisten vahingonkorvausoikeudellisten periaatteiden mukaan huomioon korvauksen vähennyksenä tulon hankkimisesta aiheutuneet kulut.

Yrittäjän korvattava ansionmenetys muodostuu hänen menettämästään palkatulosta ja pääomatulosta.

Vahingonrajoittamisperiaatteen vuoksi yrittäjän on mahdollisuuksiensa mukaan ryhdyttävä mahdollisimman nopeasti toimenpiteisiin yrityksen toiminnan jatkamiseksi samassa laajuudessa kuin ennen liikennevahinkoa esimerkiksi käyttämällä alihankkijoita tai teettämällä tilapäisesti ylitöitä yrityksen muilla työntekijöillä.

Liikennevakuutuksesta korvattava ansionmenetys arvioidaan aina lautakunnan voimassa olevan ratkaisukäytännön mukaisesti. Muiden korvausjärjestelmien mukaisia korvausetuuksia ei sellaisenaan voida pitää osoituksena liikennevakuutuksesta korvattavan vahingon määrästä. Esimerkiksi yrittäjillä lakisääteisen tapaturmavakuutuksen perusteella suoritettava haittaraha perustuu yrittäjän sopimaan vuosiansioon, kun taas liikennevakuutuksessa joudutaan arvioimaan, mikä on vahingosta aiheutunut todellinen ansionmenetys.

Mitä seikkoja arvioinnissa otetaan huomioon

Yrittäjän ansionmenetyksen määrittelyssä selvitetään yritysmuoto, yrityksen toimiala ja henkilöstön määrä, yrittäjän oman työpanoksen sisältö ja osuus yrityksessä, työkyvyttömyyden vaikutus yrityksen toimintaan, työskentelyolosuhteet, yrittäjän omistusosuus yrityksestä sekä millaisia työ- ja sijaistamisjärjestelyjä on

tehty työkyvyttömyysaikana, mahdollisille sijaisille maksetut korvaukset sekä yrityksen liikevaihdon tai myyntikatteen alentuminen.

Joskus, yleensä lyhytaikaisessa työkyvyttömyydessä, riittävää voi olla, että liikennevakuutuksesta korvataan sijaisen palkka sivukuluineen, jotta yritys tuotaisi työkyvyttömälle yrittäjälle saman tulon kuin hän olisi saanut ilman vahinkoa.

Yrittäjän ansionmenetyksen selvittäminen edellyttää tavallisesti tilinpäätösaineiston ja kirjanpilotietojen vertailua usealta vuodelta. Esimerkiksi henkilöyhtiöiden vastuuhenkilöiden yksityisnostot eivät yksistään ole riittävä osoitus yhtiön palkanmaksu- tai voitonjakokyvystä.

Ammattinharjoittajan tai yhden hengen yhtiön osakkaan, jonka oma työpanos muodostaa yrityksen tuloksen, ansionmenetystä arvioitaessa on huomiota kiinnitettävä yrityksen voitonjakokyvyyteen. Toiminimiyrityksessä ei ole mahdollista maksaa verotuksessa vähennyskelpoista palkkaa yrittäjälle tai yrittäjäpuolisolle. Verotettava tulo saadaan selville, kun liiketoiminnan tuloista vähennetään toiminnan kulut ja yrittäjävähennys. Toiminimiyrittäjä nostaa varoja itselleen yksityisnostoina.

Henkilöyhtiöissä tulo-osuuden jako yhtiömiesten kesken tapahtuu yhtiösopimuksen perusteella. Kunkin yhtiömiehen tulo-osuus puolestaan jaetaan pääoma- ja ansiotuloksi sen perusteella, miten suuri osuus kullakin yhtiömiehellä on yhtiön varallisuuteen. Henkilöyhtiön yhtiömies voi nostaa yhtiöstä varoja yksityisnostoina, mutta hän voi maksaa yhtiölle tekemästään työstä itselleen myös palkkaa.

Osakeyhtiön tulos jaetaan osakkaille useimmiten joko osinkoina tai palkkana. Mahdollista on myös varojen nostaminen osakaslainoina ja varojenjakona vapaan oman pääoman rahastosta. Osakkaiden yksityisnostot eivät ole osakeyhtiössä mahdollisia. Kirjanpitoaineiston lisäksi on mahdollisen voitto-osuuden huomioimiseksi esitettävä yhtiökokouksen ja hallituksen päätökset voitonjaosta, tarvittaessa myös kirjanpitäjän lausunto.

Tilinpäätösasiakirjoista tase kertoo yrityksen taloudellisen aseman, mm. varat ja velat. Tuloslaskelmasta ilmenee miten ja millaiseksi yrityksen tulos on muodostunut tilikaudelta. Tilinpäätöksen liitetiedoissa annetaan tasetta ja tuloslaskelmaa täydentäviä tietoja, jotta muodostuisi oikea ja riittävä kuva yrityksen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Osakeyhtiömuotoisen toiminnan keskeytymisestä aiheutuvan menetyksen arvioinnissa kiinnitetään huomiota muun muassa yrityksen liikevaihtoon ennen vahinkoa ja sen jälkeen sekä samoin ennen vahinkoa ja sen jälkeen eri tilikausilta aiheutuneeseen liikevoittoon tai tappioon. Liikevoitto saadaan, kun liikevaihdosta vähennetään toiminnan juoksevat kulut sekä liiketoimintaan kuuluvan omaisuuden poistot ja mahdolliset arvonalentumiset. Toinen kannattavuutta kuvaava tunnusluku on käyttökate, joka kertoo jäljelle jäävän tuloksen kun liiketoiminnan muuttuvat ja kiinteät kulut on katettu. Kirjanpitoa koskevat säännökset eivät edellytä käyttökatteen ilmoittamista tuloslaskelmassa.

Joissakin olosuhteissa yrityksen liikevaihto ja liikevoitto voi kasvaa vahinkoa kärsineen työpanoksen poisjäännistä huolimatta esim. aikaisemmin hankitun tilauskannan ansiosta tai sijaistyövoimaa käyttämällä. Tällöin on mahdollista määrittää vahinkoa kärsineen menetetyt työpanoksen arvo sen laskennallisena palkkorjauksena.

Jatkuakseen ja kehittyäkseen yrityksen on käytettävä omaa tai vierasta pääomaa pääomaa yrityksen ja sen toiminnan kehittämiseen. Näin ollen koko tulos ei aina ole jaettavissa osakkaille.

Kausivaihteluiden johdosta ansionmenetyksen korvaus voidaan määrätä eri ajanjaksoilta erisuuruiseksi. Näin menetellään, jos vahinkoa kärsineen menettämän ansiotulon määrä tai muut korvauksen määräämiseen vaikuttavat olosuhteet ovat eri aikoina erilaiset.

Jos ansionmenetyksen korvaus määritellään kirjanpitolietojen perusteella, määritellään korvattavan vahingon määrä vahinkohetkellä kirjanpidon jatkuvuusperiaatteiden mukaan. Esimerkiksi mahdollisia myöhempiä perustelemattomia poystosuunnitelman, palkanmaksu- tai voitonjakoperusteiden muutoksia ei oteta huomioon.

2.2.3 Korvaus, kun yritystoiminta jatkuu keskeytyksettä

Sijaisen palkkaaminen mahdollistaa tavallisesti toiminnan jatkumisen yrittäjän työkyvyttömyyysaikana toiminimiyrittäjillä ja henkilöyhtiöissä. Siihen verrattavia ovat perheen sisäiset järjestelyt liikennevahingon vuoksi menetetyt työpanoksen korvaamiseksi.

Jos yritykseen palkataan sijainen vahinkoa kärsineen tilalle, korvataan liikennevakuutuksesta yritykselle sijaisen palkkakulut sivukuluineen. Jos sijaisen palkkaamisella ei saavuteta samaa tulosta kuin yrittäjän työpanoksella, korvataan lisäksi erotus vahinkoa kärsineelle. Sijaisen palkkaaminen voi olla perusteltua myös vahingon torjumistarkoituksessa esimerkiksi sen vuoksi, että yritys ei menettäisi toiminnan keskeytymisen vuoksi asiakkaitaan. Yleisestä käytännöstä poiketen sijaisen palkan muodossa maksettava korvaus suoritetaan vahinkoa kärsineen sijasta suoraan yritykselle.

Jos yrityksen toiminta voi jatkua yrittäjän työkyvyttömyydestä riippumatta, korvataan vahinkoa kärsineen yrittäjän ansionmenetys todellisen menetyksen suuruisena.

Käyttöhyödyn menetys

Kuljetusyritysten, esimerkiksi taksiryttäjien kohdalla on huomattava, että mahdollinen samassa liikennevahingossa vaurioituneen ajoneuvon käyttöhyödyn menetyksestä (seisonta-ajan korvaus) suoritettu korvaus sisältää ansionmenetyksen korvausta.

2.2.4 Korvaus, kun yritystoiminta keskeytyy

Kun yritystoiminta on tilapäisesti keskeytyksissä yrittäjän työkyvyttömyyden vuoksi, voidaan yrittäjän ansionmenetyksen lisäksi korvata yrityksen kiinteät kulut kohtuulliselta ajalta. Tällaisia kiinteitä kuluja ovat esimerkiksi toimitilakustannukset, vastikkeet ja vakuutusmaksut. Korvaus edellyttää, että yritystoimintaa pystytään todennäköisesti jatkamaan kannattavasti yrittäjän työkyvyn palaututtua.

Ansionmenetyksen määrän toteaminen edellyttää yleensä eri tilikausien tilinpäätösaineiston vertailua. Yritystoiminta jatkuu keskeytyksettä – kohdassa kuljetusyrityksistä sanottu soveltuu myös muun yritystoiminnan keskeytymistilanteissa.

Kun työkyvyttömyys on tilapäistä, voidaan ansionmenetyksen korvaus määrätä kausivaihteluiden johdosta eri ajanjaksoilla erisuuruiseksi.

2.2.5 Korvaus, kun yritystoiminta päättyy

Täyden korvauksen periaatteen mukaisesti korvataan näissäkin tilanteissa liikennevahingot aiheutunut tosiasiallinen ansionmenetys kokonaisuudessaan, eli ansionmenetyksenä korvataan se määrä, jonka yrittäjä olisi saanut, ellei yritystoiminta olisi vahingon vuoksi päättynyt.

Yrittäjän korvattava ansionmenetys muodostuu hänen menettämästään palkkatulosta ja pääomatulosta. Pääomatulo otetaan huomioon palkkatulon tavoin ansionmenetyksen korvauksessa.

Niissä tapauksissa, joissa yhtiössä on työskennellyt useampi kuin yksi osakas, muodostuu ansionmenetyksen korvaus saamatta jääneestä palkasta ja osuudesta voittoon.

Korvausta määritettäessä on otettava huomioon se, että vaikka ilman liikennevahinkoa yritystoiminta olisi jatkunut, ei yrityksen koko tulosta olisi todennäköisesti voitu jakaa osakkaille, koska jatkuakseen ja kehittyäkseen yrityksen olisi ollut sille kertyvää omaa pääomaa tai vierasta pääomaa yrityksen toiminnan kehittämiseen.

Jos kysymyksessä on ollut suuri yritys, määräytyy ansionmenetykskorvaus vahinkoa kärsineen työpanoksen mukaan.

Viimeistään silloin, kun toiminta yrittäjänä päättyy liikennevahingon vuoksi, on selvitettävä ammatilliset kuntoutusvaihtoehdot. Liikennevakuutuksen kuntoutuksena on mahdollista saada tukea myös yritystoiminnan muutokseen, ks. kohta liikennevakuutuksen kuntoutus.

2.2.6 Maatalousyrittäjä

Maatalousyrittäjien vuosiansio vahvistetaan ensisijaisesti maatalousyrittäjien eläkelain (MYEL) mukaisesti. Jos maatalousyrittäjä on ollut maatalousyrittäjätöimintänsä ohella myös työsuhteessa, on sen perusteella maksettu palkka lisäksi otettava huomioon kokonaisvuosiansiota laskettaessa samoin kuin muu yritystulo. Hankintatyön arvo, joka ei sisälly MYEL -perusteeseen, on otettava huomioon korottavana tekijänä. Maatilan työtulon jakaminen tilalla työskentele-

vien maatalousyrittäjien kesken suoritetaan heidän tosiasiallisen työpanoksensa mukaan. Jos yrittäjä ei ole ilmoittanut muuta jakoperustetta, tulo jaetaan tasavertaisesti yrittäjien kesken.

Jos maatalousyrittäjä katsoo, ettei hänelle vahvistettu MYEL-työtulo vastaa hänen todellista ansiotaan, vuosiansio voidaan oikaista hänen antamiensa selvitysten perusteella. MYEL-työtulon tarkistuslaskennan suorittaa Maatalousyrittäjien eläkelaitos (MELA).

Jos maatalousyrittäjä on vammautunut täytettyään 65 vuotta ja on vahinko-ohjelmalla jatkanut maatalouden harjoittamista, voidaan hänen vuosiansiossaan ottaa huomioon maataloustulon osuus enintään 75 vuoden ikään saakka (liikennevahinkolautakunnan kiertokirje nro 12/1988).

2.3 Vanhuuseläkeikä

Työeläkelain uudistus tuli voimaan 1.1.2017. Vanhuuseläkkeen alaraja nousee vaiheittain 63 vuodesta ensin 65 vuoteen. Tämän jälkeen vanhuuseläkeikä on sidottu eliniänodotteeseen.

Liikennevahinkolautakunta (441/2002) on antanut vuonna 2005 voimaan tulleen työeläkelain johdosta jatkuvia ansionmenetys- ja elatuksenmenetyskorvaustapauksia koskevan vanhuuseläkeikää ja korvauksen määrää koskevan soveltamisohjeen 11/2004.

Vanhuuseläkeikänä on liikennevahinkojen korvauskäytännössä vakiintuneesti pidetty 65 vuotta, ellei muuta eläkeikää ole osoitettu. Käytäntö perustuu liikennevahinkolautakunnan asiasta aikaisemmin antamiin ohjeisiin ja on yhdenmukainen VahL 5:2 b §: 4 kohdan mukaisen eläkeiän kanssa.

Lautakunta noudattaa liikennevahinkojen osalta pääsääntöisesti 65 vuoden vanhuuseläkeikää pysyvän työkyvyttömyyden perusteella suoritettavissa jatkuvissa ansionmenetyskorvauksissa, ellei tapauskohtaista syytä muun vanhuuseläkeiän soveltamiselle ole osoitettu.

Eläkkeen määräksi vanhuuseläkeiän jälkeen katsotaan pääsäännön mukaisissa tapauksissa 60 % kyseisen henkilön vuosiansiosta.

Niissä tapauksissa, joissa vahinkoa kärsineellä on pääsäännöstä poikkeava eläkeikä, käytetään ansiomenetyskorvausta suoritettaessa kyseistä yksilöllistä ikää eläkeikänä.

Poikkeus pääsäännön mukaisesta vanhuuseläkeiästä voidaan tehdä, jos vahinkoa kärsinyt työskenteli 65 ikävuoden jälkeen tai tätä tarkoitteleviin järjestelyihin oli ryhtynyt ennen liikennevahingon sattumista. Vanhuuseläkeiäksi katsotaan tällöin 68 vuotta, ellei muusta vanhuuseläkeiästä ole selvitystä. Poikkeava eläkeikä voidaan soveltaa myös, jos vahinkoa kärsinyt työskenteli sellaisessa ammatissa, johon liittyy pääsäännöstä poikkeava vanhuuseläkeikä.

2.4 Alle 18 -vuotiaana pysyvästi työkyvyttömäksi tulleen ansionmenetyksen korvaaminen (1.1.2006 alkaen sattuneet vahingot)

Jos henkilö menettää pysyvästi työkykynsä alle 18 vuoden iässä, sovelletaan hänen tapaukseensa vahingonkorvauslain 5 luvun 2 b §:ää. Lähtökohtaisesti näissäkin tapauksissa ansionmenetys arvioidaan yksilökohtaisesti vahinkoa kärsineen henkilökohtaisten ominaisuuksien sekä koulutus- ja ammattisuunnitelmiansa perusteella. Arvioitaessa em. suunnitelmia kiinnitetään huomiota niiden toteuttamiskelpoisuuteen. Arviossa on kiinnitettävä huomiota myös vahinkoa kärsineen henkilökohtaisiin ominaisuuksiin, kuten terveydentilaan ennen liikennevahinkoa ja mahdollisiin erityislahjakkuuksiin, joilla olisi voinut olla merkitystä hänen ansiotuloihinsa vastaisuudessa. Henkilökohtaisten ominaisuuksien vaikutus ansionmenetyksen korvaukseen voi olla korottava tai alentava.

Mahdollisilla koulutus- ja ammattisuunnitelmilla sekä erityislahjakkuuksilla on sitä suurempi merkitys mitä lähempänä 18 vuoden ikää vammautuminen tapahtuu.

Vahinkoa kärsineen lähiomaisten koulutusta, ammattia, työttömyyttä tai muita heidän henkilöönsä liittyviä seikkoja ei oteta arviossa huomioon. Mahdollisia sukupuolesta johtuvia tuloeroja ei oteta huomioon arviota tehtäessä. Henkilökohtaisena ominaisuutena ei voida myöskään ottaa huomioon vahinkoa kärsineen kuulumista johonkin väestöryhmään, esimerkiksi kielelliseen tai etniseen vähemmistöön, johon kuuluvien henkilöiden keskimääräinen ansiotaso poikkeaa suomalaisten keskimääräisestä ansiotasosta.

Esitys jatkuvaksi ansionmenetyksen korvaukseksi valmistellaan vahingon jälkeen niin pian kuin pysyvä työkyvyttömyys voidaan todeta. Jatkuva ansionmenetyksen korvaus vahvistetaan vahinkoa kärsineen loppuikäksi yhdellä kertaa 5:2 b §:n 1-3 kohtien mukaisesti tai henkilökohtaisen arvion mukaan.

5:2 b §:n 4 kohdan mukainen vanhuuseläkeiän jälkeinen korvaus voidaan määrittää vasta vahinkoa kärsineen saavutettua 65 vuoden iän ja kun vahvistetut korvaukset sekä niille kertyneet indeksikorotukset ovat tiedossa.

Säännöksen tavoitteena on, että ansionmenetyksen korvaus seuraa likimääräisesti Suomessa asuvien henkilöiden keskimääräistä ansiotuloa.

Vahingonkorvauslain 5 luvun 2 b §:n

1. kohdan mukaan 18 vuotta täyttäneen henkilön ansiotulon määräksi katsotaan Suomessa asuvien 18–22 -vuotiaiden henkilöiden keskimääräinen valtionveron alainen ansiotulo,
2. kohdan mukaan 23 vuotta täyttäneen henkilön ansiotulon määräksi katsotaan Suomessa asuvien 23–34 -vuotiaiden kokoaikaisten palkansaajien keskimääräinen ansiotulo,
3. kohdan mukaan 35 vuotta täyttäneen henkilön ansiotulon määräksi katsotaan Suomessa asuvien 35–64 -vuotiaiden kokoaikaisten palkansaajien keskimääräinen ansiotulo ja

4. kohdan mukaan 65 vuotta täyttäneen vanhuuseläkkeen määräksi katsotaan se vanhuuseläkkeen määrä, johon hänellä olisi työeläkelain (395/1961) mukaan ollut oikeus 1–3 kohdan mukaisten ansiotulojen perusteella.

Valtioneuvosto vahvistaa vuosittain 1–3 kohdissa tarkoitetut ansiotulojen määrät asetuksella (Viimeisin valtioneuvoston asetus 783/2021).

Vahinkoa kärsineen saavuttaessa 4 kohdan tarkoittaman vanhuuseläkkeeseen oikeuttavan iän on vakuutuslaitoksen selvittävä ja laskettava esitystään varten eläkkeen määrä työeläkelain asianmukaisten määräytymisperusteiden mukaan. Maininta vanhuuseläkettä koskevasta erillisestä esityksestä 65 vuoden iässä on sisällytettävä eläke-esitykseen ja lautakunnan antaman ratkaisusuosituksen jälkeen annettavaan vakuutuslaitoksen päätökseen.

Edellä selostettua vakioitua ansiomenetykskorvausta ei määrätä siltä ajalta, jolloin vahinkoa kärsinyt ei ole täyttänyt 18 vuotta. Tältä ajalta ansionmenetyksen määrittelyä ei sisällytetä yksilöllisesti niiden ansiotulojen perusteella, jotka vahinkoa kärsineellä olisi ollut ennen 18 vuoden ikää. Arvioon vaikuttavat myös mahdolliset ennen vahinkoa tiedossa olleet ansioiden kehittymisnäkökymät ja koulutus- sekä opiskelusuunnitelmat. Vahinkoa kärsineen työuran alettua jo ennen kuin tämä on täyttänyt 18 vuotta, on uran mahdolliseen jatkumiseen ja kehittymiseen kiinnitettävä huomiota riippumatta siitä mitä VahL 5 luvun 2 b §:ssä sanotaan. Yksilöllisille tekijöille on annettava sitä suurempi painoarvo mitä pysyvämäksi varhainen uravalinta voidaan arvioida.

Jos vahinkoa kärsineen erityinen lahjakkuus todetaan myöhemmässä kehitysvaiheessa, voidaan aikaisemmin vahvistettu VahL 5:2 b §:n mukainen normitettu jatkuva ansiomenetyksen korvaus muuttaa yksilölliseen arvioon perustavaksi korvaukseksi.

Katso myös liikennevahinkolautakunnan lausunto lv 18/1812.

2.5 Ansio- tai elinkeinotulojen myöhentyminen

Vahinkoa kärsineellä voi olla oikeus korvaukseen ansio- tai elinkeinotulojen myöhentymisestä.

Korvattavaksi kuuluu ansionmenetykseltä ajalta, jolta vahinkoa kärsineen valmistuminen ammattiin on todistettavasti siirtynyt myöhäisempään ajankohtaan liikennevahingon seurauksena.

Korvauksen suorittaminen alkaa siitä ajankohdasta lukien, jolloin vahinkoa kärsinyt olisi ilman liikennevahinkoa valmistunut ammattiinsa.

Tulojen myöhentymisestä maksettava korvaus on myöhentymisajalta kokonaan tai osittain saamatta jääneen tulon suuruinen. Vahingon määrä lasketaan kyseiseen ammattiin valmistuneen keskimääräisen alkupalkkatason mukaan sinä ajankohtana, jolloin vahinkoa kärsinyt olisi ilman liikennevahingosta aiheutunutta myöhentymistä valmistunut.

Myöhentymiskorvauksena maksettavasta kuukausikorvauksesta vähennetään vahinkoa kärsineen loma-aikoina ansiotyössä ansaitsema määrä.

Koska myöhentymiskorvaus perustuu arvioituun ansionmenetykseen, siitä ei vähennetä ns. työntekijämaksuja.

2.6 Vahingon rajoittaminen

Vahinkoa kärsineellä on velvollisuus rajoittaa korvattavan vahingon määrää. Jos vahinkoa kärsinyt on liikennevahingon seurauksena tullut kykenemättömäksi tekemään aikaisempaa työtään, on arvioitava, onko vahinkoa kärsineellä jäljellä työkykyä ja voidaanko edellyttää hänen hankkivan ansioita jäljellä olevalla työkyvyllään.

Vahinkoa kärsineen velvollisuus rajoittaa vahinkoa käy ilmi vahingonkorvauslain 5 luvun 2a §:stä. Korvattavaa vahinkoa laskettaessa on otettava korvausta alentava tekijänä huomioon se ansio, jonka vahinkoa kärsinyt on ansainnut tai olisi voinut ansaita vahinkotapahtumasta huolimatta tai voidaan arvioida vastaisuudessa ansaitsevan. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota vahinkoa kärsineen jäljellä olevaan työkykyyn, koulutukseen, aikaisempaan toimintaan, mahdollisuuteen kouluttautua uuteen ammattiin, ikään, asumisolosuhteeseen ja näihin verrattaviin muihin seikkoihin.

Mahdollisen jäljellä olevan työkyvyn ja korvattavan vahingon määrän rajoittamisvelvollisuuden arviointi on tapauskohtaista kokonaisarviointia, jossa ratkaisukäytäntö vakiintuu viimekädessä tuomioistuinkäytännön kautta.

Ammatillisen kuntoutuksen osalta lautakunta viittaa liikennevakuutuslain perusteella korvattavan kuntoutuksen korvausohjeisiin, jotka ovat nähtävillä Liikennevakuutuskeskuksen verkkosivuilla.

Jos arviossa päädytään ensinnäkin siihen, että vahinkoa kärsineellä on työkykyä jäljellä ja toiseksi siihen, että vahinkoa kärsineen voidaan edellyttää haakeutuvan uuteen työhön ansaitakseen tuloja, jää korvattavaksi vahingoksi aikaisemmassa työssä ja uudessa työssä ansaitun tulon mahdollinen erotus.

Vahingon rajoittamista on myös sijaisen palkkaaminen yrittäjän työkyvyttömyysajaksi. Sijaisen palkkaamisella tavoitellaan paitsi yrittäjän ansion kertymistä työkyvyttömyysajalta, myös yrityksen toiminnan jatkuvuutta työkyvyttömyysjakson jälkeen. Jos yritystoiminta on luvanvaraista, on keskeytyksen johdosta uhkana luvan menetys. Toiminnan keskeytyks voi aiheuttaa asiakkaiden menettämisen ja näin johtaa suurempiin menetyksiin kuin pelkästään työkyvyttömyysajan toiminnan keskeytyksestä aiheutuva liikevaihdon menetys.

2.7 Korvausten sitominen kustannustasoon

2.7.1 Ennen 1.1.2017 sattuneiden liikennevahinkojen korvausten sitominen kustannustasoon

Jatkuva ansionmenetyksen ja elatuksen menetyksen korvaus on sidottu ennen vuotta 2005 sattuneissa vahingoissa kustannustasoon niin kuin asiasta on säädetty eräiden liikennevahingonkorvausten sitomisesta palkkatasoon annetussa, sittemmin kumotussa laissa (875/1971). Vuonna 2005 sovellettiin eräiden liikennevahingonkorvausten sitomisesta palkkatasoon annetun lain 1 §:n väliaikaisesta muuttamisesta annettua lakia (1351/2004) ja vuoden 2006 alusta luki- en sovellettavia indeksejä koskevat määräykset sisältyvät eräiden liikennevahinkokorvausten sitomisesta palkkatasoon annetun lain 1 §:n muuttamisesta annettuun lakiin (1097/2005).

Edellä todettua on vakiintuneesti sovellettu myös liikennevakuutuksen hoitotukeen ja vaatelisään.

2.7.2 Korvausten sitominen kustannustasoon, kun liikennevahinko on sattunut 1.1.2017 tai sen jälkeen

Liikennevakuutuslain ja liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutukselta annetun lain nojalla henkilövahingon johdosta suoritettavat jatkuvat korvaukset tarkistetaan kalenterivuositain työntekijän eläkelain (395/2006) 98 §:ssä tarkoitetulla työeläkeindeksillä.

Ansionmenetyksen ja elatuksen menetyksen määrittämistä varten eri vuosien ansiotulot tarkistetaan kalenterivuositain vahinkovuoden tasoon työntekijän eläkelain 96 §:ssä tarkoitetulla palkkakertoimella.

Edellä todettua sovelletaan myös liikennevakuutuksen hoitotukeen ja vaatelisään.

2.8 Laskelman laatimisessa käytettäviä tekijöitä

2.8.1 Vuoteen sisältyvien päivien määrä

Laskettaessa liikennevakuutuksen vuosiansiota päiväpalkan mukaan käytetään kertoimena 365 päivää 1.1.2006 ja sen jälkeen sattuneissa vahingoissa. Vastaavasti vuosiansiosta saadaan päiväkorvaus jakamalla se 365:lla.

Ennen 1.1.2006 sattuneisiin liikennevahinkoihin sovelletaan edelleen aikaisempaa laskuohjetta, jonka mukaan kerroin on 360.

2.8.2 Vuoteen sisältyvien työtuntien ja työpäivien keskimäärät teollisuudessa ja maataloudessa

Niissä tapauksissa, joissa alan työehtosopimuksista tai muutoin ei ole saatavissa riittäväksi katsottavia tietoja alalla sovellettavasta keskimääräisestä työajasa-

ta vuosiansion yksilölliseksi määräämiseksi, katsotaan vuoteen sisältyvien työtuntien ja työpäivien keskimääräksi sekä teollisuudessa että maataloudessa 2 028 tuntia ja 253 päivää. Vuosiansio näillä aloilla saadaan lasketuksi kertomalla korvauksen perusteena oleva tuntipalkka edellä mainitulla tunti- ja viikkopalkalla. Milloin korvauksen perustana oleva aikapalkka muutoin on tiedossa, saadaan vuosiansio lasketuksi kertomalla päiväpalkka luvulla 253, viikkopalkka luvulla 52 ja kuukausipalkka luvulla 12. Näin saatuun ansioon lisätään lomarahaa.

Edellä olevan ohjeen mukaiset työtunti- ja työpäivämäärät kuvaavat keskimääräistä yhteenlaskettua palkallista työ- ja vapaa-aikaa.

2.8.3 Vuosiansion pyöristys

Lautakunta on aiemmin antanut ohjeita jatkuvan korvauksen perusteena olevan vuosiansion pyöristämisestä lähimpään sataan markkaan ja sittemmin kymmeeneen euroon ja lähimpään euroon.

Koska vuosiansion pyöristämiselle ei enää ole käytännön vaatimia perusteita, määritetään korvauksen laskennassa käytettävä vuosiansio kahden desimaalin tarkkuudella kaikissa tapauksissa, joissa vuosiansio perustuu esimerkiksi vahinkoa kärsineen työnantajalta tai verottajalta saatuihin tulotietoihin. Jos vuosiansio määritellään arvionvaraisesti, on se kuitenkin perusteltua määritellä tapauksesta riippuen sadan tai tuhannen euron tarkkuudella.

Tätä ohjetta sovelletaan 1.1.2007 tai sen jälkeen käsitellyssä oleviin vahinkoihin.

2.9 Tapaturmavakuutusyhtiön takaisinsaantioikeus

Tapaturmavakuutusyhtiöllä on takautumisoikeus sen suorittamien samaa vahinkoa koskevien korvausten osalta korvausvastuussa olevaa liikennevakuutusyhtiötä kohtaan (Tapaturmavakuutuslaki 61 § 2 momentti ja työtapaturma- ja ammattitautilaki 270 § ja 271 §).

3. Tilapäinen haitta (Vahl 5:2 § ja 5:2 c § 1 momentti)

Kivun ja säryn sekä muun tilapäisen haitan perusteella suoritettava korvaus määritellään vamman laadun, vaikeusasteen, sen edellyttämän hoidon laadun ja toipumisen kestoajan mukaan. Korvaus tilapäisen haitan perusteella määritellään tapauskohtaisen objektiivisesti havaittaviin henkilövahinkoon liittyvien seikkojen perusteella. Korvauksen määrään ei näin ollen yleensä vaikuta se, että vahinkoa kärsinyt itse kertoo kipua aiheutuneen vamman laatu ja vaikeusaste huomioon ottaen tavanomaista pidempään.

Henkilövahingon laadulla tarkoitetaan tässä sitä, millaisena vamma ilmenee kuten esimerkiksi luunmurtuma. Vaikeusasteella tarkoitetaan samankaltaisten vammojen keskinäisiä eroavuuksia. Esimerkiksi pirstaleisuuden vuoksi vaikeasteisemmän murtuman perusteella suoritettava tilapäisen haitan korvaus on suurempi kuin saman luun yksinkertaisen murtuman perusteella suoritettava korvaus. Aivovammojen aiheuttamaa tilapäistä haittaa arvioitaessa on huomiota kiinnitettävä vamman alkuvaiheen vaikeusasteeseen, tutkimuslöydöksiin, tajuttomuuden syvyyteen ja kestoon, muistiaukon (amnesian) kestoon sekä hoitotoimenpiteiden luonteeseen ja mahdolliseen leikkaustarpeeseen.

Henkilövahingon vaatiman hoidon laadulla ja toipumisen kestoajalla on vaikutusta korvausta määriteltäessä. Hoidon laatu, kuten esim. tehohoidon tarve, ja hoidon kesto aika kuvaavat henkilövahingon laatua ja vaikeusastetta. Nämä määräämisperusteet ovat toisiaan täydentäviä. Yksittäistapauksessa on mahdollista ottaa huomioon korottavana tekijänä yksilöllisistä ominaisuuksista ja olosuhteista johtuva hoidontarve, esimerkiksi se, että sairaalahoito on ollut tavanomaista pidempi tai on ollut tarpeen suorittaa tavanomaista useampi leikkaus.

Tilapäisen haitan kesto aika tarkoittaa aikaa henkilövahingon ilmenemisestä siihen saakka, kun vammat ovat parantuneet tai vammojen jälkitilaa voidaan pitää vakiintuneena. Niissä tapauksissa, joissa vahinkoa kärsineelle jää pysyvä haitta, tilapäisen haitan kestoajalla tarkoitetaan aikaa henkilövahingon ilmenemisestä siihen saakka, kun vahinkoa kärsineen terveydentila on vakiintunut niin, että pysyvä haitta voidaan määritellä. Esimerkiksi kivun kroonistuessa pysyväksi, se otetaan huomioon pysyvän haitan korvauksessa. Toiminnallisen toipumisen päättymisen on osaltaan osoitus tilapäisen haitan päättymisestä.

Korvauksen määrän on perustuttava henkilövahingon laadun ja vaikeusasteen sekä sen edellyttämän hoidon laadun ja toipumisen kestoajan perusteella tehtyyn objektiiviseen kokonaisharkintaan. Vahinkoa kärsineen subjektiivisilla tuntemuksilla ei ole pääsääntöisesti merkitystä korvausta määrittäessä. Normeja sovellettaessa ei yhden yksittäisen kriteerin täytyminen ratkaise henkilövahingon sijoittumista tiettyyn luokkaan tai tiettyyn kohtaan luokan sisällä. Ratkaisu tehdään siis kokonaisharkinnan perusteella.

Vamman seurauksena vahinkoa kärsineelle mahdollisesti jäänyt pysyvä haitta kuvaa pääsääntöisesti vamman laatua ja vaikeusastetta ja se voidaan ottaa yhtenä tekijänä huomioon tilapäisen haitan korvausta määriteltäessä.

Tilapäisen haitan korvausta määriteltäessä otetaan huomioon hoitosuunnitelmaan kuuluvat tai muutoin tiedossa olevat tulevaisuudessa tehtävät toimenpiteet, esimerkiksi korjausleikkaukset tai valittuun hoitomenetelmään muutoin liittyvät toimenpiteet. Jo maksetun tilapäisen haitan korvauksen ja ennakoitua vaikeamman pahentuman perusteella määritellyn lisäkorvauksen yhteismäärä voi ylittää korvausohjeen kyseisen luokan ylimmän korvausmäärän.

Vamman ennakoimattoman pahentumisen tai korjausleikkauksen johdosta suoritetaan erillinen korvausohjeen mukaan määritetty korvaus.

3.1 Fyysiset vammat

Fyysiset vammat on luokiteltu niiden laadun ja vaikeusasteen sekä niiden vaatiman hoidon laadun ja toipumisen kestoajan mukaan. Luokitus ei ole tyhjentävä, vaan kunkin luokan kohdalla on lueteltu vammoja ja luokkaan kuuluviin vammoihin tyypillisesti liittyviä toimenpiteitä ja seurauksia.

3.1.1 Vähäiset henkilövahingot (1)

Korvausta kivusta ja särystä sekä muusta tilapäisestä haitasta ei liikennevakuutuslain 34 §:n 1 momentin mukaan makseta, jos henkilövahinko on ollut vähäinen.

Vähäisiä henkilövahinkoja ovat muiden ohella ihonaarmu, kolahdusvamma, nyrjähdys, pienet haavat ja mustelmat.

Vähäisille henkilövahingoille on ominaista, että ne

- eivät tarvitse sairaalahoitoa,
- paranevat 1–2 viikossa mitään haittaa jättämättä,
- aiheuttavat enintään 2 viikon työkyvyttömyyden.

3.1.2 Lievät vammat

3.1.2.1 Lievät vammat (2)

Lieviä vammoja ovat muiden ohella ruhjevamma, yksinkertainen viilto- tai repimähaava, sormijäsenen menetys, nivelen verenpurkauma, yksinkertainen luunmurtuma tai nivelen sijoiltaanmeno, joka paranee oletetussa normaaliajassa eikä vaadi leikkaushoitoa, hyvin lievä aivovamma, johon liittyy lyhytkestoinen tajuttomuus, kaularangan retkahdusvamma, johon ei ole kuvantamismenetelmin todettu liittyvän kudosvaurioita, tärykalvon repeämä, silmävamma, josta ei jää pysyvää haittaa, 1-5 hampaan menetys sekä ohimenevä kuulon alenema.

Lievillä vammoilla on ominaista, että ne

- eivät tarvitse elvytys- tai tehohoitoa,
- eivät vaadi leikkaustoimenpiteitä, esimerkiksi luunmurtumien kiinnitysleikkauksista,

- tarvitsevat sairaalahoitoa enintään viikon,
- toiminnallinen toipuminen vaatii enintään 2 kuukautta,
- vammojen pysyväisuuraukset ovat vähäiset

3.1.2.2 Lievää vaikeammat vammat (3)

Lievää vaikeampia vammoja ovat muiden ohella pitkien luiden murtuma tai murtumat, jotka voivat vaatia myös leikkaushoitoa, mutta paranevat oletetussa ajassa, vaikea sijoiltaanmeno, jossa on nivelsiderepeämiä ja josta jää pysyvää haittaa, kasvoluiden yksittäis- tai monimurtumat, sormen menetys, leikkaushoitoa edellyttävä sormen jännevamma, kylkiluiden monimurtumat ja veririnta, johon ei liity keuhkovammaa eikä hengitystoiminnan pitkäaikaista vajausta, leikkaushoitoa vaatinut, komplikaatioita parantunut vatsaontelon elinten vamma, lievä aivovamma, kaularangan alueen vamma, johon ei liity merkityksellistä hermorakenteiden vauriota, silmävamma, josta on seurauksena toisen silmän näkökyvyn pysyvä heikentyminen 0,1 tasolle (toinen silmä terve), 6 tai useamman hampaan menetys.

Lievää vaikeammille vammoille on ominaista, että

- niiden hoito voi vaatia verenkierron elvytystä, mutta ei tehostettua hoitoa,
- niihin tai niiden hoitoon ei liity lievää vaikeampia komplikaatioita,
- niiden jatkohoidossa ei tarvita vaativia korjausleikkauksia,
- niiden hoitamiseen tarvitaan sairaalahoitoa 1–3 viikkoa,
- toiminnallinen toipuminen tapahtuu 3-7 kuukaudessa,
- niiden aiheuttama pysyvä toiminnallinen haitta on lievä.

3.1.3 Vaikeat vammat

3.1.3.1 Vaikeat vammat (4)

Vaikeita vammoja ovat muiden ohella hidastuneesti luutuva murtuma, luunmurtumaan tai sijoiltaanmenoon liittyvä hermo- tai verisuonivamma, luunmurtumaa seuraava märkäinen tulehdus, murtuman jälkeinen niveljäykistymä ja nivelrikko, vaikea kaula- rinta- tai lannerangan murtuma, johon ei liity pysyvää, vaikeata hermorakenteiden vammaa, kylkiluiden monimurtuma, johon liittyy veri-ilmarinta tai keuhkon ruhjevamma, lisätautien komplisoima rintakehän ja vatsaontelon leikkaus, toistuva suolitukkeuma, virtsaputken kurouma, joka tarvitsee jatkuvaa hoitoa, pallean repeämä, keskivaikea aivovamma, vaikeat kasvoluiden monimurtumat, raajojen monimurtumat tai vastaavat suurten vammojen yhdistelmät, silmän tai sen näön menetys, useiden sormien menetys, laaja palovamma tai paleltuminen, josta on seurauksena varpaiden menetys.

Vaikeille vammoille ominaista on, että

- niiden hoito saattaa vaatia tehohoito-osastolla lyhytkestoista hengityskonehoitoa,
- niiden hoito vaatii sairaalahoitoa pidentäviä hoitomenetelmiä (esimerkiksi kalloveto, murtumien ulkoiset kiinnityslaitteet),

- raajavammojen hoidossa tarvitaan vaativia kirurgisia toimenpiteitä (useiden murtumien kiinnitysleikkaukset, nivelen, raajan, verisuonten tai hermojen suurehko korjausleikkaus, laaja käsikirurginen leikkaus),
- jälkihoidossa tarvitaan murtuman kiinnitysvälineiden poiston lisäksi muita leikkauksia (esimerkiksi luunsiirto, raajojen korjausleikkaus),
- tarvitsevat sairaalahoitoa 3–8 viikkoa,
- toiminnallinen toipuminen vaatii yli 8 kuukautta,
- niiden jättämä pysyvä toiminnallinen haitta on merkittävä.

3.1.3.2 Hyvin vaikeat vammat (5)

Hyvin vaikeita vammoja ovat muiden ohella raajan menetys, raajamurtumia komplisoivat hyvin laajat hermo- ja verisuonivammat, hartia- ja lannehermopunoksen laajat vammat puutosoireineen, rintakehän monivammat (esimerkiksi pallean ja keuhkon repeämä, sydänpuussin verenvuoto ja sydämen ruhjevamma), rintakehän avoin vamma, henkitorven avanteen jälkeinen ahtauma, kaula- ja lannerangan murtuma, johon liittyy osittainen selkäytimen tai sen jatkeen vaurio, vaikea aivovamma, aivojen, vartalon ja raajojen vaikeat monivammat ja vammojen yhdistelmät, vammat, joiden hoito monine leikkauksineen tuottaa paljon kipua, pysyvä suoli- tai virtsa-avanne, silmävamma, josta on seurauksena molempien silmien näkökyvyn pysyvä vaikea heikentyminen ja vaikea-asteinen palovamma.

Hyvin vaikeille vammoille ominaista on, että

- niiden hoitoon tarvitaan pitkäaikaista hengitystä ja verenkiertoa ylläpitävää hoitoa,
- niiden hoito vaatii pitkäaikaista hengityskonehoitoa ja henkitorven avannetta,
- vammoihin tai hoitotoimenpiteisiin liittyy vaikeita komplikaatioita,
- niiden hoito vaatii laajoja aivojen, rintakehän, vatsaontelon tai raajojen leikkauksia,
- niiden hoitoon tarvitaan sairaalahoitoa yli 8 viikkoa,
- niiden jättämästä pysyvästä toiminnallisesta haitasta on suurta haittaa.

3.1.3.3 Poikkeuksellisen vaikeat vammat (6)

Poikkeuksellisen vaikeita vammoja ovat muiden ohella erittäin vaikeat aivovammat, kahden raajan menetys, selkäydinvamma, josta seuraa pysyvä neliraaja- tai alaraajahalvaus, täydellinen sokeus.

Poikkeuksellisen vaikeille vammoille ominaista on, että

- vammoihin tai niiden hoitoon liittyy poikkeuksellisen vaikeita komplikaatioita,
- vammojen hoidoksi tarvitaan poikkeuksellisia, laajoja ja lukuisia leikkauksitoimenpiteitä,
- ne tarvitsevat hyvin pitkäaikaista sairaalahoitoa tai aiheuttavat pysyvän laitoshoidon tarpeen,
- vammojen aiheuttama toiminnallinen haitta jää pysyvästi erittäin suureksi.

3.2 Fyysisten vammojen tilapäisen haitan korvausnormit 1.1.2022 alkaen

vähäiset henkilövahingot (1)	ei korvausta
lievät vammat (2)	300 – 1 300 €
lievää vaikeammat vammat (3)	1 300 – 4 100 €
vaikeat vammat (4)	4 100 – 9 600 €
hyvin vaikeat vammat (5)	9 600 – 22 200 €
poikkeuksellisen vaikeat vammat (6)	22 200 € –

Tilapäisen haitan korvaus määritellään sadan euron tarkkuudella.

3.3 Tilapäinen psyykinen haitta

Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti lääketieteellisesti todettu psyykkisen terveydentilan häiriö, joka on vaatinut terveydenhuollon toimenpiteitä, oikeuttaa tilapäisen haitan korvaukseen riippumatta siitä liittyykö henkilövahinkoon myös fyysisiä vammoja. Psyykkisen terveydentilan häiriön perusteella suoritettava korvaus määritellään samoja perusteita soveltaen kuin fyysisten vammojen perusteella suoritettava korvaus määritellään. Psyykkisen häiriön perusteella suoritettavaa tilapäisen haitan korvausta määriteltäessä otetaan huomioon mitä fyysisten vammojen perusteella määriteltävästä korvauksesta on edellä kohdassa 3. sanottu.

Tilapäisen psyykkisen haitan luokkien nimekkeitä on 1.1.2022 alkaen muutettu vastaamaan fyysisten vammojen luokkien nimikkeitä.

Lievä psyykinen haitta katsotaan aiheutuneen silloin, kun liikennevahingon seurauksena vahinkoa kärsinyt on

- saanut psyykkisen häiriön, joka on aiheuttanut lyhytaikaisen toimintakyvyn heikkenemisen ja
- tämä on vaatinut lääkettä tai muuta terveydenhuollon ammattihenkilön antamaa taikka määräämää hoitoa enintään 6 viikon ajan.

Lievää vaikeampi psyykinen haitta katsotaan aiheutuneen silloin, kun liikennevahingon seurauksena vahinkoa kärsinyt on

- tarvinnut säännöllisen, tiiviin, enintään 12 kuukauden psykiatrisen hoitosuhteen tai
- tarvinnut pitkäkestoisen, kuitenkin enintään 12 kuukauden lääkehoidon ja
- toiminnallinen toipuminen on kestänyt enintään 12 kuukautta.

Vaikea psyykkinen haitta katsotaan aiheutuneen silloin, kun vahinkoa kärsinyt on liikennevahingosta johtuvan psyykkisen häiriön vuoksi

- tarvinnut sairaalahoitoa psykoositasoisen häiriön vuoksi tai
- säännöllinen psykiatrinen hoitosuhde on kestänyt yli 12 kuukautta ja
- toiminnallinen toipuminen on kestänyt yli 12 kuukautta.

Tilapäisen psyykkisen haitan korvausnormit 1.1.2022 alkaen

lievä psyykkinen haitta	300 – 1 300 €
lievää vaikeampi psyykkinen haitta	1 300 – 4 100 €
vaikea psyykkinen haitta	4 100 – 9 600 €

Tilapäisen haitan korvaus määritellään sadan euron tarkkuudella.

Fyysisten vammojen perusteella suoritettava tilapäisen haitan korvaus ja mahdollinen psyykkisten vammojen perusteella suoritettava ohimenevän haitan korvaus lasketaan yhteen.

Psyykkisen häiriön tultua pysyväksi vahinkoa kärsineellä on oikeus saada korvaus pysyvästä haitasta.

3.4 Elinajan huomioon ottaminen

Oikeuskäytännön mukaan vahinkoa kärsineen kuolema vaikuttaa tilapäisen haitan korvauksen määrään. Lautakunnan vakiintuneen käytännön mukaan täysimääräinen korvaus tilapäisestä haitasta suoritetaan, jos vahinkoa kärsinyt kuolee kolmen tai yli kolmen kuukauden kuluttua liikennevahingosta. Jos vahinkoa kärsinyt on kuollut välittömästi liikennevahingon jälkeen, ei korvausta tilapäisestä haitasta suoriteta. Jos vahinkoa kärsinyt kuolee alle kuukauden kuluttua liikennevahingosta, korvaus maksetaan 2/3:lla alennettuna. Jos vahinkoa kärsinyt kuolee kuukauden tai yli kuukauden, mutta alle kolmen kuukauden kuluttua liikennevahingosta, korvaus suoritetaan 1/3:lla alennettuna.

3.5 Ennakkokorvaukset ja niiden huomioon ottaminen lopullista korvausta suoritettaessa

Eräätynyt riidaton osa korvauksesta on suoritettava vahinkoa kärsineelle. Lopullista korvausta maksettaessa ennako vähennetään nimellismääräisenä.

3.6 Tilapäisen haitan luokat ennen vuotta 2006

Ennen vuotta 2006 tilapäisen haitan luokat poikkesivat nykyisistä luokista. Aiemmat luokat olivat:

Vähäiset vammat	A
Lievät vammat	B1
Lievää vaikeammat vammat	B2
Vaikeat vammat	C1
Hyvin vaikeat vammat	C2
Poikkeuksellisen vaikeat vammat	C3

4. Pysyvä haitta (VahL 5:2 § ja 2 c § 2 momentti)

4.1 Pysyvä haitta

Pysyvän haitan korvauksella katetaan vammasta pysyvästi aiheutuva vahinkoa kärsineen toimintakyvyn aleneminen, joka rajoittaa hänen mahdollisuuksiaan elää toiminnallisesti täysipainoista elämää. Haitan arvioinnissa otetaan huomioon vain vammojen laatu. Vahinkoa kärsineen yksilöllisiä olosuhteita ei oteta huomioon korvausta määritettäessä. Kosmeettinen haitta, joka ei vaikuta toimintakykyyn, korvataan erikseen omana korvausaiheenaan. Pysyvä haitta (invaliditeetti) on eri asia kuin työkyvyttömyys.

Korvaus maksetaan yleensä kertakorvauksena siinä vaiheessa, kun tilanne on pysyvä eikä toipumista ole enää odotettavissa. Korvauskäytännössä korvaus maksetaan yleensä aikaisintaan vuoden kuluttua viimeisimmästä toimenpiteestä.

4.1.1 Korvauksen määrittäminen

Liikennevakuutuslaissa ja vahingonkorvauslaissa ei ole yksityiskohtaisia säännöksiä siitä, miten korvaus määritetään. Korvaus määritetään vamman laadun ja vahinkoa kärsineen iän perusteella, koska korvaus on tarkoitettu kattamaan vammautumisen jälkeiseen oletettuun elinaikaan kohdistuva haitta. Siksi korvaus määritetään arvioimalla ensin haittaluokka ja sen mukainen peruskorvaus. Lopullinen korvaus saadaan kertomalla peruskorvauksen määrä jäljempänä kuvatulla ikätekijällä. Jokainen eletty ikävuosi 18 vuoden jälkeen pienentää korvausmäärää 75 vuoden ikään saakka.

4.1.2 Peruskorvauksen suuruus

Vammat ryhmitellään vaikeusasteen mukaan 20 haittaluokkaan, jotka ovat samat kuin lakisääteisessä työtaturma- ja ammattitautivakuutuksessa. Haittaluokitus perustuu ennen 1.1.2010 sattuneiden vahinkojen osalta sosiaali- ja terveysministeriön päätökseen (1012/86), 1.1.2010 ja sen jälkeen sattuneiden vahinkojen osalta sosiaali- ja terveysministeriön asetukseen (1649/2009) ja 1.1.2016 jälkeen sattuneiden vahinkojen osalta valtioneuvoston asetukseen (768/2015). Lautakunta vahvistaa vuosittain kulloinkin voimassa olevan pysyvän haitan peruskorvaukset kutakin haittaluokkaa kohti.

Ennen edellä mainittuja haittaluokkapäätöksiä haitta arvioitiin haitta-asteina. Haitta-aste muunnetaan näissä vahingoissa haittaluokiksi siten, että 5 %:n haitta-aste vastaa yhtä haittaluokkaa.

Lautakunnan liikennevahinko-osaston käytännössä ennen vuotta 2022 haitta määritettiin vahinkohetkellä voimassa olleen haittaluokituspäätöksen kriteerin mukaan, silloinkin kun vamma myöhemmin paheni. Pysyvän haitan ja pysyvän kosmeettisen haitan osalta annetun soveltamisohjeen 2/2021 mukaan 1.1.2022 alkaen pysyvän haitan haittaluokka määritetään aina vahingon sattumishetkes-

tä riippumatta sen haittaluokituspäätöksen mukaan, joka on voimassa arviointi-hetkellä. Jos esimerkiksi jo korvattu pysyvä haitta myöhemmin pahenee, pahe-nemaa vastaava haittaluokka määritetään sen haittaluokituspäätöksen mukaan, joka on voimassa, kun lisähaitta on luotettavasti arvioitavissa. Pahenemaa vastaavaa lisäkorvausta määritettäessä vahinkoa kärsineen ikänä pidetään hä-nen ikäänsä hetkellä, jolloin lisähaitta on muodostunut pysyväksi ja on luotetta-vasti arvioitavissa.

Haittaluokitukset ovat luettavissa Finlexin sivulla osoitteessa www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1986/19861012, www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2009/20091649 ja www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/20150768.

Haittaluokitusta ei sovelleta niissä tapauksissa, joissa vahingon seurauksena jää pysyvän kosmeettisen haitan aiheuttavia arpia mutta ei toiminnallista hait-taa. Tällöin suoritetaan pysyvän kosmeettisen haitan korvaus, joka määräytyy kohdassa 4.2 esitettyjen periaatteiden mukaan.

Ontuminen ja jatkuvat huomiota herättävät raajojen pakkoliikkeet otetaan huomioon pysyvän haitan korvausta määrättäessä.

Jos vammautunut on alaikäinen, hänelle suoritetaan ensin pysyvän haitan korvaus kattamaan aika täysi-ikäisyyteen saakka, ja varsinainen korvaus hänen tullessaan täysi-ikäiseksi. Alaikäisen korvausta on selostettu nuoren henkilön korvaus-otsikon alla.

Haittaluokkaan 15 saakka peruskorvausmäärä on sama kutakin haittaluokkaa kohti. Haittaluokasta 16 alkaen peruskorvausmäärä kasvaa kussakin haittaluo-kassa. Kerroin kasvaa 0,1:llä kutakin haittaluokkaa kohti, eli haittaluokassa 20 kerroin on 1,5.

Lautakunta vahvistaa kulloinkin voimassa olevan pysyvän haitan peruskorvauk-set haittaluokittain.

4.1.3 Perusasteikko ja nuoren henkilön korvausasteikko vuonna 2022

Jos vammautunut on alle 18-vuotias, hänelle suoritetaan ensin nuoren henkilön korvausasteikon mukainen ja 18 vuoden iässä varsinainen korvaus perusastei-kon mukaan.

Haittaluokka	Nuoren henkilön korvausasteikko (alle 18-vuotias)	Perusasteikko (18-vuotias)
20	63 600 €	127 200 €
19	56 392 €	112 784 €
18	49 608 €	99 216 €
17	43 248 €	86 496 €
16	37 312 €	74 624 €
15	31 800 €	63 600 €
14	29 680 €	59 360 €
13	27 560 €	55 120 €
12	25 440 €	50 880 €
11	23 320 €	46 640 €
10	21 200 €	42 400 €
9	19 080 €	38 160 €
8	16 960 €	33 920 €
7	14 840 €	29 680 €
6	12 720 €	25 440 €
5	10 600 €	21 200 €
4	8 480 €	16 960 €
3	6 360 €	12 720 €
2	4 240 €	8 480 €
1	2 120 €	4 240 €

4.1.4 Ikätekijä

1.1.2006 alkaen sattuneissa liikennevahingoissa pysyvän haitan korvausta määrättäessä otetaan huomioon vahinkoa kärsineen ikä vahinkohetkellä lisättynä yhdellä vuodella. Perusteena tälle on se, että pysyvän haitan korvauksessa ei oteta huomioon haittaa, joka vahinkoa kärsineelle on aiheutunut ennen hänen terveydentilansa vakiintumista. Toipumisvaiheen haitta korvataan omana korva-

usaiheenaan eli tilapäisen haitan korvauksena. Jos vammautuminen on tapahtunut ennen 1.1.2006 sattuneessa liikennevahingossa, otetaan korvausmäärässä huomioon vahinkoa kärsineen ikä liikennevahingon sattumishetkellä.

4.1.5 Haittakorvauksen suorittamistapa

Kertakaikkinen tai jatkuva korvaus

Korvaus pysyvästä haitasta maksetaan yleensä kertakaikkisena.

Pysyvän haitan korvaus voidaan maksaa jatkuvana haittaluokassa 20, kun kysymyksessä on pysyvästi tajuton vammautunut tai pysyvästi laitoshoidossa oleva vaikean aivovamman saanut vanhus (liikennevahinkolautakunnan kiertokirjeet 5/1988 ja 14/1999). Tämän lisäksi korvaus voidaan maksaa jatkuvana henkilölle, joka on vaikean aivovamman seurauksena pysyvästi laitoshoidossa ja jonka sekä kommunikoinnissa että liikuntakyvyssä on pysyviä, vaikeasteisia rajoitteita.

Ennakkokorvaukset

Vakuutuslaitoksen on aloitettava korvausasian selvittäminen viipymättä ja suoritettava korvaus tai ilmoitettava, ettei korvausta suoriteta, joutuisasti ja viimeistään kuukauden kuluttua siitä, kun se on saanut vakuutuslainsäädännön 69 §:ssä tarkoitetut asiakirjat ja tiedot ja muun riittävän selvityksen. Vaikka korvauksen määrä ei olisi riidaton, vakuutuslaitos on kuitenkin velvollinen suorittamaan korvauksen riidattoman osan.

Vakuutuslaitoksen ennakkokorvauspäätöksessä tulee yksilöidä, mihin haittoihin ja vammoihin korvaus perustuu ja minkä suuruiseksi haittaluokka on arvioitu. Lopullisena korvauksena suoritetaan ennakkokorvauksena suoritettua haittaluokan ja lopullisen haittaluokan erotus lopullisen korvauksen suoritusvuoden tassa.

Jos ennakkokorvaus on poikkeuksellisesti maksettu yksilöimättä haittaluokkaa, ennakkokorvaus on vähennettävä nimellismääräisenä lopullisesta korvauksesta.

4.1.6 Liikennevahinko sattunut 1.1.2006 tai sen jälkeen

Korvaus yli 18-vuotiailla henkilöillä

Korvaus määritetään arvioimalla ensin vammoista aiheutuva haittaluokka. Sen jälkeen määritetään haittaluokkaa vastaava peruskorvaus. Kun peruskorvauksen määrä kerrotaan ikäkertoimella, saadaan varsinainen maksettava korvaus. Jokainen eletty ikävuosi 18 vuoden jälkeen pienentää korvausmäärää 75 vuoden ikään saakka.

Peruskorvauksen määrä lasketaan 18-vuotiaan henkilön perusmäärää lähtökohtana pitäen. Korvausmäärä lasketaan siten, että vahinkoa kärsineen ikänä pidetään hänen vahingon sattumishetken ikäänsä lisättyinä yhdellä vuodella (laskennallinen ikä).

Ikätekijä eri ikäisillä ihmisillä

Peruskorvauksesta vähennetään 65 vuoden ikään saakka 1 % kultakin ikävuodelta, jotka ylittävät laskennallisen 18 vuoden iän. Laskennallisesti yli 65-vuotiaan vahinkoa kärsineen peruskorvauksesta vähennetään (ikäkausilta 18–65 muodostuvan 47 %:n vähennyksen lisäksi) 2 % kutakin 65 vuotta ylittävää täyttä ikävuotta kohti 74 vuoden ikään saakka (=laskennallinen ikä 75 vuotta). 75-vuoden laskennallisesta iästä alkaen ikä ei enää vähennä korvausmäärää.

Esimerkki:

Vahinkoa kärsinyt on liikennevahingon sattuessa 55-vuotias, haittaluokka 5. Laskennallinen ikä 56 vuotta (55+1).

Perusmääräinen korvaus kutakin haittaluokkaa kohti on vuoden 2022 tasossa 4240 €, joten viittä haittaluokkaa vastaava perusmäärä on $5 \times 4\,240$, eli 21 200 €.

Korvaus:

$$21\,200 \text{ €} - [(55+1 - 18) / 100] \times 21\,200 \text{ €} = \underline{\underline{13\,144 \text{ €}}}$$

Nuoren henkilön korvaus

Kun vammautunut on vahinkotapahtuman sattuessa alle 17-vuotias, määrätään pysyvän haitan korvaus aluksi nuoren henkilön korvauksena siten, että se koskee aikaa pysyvän haitan aiheutumisesta 18 vuoden ikään saakka. Korvauksena maksetaan vammautuneen vahinkopäivän mukaista laskennallista ikää vastaava määrä. Laskennallisena ikänä pidetään ikää vahinkopäivänä lisättyä yhdellä vuodella. Korvaus määritetään arvioimalla ensin vammoista aiheutuva haittaluokka. Sen jälkeen määritetään haittaluokan mukainen nuoren henkilön perusasteikkoa vastaava peruskorvaus. Tämä peruskorvausmäärä kerrotaan luvulla, jossa 18:sta vähennetään laskennallinen ikä vahinkohetkellä. Näin saatu korvausmäärä jaetaan lopuksi 18:lla, jolloin saadaan korvausmäärä, joka kattaa pysyvän haitan sen aiheutumisesta 18 vuoden ikään saakka.

18 vuoden iässä maksetaan varsinainen korvaus pysyvistä haitasta 18-vuotiaan henkilön perusmäärän mukaan.

Esimerkki:

Nuoren henkilön korvaus, vahinkoa kärsineen ikä liikennevahingon sattuessa 8 vuotta 7 kuukautta, haittaluokka 6.

Nuoren henkilön perusmääräinen korvaus kutakin haittaluokkaa kohti on vuoden 2022 tasossa 2 120 €, joten kuutta haittaluokkaa vastaava perusmäärä on $6 \times 2\,120$, eli 12 720 €

Korvaus:

$$[18-(8+1)] \times 12\,720 \text{ €} / 18 = \underline{\underline{6\,360 \text{ €}}}$$

Varsinainen korvaus: 18-vuotiaan henkilön haittaluokkaa 6 vastaava varsinainen korvaus on vuoden 2022 tasossa 25 440 €.

4.1.7 Elämänlaadun erityinen heikkeneminen korotustekijänä 1.1.2006 alkaen sattuneissa liikennevahingoissa

Vahingonkorvauslain 5:2 c §:n 2 momentin mukaan korvausta korottavana tekijänä voidaan ottaa huomioon henkilövahingosta vahinkoa kärsineelle aiheutunut elämänlaadun erityinen heikentyminen. Vahinkoa kärsineen elämänlaadun erityinen heikkeneminen on korvauksen korotusperuste, jota on sovellettava suppeasti. Tavanomaisten vapaa-ajan käyttöön liittyvien toimintojen menetys tai vaikeutuminen tulee yleensä katetuksi varsinaisella pysyvistä haitasta maksettavalla korvauksella.

Elämänlaadulla tarkoitetaan sitä, millaiset mahdollisuudet vahinkoa kärsineellä on elää täysipainoista elämää omien persoonallisten tottumustensa, taipumustensa ja tavoitteidensa mukaisesti. Korvausta tulee tällä perusteella korottaa vain siinä tapauksessa, että henkilövahinko heikentää vahinkoa kärsineen elämänlaatua olennaisesti enemmän kuin vastaavanlaisen henkilövahingon kärsineiden elämänlaatua yleensä. Esimerkiksi vahingon johdosta laitoshoitoon joutumista ei sellaisenaan voida pitää pysyvän haitan korvauksen korotusperusteena.

Vahinkoa kärsineen elämänmuodon tai -piirin poikkeuksellinen muutos voi olla peruste korottaa pysyvän haitan korvausta. Elämänlaadun erityisestä heikkenemisestä voidaan korvaus maksaa silloin, kun esimerkiksi liikunnallista kilpaurheilua aktiivisesti harrastanut henkilö menettää pysyvästi liikuntakykynsä, tai kun hyvin aktiivinen, tavoitteelliseen itsensä kehittämiseen pyrkivä harrastaja liikennevahingon seurauksena on menettänyt edellytyksensä jatkaa harrastustansa. Tavanomaisten kuntoliikunta- tai muiden vastaavien harrastusmahdollisuuksien menettäminen ei ole peruste korottaa pysyvän haitan korvausta.

Erityisenä elämänlaadun heikentymisenä voidaan pitää myös sitä, että vahinkoa kärsinyt hänellä ennestään olleen muun vamman tai sairauden vuoksi joutuu liikennevahingossa saamansa pysyvän vamman vuoksi tavanomaista vaikeampaan asemaan. Esimerkkinä tällaisesta voidaan pitää tilannetta, jossa jo entuudestaan aistivammainen menettää kokonaan tai osittain toisenkin aistin.

Korotuksen määrää harkittaessa voidaan suuntaa antavasti käyttää seuraavia kertoimia:

- Kerroin on 1,1 jos vahinkoa kärsinyt harrasti ennen vahinkoa aktiivisesti ja tavoitteellisesti yhdistyksessä tai muussa yhteisössä kansallisen tason kilpailu-, näyttely-, julkaisu- tai esiintymistoimintaan tähtäävää harrastustoimintaa, jossa hän oli jo saavuttanut tulosta tai jos vahinkoa kärsineen elämänmuodossa tai -piirissä tapahtuu vahingosta johtuva poikkeuksellinen muutos.
- Kerroin on 1,3, jos vahinkoa kärsineen edellisessä kohdassa tarkoitettu toiminta on ollut kansainvälistä tai jos vahinkoa kärsineeltä on jo ennen liikennevahinkoa puuttunut yksi raaja ja hän on menettänyt liikennevahingon seurauksena toisenkin raajan.

- Kerroin on 1,5 jos jo ennen vahinkoa merkittävästi aistivammainen henkilö on vahingon seurauksena menettänyt osaksi tai kokonaan toisenkin aistin.

Kerrointa määriteltäessä on otettava huomioon harrastuksen osalta sen kesto, aktiivisuuden aste ja saavutetut tulokset, aikaisemman vamman tai sairauden ja liikennevahingon seurauksena saadun vamman yhteisvaikutuksen vakavuus ja elämän muodon ja -piirin muuttumisen kohdalla muutoksen suuruus ja sopeutumis- sekä kompensointimahdollisuudet.

Tässä tarkoitettua kertoimia ei voida soveltaa, jos toiminta on ollut ammatti- maista.

4.1.8 Liikennevahinko sattunut ennen 1.1.2006

Käytännössä pysyvän haitan korvaukset näissä vahingoissa määräytyvät samojen periaatteiden mukaan kuin vuodesta 2006 noudatetussa korvauskäytännössäkin. Erona on lähinnä se, mitä pidetään ikätekijänä, eli milloin haitan katsotaan muodostuneen pysyväksi.

Pysyvän haitan korvaus yli 18-vuotiailla henkilöillä

Korvaus määritetään arvioimalla ensin vammoista aiheutuva haittaluokka. Sen jälkeen määritetään haittaluokkaa vastaava peruskorvaus. Kun peruskorvauksen määrä kerrotaan ikäkertoimella, saadaan varsinainen maksettava korvaus. Jokainen eletty ikävuosi 18 vuoden jälkeen pienentää korvausmäärää 75 vuoden ikään saakka.

Peruskorvauksen määrä lasketaan 18-vuotiaan henkilön perusmäärää lähtökohdaksi pitäen. Korvausmäärä lasketaan siten, että vahinkoa kärsineen ikään pidetään hänen vahingon sattumishetken ikäänsä.

Ikätekijä eri ikäisillä ihmisillä

Peruskorvauksesta vähennetään 65 vuoden ikään saakka 1 % kultakin ikävuodelta, jotka ylittävät laskennallisen 18 vuoden iän. Laskennallisesti yli 65-vuotiaan vahinkoa kärsineen peruskorvauksesta vähennetään (ikäkausilta 18 – 65 muodostuvan 47 %:n vähennyksen lisäksi) 2 % kutakin 65 vuotta ylittävää täyttä ikävuotta kohti 74 vuoden ikään saakka (=laskennallinen ikä 75 vuotta). 75-vuoden laskennallisesta iästä alkaen ikä ei enää vähennä korvausmäärää.

Nuoren henkilön korvaus

Kun vammautunut on vahinkohetkellä alle 18-vuotias, määrätään pysyvän vian ja haitan korvaus aluksi nuoren henkilön korvauksena siten, että se koskee aikaa 18 vuoden ikään saakka. Korvauksena maksetaan vammautuneen vahinkopäivän mukaisen iän mukaan määrä, joka saadaan kertomalla peruskorvaus 18 vuoden ja hänen vahinkohetkensä täysien ikävuosiensa erotuksella ja jakamalla tulo 18:lla. Korvaus määritetään siis samoin kuin 1.1.2006 alkaen sattuneissa vahingoissa, ainoana erona on ikätekijä. Kun nuoren henkilön korvaus

on maksettu ja vammautunut saavuttaa 18 vuoden iän, määrätään varsinainen korvaus pysyvistä viasta ja haitasta 18-vuotiaan henkilön perusmäärän mukaan.

Ammatti- ja harrastuskertoimet ennen 1.1.2006 sattuneissa vahingoissa

Pysyvän haitan harrastukselle tai ammatille aiheuttama haitta korvattiin ennen 1.1.2006 sattuneissa vahingoissa harrastus- ja ammattikertoimilla.

4.1.9 Pysyvän haitan pahenemisen korvaaminen

Lautakunnan liikennevahinko-osaston käytännössä ennen vuotta 2022 haitta määritettiin vahinkohetkellä voimassa olleen haittaluokituspäätöksen kriteerien mukaan, silloinkin kun vamma myöhemmin paheni. Pysyvän haitan ja pysyvän kosmeettisen haitan osalta annetun soveltamisohjeen 2/2021 mukaan 1.1.2022 alkaen pysyvän haitan haittaluokka määritetään aina vahingon sattumishetkestä riippumatta sen haittaluokituspäätöksen mukaan, joka on voimassa arviointihetkellä. Jos esimerkiksi jo korvattu pysyvä haitta myöhemmin pahenee, pahenemaa vastaava haittaluokka määritetään sen haittaluokituspäätöksen mukaan, joka on voimassa, kun lisähaitta on luotettavasti arvioitavissa. Pahenemaa vastaavaa lisäkorvausta määritettäessä vahinkoa kärsineen ikänä pidetään hänen ikäänsä hetkellä, jolloin lisähaitta on muodostunut pysyväksi ja on luotettavasti arvioitavissa.

Jos vammat ja toiminnanrajoitteet pysyvästi pahentuvat vähintään yhtä haittaluokkaa vastaavasti, on pysyvistä haitasta suoritettava haittaluokan nousua vastaava lisäkorvaus. Lisäkorvausta määritettäessä on huomattava, että haittaluokkien 15–20 välillä perättäisten haittaluokkien erotukset eivät ole tasasuuria. Tämän vuoksi lisäkorvaus määritetään näissä haittaluokissa eri tavoin kuin alemmissa haittaluokissa.

Kun uusi haittaluokka jää alle 16:n, lisäkorvaus määritetään uuden ja entisen haittaluokkien erotuksena pahentumahetken mukaisen ikäkertoimen ja korvaustauluston mukaisesti. Kun uusi haittaluokka on vähintään 16, lisäkorvaus määritetään muuntamalla kumpikin korvaus pahenemishetken tasoon ja korvaamalla niiden erotus.

Lisäkorvausta suoritettaessa pidetään vahinkoa kärsineen ikänä hänen ikäänsä pahenemisen vakiintumishetkellä. Lisäkorvaus edellyttää, että pahenemisesta aiheutunut haitta on pysyvä. Ikäkatekijästä on lisätietoa soveltamisohjeessa 2/21

Esimerkki:

Vuonna 2008 on suoritettu vuonna 2007 sattuneessa liikennevahingossa vammautuneelle henkilölle 3 haittaluokan mukainen korvaus. Vahinkohetkellä hän oli 42-vuotias. Vuonna 2021, kun vahinko kärsinyt on täyttänyt 56 vuotta, vamma pahenee yhtä haittaluokkaa vastaavasti, eli uusi kokonaishaittaluokka on 4. Korvauksena suoritetaan yhden haittaluokan nousua vastaava lisäkorvaus pahentumahetken iän mukaisesti:

$$4\ 150\ € - [(56 - 18) / 100] \times 4\ 150 = \underline{2\ 573\ €} \text{ vuoden 2021 tasossa.}$$

Esimerkki:

Vamman pahentumisen korvaaminen haittaluokissa 15–20, joissa haittaluokkien erotukset eivät ole tasasuuria. Vuonna 2003 on suoritettu tuolloin 42-vuotiaalle vammautuneelle haittaluokan 15 mukainen korvaus. Vamma pahenee vuonna 2021 vastaten haittaluokkaa 16. Molemmat korvaukset määritetään pahentuman maksuhetken tasoon, jonka jälkeen niiden erotus maksetaan.

Lisäkorvaus HL 16 – HL 15:

$$HL\ 16: 73\ 040\ € - [(60 - 18) / 100] \times 73\ 040 = 42\ 363,20\ €$$

$$HL\ 15: 62\ 250\ € - [(60 - 18) / 100] \times 62\ 250 = 36\ 105\ €$$

$$42\ 363,20 - 36\ 105 = 6\ 258,20\ €\ \text{vuoden 2021 tasossa}$$

4.1.10 Ammatti- ja harrastuskertoimet

4.1.10.1 Ammattikerroin (ennen 1.1.2001 sattuneet vahingot)

Pysyvän vian ja haitan korvauksen ammattikertoimen normittamisesta on luovuttu 1.1.2001 alkaen niihin vahinkoihin, jotka ovat sattuneet 31.12.2000 jälkeen (liikennevahinkolautakunnan kiertokirje 21/2000).

Vamman ammatille aiheuttaman haitan mukaan voidaan edellä selostetulla tavalla määrätty korvausmäärä kertoa kertoimella 1,0–2,0 seuraavien periaatteiden mukaan.

Mikäli vammautunut palaa takaisin työelämään, voidaan korvausmäärää korottaa. Jos vammautuneen ammatti, toimi tai tehtävä, josta hän sai pääasiallisen toimeentulonsa, muuttuu, määräytyy korotuksen suuruus pääasiallisesti sen mukaan, mihin ryhmään uusi ammatti, toimi tai tehtävä kuuluu. Tätä varten on ammatit, toimet tai tehtävät jaettu neljään (4) ryhmään tilastokeskuksen asuntovaikkeen elinkeinotutkimuksessa 1.1.1976 käyttämän ammattiluokituksen pohjalta.

Ryhmät ovat seuraavat:

- I Ylemmät toimihenkilöt ja heihin verrattavat
- II Alemmat toimihenkilöt ja heihin verrattavat
- III Ammattitaitoiset tai erikoistuneet työntekijät
- IV Ammattiidottomat tai erikoistumattomat työntekijät.

Vamman ammatille aiheuttaman haitan mukaan valitaan kerroin taulukosta 0,1 tarkkuudella. Jos haitta on vähäinen, on kerroin 1,0. Kertoimen käytön edellytyksenä on, että vammautunut voi olla uuden ammatin edellyttämässä säännöllisessä työssä vähintään viiden (5) vuoden ajan ennen iän perusteella tapahtuvaa eläkkeelle jäämistään.

Kerrintaulukko

Uusi ammattiryhmä	Kertoimen raja-arvot			
I	1,1 – 1,2	–	–	–
II	1,2 – 1,3	1,1 – 1,2	–	–
III	1,4 – 1,7	1,2 – 1,4	1,1 – 1,2	–
IV	1,8 – 2,0	1,4 – 1,7	1,2 – 1,3	1,1 – 1,2
	I	II	III	IV
	Entinen ammattiryhmä			

Kerrintaulukosta valittaessa voidaan ryhmäjaon lisäksi varsinkin silloin, kun ryhmä ei muutu, ottaa huomioon se eroavuus, joka entisen ja uuden ammatin välillä on koulutusohjan, toimen tai tehtävän vastuullisuuden jne. suhteen. Milloin uusi ammatti kuuluu ylempään ryhmään kuin entinen ammatti, ei kerrintä käytetä. Myöskään uuteen ammattiin liittyvä asuinpaikkakunnan vaihdos tai vamman aiheuttama ennenaikainen työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyminen ei sellaisenaan edellytä kertoimen käyttämistä.

4.1.10.2 Harrastuskerroin (ennen 1.1.2006 sattuneet vahingot)

Vahinkoa kärsineen harrastustoiminnalle vamman aiheuttaman haitan mukaan ennen 1.1.2006 sattuneissa vahingoissa voidaan pysyvän vian ja haitan korvausmäärää korottaa kertoimella 1,1 - 1,5 seuraavien periaatteiden mukaan.

Korvattavaksi harrastukseksi ei katsota tavanomaiseen vapaa-ajan käyttöön liittyvää toimintaa.

Harrastuskerrointa käytetään vamman aiheuttaessa haittaa harrastukselle, joka säännöllisyytensä ja laatunsa puolesta osoittaa omistautumista harrastukselle. Tällaisena voidaan pitää seuratasoista tai muutoin tavoitteellista urheilutoimintaa ja muuta ohjausta tai valmentautumista vaativaa sekä itsensä kehittämiseen tähtäävää säännöllistä toimintaa.

Harrastuskerrointa käytetään, jos vamma kokonaan estää vammautuneen osallistumisen harrastukseen.

Kerointa määriteltäessä otetaan huomioon harrastuksen laatu ja todennäköinen kestoaika, vaihtomahdollisuus sekä mahdolliset saavutukset kilpatasolla.

Vamman harrastukselle aiheuttaman haitan mukaan valitaan kerroin 0,1 tarkkuudella. Milloin vamma kokonaan estää osallistumisen useampaan edellä selostettuun harrastukseen, otetaan tämä huomioon korottavana tekijänä, kuitenkin siten, että kerroin voi olla yhteensä enintään 1,5.

4.1.11 Tapaturmavakuutusyhtiön takaisinsaantioikeus pysyvän haitan korvaukseen

Tapaturmavakuutusyhtiöllä on takaisinsaantioikeus maksamansa haittarahan osalta liikennevakuutuksesta maksettavaan pysyvän vian ja haitan korvaukseen, koska sanotut korvauslajit vastaavat toisiaan ja niiden tarkoituksena on korvata vahingosta aiheutunut yleinen haitta.

4.2 Pysyvä kosmeettinen haitta (VahL 5:2 § ja 5:2 c § 2 mom.)

Kosmeettisena haittana korvataan vahinkoa kärsineelle liikennevahingon seurauksena jäänyt pysyvä ulkonäöllinen haitta. Mikäli haitta on toiminnallinen, se korvataan pysyvänä toiminnallisena haittana. Esim. ontuminen ja jatkuvat huomiota herättävät raajojen pakkoliikkeet otetaan huomioon pysyvän haitan korvauksista määritettäessä.

Korvaus pysyvistä kosmeettisista ulkonäölle aiheutuneesta haitasta (rumentava arpi, epämuotoisuus, rumentava typistymä, ryhtivirhe jne.) maksetaan kertakaikkisena korvauksena. Korvauksen määrittämisperusteet ovat seuraavat:

4.2.1 Pysyvän kosmeettisen haitan vammakohtainen luokittelu

Korvauksen suuruus määräytyy vammakohtaisen luokittelun perusteella, jossa otetaan huomioon rumentuman näkyvyys, laatu, laajuus, muoto, väri ja sijainti. Pysyvän kosmeettisen haitan vammakohtainen luokittelu on seuraava:

4.2.1.1 Lievä kosmeettinen haitta (1) (31.12.2005 saakka 1 a)

- näkyvä ja rumentava kasvoarpi (tai arvet), joka on lyhyt ja kapea, ihon värinen ja ihon tasossa ja joka sopeutuu ihon poimuihin, lyhyt, siisti henkitorven avauksen arpi, rumentava vartalon arpi, joka on kapea ja pehmeä eikä väriltään voimakkaasti ihosta poikkeava,
- rumentava muu arpi, joka sijaintinsa johdosta (kuten raajan sisäisivulla) on yleensä ainakin osin piilossa eikä laajuuden, kiristyksen tms. johdosta ole huomiota herättävä,
- raajan lievä epämuotoisuus, kuten ranteen seudun murtuman jälkeen,
- yhden tai kahden sormen menetys kärkinivelestä,
- lievää huomattavampi ryhtivirhe.

4.2.1.2 Lievää suurempi kosmeettinen haitta (2) (31.12.2005 saakka 1 b)

- kasvoarpi (tai arvet), joka on selvemmin näkyvä kuin kohdassa 1. kuvattu, mutta joka ei vääristä kasvopiirteitä eikä ole erityisen laaja,
- päänahan laaja arpialue,
- karsastus,

- näkyvä sarveiskalvon samentuma,
- huomiota herättävät pakkoliikkeet pään ja kaulan alueella,
- henkitorven avauksen arpi, joka on huomiota herättävämpi kuin kohdassa 4.2.1.1
- yhden tai useamman sormen menetys,
- vartalon tai raajojen arvet, jotka ovat selvemmin näkyvät kuin kohdassa 4.2.1.1 kuvatut tai monilukuiset,
- raajojen ääreisosien epämuotoisuutta aiheuttavat kutistumiskoukistumat,
- alaraajan menetys säärestä.

4.2.1.3 Huomattava kosmeettinen haitta (3) (31.12.2005 saakka 1 c)

- kasvoarvet, jotka laajuutensa, monilukuisuutensa tai kasvopiirteiden vääristymisen takia ovat jossain määrin huomiota herättäviä tai jotka vääristävät ilmehtiessä,
- huomiota herättävät pakkoliikkeet kasvojen ilmehtimisessä,
- kasvohermon pysyvä halvaus,
- pysyvä vaikea pään ja kaulan pakkoasento,
- koko päänahan menetys (peruukki tarpeen),
- silmän menetys (proteesi tarpeen),
- paha karsastus,
- paha satulanenä tai paha nenän vinous,
- nenänpään tai nenänpielen menetys,
- korvalehden menetys,
- hyvin laajat tai epämuotoisuutta aiheuttavat vartalon tai raajojen arvet,
- kaikkien sormien menetys,
- yläraajan menetys kyynär- tai olkavarresta,
- vaikea vamma-peräinen kumaraselkäisyys,
- alaraajan menetys reidestä.

4.2.1.4 Hyvin huomattava kosmeettinen haitta (4)

(31.12.2005 saakka 2 a)

- kasvoarvet, jotka laajuutensa tai kasvopiirteiden tai ilmehdinnän voimakkaan vääristymisen takia ovat sangen huomiota herättäviä,
- molempien korvalehtien menetys,
- erittäin laajat palovamma-arvet raajoissa ja vartalolla,
- lukuisat laajat arpialueet tai vaikeat epämuotoisuudet eri ruumiinosissa.

4.2.1.5 Poikkeuksellisen huomattava kosmeettinen haitta (5)

(31.12.2005 saakka 2 b)

- kasvojen erittäin paha, poikkeuksellisen silmiin pistävä arpisuus tai epämuotoisuus esimerkiksi pehmytkudosten laajan tuhoutumisen tai luuston vammojen johdosta.

4.2.2 Peruskorvauksen suuruus ja normien soveltaminen

Pysyvän kosmeettisen haitan korvausnormit **1.1.2022** alkaen

lievä kosmeettinen haitta (1)	900 – 2 400 €
lievää suurempi kosmeettinen haitta (2)	2 400 – 6 400 €
huomattava kosmeettinen haitta (3)	6 400 – 13 000 €
hyvin huomattava kosmeettinen haitta (4)	13 000 – 25 300 €
poikkeuksellisen huomattava kosmeettinen haitta (5)	25 300 € –

Pysyvän kosmeettisen haitan peruskorvaus määritellään sadan euron tarkkuudella.

4.2.3 Vahinkoa kärsineen iän vaikutus korvaukseen

Liikennevahinko sattunut 1.1.2006 tai sen jälkeen

Koska pysyvä kosmeettinen haitta on yleensä arvioitavissa noin vuoden kuluttua vammasta tai sen hoitamiseksi tehdystä leikkauksesta pidetään tällöin vahinkohetken laskennallisena iänä vammautuneen todellista ikää vahinkohetkellä lisättynä yhdellä vuodella.

Vahinkoa kärsineen iän ollessa vahingon tapahtuessa alle tai tasan 17 vuotta, pidetään hänen laskennallisena ikänään 18 vuotta (17+1). Tässä tapauksessa kokonaiskorvaus pysyvästä kosmeettisesta haitasta on normin perusmäärän mukainen, eikä vahinkoa kärsineen ikä vaikuta korvauksen suuruuteen.

Vahinkoa kärsineen iän ollessa vahingon sattuessa yli 17 vuotta eli laskennallinen ikä yli 18 vähennetään korvauksen perusmäärästä 1,5 %:a kutakin laskennallisen iän 18 vuotta ylittävää täyttä ikävuotta kohti laskennalliseen 75 vuoden (74+1) ikään asti, jonka jälkeen ikä ei vaikuta korvaukseen vähentävänä tekijänä.

Esimerkki 1:

Vahingoittunut: 28-vuotias

Kosmeettisen haitan luokka: 3

Perusmäärä: 7 000 €

Maksetut korvaukset: vuonna 2018 maksettu ennakkoa 1 000 €

Laskelma:

$7\,000\text{ €} - 1,5 \times (28 + 1 - 18) / 100 \times 7\,000\text{ €} = 5\,845\text{ €}$

josta vähennetään v. 2018 maksettu ennakko 1 000 euroa nimellisarvoisena eli $5\,845 - 1\,000 = \underline{\underline{4\,845\text{ €}}}$

Esimerkki 2:

Vahinkoa kärsinyt: 74-vuotias

Laskennallinen ikä 75 (74+1)

Kosmeettisen haitan luokka: 2

Perusmäärä: 3 000 €

3 000 € – 1,5 x (74+1 – 18) / 100 x 3 000 € = **435 €**

Liikennevahinko sattunut ennen 1.1.2006

Vammautuneen iän ollessa vahinkotapahtuman sattuessa alle 19 vuotta on kokonaiskorvaus pysyvästä kosmeettisesta haitasta normin mukainen eikä ikä vaikuta korvauksen suuruuteen. Iän ollessa yli 18 vuotta vähennetään korvauksen perusmäärästä 1,5 %:a kutakin iän 18 vuotta ylittävää täyttä ikävuotta kohti 75 vuoden ikään asti, jonka jälkeen ikä ei vaikuta korvaukseen vähentävänä tekijänä (liikennevahinkolautakunnan kiertokirje 19/1982).

Esimerkki

Vahingoittunut 28-vuotias

Kosmeettisen haitan luokka:3 (1c)

Perusmäärä 7 000 €

Maksetut korvaukset: vuonna 2004 maksettu ennakkoa 1000 €

Laskelma:

$7\,000\text{ €} - 1,5 \times (28-18) / 100 \times 7\,000\text{ €} = 5\,950\text{ €}$

josta vähennetään vuonna 2004 maksettu ennakko 1 000 € nimellisarvoisena eli

$5\,950 - 1\,000 = \mathbf{4\,950\text{ €}}$

4.2.4 Pysyvän kosmeettisen haitan pahenemisen korvaaminen**Liikennevahinko on sattunut 1.1.2006 tai sen jälkeen**

Pysyvän kosmeettisen haitan olennaisen pahentuman johdosta voidaan suorittaa lisäkorvaus. Jos lisäkorvaus suoritetaan vahinkoa kärsineelle tehdyn toimenpiteen perusteella, pidetään hänen ikänään korvausta määriteltäessä toimenpiteen ajankohdan ikää lisättynä yhdellä vuodella. Jos kirurgista toimenpidettä ei ole suoritettu, pidetään vahinkoa kärsineen ikänä korvausta määritettäessä hänen ikäänsä pahentuman vakiintumishetkellä.

Liikennevahinko on sattunut ennen 1.1.2006

Vuodesta 2022 alkaen ikätekijänä otetaan huomioon, kuten muussakin pysyvässä haitassa, vahingon sattumisajankohdasta riippumatta soveltamisohjeen 2/2021 mukaisesti ikä paheneman aiheuttaneella toimenpidehetkellä lisättynä yhdellä vuodella. Jos paheneman syynä ei ole hoitotoimenpide, vahinkoa kärsineen ikänä pidetään hänen ikäänsä paheneman vakiintumishetkellä.

4.2.5 Elämän laadun erityinen heikkeneminen

Vahinkoa kärsineen ammatti ja harrastukset

Rumentuman ammatille yleisöpalvelutehtävissä, esimerkiksi koulutus- ja muissa palvelutehtävissä, tai erilaisissa läsnä olevalle yleisölle esiintymistä edellyttävissä harrastuksissa aiheuttaman elämän laadun erityiseen heikkenemiseen verrattavan haitan johdosta voidaan korvausta tapauskohtaisen harkinnan perusteella korottaa kertoimella 1,3.

Esimerkki:

Vahingoittunut: 37-vuotias
Laskennallinen ikä 38 (37+1)
Kosmeettisen haitan luokka: 2
Perusmäärä: 3 000 euroa
Kerroin: 1,3

Laskelma:

$$1,3 \times [3\,000 \text{ €} - 1,5 \times (37+1 - 18) / 100 \times 3\,000 \text{ €}] = \underline{\underline{2\,730 \text{ €}}}$$

Vahinkoa kärsineen ammatti ja harrastukset

(ennen 1.1.2006 sattuneet vahingot)

Rumentuman ammatille (yleisön palvelutehtävät, myyntityö jne.) tai harrastuksille aiheuttaman haitan johdosta voidaan korvausta korottaa tapauskohtaisen harkinnan perusteella kummankin tekijän osalta erikseen kertoimella 1,1–1,5.

4.2.6 Pysyvän kosmeettisen haitan käsittely lautakunnassa

Jos vamma kuuluu vähintään tilapäisen haitan korvausohjeiden mukaiseen luokkaan vaikeat vammat (luokka 4) on myös pysyvän kosmeettisen haitan osalta pyydettävä lautakunnan ratkaisusuositus.

4.2.7 Ennakkokorvaukset

Riidaton osa korvauksesta on suoritettava vahinkoa kärsineelle. Ennako vähennetään lopullisesta korvauksesta.

4.2.8 Pysyvän kosmeettisen haitan korvauksen yhteensovittaminen tapaturmavakuutuslaitoksen suorittaman korvauksen kanssa

Mikäli vahinkoa kärsineelle on jo hyvitetty työtapaturma- ja ammattitautilain nojalla samaa ulkonäköhaittaa, tulee korvaukset sovittaa yhteen. Tapaturmavakuutuslaitoksilla on näissä tapauksissa regressioikeus työtapaturma- ja ammattitautilain mukaisen haittarahan osalta liikennevakuutuksesta maksettavaan pysyvän kosmeettisen haitan korvaukseen (lv 16/469).

Yhteensovitus voidaan tehdä, kun sekä haittarahakorvauksen että liikennevakuutuksen kosmeettisen haitan korvauksen perusteena on sama arvosta tai vammoista aiheutunut toiminnallinen haitta.

5. Läheisen oikeus sairaanhoito- ja muihin kulukorvauksiin sekä korvaukseen ansionmenetyksestä (VahL 5:2 d §)

Vahingonkorvauslain 5:2 d §:n mukaan henkilövahingon kärsineelle erityisen läheisellä on erityisestä syystä oikeus kohtuulliseen korvaukseen tarpeellisista kuluista ja ansionmenetyksestä vammautuneen hoitamisesta ja muista toimenpiteistä, jotka aiheutuvat vammautuneen hoitamisesta. Korvausta voi tällä perusteella saada enintään vamman vakiintumiseen saakka. Erityisen läheisten henkilöiden piirin määrittely on esitetty kohdassa 8.

5.1 Korvaukseen oikeuttavat erityiset syyt

Vahinkoa kärsineen läheisellä on oikeus saada suoraan vahingon aiheuttajalta tai korvausvastuussa olevalta vakuutuslaitokselta korvaus hänelle aiheutuneista kuluista ja ansion menetyksestä. Kyseessä on vahingonkorvausoikeudellisesta pääsäännöstä poikkeava oikeus korvaukseen. Tämän vuoksi korvausvelvollisuuden edellytyksenä on erityinen syy. Pääsäännön mukaan vahinkoa kärsinyt on oikeutettu korvaukseen henkilövahingosta.

Erityisenä syynä voidaan pitää vamman vaikeutta, vammautuneen ikää ja esimerkiksi kehitysvammaisuutta. Erityisen syyn olemassaolo on harkittava tapauskohtaisesti. Ks. myös liikennevahinkolautakunnan lausunto lv 07/610.

5.2 Korvattava vahinko

5.2.1 Korvaus hoitamisesta

VahL 5:2 d §:n nojalla ei korvata varsinaista sairaanhoitoa, vaan tarvittava hoiva ja avustaminen. Vahinkoa kärsineen kotihoidosta läheiselle aiheutuva ansionmenetys on korvattava vain, jos läheisen jääminen pois työstä on ollut perusteltua vahinkoa kärsineen vamman vakavuuden ja siitä aiheutuneen hoivan ja avun tarpeen vuoksi tai sen vuoksi, että vahinkoa kärsinyt lapsi tarvitsee kotihoitoa. Läheisen on yleisen periaatteen mukaan pyrittävä rajoittamaan hänelle vahingon määrää. Näin ollen voidaan edellyttää, että vahinkoa kärsineen lapsen vanhemmista pääsääntöisesti vähemmän ansaitseva jää pois työstä, jos kotihoito lapsen saamien vammojen hoidon kannalta on tarpeen.

Korvattavaksi voi tulla myös kuntoutusjaksoon osallistumisen aiheuttama ansionmenetys. Ansionmenetyksestä korvattavan vahingon määrittelyn osalta viitataan kohdassa 2 esitettyyn.

Korvaus kuluista ja ansionmenetyksestä maksetaan suoraan läheiselle.

5.2.2 Korvaus muista toimenpiteistä

Jos toimenpide on luonteeltaan sellainen, että se on omiaan edistämään vahinkoa kärsineen tervehtymistä tai kuntoutumista, siitä aiheutunut kulu on korvattava toimenpiteen suorittaneelle läheiselle. Korvaaminen ei edellytä, että toimenpide juuri käsillä olevassa yksittäistapauksessa voitaisiin osoittaa positiivisia vaikutuksia. Korvattavuuden kannalta on ratkaisevaa, että toimenpide on sen laatuinen, että sillä on tyypillisesti positiivinen vaikutus kyseisenlaisen henkilövahingon kärsineen terveydentilaan ja kuntoutumiseen.

Esimerkiksi pitkä lapsipotilaan laitoshoidojakso, jolloin vanhempien vierailut ovat tarpeen, voi oikeuttaa korvaukseen matkakuluista ja ansionmenetyksestä.

5.3 Korvauksen ajallinen ulottuvuus

Korvausta vahinkoa kärsineen hoitamisesta, avustamisesta ja hoivaamisesta voi saada VahL 5:2 d §:n tarkoittamin perustein enintään siihen saakka, kun liikennevahingossa saadun vamman tila on vakiintunut. Vakiintuminen tarkoittaa yleensä sitä, että pysyvä haitta voidaan määrittää ja vahvistaa.

5.4 Vahingon rajoittaminen

VahL 5:2 d §:n nojalla suoritetaan kohtuullinen korvaus tarpeellisista kuluista.

Korvattavan kulun osalta rajana voidaan pitää sitä, mitä kyseisen toimen hoitattaminen vieraalla olisi maksanut. Kohtuullisuusvaatimuksen voidaan katsoa edellyttävän muun ohella, että matkat tehdään halvinta kulkuneuvoa käyttäen. Vastaavasti voidaan edellyttää, että vähemmän ansaitseva puoliso pois työstä hoitamaan vahinkoa kärsinyttä lasta ellei muu ole perusteltua. Korvaus määritellään tapauskohtaisen arvion perusteella.

VahL 5:4 b §:n nojalla korvaukseen oikeutetun läheisellä (läheisen läheisellä) ei ole oikeutta VahL 5:2 d §:n nojalla kuluista ja ansionmenetyksestä. Kysymyksessä on liikennevahinkoon nähden niin etäinen seuraus, että sen ei enää voida katsoa olevan korvausoikeuden perustavassa syy-yhteydessä liikennevahinkoon.

5.5 Ohjeen soveltaminen

Ohjetta sovelletaan tapauksissa, joissa liikennevahinko sattuu 1.1.2006 tai sen jälkeen.

6. Hautauskulut (VahL 5:3 §)

6.1 Hautauskulut

Hautauskulut ja muut hautaamiseen liittyvät kustannukset korvataan kohtuulliseen määrään. Tämä tarkoittaa tarpeellisten ja välttämättömien menojen, kuten esimerkiksi ruumisarkun, hautapaikan, hautakiven, hautajaiskestityksen ja lehti-ilmoitusten, korvaamista ottaen huomioon surmansa saaneen elinaikaiset olosuhteet.

Vertailukohtana voidaan pitää sitä millä tavoin surmansa saanut olisi todennäköisesti haudattu, jos hän olisi samana ajankohtana kuollut luonnollisesti ja omaiset olisivat omalla kustannuksellaan huolehtineet hänen hautaamisestaan. Arvioinnin tueksi voidaan kiinnittää huomiota hautaamisessa yleensä noudatettuihin tapoihin. Yksittäistapauksessa voidaan huomioon ottaa surmansa saaneen jäsenyys etnisessä tai uskonnollisessa ryhmässä.

Kohtuullisuutta arvioitaessa tulee noudattaa väljää kokonaisharkintaa ja kiinnittää huomiota ensisijaisesti hautauskulujen kokonaismäärän kohtuullisuuteen.

Liikennevakuutuksesta maksettavassa hautauskulukorvauksessa otetaan vähennyksenä huomioon muun lain perusteella hautausavustuksena maksettu korvaus.

6.2 Erityisen läheisten oikeus hautaamiseen liittyvistä kustannuksista

VahL 5:3 § 2. virkkeessä mainitulla henkilöpiirillä (ks. kohta 8.2.1) on oikeus saada korvaus hautaamiseen liittyvistä kustannuksista kuten esimerkiksi hautajaisiin saapumisesta aiheutuneista matkakuluista ja tavanomaisten kukkalaitteiden hankkimisesta sekä suruvaatteiden hankkimisesta aiheutuneista kuluista. Suruvaatteiden hankkimisesta suoritettavaa korvausta määriteltäessä on otettava huomioon niillä vielä hautajaisten jälkeen oleva käyttöarvo.

Läheisillä on oikeus kohtuulliseen korvaukseen heille aiheutuneista em. kustannuksista. Läheisillä ei sen sijaan ole oikeutta saada korvausta muusta taloudellisesta vahingosta kuin suoranaista kustannuksista. Näin ollen hautajaisiin osallistumisesta mahdollisesti aiheutuvasta ansionmenetyksestä ei ole oikeutta korvaukseen.

7. Elatuksen menettäminen (VahL 5:4 §)

Jos elatusvelvollinen tai muuten toisen elatuksesta huolehtinut henkilö on saanut surmansa, elatukseen tai elatusapuun oikeutetulla taikka muutoin surmansa saaneen elatuksen varassa olleella on vahingonkorvauslain mukaan oikeus saada korvausta elatuksen menetyksestä.

Elatuksen menetyksestä määrätään korvaus ottamalla huomioon, missä määrin korvaukseen oikeutettu todennäköisesti olisi saanut elatusta surmansa saaneelta ja mitä hän kohtuuden mukaan tarvitsee elatukseensa ottaen huomioon hänen mahdollisuutensa hankkia itse elatuksensa ansiotyöllä ja muut olosuhteet. Elatukseen voidaan erityisestä syystä rinnastaa kotityön arvo.

Elatuksen tarvetta arvioitaessa otetaan huomioon myös korvaukseen oikeutetun mahdollisuudet itse hankkia elatuksensa ja muut olosuhteet. Yleisestä vahingon rajoittamisvelvollisuudesta seuraa vahinkoa kärsineelle velvollisuus hakeutua kykyjään vastaavaan ansiotyöhön ja näin rajoittaa vahinkoa.

Eri aikoina elatuksen tarve voi olla erilainen ja korvaus on määriteltävä tarpeen mukaisena.

7.1 Korvaukseen oikeutetut

7.1.1 Lakiin perustuvan elatusvelvollisuuden perusteella

Elatusvelvollisella tarkoitetaan henkilöä, joka on lain perusteella velvollinen elättämään toista henkilöä. Avioliittolain säännösten perusteella puoliso on velvollinen elättämään toista puolisoa. Lapsen elatuksesta annetun lain mukaan lapsella on oikeus saada elatusta vanhemmiltaan ja sama koskee lapseksi ottamisesta annetun lain nojalla otettuja ottolapsia. Elatusvelvollisuuden perusteella korvaukseen elatuksen menetyksestä (perhe-eläke) ovat oikeutettuja leski, lapset ja ottolapset. Myös elatusvelvollisen kuolinhetkellä syntymätön lapsi on oikeutettu korvaukseen elatuksen menetyksestä.

Elatuksen menetyksen korvaukseen on oikeutettu myös sellainen henkilö, joka on vahingonkorvauslain nojalla ollut oikeutettu elatukseen liikennevahingossa menehtyneeltä.

Lain nojalla elatukseen oikeutetun ei tarvitse osoittaa, että surmansa saanut oli huolehtinut elatuksesta eläessään. Riittävää on, että hänet oli siihen veloitettu ja että hän tosiasiallisesti oli siihen kyennyt.

7.1.2 Tosiasiallisen elatussuhteen perusteella

Oikeus korvaukseen elatuksen menetyksestä on kaikilla surmansa saaneen elatuksen varassa tosiasiaissa olleilla. Edellytyksenä korvauksen saamiselle on, että korvausta vaativa henkilö osoittaa surmansa saaneen tosiasiallisesti elättäneen häntä vakiintuneesti. Vakiintuneisuus on ratkaistava tosiasiallisten elämänolosuhteiden perusteella.

Vakiintuneisuuden ei voida katsoa katkenneen sen vuoksi, että sittemmin surmansa saanut on mahdollisesti liikennevahingon seurauksena ollut estynyt huolehtimasta elatuksesta liikennevahingon ja kuolemansa välisenä aikana.

Tosiasiallisen elatussuhteen perusteella korvaukseen oikeutettuja ovat esimerkiksi avopuoliso tai surmansa saaneen vanhemmat, jotka täyttävät edellä sanotut kriteerit.

7.2 Korvausaika

Elinajan odotteen huomioiminen

Elatuksen menetyksen korvausarvioinnissa otetaan huomioon elatuskykyyn vaikuttavana tekijänä menehtyneen elinajanodote kuolinhetkellä. Tätä on tarkemmin selostettu soveltamisohjeessa 1/2021

Lapsi ja opiskeleva nuori

Lapselle suoritetaan korvausta elatuksen menetyksestä 18 vuoden ikään saakka. Korvausta voidaan suorittaa pääsääntöisesti 21 vuoden ikään saakka, jos nuori todistettavasti jatkaa ammatin valmistavaa opiskelua 21 vuoden ikään saakka ja opiskelu estää häntä itse elättämästä itseään.

Katso myös liikennevahinkolautakunnan lausunto lv 12/2999.

Uusi avio- tai avoliitto

Uusi avio-, avoliitto tai rekisteröity parisuhde on olosuhde, joka otetaan huomioon harkittaessa tarvetta saada korvausta elatuksen menetyksestä. Pääsääntöisesti uuden avio-, avoliiton tai rekisteröidyn parisuhteen katsotaan parantavan tai muuttavan korvaukseen oikeutetun taloudellisia olosuhteita sillä tavoin, että tarvetta elatuksen menetyksen korvaamiseen liikennevakuutuksesta ei enää ole.

Alle 45-vuotias leski

Korvaus elatuksen menetyksestä voidaan vahvistaa myös määräaikaisena esimerkiksi sellaisissa tapauksissa, joissa liikennevahingossa surmansa saaneen jälkeen on jäänyt lapseton, työkykyinen, alle 45-vuotias leski. Korvaus elatuksen menetyksestä määrätään tapauskohtaisen harkinnan mukaan. Yleensä kolmen vuoden aikaa voidaan pitää riittävänä sopeutumisaikana, jonka kuluessa lesken voidaan katsoa voivan sopeutua muuttuneeseen taloudelliseen tilanteeseen. Määräajan päätyttyä lesken elatuksen tarve arvioidaan uudelleen.

7.3 Korvauksen määrä

Korvausta elatuksen menetyksen perusteella määrittäessä otetaan huomioon missä määrin korvaukseen oikeutettu olisi todennäköisesti saanut elatusta surmansa saaneelta ja toisaalta korvaukseen oikeutetun tarve saada elatusta. Jos surmansa saaneen tulot ovat olleet suuret, elatuksen menetyksen määräksi ei

voida katsoa kaikkea mahdollista taloudellisen tilan heikkenemistä, vaan enimmäiskorvaukseksi tulee katsoa arvioitu todellinen elatuksen tarve. Harkinta koskee sekä aikaa, jolta korvausta suoritetaan, että suoritettavan korvauksen määrää.

Tarpeen arvioinnissa voidaan ottaa huomioon esimerkiksi huomattava varallisuus, josta saatavilla tuloilla korvaukseen oikeutettu voi vaikeuksista elättää itsensä. Korvaukseen oikeutetun ei kuitenkaan voida kohtuudella edellyttää luopuvan tavanomaisesta asunnostaan ja koti-irtaimistostaan turvatakseen elatuksensa.

Sopimukseen tai tuomioon perustuva elatusvastuu

Jos surmansa saaneen elatusvelvollisuus perustui tuomioon tai sosiaalilautakunnan vahvistamaan kirjalliseen sopimukseen, on tätä pidettävä elatuksen menetyksestä suoritettavan korvauksen määränä.

Elatusapuun oikeutetulla on oikeus korvaukseen elatuksen menetyksestä, vaikka surmansa saanut ei olisi täyttänyt elatusvelvollisuuttaan. Tässä tapauksessa korvauksen määräksi katsotaan elatustuen määrä ja korvauksen maksaminen päättyy lapsen täyttäessä 18 vuotta.

Kaksinkertaisen korvauksen saamisen estämiseksi on liikennevakuutuksesta korvattavasta elatuksen menetyksestä vähennettävä korvaukseen oikeutetun saman kuolemantapauksen perusteella saama ansio- tai perhe-eläke.

Oikeus elatuksen menetyksen korvaukseen alkaa kaikissa tapauksissa aikaisintaan surmansa saaneen kuolinhetkestä. Käytännössä korvausta elatuksen menetyksestä suoritetaan kuolinpäivää seuraavasta päivästä alkaen.

Korvausta voidaan sovittaa surmansa saaneen oman myötävaikutuksen perustella.

Elatuksen menetyksen korvauksen määrä perustuu edun jättäjän ja edun saajan tulojen arvioon ja lautakunnan normittamiin laskusääntöihin. Laskelmista käytetyistä ansiotuloista ei vähennetä ns. työntekijämaksuja.

7.3.1 Kotityön arvon huomioon ottaminen (1.1.2006 tai sen jälkeen sattuneet vahingot)

Vahingonkorvauslain 5 luvun 4 §:n 3 momentin mukaan elatukseen voidaan erityisestä syystä rinnastaa kotityön arvo. Erityisestä syystä elatuksen menetyksen määrää arvioitaessa voitaisiin siis ottaa huomioon surmansa saaneen kotityön muodossa antama tosiasiallinen elatus. Kotityöllä tarkoitetaan tässä koti-kiinteistön, talouden ja lasten hoitamista sekä ns. hoivatyötä. Sen sijaan korvaukseen oikeutetun kotityön arvoa ei oteta huomioon hänen elatuksen tarvettaan arvioitaessa.

Kotityön arvo otetaan huomioon vain erityisestä syystä. Erityinen syy voi olla esimerkiksi se, että surmansa saanut ei ollut ennen vahinkoa ansiotyössä, vaan osallistui perheen elatukseen hoitamalla lapset ja talouden. Perusteltua kotityön huomioon ottaminen voi olla myös, jos puolisonsa kuoleman johdosta korvauk-

seen oikeutettu iäkäs leski asuu yksin omakotitalossa, jonka töistä surmansa saanut puoliso oli huolehtinut.

Arvion perusteena voidaan käyttää määrää, joka kyseisten töiden tekemisestä joudutaan maksamaan ulkopuoliselle. Em. määrää ei voida ylittää kotitöiden määrää arvioitaessa. Kotityön arvoa voidaan arvioida myös aiheutuneiden kohonneiden kodinhoitokulujen avulla.

Kotityön arvon huomioon ottamisen tarkoituksena ei kuitenkaan ole, että elätyksen menetyksen korvauksella katettaisiin aina täysimääräisesti ne kustannukset, jotka aiheutuvat kotityön teettämisestä ulkopuolisilla työntekijöillä.

Kotityön arvoa koskevan vahingonkorvauslain säännöksen perustelujen mukaan on haluttu korostaa säännöksen soveltamisalan suppeutta. Kotityön arvo voidaan näin ollen ottaa huomioon vain harvoissa tapauksissa tapauskohtaisen arvion perusteella.

Kotityön arvo maksetaan osana elätyksen menetyksen korvausta. Kotityön arvo lisätään eläkelaskelmassa leskelle kuuluvaan laskennalliseen osuuteen. Kotityön arvo on korvattava lesken ja surmansa saaneen tulojen suuruusuh-teista riippumatta, eli toisin sanoen kotityönarvo on korvattava laskelman loppu-tuloksesta riippumatta.

Esimerkki

Edunjättäjän vuosiansio	0 €/v.
Lesken vuosiansio	18 000 €/v.
Eläke leskelle	laskennallisesti ei eläkettä
Kotityön arvo	3000 €/v.
Korvataan leskelle elätyksen menetyksenä	3000 €/v.

Katso myös liikennevahinkolautakunnan lausunto lv 11/2446.

7.4 Korvauksen määrän laskeminen

Lautakunnan vakiintuneessa ratkaisukäytännössä elätyksen menetyksen korvausmäärä lasketaan seuraavasti:

1. määritetään menehtyneen ja korvaukseen oikeutetun lesken vakiintunut ansiotaso ennen kuolinhetkeä
2. lasketaan em. ansiot yhteen
3. korvaus jaetaan korvauksensaajien kesken seuraavan taulukon mukaise-na prosenttiosuutena yhteenlasketuista ansio- ja eläketuloista.
4. lesken jako-osuudesta vähennetään hänen omat tulonsa. Jos lesken tulot ylittävät hänen laskennallisen jako-osuutensa, tämä erotus eli ns. lesken miinusosa huomioidaan kunkin lapsen jako-osuudessa
5. korvaus leskelle suoritetaan hänen laskennallisen jako-osuutensa ja omien tulojensa erotuksen suuruisena, jos laskennallinen osuus ylittää hänen omat tulonsa.

Lapselle suoritetaan hänen jako-osuutensa mukainen osuus 3. kohdan mukaisesta korvauksesta. Korvauksesta vähennetään mahdollinen lesken miinusosa korvaukseen oikeutettujen lasten lukumäärän mukaan jaettuna.

Jos lesken henkilökohtaiset olosuhteet olennaisesti muuttuvat tai leski jää eläkkeelle, korvaus tarkistetaan. Eri aikoina erisuuruinen tarve johtaa erisuuruiseen korvaukseen.

Korvaus elatuksen menetyksestä määritetään tämän taulukon mukaisena osuutena elatuksen menetyksen perusteena olevista vainajan ja eloon jääneen lesken yhteenlasketuista ansio- ja eläketuloista, milloin vainajan jälkeen jää:

	1.1.1982 tai sen jälkeen sattunut vahinko	ennen 1.1.1982 sattunut vahinko
puoliso	60 %	50 %
puoliso ja lapsi	65 %	60 %
puoliso ja 2 lasta	70 %	65 %
puoliso ja 3 lasta	75 %	70 %
puoliso ja 4 tai useampia lapsia	75 %	75 %
1 täysorpo lapsi	50 %	40 %
2 täysorpoa lasta	60 %	50 %
3 täysorpoa lasta	65 %	60 %
4 tai useampia täysorpoja lapsia	70 %	66 %

Kun korvausta on suoritettava sekä puolisolalle että lapsille, kuuluu siitä kaksi osaa puolisolalle ja kullekin lapselle yksi osa.

Kun korvausta on suoritettava vain täysorvoille lapsille, jaetaan se tasan kaikkien lasten kesken.

Mikäli korvauksen suorittaminen jonkun osalta päättyy, on se otettava huomioon muiden korvausta saavien korvauksissa.

Mikäli korvauksen suorittaminen jonkun kohdalla lakkaa, on tämä seikka korvausta määrättäessä otettava muiden osalta huomioon.

Sitä seuraavan kalenterikuukauden alusta, jolloin menehtynyt olisi ilman vahinkoa saavuttanut vanhuuseläkeiän, menehtyneen vuosiansio alennetaan 60 %:iin, ja korvaus määritetään tämän mukaan kaikkien korvauksen saajien osalta. Tätä

vuosiansion alentamista ei tehdä, jos vuosiansio on jo ennen vahinkoa muodostunut pelkästään eläketuloista. Tämän alentamisen peruste on se, että ilman vahinkoakin elatuksen jättäjän ansiot olisivat vanhuuseläkeikässä laskeneet. Vanhuuseläkeikä on liikennevahinkojen korvauskäytännössä vakiintuneesti pidetty 65 vuotta, ellei muuta eläkeikää ole osoitettu.

Lesken jäädessä vanhuuseläkkeelle elatuksen menetyksen korvauksen määrä tarkistetaan.

Mikäli korvausta suoritetaan myös entiselle puolisolle, lapselle tai muulle erityiselle edunsaajalle (tai myös työntekijälle ennen 1.1.1982 sattuneissa vahingoissa), on heille tuleva korvaus eli vainajan heille maksama määrä ensin vähennettävä vainajan tuloista sekä puolison ja lasten eläke määrättävä tämän alennetun tulon perusteella. Mikäli korvauksen maksaminen jonkun eläkkeensaajan osalta päättyy, on tämä muutos otettava huomioon puolisolle ja lapselle tulevaa eläkettä määrättäessä.

Jos myös eloonjääneellä puolisollla on ollut työ- ja eläketuloa, määrätään korvaus vainajan ja eloonjääneen puolison yhteenlasketuista työ- ja eläketuloista sekä vähennetään lasketusta määrästä eloonjääneen puolison tulot.

Esimerkki 1

Vahinko sattunut 1.1.1982 tai sen jälkeen

Vainajan vuosiansio:	40 000,00	
Lesken vuosiansio:	<u>20 000,00</u>	
Yhteensä:	60 000,00	€/v

Korvaus vuodessa leskelle ja kolmelle lapselle

75 % x 60 000	45 000,00	
Leskelle 2/5	18 000,00	
./ omat tulot	<u>20 000,00</u>	
Korvaus leskelle ei korvausta	-2 000,00	
Kullekin lapselle 1/5	9 000,00	
./ lesken miinusosa	<u>- 666,67</u>	
Korvaus lapselle	8 333,33	€/v

Korvaus vuodessa leskelle ja kahdelle lapselle

70 % x 60 000	42 000,00	
Leskelle 2/4	21 000,00	
./ omat tulot	<u>20 000,00</u>	
Korvaus leskelle	1 000,00	€/v
Kummallekin lapselle 1/4	10 500,00	
./ lesken miinusosa	<u>0,00</u>	
Korvaus lapselle	10 500,00	€/v

ELATUKSEN MENETTÄMINEN

Korvaus vuodessa leskelle ja yhdelle lapselle

65 % x 60 000	39 000,00	
Leskelle 2/3	26 000,00	
./i. omat tulot	<u>20 000,00</u>	
Korvaus leskelle	6 000,00	€/v
Lapselle 1/3	13 000,00	
./i. lesken miinusosa	<u>0,00</u>	
Korvaus lapselle	13 000,00	€/v

Korvaus vuodessa yksin leskelle

60 % x 60 000	36 000,00	
./i. omat tulot	<u>20 000,00</u>	
	16 000,00	€/v

Korvaus vuodessa leskelle vainajan eläkeiästä

Vainajan vuosiansio:	24 000,00	(60 %)	
Lesken vuosiansio:	<u>20 000,00</u>		
Yhteensä:	44 000,00	€/v	
60 % x 44 000,00	26 400,00		
./i. omat tulot	<u>20 000,00</u>		
Korvaus leskelle	6 400,00	€/v	

Esimerkki 2

Vahinko sattunut 1.1.1982 tai sen jälkeen

Vainajan vuosiansio:	20 000,00	
Lesken vuosiansio:	<u>40 000,00</u>	
Yhteensä:	60 000,00	€/v

Korvaus vuodessa leskelle ja kolmelle lapselle

75 % x 60 000	45 000,00	
Leskelle 2/5	18 000,00	
./i. omat tulot	<u>40 000,00</u>	
Korvaus leskelle	- 22 000,00	ei korvausta
Kullekin lapselle 1/5	9 000,00	
./i. lesken miinusosa	<u>- 7 333,33</u>	
Korvaus lapselle	1 666,67	€/v

Korvaus vuodessa leskelle ja kahdelle lapselle

70 % x	60 000	42 000,00	
Leskelle 2/4		21 000,00	
./. omat tulot		<u>40 000,00</u>	
Korvaus leskelle		- 19 000,00	ei korvausta
Kullekin lapselle 1/4		10 500,00	
./. lesken miinusosa		<u>- 9 500,00</u>	
Korvaus lapselle		1 000,00	€/v

Korvaus vuodessa leskelle ja yhdelle lapselle

65 % x	60 000	39 000,00	
Leskelle 2/3		26 000,00	
./. omat tulot		<u>40 000,00</u>	
Korvaus leskelle		- 14 000,00	ei korvausta
Lapselle 1/3		13 000,00	
./. lesken miinusosa		<u>- 14 000,00</u>	
Korvaus lapselle		- 1 000,00	ei korvausta

Korvaus yksin leskelle

60 % x	60 000	36 000,00	
./. omat tulot		<u>40 000,00</u>	
Korvaus leskelle		- 4 000,00	ei korvausta

Korvaus vuodessa leskelle vainajan eläkeistä

Vainajan vuosiansio:	12 000,00	(60 %)	
Lesken vuosiansio:	<u>40 000,00</u>		
Yhteensä:	52 000,00	€/v	
60 % x	52 000,00	31 200,00	
./. omat tulot		<u>40 000,00</u>	
		- 8 800,00	ei korvausta

7.5 Lesken oikeus elatuksen menetyksen korvaukseen tapauksissa, joissa avioeroasia on vireillä tai avioero on tuomittu

Elatuksen menetyksen korvaamista koskeva kysymys ratkaistaan tapauskohtaisen harkinnan perusteella. Huomiota kiinnitetään avioeroasian vaiheeseen ja puolisoiden väliseen tosiasialliseen elatussuhteeseen tai eloon jääneen puolison mahdolliseen oikeuteen saada elatusapua sekä surmansa saaneen kykyyn suorittaa elatusapua, ellei liikennevahinkoa olisi sattunut. Tätä on selostettu tarkemmin soveltamisohjeessa 3/2006.

7.5.1 Elatuksen menetyksen korvaaminen avioeroasian vireillä ollessa

Avioeroa koskevan asian ollessa vireillä tuomioistuimessa on pidettävä todennäköisenä, että avioliitto olisi päättynyt avioeroon.

Näissä tilanteissa leskelle suoritetaan elatuksen menetyksen korvausta vahinkopäivää seuraavasta päivästä siihen saakka, kun avioeroa olisi vielä voitu hakea eli enintään vuoden pituiselta harkinta-ajalta.

Elatuksen menetyksen korvausta suoritetaan lautakunnan elatuksen menetyksen korvaamisesta antamien ohjeiden mukaisesti tai osapuolten tekemään sopimukseen perustuvan elatusavun suuruisena.

Edellä mainitun ajanjakson jälkeen voidaan elatuksen menetyksen korvausta maksaa leskelle, jos hän esittää selvityksen siitä, että hänellä olisi ollut oikeus saada avioeron jälkeen elatusapua puolisoaltaan. Korvausta ei tässä tapauksessa yleensä voida suorittaa pidemmältä ajalta kuin 12 kuukaudelta sen jälkeen, kuin avioeroa olisi tullut viimeistään hakea. Korvaus on tässä tilanteessa elatusavun suuruinen.

Jos leski osoittaa, että puolisoilla oli ennen liikennevahinkoa yhteinen suunnitelma palata yhteen eikä avioeroa harkinta-ajan jälkeen olisi todennäköisesti haettukaan, on hän oikeutettu elatuksen menetyksen korvaukseen, mikäli muut korvauksen saamisen edellytykset täyttyvät. Korvaus määräytyy lautakunnan elatuksen menetyksen korvauksesta antamien ohjeiden mukaisesti.

7.5.2 Elatuksen menetyksen korvaaminen, kun avioero on tuomittu

Kun puoliset on tuomittu avioeroon ennen toisen puolison liikennevahingosta johtunutta kuolemaa, on entisen puolison näytettävä, että hän sai menehtyneeltä entiseltä puolisoaltaan elatusapua tai hänellä olisi avioeron jälkeen ollut oikeus elatusapuun. Muussa tapauksessa oikeutta elatuksen menetyksen korvaukseen ei avioeron jälkeen ole. Avioeroon tuomitulle suoritetaan elatuksen menetyksen korvauksena elatusavun määrä siltä ajalta, jolta hänellä olisi ollut oikeus saada elatusapua.

7.6 Lapsen elatuksen menetyksen korvaus vanhempien erotilanteissa (soveltamisohje 2/2004)

Jos elatukseen tai elatusapuun oikeutettu jää tarpeellista elatusta vaille sen vuoksi, että elatusvelvollinen on saanut surmansa, on hänelle korvausvelvollisen varallisuus ja olosuhteet huomioon ottaen tuomittava vahingonkorvaukseksi, mitä hän tarvitsee, kunnes voi elättää itsensä.

Lapselle voidaan suorittaa erotilanteissa elatuksen menetyksen korvausta vanhempansa kuoleman vuoksi elatusavun suuruisena, lautakunnan näitä koskevien ohjeiden ja laskentasääntöjen mukaisesti. Korvauksen suorittamista riippuu siitä, onko kyseessä avio- tai avoliitosta oleva lapsi sekä siitä, kumman vanhemman huostassa lapsi on ollut edunjättäjän kuolinhetkellä ja mitä lapsen voidaan katsoa vanhempansa kuoleman johdosta tosiasiallisesti menettäneen. Tosiasialliset olosuhteet tulee aina selvittää tapauskohtaisesti.

Esimerkkejä

1. Liikennevahingossa menehtynyt on eläessään maksanut elatusapua lapselle. Tällöin vakuutuslaitos suorittaa perhe-eläkkeen lapselle elatusavun suuruisena. Eläkettä suoritetaan 18 ikävuoteen asti tai lapsen opiskellessa enintään 21 ikävuoteen asti.

2. Menehtynyt on eläessään laiminlyönyt elatusavun suorittamisen lapselle ja lapsi saa elatustukea elatustukilain perusteella. Tällöin vakuutuslaitos suorittaa elatuksen menetyksen korvauksen lapselle elatustuen suuruisena. Lapsen täytettyä 18 vuotta elatuksen menetyksen korvausta ei enää suoriteta liikennevakuutuksesta. Lapsen elatuksen menetyksen korvaus voidaan yleensä suorittaa elatustuen suuruisena silloin, kun lapsi tai nuori on saanut elatustukea yhtäjaksoisesti vähintään vuoden ennen liikennevahinkoa, tai on muutoin ilmeistä, että elatustukea olisi ilman liikennevahinkoa maksettu jatkuvana.

3. Erossa yksi lapsi jää isälle ja toinen lapsi jää äidille. Elatusapua ei ole sovittu eikä tuomittu maksettavaksi. Kummatkin vanhemmat vastaavat itsenäisesti huostassa olevasta lapsestaan. Toinen vanhemmista menehtyy liikennevahingossa. Tällöin vakuutuslaitos suorittaa perhe-eläkkeen täysorvon kaavan mukaisesti liikennevahingossa menehtyneen vanhemman huostassa olleelle lapselle. Jäljelle jääneen vanhemman huostassa olevalle lapselle ei suoriteta perhe-eläkettä liikennevakuutuksesta.

4. Lapsi asuu vanhempiensa eron jälkeen vuoroin molempien vanhempiensa luona, eikä elatusapua ole sovittu tai tuomittu maksettavaksi. Toinen vanhemmista menehtyy liikennevahingossa ja lapsi muuttaa pysyvästi asumaan jäljelle jääneen vanhemman luokse. Tällöin vakuutuslaitos suorittaa perhe-eläkkeen täysorvon kaavan mukaisesti siten, että liikennevahingossa menehtyneen vanhemman vuosiansiosta otetaan perhe-eläkkeen perusteeksi 50 % eli puolet vuosiansiosta.

Jos menehtyneen vanhemman vuosiansio on 30 000 euroa, lapsen elatusten menetyksen korvaus (ns. perhe-eläke) lasketaan 15 000 euron perusteella. Perhe-eläke yhdelle lapselle olisi 50 % 15 000 eurosta eli 7 500 euroa vuodessa. Vastaavasti korvaus kahdelle lapselle olisi 60 % 15 000 eurosta eli 4 500 euroa kummallekin vuodessa.

5. Erossa lapsi jää vanhemmalle A. Vanhempi B maksaa eron jälkeen elatusapua lapselle. Vanhempi A menehtyy liikennevahingossa. Lapsi muuttaa vanhemman B luokse asumaan. Tällöin vakuutuslaitos suorittaa korvauksen elatusten menetyksestä täysorvon kaavan mukaisesti.

7.7 Vanhuuseläkeikä

Vanhuuseläkeikä on liikennevahinkojen korvauskäytännössä vakiintuneesti pidetty 65 vuotta, ellei muuta eläkeikää ole osoitettu. Käytäntö perustuu liikennevahinkolautakunnan asiasta aikaisemmin antamiin ohjeisiin ja on yhdenmukainen vahingonkorvauslain 5:2 b §: 4 kohdan mukaisen eläkeiän kanssa.

Lautakunta noudattaa edelleen pääsääntöisesti 65 vuoden vanhuuseläkeikää elatusten menetyksen perusteella suoritettavan korvauksen määrittämisessä, ellei tapauskohtaista syytä muun vanhuuseläkeiän soveltamiselle ole osoitettu.

Kun menehtynyt olisi täyttänyt 65 vuotta hänen vuosiansionsa määritetään 60 %:ksi hänen aiemmasta vuosiansiostaan. Lesken kohdalla menetellään samoin.

Niissä tapauksissa, joissa menehtyneellä tai leskellä on pääsäännöstä poikkeava eläkeikä, käytetään korvausta suoritettaessa kyseistä yksilöllistä ikää eläkeikäenä.

Poikkeus pääsäännön mukaisesta vanhuuseläkeikästä voidaan tehdä, jos vahinkoa kärsinyt työskenteli 65 ikävuoden jälkeen tai tätä tarkoitaviin järjestelyihin oli ryhtynyt ennen liikennevahingon sattumista. Vanhuuseläkeikäksi katsotaan tällöin 68 vuotta, ellei muusta vanhuuseläkeikästä ole selvitystä. Poikkeavaa eläkeikää voidaan soveltaa myös, jos vahinkoa kärsinyt tai leski työskenteli sellaisessa ammatissa, jossa on pääsäännöstä poikkeava vanhuuseläkeikä.

Vahingonkorvauslain 5 luvun 2 b §:n 4 kohdan mukaan alle 18 vuoden ikäisenä työkyvyttömäksi tulleelle vanhuuseläke alkaa 65 vuoden iässä.

7.8 Erilaisten vapaaehtoisten eläkejärjestelyjen vaikutus elatusten menetyksen korvaukseen

Elatusten menetyksen korvausta määriteltäessä lesken mahdollinen osa-aika- tai varhennetulle vanhuuseläkkeelle jääminen ei ole peruste korottaa korvausta. Elatusten menetyksen korvaus määritellään näissä tapauksissa niiden tulojen perusteella, jotka leski olisi saanut ilman vapaaehtoista eläkejärjestelyä. Jos eläkejärjestely oli toteutettu jo ennen liikennevahinkoa, määritellään elatusten menetyksen korvaus kuitenkin lesken todellisten tulojen perusteella (soveltamisohje 1/2005)

8. Läheisen oikeus korvaukseen henkisestä kärsimyksestä (VahL 5:4 a §)

8.1 Korvauksen edellytykset

Korvausta henkisestä kärsimyksestä harkittaessa on selvitettävä seuraavat yleiset ja erityiset edellytykset. Molempien yleisten edellytysten täytyminen on ehdoton edellytys korvaukselle:

8.1.1 Yleiset edellytykset

a) Korvauksen hakija on ollut lain tarkoittamassa läheisessä suhteessa surmansa saaneeseen. Laissa lueteltuja omaisia ovat surmansa saaneen vanhemmat, lapset sekä aviopuoliso. Näihin rinnastettaviksi erityisen läheisiksi henkilöiksi voidaan tapauskohtaisesti katsoa esim. avopuoliso, kasvattilapset ja kasvattivanhemmat. Rekisteröidystä parisuhteesta annetun lain 950/2001 tarkoittaman parisuhteen osapuoli rinnastetaan puolisoon. Laki rekisteröidystä parisuhteesta tuli voimaan 1.3.2002.

b) Kuolema on aiheutettu tahallisella tai törkeän tuottamuksellisella teolla. Rikosnimikkeellä sinänsä ei ole merkitystä korvausvastuuta ajatellen. Ratkaisevaa on se, onko itse kuoleman aiheuttanut tekoa pidettävänä törkeän huolimattomana tai tahallisenä.

8.1.2 Erityiset edellytykset

Mikäli molemmat yleiset edellytykset täyttyvät, on korvauksen suorittamista harkittaessa otettava huomioon seuraavat erityiset edellytykset:

a) Kuinka läheisessä suhteessa surmansa saanut ja korvausta hakenut ovat olleet: esimerkiksi ovatko he asuneet yhdessä tai onko heidän välillään ollut tosiasiallinen yhteenkuuluvuus- tai riippuvuussuhde.

b) Teon laatu: onko tekotapa ollut esimerkiksi poikkeuksellisen raaka ja uhrin ihmisarvoa alentava tai onko käytetty pitkäaikaista väkivaltaa.

c) Muut olosuhteet: esimerkiksi korvauksen hakijan läsnäolo surmahetkellä. Korvausta maksetaan, mikäli se edellä 2. kohdassa mainittujen seikkojen kokonaisuutensa jälkeen harkitaan kohtuulliseksi.

Korvauksen määrä harkitaan tapauskohtaisesti. Hallituksen esityksen (116/1998) mukaan korvausmäärän ei tulisi ylittää kivusta ja särystä vakiintuneesti maksettujen korvausten enimmäismääriä.

VahL 5:4 a §:n mukaan läheiselle kärsimyksestä maksettavalla korvauksella on tarkoitettu katettavaksi myös asiantuntija-avun, yleensä terveydenhuollon ammattihenkilön käyttämisestä aiheutuneita kuluja ja ansiotyöstä poissaolosta aiheutuvaa ansion menetystä. Koska mainitut vahingot nytemmin tulevat korvattaviksi myös 5:4 b §:n nojalla, on tämä mahdollinen korvaus otettava huomioon määrättäessä korvausta kärsimyksestä.

8.2 Ohjeen soveltaminen

Ohjetta on sovellettava 1.2.1999 tai sen jälkeen sattuneisiin liikennevahinkoihin. Rekisteröityä parisuhdetta koskevalta osin ohje soveltuu 1.3.2002 tai sen jälkeen sattuneisiin liikennevahinkoihin.

9. Oikeus läheisen kuoleman perusteella sairaanhoito- ja muihin kulukorvauksiin sekä korvaukseen ansionmenetyksestä (Vahl 5:4 b §)

9.1 Korvauksen edellytykset

Korvauksen saamisen edellytyksenä on, että korvaukseen oikeutettu on ollut vahingonkorvauslain tarkoittamassa erityisen läheisessä suhteessa surmansa saaneeseen. Erityisen läheisen määrittely on esitetty kohdassa 8. Kuolema on tullut aiheuttaa tahallisella tai törkeän tuottamuksellisella teolla. Rikosnimikkeellä sinänsä ei ole merkitystä korvausvastuuta ajatellen. Ratkaisevaa on se, onko itse kuoleman aiheuttanut teko pidettävänä törkeän huolimattomana tai tahallisenä. Jos teko on rikosoikeudellisin perustein arvioitu tahalliseksi tai törkeäksi voidaan se yleensä katsoa sellaiseksi myös vahingonkorvausoikeudellisessa arvostelussa liikennevahingon seurauksena syntyvää korvausvastuuta arvioitaessa.

Läheisen oikeus korvaukseen syntyy, jos hänelle itselleen on kuolemantapausten seurauksena aiheutunut henkilövahinko. Korvattavaksi tulee kuoleman aiheuttamasta järkytyksestä aiheutunut terveydentilanhäiriöksi luokiteltava henkilövahinko. Toisin kuin liikennevahingossa kuolleen läheiselle Vahl 5:4 a §:n nojalla korvattava kärsimys, tässä kohdassa tarkoitettu korvaus ei ole kohtuusharkintaan perustuva.

9.2 Korvattavat vahingot

Korvattavaa vahinkoa ovat vahingonkorvauslain 5 luvun 2 §:n 1 ja 2 kohdissa tarkoitetut vahingot, joita on selostettu edellä kohdissa 1.1 ja 1.2.

Vahinkoa kärsineellä on Vahl 5:4 b §:n mukaan oikeus korvaukseen vain taloudellisesta vahingosta eli tarpeellisista sairaanhoitokustannuksista ja muista tarpeellisista kuluista sekä ansion menetyksestä. Sen sijaan oikeutta tilapäisen haitan korvaukseen ei Vahl 5:4 b §:n nojalla synny. Läheisen kärsimyksen korvaamisesta on säädetty 5:4 a §:ssä, jota on edellä käsitelty kohdassa 8. Hallituksen esityksen perusteluissa Vahl 5:4 a §:ä valmisteltaessa on todettu, että läheiselle kärsimyksestä maksettavalla korvauksella on tarkoitus kattaa asiantuntija-avun käyttämisestä aiheutuneita kuluja ja ansiotyöstä poissaolosta aiheutuvaa ansion menetystä. Asiantuntija-avulla tarkoitetaan tässä yhteydessä terveydenhuollon ammattihenkilön antamaa apua. Näin ollen mahdollinen Vahl 5:4 b §:n nojalla korvattu määrä on otettava alentavana tekijänä huomioon määrittäessä korvausta kärsimyksestä 5:4 a §:n perusteella.

Selvyyden vuoksi on syytä todeta, että Vahl 5:4 b §:n nojalla korvaukseen oikeutetun läheisellä (läheisen läheisellä) ei ole oikeutta Vahl 5:2 d §:n nojalla kuluista ja ansionmenetyksestä. Kysymyksessä on liikennevahinkoon nähden

niin etäinen seuraus, että sen ei enää voida katsoa olevan korvausoikeutta perustavassa syy – yhteydessä liikennevahinkoon.

9.3 Ohjeen soveltaminen

Ohjetta sovelletaan 1.1.2006 tai sen jälkeen sattuneisiin liikennevahinkoihin.

10. Korvausten suorittamistapa (Vahl 5:7 §)

10.1 Ansion ja elatuksen menetys

Ansion menetys Vahl 2 §:n 2 kohdan, 2 b §:n, 2 d §:n ja 4 b §:n tarkoittamissa tapauksissa suoritetaan pääsääntöisesti toistuvaissuorituksina. Vahl 5: 4 §:ssä tarkoitettu elatuksen menetys korvataan ansion menetyksen tavoin toistuvaissuorituksina.

Poikkeuksena pääsäännöstä on ensinnäkin tilanne, jossa jälkikäteen korvataan jo syntynyt ansion tai elatuksen menetys. Tässä tapauksessa otetaan huomioon mitä viivästyskorotuksesta on liikennevakuutuslain 67 §:ssä määrätty.

Hyväksyttävästä syystä ansion menetyskorvaus voidaan suorittaa poikkeuksellisesti osaksi tai kokonaan kertakorvauksena. Edellytyksenä on, että vahinkoa kärsinyt käyttää kertakorvauksen olojensa parantamiseen esimerkiksi maksamalla velkojaan tai hankkimalla asunnon tahi korjaamalla asuntoaan. Kertakorvauksen maksamisen edellytyksenä on lisäksi, että vahinkoa kärsinyt voi jäljelle jäävillä tuloillaan tulla toimeen kertakorvauksen maksaminen jälkeen. Yleensä kertakorvauksen maksamisen edellytyksenä on sosiaaliviranomaisen puoltava lausunto.

Ansiotulojen myöhentymistä koskeva korvaus suoritetaan pääsääntöisesti jatkuvana korvauksena.

10.2 Hoitotuki ja vaatelisä

Avuntarpeesta ja vaatteiden erityisestä kulumisesta suoritettavat kulukorvauksenluonteiset hoitotuki ja vaatelisä suoritetaan toistuvaissuorituksina.

10.3 Aineettomien vahinkojen korvaukset

Kipu ja särky sekä muu tilapäinen haitta, pysyvä haitta ja pysyvä kosmeettinen haitta korvataan kertakorvauksena, kun kyseinen korvauslaji on lääketieteelliset näkökohdat huomioon ottaen määriteltävissä.

Pysyvän haitan korvaus voidaan eräissä tapauksissa suorittaa jatkuvana korvauksena. Ks 4.1 (LVLTk kiertokirje 14/1999).

10.4 Kulukorvaukset

Kulukorvaukset on luonteensa puolesta korvattava sitä mukaan, kun korvattavaksi kuuluvia kuluja syntyy. Korvaukset suoritetaan laskujen tai muiden selvitysten perusteella. Pääsääntöisesti myös niin kutsutut kohonneet kodinhoitokulut korvataan toteutuneiden todellisten kulujen suuruusena.

11. Korvauksen tai sen maksutavan muuttaminen (VahL 5:8 §)

VahL 5:8 §:n mukaan olosuhteiden olennaisen muutoksen johdosta voidaan VahL 5 luvun 2, 2d, 4 tai 4 b §:n perusteella suoritettavaa korvausta tai sen suorittamistapaa muuttaa. Kertakorvausta ei kuitenkaan voida alentaa.

Liikennevakuutuslain 66 §:n mukaan vakuutuslaitoksen on pyydettävä ratkaisusuositus liikenne- ja potilasvahinkolautakunnalta ennen jatkuvaa korvausta koskevaa ratkaisua. Vakuutuslaitoksen on tehtävä ratkaisusuosituspyyntö myös ennen jatkuvan korvauksen muuttamista koskevaa ratkaisuaan.

Jatkuvaa korvausta koskeva muutos perustuu korvaukseen oikeutetun henkilön olosuhteen muutokselle. Uutta avio- tai avoliittoa taikka rekisteröityä parisuhdetta pidetään pääsääntöisesti olosuhteen muutoksena, jonka perusteella aikaisempaa päätöstä voidaan muuttaa. Muutoksen syntyhetkenä pidetään avioliiton osalta vihkimispäivää, parisuhteen osalta rekisteröintipäivää ja avoliiton osalta muutosperusteen pääsääntöisenä syntyajankohtana pidetään väestörekisterin mukaista muuttopäivää.

Pääsääntöisesti muutos jatkuvaan korvaukseen tulee voimaan lautakunnan antaman ratkaisusuosituksen jälkeen tehdyn vakuutuslaitoksen korvauspäätöksen tekopäivästä lukien. Korvauspäätös ei voi koskea taannehtivaa aikaa. Katso kohta 7.2.

Pääsäännön mukaisesta tapauksesta on kysymys silloin, kun etuuden muuttaminen perustuu joltakin osin harkintaan. Etuuden muuttaminen perustuu harkintaan esimerkiksi silloin, kun leski menee uuteen avioliittoon, avoliittoon tai rekisteröityyn parisuhteeseen, vaikka uuden avio- tai avoliiton tai rekisteröidyn parisuhteen perusteella lähtökohtaisesti lesken oikeus elatuksen menetyksen korvaukseen lakkaa.

Etuuden muuttamista koskeva päätös perustuu harkintaan myös silloin, kun on kysymys lesken tai muun edunsaajan oikeuden elatuksen menetyksen korvauksen lakkaamisesta sillä perusteella, että tämä pystyy itse elättämään itsensä.

Etuuden muuttaminen ei sen sijaan perustu harkintaan esimerkiksi silloin, kun työttömänä ollut leski menee ansiotyöhön, leski jää äitiys- tai vanhempainlomalle, etuuden saaja kuolee tai vahinkoa kärsinyt tervehtyy ja palaa työhön. Mainituissa tapauksissa etuutta koskeva päätös voidaan muuttaa olosuhteen muutoksesta lukien

Jatkuvan korvauksen tai sen maksutavan muuttamista koskevassa asiassa on pyydettävä liikenne- ja potilasvahinkolautakunnan liikennevahinko-osaston ratkaisusuositus riippumatta siitä, perustuuko etuuden muuttaminen harkintaan vai ei. Jatkuvan etuuden suorittaminen voidaan kuitenkin lopettaa etuuden saajan kuoleman johdosta vakuutuslaitoksen päätöksellä välittömästi kuolinkuukauden lopussa.

11.1 Ennen 1.1.2006 määrätyn jatkuvan korvauksen muuttaminen

Ennen 1.1.2006 toistuvina suorituksina maksettavaksi määrättyjen korvausten muuttamiseen sovelletaan liikennevakuutuslain (279/1959) 6 §:n 2 momenttia sellaisena kuin se oli voimassa liikennevakuutuslain muuttamisesta annetun lain 510/2004 voimaan tullessa eli 1.1.2006.

12. Vahinkoa kärsineen oman myötävaikutuksen vaikutus korvauksiin

12.1 Moottoriajoneuvon kuljettajan oman myötävaikutuksen vaikutus moottoriajoneuvon kuljettajan henkilövahinkojen korvauksiin

12.1.1 Huolimattomuus ja tahallisuus

Jos vahingoittunut on aiheuttanut liikennevahingon sellaisella huolimattomuudella, että sitä voidaan pitää törkeänä, voidaan korvausta alentaa 1/3 -1/1.

Jos vahinko on aiheutettu tahallisesti, korvausta suoritetaan ainoastaan siltä osin kuin muut olosuhteet ovat vaikuttaneet vahingon syntymiseen. Lähtökohteisesti korvausta ei siis suoriteta. Tapauskohtaisen arvion perusteella voidaan kuitenkin korvausta suorittaa, jos vahinko on osaksi aiheutunut jostakin muusta syystä kuin vahinkoa kärsineen omasta moitittavasta menettelystä.

Jos tahallisesti tai törkeällä huolimattomuudella itselleen henkilövahingon aiheuttanut oli tekoa tehdessään ymmärrystä vailla, korvaukset suoritetaan kuitenkin täysimääräisinä.

Tässä sanottu koskee sekä mahdollisia vahinkoa kärsineelle itselleen maksettavia korvauksia että kuoleman johdosta maksettavia kulukorvauksia ja eläituksen menetyksen korvauksia (perhe-eläke).

12.1.2 Alkoholin ja muiden huumaavien aineiden käyttö

Jos moottoriajoneuvon kuljettaja on ollut vahingon sattuessa alkoholin tai muun huumaavan aineen vaikutuksen alainen tahi alkoholin ja muun huumaavan aineen yhteisvaikutuksen alaisena ja sillä on syy-yhteys vahinkoon, on hänen henkilövahinkojensa korvauksia alennettava tai korvaus evättävä.

1) korvausta on alennettava, jos kuljettajalla todetaan 0,5 – alle 1,2 % alkoholia veressä tai 0,22 – alle 0,53 mg/l alkoholia uloshengitysilmassa

2) korvaus voidaan suorittaa vain erityisestä syystä, jos kuljettajalla todetaan vähintään 1,2 % alkoholia veressä tai vähintään 0,53 mg/l uloshengitysilmassa.

Huumaavien aineiden vaikutus ja alkoholin ja muun huumaavan aineen yhteisvaikutus on aina arvioitava tapauskohtaisesti kiinnittämällä huomiota muun ohella nautittujen aineiden lukuisuuteen ja niiden nautittuun määrään sekä analyysitulosten perusteella tehtyyn arvioon aineiden vaikutuksesta henkilön kykyyn kuljettaa moottoriajoneuvoa.

Tässä sanottu koskee sekä mahdollisia vahinkoa kärsineelle itselleen maksettavia korvauksia että kuoleman johdosta maksettavia kulukorvauksia ja eläituksen menetyksen korvauksia (perhe-eläke).

12.1.3 Moottoriajoneuvon luvattoman käyttöön oton vaikutus henkilövahinkojen korvauksiin

Jos vahinko on aiheutunut vahinkoa kärsineen ollessa luvattomasti käyttöön otetussa ajoneuvossa ja vakuutusyhtiö voi osoittaa hän tienneen ajoneuvon käyttöönoton luvattomuudesta, hänelle suoritetaan korvausta ajoneuvon liikennevakuutuksesta vain erityisestä syystä. Luvattomalla käytöllä tarkoitetaan rikoslain (39/1889) 28 luvun 9 a–9 c §:ssä tarkoitettuja rangaistavia tekoja. Korvausta ei siis voida suorittaa vahinkoa kärsineelle kuljettajalle tai matkustajalle, jotka ovat olleet tietoisia käyttöönoton luvattomuudesta. Todistustaakka tietoisuudesta on vakuutusyhtiöllä (liikennevakuutuslaki 49 §).

Erityinen syy voi olla esimerkiksi olosuhde, joka kyseisessä tapauksessa tekee luvattomasti käyttöön otetulla ajoneuvolla ajoon lähtemisen tavanomaista huomattavasti vähemmän moitittavaksi.

Mahdollisen erityisen syyn ja vahinkoa kärsineen tietoisuuden osalta asia on ratkaistava tapauskohtaisen harkinnan perusteella ottamalla huomioon kaikki tapaukseen liittyvät seikat ja olosuhteet.

12.2 Myötävaikutusalennuksen soveltamista koskevat yleisohjeet

Liikennevahinkolautakunnan kokous

nro 14/24.4.1964 ptk:n 1 §
nro 64/2.12.1971 ptk:n 2 §
nro 19/13.4.1977 ptk:n 1 §
nro 80/21.12.1979 ptk:n 1 §
nro 42/7.9.1994 ptk:n 1 §
nro 1/2006 soveltamisohje 3.2.2006

12.3 Ratkaisusuosituksen pyytäminen myötävaikutusta koskevassa kysymyksessä

Liikennevakuutuslain 66 §:n mukaan vakuutuslaitoksen on pyydettävä lautakunnalta ratkaisusuositus jatkuvaa korvausta koskevassa asiassa ennen korvausasian ratkaisemista. Samoin ratkaisusuositus on pyydettävä pysyvän haitan ja kivun ja säryn sekä muun ohimenevän haitan korvausten osalta, jos vamma on vaikea. Lautakunta tulkitsee em. 66 §:n määräystä niin, että niin kutsutuissa pakkoalisteisissa tapauksissa on koko vahinkoasia kaikkien korvausaiheiden osalta saatettava lautakunnan tutkittavaksi. Näin ollen kysymys vahinkoa kärsineen mahdollisesta omasta myötävaikutuksesta näissä tapauksissa on myös saatettava lautakunnan tutkittavaksi.

Katso myös liikennevahinkolautakunnan lausunto lv 06/734.

13. Vanhentumisen huomioon ottaminen

Lautakunnan toimialaan kuuluu tutkia myös mahdollinen vanhentumiskysymys. Vanhentumista koskeva kysymys tutkitaan vain, jos asianosainen vetoaa vanhentumiseen.

Tässä tarkoitetusta vanhentumisesta on pidettävä erillään lautakunnan ratkaisusuosituspyyntöille säädettyjen määräaikojen noudattamisen valvominen. Lautakunta tutkii omasta aloitteestaan näiden määräaikojen noudattamisen eikä tutki määräajan jälkeen tehtyä ratkaisusuosituspyyntöä.

14. Asian käsittely liikenne- ja potilasvahinkolautakunnan liikennevahinko-osastolla

14.1 Vakuutuslaitoksen ratkaisusuosituspyyntö

Vakuutuslaitoksen on, jollei korvausasiaa ole ratkaistu tuomioistuimen tai muutoksenhakulautakunnan lainvoimaisella tuomiolla tai päätöksellä, pyydettävä liikenne- ja potilasvahinkolautakunnalta ratkaisusuositus ennen päätöksensä antamista, kun asia koskee:

- 1) pysyvän ansionmenetyksen taikka kuoleman perusteella suoritettavaa jatkuvaa korvausta tai sen sijasta suoritettavaa kertakaikkista pääoma-arvoa;
- 2) jatkuvan korvauksen korottamista tai alentamista vahingonkorvauslain 5 luvun 8 §:n perusteella;
- 3) haitan perusteella suoritettavaa korvausta, jos vamma on vaikea;
- 4) virheellisen päätöksen oikaisua asianosaisen vahingoksi, jos asianosainen ei suostu virheen korjaamiseen; lausuntoa ei tarvitse kuitenkaan pyytää, jos virhe on ilmeinen ja se on aiheutunut asianosaisen omasta menettelystä tai jos kysymyksessä on ilmeinen kirjoitus- tai laskuvirhe.

Jos vakuutuslaitoksen päätös poikkeaa lautakunnan ratkaisusuosituksesta korvaussensaajan vahingoksi, sen on liitettävä ratkaisusuositus päätökseensä ja annettava päätös tiedoksi lautakunnalle.

Jos korvausasiassa on annettu tuomioistuimen lainvoimainen ratkaisu, liikenne- ja potilasvahinkolautakunta ei saa käsitellä asiaa siltä osin kuin tuomioistuin on ratkaissut sen.

Vakuutuslaitos voi pyytää lautakunnalta ratkaisusuosituksen ja tuomioistuin lausunnon korvausasian ollessa niiden käsiteltävänä.

Lautakunta on antanut soveltamisohjeen 10/21 koskien ratkaisusuosituspyynnön esittämistä lautakunnalle.

14.2 Ratkaisusuosituksen pyytäminen ja vastineen antaminen

Vakuutuslaitoksen tekemän ratkaisusuosituspyynnön ja vastineen perustietoihin kuuluvat tarpeelliset asian ja asianosaisten yksilöintitiedot; nimi, henkilötunnus, osoite, vahinkopäivä.

Ratkaisusuosituspyynnöstä tulee ilmetä, onko kyseinen vahinko myös tapaturmavakuutuslain mukainen vahinko, ja mikä vakuutuslaitos on korvausvastuussa. Mahdolliset tapaturmavakuutusjärjestelmän lautakunta- ja tuomioistuin-käsittelyjen lausunnot ja päätökset tulee oheistaa asiakirjaan.

Ratkaisusuosituspyyntöön on selkeästi merkittävä, mitä korvauskysymystä se koskee ja onko liikennevahinkoasia aikaisemmin käsitelty lautakunnassa tai

tuomioistuimessa sekä milto osin ja milloin käsittely on tapahtunut. Lisäksi vakuutuslaitoksen on ilmoitettava asiaa hoitavan henkilön nimi ja yhteystiedot.

Kukin korvauskysymys on käsiteltävä erikseen asianmukaisesti perustellen. Ansionmenetystä koskevat laskelmat on niin ikään perusteltava siltä osin, kuin niihin sisältyy harkinnanvaraisia valintoja esimerkiksi vuosiansion määrittelyyn liittyen. Ratkaisusuosituspöytäkirjaan on oheistettava tarvittavat selvitykset liitteinä ja liitteistä on laadittava luettelo.

Vakuutuslaitoksen on annettava ratkaisusuosituksen pyytäjälle tiedoksi pyynnön johdosta lautakunnalle antamansa vastine liiteasiakirjalueteloiheen. Vastineessa on oltava maininta tiedoksi antamisesta.

14.3 Vahinkoa kärsineen, vakuutuksenottajan tai muun korvaukseen oikeutetun ratkaisusuosituspöytäkirja

Liikennevakuutuslain 65 §:n mukaan vahinkoa kärsineellä, vakuutuksenottajalla ja muulla korvaukseen oikeutetulla on korvausasiassa oikeus pyytää liikenne- ja potilasvahinkolautakunnalta ratkaisusuositusta vuoden kuluessa vakuutusyhtiön päätöksen antamisesta. Kun ratkaisusuosituspöytäkirja koskee liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta säädetyn lain mukaista korvauspäätöstä, ratkaisusuosituspöytäkirja on tehtävä 30 päivän kuluessa korvauspäätöksen antamisesta.

Jos ratkaisusuositusta on pyytänyt luonnollinen henkilö, perusteltu ratkaisusuositus on annettava kirjallisena viimeistään 90 päivän kuluttua siitä, kun lautakunnan käytettävissä on ollut kaikki lausunnon antamiseksi tarpeellinen aineisto. Erittäin monimutkaisessa asiassa lautakunta voi harkintansa mukaan pidentää 90 päivän määräaika. Asianosaisille on tällöin ilmoitettava määräajan pidentämisestä sekä ratkaisusuosituksen antamisen arvioidusta ajankohdasta.

Vahinkoa kärsinyt tai muu edellä mainittu ratkaisusuosituksen pyytjä voi käyttää asiansa hoitamisessa lakimiesapua. Tästä aiheutuneet kustannukset jäävät ratkaisusuositusta pyytävän vastattavaksi.

14.4 Kuuleminen

Liikenne- ja potilasvahinkolautakunta käsittelee ratkaisusuosituspöytäkirjan kuultuaan ensin toista asianosaista.

Liikennevakuutuslain 66 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa asioissa vakuutuslaitoksen tulee ratkaisusuosituspöytäkirjan lähetettyään samalla toimittaa jäljennös siitä vahinkoa kärsineelle, ja antaa asianmukaiset ohjeet vastineen antamisesta ja toimittamisesta lautakunnalle. Ratkaisusuosituspöytäkirjasta on käytävä ilmi, että vakuutuslaitos on menetellyt tämän mukaisesti.

Tarvittaessa lautakunta huolehtii kuulemisesta. Vahinkoa kärsineelle annetaan 30 päivän määräaika vastineen toimittamiseksi ja vakuutuslaitokselle 21 päivän määräaika vastineen ja asiakirjojen toimittamiseksi.

Mahdollista määräajan pidentämistä on pyydetty määräajan kuluessa. Pidentämissyyntöissä on mainittava syy määräajan pidentämiseksi sekä ilmoitettava mihin saakka määräaika pyydetään jatkettavaksi.

Lautakunta antaa tiedon mahdollisesta uudesta määräajasta asianosaisille.

15. Liikennevakuutuksen kuntoutustoiminta

Liikennevakuutuksen korvauksuksiin kuuluu muun ohella vahingoittuneen kuntoutumiselle myönnettävä tuki. Kuntoutus perustuu 1.10.1991 voimaan tulleeseen lakiin liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta (626/91).

Kuntoutuksella tarkoitetaan sellaisten toimenpiteiden kokonaisuutta, jolla edistetään ja tuetaan kuntoutujan työhön paluuta ja työstä suoriutumista, ehkäistään, poistetaan ja vähennetään työ- tai toimintakykyyn vaikuttavia haittoja sekä ylläpidetään ja parannetaan hänen itsenäistä suoriutumiskykyään.

Kuntoutuksen edellytykset

Kuntoutus korvataan henkilölle, jolla on oikeus korvaukseen liikennevakuutuslain mukaan ja jonka työ- tai toimintakyky taikka ansiomahdollisuudet ovat liikennevahingon johdosta heikentyneet. Kuntoutus korvataan myös, jos on todennäköistä, että henkilön työ- tai toimintakyky taikka ansiomahdollisuudet voivat liikennevahingon vuoksi myöhemmin olennaisesti heikentyä.

Korvattava kuntoutus

Kuntoutujalle korvataan kuntoutuksesta aiheutuneet kohtuulliset kustannukset sekä suoritetaan korvausta kuntoutusajalta syntyneestä ansiomenetyksestä siten kuin laissa on tarkemmin säädetty.

Kuntoutuksen korvauskäytäntöä on tarkemmin selostettu liikennevakuutuksen kuntoutuksen korvausohjeissa, jotka on luettavissa liikennevakuutuskeskuksen verkkosivuilla.

Kuntoutusasian käsittely lautakunnassa

1.1.2021 alkaen lautakunta on toimivaltainen käsittelemään myös liikennevakuutuksen kuntoutusasioita. Niissä ratkaisusuosituspyyntö on tehtävä 30 päivän kuluessa vakuutuslaitoksen korvauspäätöksen tiedoksisaamisesta. Jollei muuta näytetä, katsotaan muutoksenhakijan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä sen päivän jälkeen, jona päätös on hänelle postitettu.

Jos asia saatetaan vireille lautakunnassa, muutoksenhauille Vakuutusosaston säädetty muutoksenhaku-aika keskeytyy lautakuntakäsittelyn ajaksi.

ESINEVAHINGON KORVAUKSET

16. Seisonta-ajan korvaukset ja linja-autojen siirtokustannukset

Tämän normin mukaisia normikorvauksia käytetään 1.1.2022 ja sen jälkeen alkaneen seisonta-ajan korvauksia maksettaessa. Jos seisonta aika ajoittuu kahdelle kalenterivuodelle, maksetaan korvaus soveltaen niitä normeja, jotka kulloinkin ovat olleet voimassa.

Normikorvaukset 2022

Ajoneuvolaji	Ajoneuvojen hintaluokitus t €	Normikorvaus euroa/päivä
Muu ajoneuvo	alle 1,0	0,54
Muu ajoneuvo	1,0 – 2,0	1,08
Muu ajoneuvo	2,0 – 5,0	2,68
Muu ajoneuvo	5,0 – 10,0	5,35
Muu ajoneuvo	10,0 – 14,0	7,52
Henkilöauto	14,0 – 19,0	10,30
Henkilöauto	19,0 – 23,0	12,43
Henkilöauto	23,0 – 28,0	15,27
Henkilöauto	28,0 – 34,0	18,62
Henkilöauto	34,0 – 45,0	24,01
Henkilöauto	45,0 –	30,57
Taksi yhdessä vuorossa		32,31
Taksi kahdessa vuorossa		55,66
Pakettiauto		17,67
Moottoripyörä	0,0 – 5,0	6,66
Moottoripyörä	5,0 – 15,0	14,04
Moottoripyörä	15,0 –	23,75

SEISONTA-AJAN KORVAUKSET JA LINJA-AUTOJEN SIIRTOKUSTANNUKSET

Traktori	0,00 – 35,0	15,90
Traktori	35,0 –	31,64
Kuorma-auto	0,0 – 25,0	21,59
Kuorma-auto	25,0 – 50,0	37,53
Kuorma-auto	50,0 – 75,0	61,30
Kuorma-auto	75,0 – 100,0	79,05
Kuorma-auto	100,0 – 150,0	103,77
Kuorma-auto	150,0 – 200,0	128,59
Kuorma-auto	200,0 – 250,0	142,70
Kuorma-auto	250,0 –	166,26
Perävaunu (kuorma-auton)	0,0 – 25,0	12,22
Perävaunu (kuorma-auton)	25,0 – 50,0	22,91
Perävaunu (kuorma-auton)	50,0 – 75,0	33,86
Perävaunu (kuorma-auton)	75,0 – 100,0	44,47
Perävaunu (kuorma-auton)	100,0 – 125,0	55,09
Perävaunu (kuorma-auton)	125,0 –	65,71
Linja-auto	0,0 – 50,0	33,30
Linja-auto	50,0 – 100,0	62,14
Linja-auto	100,0 – 150,0	92,90
Linja-auto	150,0 – 200,0	120,75
Linja-auto	200,0 – 250,0	146,25
Linja-auto	250,0 – 300,0	170,38
Linja-auto	300,0 – 350,0	192,17
Linja-auto	350,0 –	214,06
Poliisiauto 1		19,64
Poliisiauto 2		13,21

Sairasauto		43,56
Kouluauto, henkilöauto alue 1*)	0,0 – 30,0	21,43
Kouluauto, henkilöauto alue 3,5,7*)		20,76
Kouluauto, kuorma-auto alue 1*)	0,0 – 100,0	44,74
Kouluauto, kuorma-auto alue 3,5,7*)		42,98
Vuokra-auto, henkilöauto	0,0 – 20,0	22,60
Vuokra-auto, henkilöauto	20,0 –	34,56
Hautausauto		24,30

*) Alue 1 Helsinki, Espoo, Kauniainen ja Vantaa. Alue 3, 5, 7 muu maa

16.1 Korvattava vahinko

Moottoriajoneuvon liikenteeseen käyttämisestä aiheutuneen liikennevahingon johdosta maksetaan korvausta liikennevakuutuksesta sen vuoksi, ettei moottoriajoneuvoa ole voitu käyttää (seisonta-aika).

Seisonta-ajan korvauksella pyritään korvaamaan moottoriajoneuvon hankkimisesta aiheutuneet kustannukset, jotka tietyn tyypisillä ajoneuvoilla on keskimääräisesti. Korvauksen maksamiseksi riittää, että vahingonkärsinyt osoittaa korvattavan seisonta-ajan pituuden. Mikäli vahinkoa kärsinyt näyttää kärsineensä todellista vahinkoa yli kulloinkin voimassaolevan ohjeen mukaisen seisonta-aikakorvauksen, korvataan täyden korvauksen periaatteen mukaisesti todellisen vahingon määrä.

Jos korvaus sen sijaan maksetaan näitä normeja korkeampana esimerkiksi korvaamalla todelliset matkakulut tai ansionmenetykset, on korvaus maksettava ainoastaan seisonta-aikaan sisältyviltä todellisilta käyttöpäiviltä.

Ajoneuvon korjaaminen

Normin mukainen seisonta-ajankorvaus on kaikissa moottoriajoneuvoluokissa maksettava jokaiselta seisontapäivältä. Korvausten maksamisen edellytyksenä on, että yhtiölle on toimitettu luotettava selvitys seisonta-ajasta, esimerkiksi korjaamon seisonta-ajan todistus. Ellei todistusta seisonta-ajasta ole saatavissa, korvataan arvioitu seisonta-aika.

Jos ajoneuvo ei ole ollut liikennekelpoisessa kunnossa, eikä se ole ollut väliaikaiskorjauksella siihen kuntoon saatettavissa, korvaus on maksettava myös korjaamoajan ja varaosien välttämättömältä odotusajalta.

Ajoneuvon lunastaminen

Moottoripyörät, paketti- ja henkilöautot

Liikennevakuutuslain 37 §:n 2 momentin mukaisissa moottoriajoneuvon lunastustapauksissa maksetaan seisonta-ajan korvaus enintään 14 päivältä, ellei erityisistä syistä muuta johdu. Lunastustapauksissa on seisonta-ajan korvaus maksettava edellä sanotun lisäksi vahinkopäivästä lukien siihen päivään saakka, jolloin vahinkoa kärsinyt tuli tietoiseksi siitä, että vaurioitunut ajoneuvo ei ole kohtuullisin kustannuksin korjattavissa. Vahinkoa kärsinyt voi tulla tietoiseksi lunastamisesta joko vaurioiden laadun ja laajuuden perusteella tai vakuutusyhtiön ilmoituksen perusteella.

Muut kuin moottoripyörät, paketti- tai henkilöautot taikka ”muu ajoneuvo” luokkaan kuuluvat ajoneuvot

Muiden kuin moottoripyörien, paketti- tai henkilöautojen (esim. raskas kalusto) osalta maksetaan korvaus kuitenkin ajalta, joka kuluu lunastetun ajoneuvon tilalle tulevan vaurioitunutta tai tuhoutunutta vastaavan ajoneuvon hankkimiseen ja varusteluun. Muun selvityksen puuttuessa korvaus maksetaan 30 päivältä.

16.2 Normitaulukon käyttäminen

Ajoneuvon iän vaikutus korvaukseen

Taulukon mukainen hankintahintaa vastaava normikorvaus maksetaan kaikissa ajoneuvoryhmissä alle 5 vuotta vanhan ajoneuvon seisonta-ajalta. Ajoneuvon ikä lasketaan kalenterivuositain.

Viisi vuotta ja sitä vanhempien ajoneuvojen seisonta-ajan korvaus maksetaan vauriohetken käyvän arvon mukaan kyseisen ajoneuvoluokan hintaluokista soveltaen.

Viisi vuotta ja sitä vanhempien henkilöautojen, joiden käypä arvo on alle 14.000 euroa, seisonta-ajan korvaukset maksetaan kuitenkin ”muu ajoneuvo” -luokan normien mukaan.

Moottoripyörien osalta korvaus maksetaan aina sen ajoneuvoluokan hintaluokitusta soveltaen. Viisi vuotta ja sitä vanhemman moottoripyörän seisonta-ajan korvaus maksetaan sen vauriohetken käyvän arvon mukaan. Jos moottoripyörä on uushankintahinnan mukaan kuulunut ryhmänsä halvimpaan hintaluokkaan, maksetaan viisi vuotta ja sitä vanhemman moottoripyörän seisonta-ajan korvauksena ryhmän halvimman hintaluokan mukainen normikorvaus puolitettuna.

Muu ajoneuvo

Luokkaan ”muu ajoneuvo” kuuluvat esimerkiksi ajoneuvot, joista käytetään kauppanimeä mopo, mopoauto, mönkijä ja moottorikelkka.

Kyseiseen luokkaan kuuluviin ajoneuvoihin, joiden uushankintahinta on yli 14.000 euroa, sovelletaan henkilöautojen korvausnormeja.

Taksiautot

Kahdessa vuorossa käytettävän taksiauton seisonta-aikaa koskevan normikorvauksen maksaminen seisonta-ajalta edellyttää taksin säännöllistä käyttöä kahdessa vuorossa ympäri vuoden. Tämän vaatimuksen katsotaan täyttyvän, jos ammatinharjoittaja voi osoittaa, että hänellä on palveluksessaan kuljettaja tai kuljettajia ja ko. auton ajotuntimäärä on yli 3600 tuntia vuodessa.

Poliisiautot

Luokkaan poliisiauto 1 luetaan pakettiautorunkoiset partioautot ja liikennevalvonnan videohenkilöautot. Luokkaan poliisiauto 2 luetaan muut poliisiautot, kuten henkilömalliset partioautot ja tunnuksettomat, siviilikäytössä olevat poliisiautot.

Matkailuautot ja -perävaunut

Henkilöautoja koskevia korvausnormeja voidaan soveltuvin osin käyttää myös matkailuautojen ja -perävaunujen seisonta-ajan korvausten määrittelyyn.

16.3 Kuljettajan palkan korvaaminen

Ajoneuvon käyttöhyödyn korvauksen ohella on vakiintuneesti korvattu myös hukkaan mennyt kuljettajan palkan osuus.

Kuljettajan palkkaa koskevaan korvaukseen on oikeus yrityksellä, jonka palveluksessa oleva autonkuljettaja ei voi tehdä työtään autonkuljettajana sen vuoksi, että ajoneuvo on vaurioitunut tai tuhoutunut liikennevahingossa ja yritys on kuitenkin velvollinen maksamaan kuljettajalle palkkaa.

Kuljettajan palkkakorvausta ei kuitenkaan makseta, ellei yritys joudu maksamaan kuljettajalle palkkaa, eikä jos kuljettaja voi jatkaa tai olisi voinut jatkaa työntekoa autonkuljettajana yrityksen käytössä olevalla muulla autolla. Kuljettajan palkan korvaus on joko yksin- tai kaksinkertainen riippuen siitä, käytettiinkö vaurioitunutta ajoneuvoa ennen liikennevahinkoa säännölliseen yksivuoro- tai kaksi vuoroajoon. Yrityskäytössä olevilla ajoneuvoilla ei tässä tarkoiteta ns. työsuhdeautoja.

Kuljettajan palkkaa ei erikseen korvata siltä ajalta, jolta kuljettajalle suoritetaan henkilövahingon johdosta ansionmenetyksen korvausta. Jos yritys on maksanut sairausajan palkan kuljettajalle, korvataan maksettu määrä yritykselle.

Pääsäännön mukaan vahinko on korvattava täysimääräisesti. Näin ollen tapauskohtaisen selvityksen perusteella kuljettajan palkka korvataan aiheutuneen vahingon määräisenä. Tässä tapauksessa työntekijälle maksetun palkan ohella korvattavaa vahinkoa ovat myös työnantajan suorittamat ns. palkan sivukulut.

Vuonna 2022 yhdessä vuorossa käytetyn ajoneuvon **kuljettajan palkkaa koskeva normikorvaus päivää kohti on 178,47 €**. Jos seisonta-aika ajoittuu kahdelle kalenterivuodelle, sovelletaan kuhunkin seisontapäivään kyseisenä päivänä voimassa ollutta korvausnormia.

Kuljettajan palkka korvataan ajoneuvon vuorokautisen käyttöajan mukaan joko yksin- tai kaksinkertaisena.

Kuljettajan palkkaa koskeva korvausnormi soveltuu riittävällä tarkkuudella myös kouluauton osalta liikenneopettajan palkkakulujen korvaamiseen.

16.4 Sijaisauton vuokrauskustannusten korvaaminen

Jos liikennevahingossa vaurioituneen **henkilö- tai pakettiauton** (jäljempänä auto) tilalle on vuokrattu toinen, korvataan huomioon ottaen auton käytön laatu, vuokrauksesta johtuvista kustannuksista enintään vaurioitunutta autoa malliltaan ja hintaluokaltaan vastaavan auton vuokraamisen kokonaiskustannuksista 94 % (liikennevahinkolautakunnan soveltamisohje 12/2003).

Korvattaviin vuokrauskustannuksiin ei kuulu mahdollisen vahingon varalta maksettu ns. omavastuun poistomaksu. Suoritettavaan korvaukseen ei vaikuta, saako auton vuokraaja työnantajaltaan korvausta auton käytöstä.

Vuokrauksesta johtuvien kustannusten korvaamisen lisäksi ei suoriteta vuokrasajalta muuta seisonta-ajan korvausta.

Käytettäessä oman auton sijasta vuokra-autoa säästyvät seuraavat oman auton kustannuserät:

- rengaskulut
- korjaus- ja huoltokulut
- kulumisvähennys eli se vähennys, jonka ajatut kilometrit aiheuttavat auton yleisenä kulumisena auton käypään arvoon.

Korvaamatta jäävä osuus eli 6 % vuokrauskustannuksista vastaa keskimäärin auton käyttökustannusten säästöä auton seisonta-aikana.

Vuokra-auton käyttö tulee olla riittävän perusteltu ja tarpeellinen. Sijaisauton käyttötarve selvitetään liikennevahinkolautakunnan kiertokirjeessä 14/1990 mainitulla lomakkeella tai vastaavat tiedot sisältävällä muulla selvityksellä.

Vuokrauksista johtuvista kustannuksista voidaan suorittaa korvausta vahinkoa kärsineen ammatin harjoittamisen tai työn suorittamisen edellyttäessä auton jatkuvaa käyttöä tai autottomuuden aiheuttaessa hänelle muutoin huomattavaa taloudellista menetystä.

Lisäksi voidaan vuokrauksesta johtuvat kustannukset korvata, kun olosuhteet ovat muutoin sellaiset, ettei vahinkoa kärsineen kohtuudella voida katsoa tulevan toimeen ilman henkilö- tai pakettiautoa. Näin on asianlaita erityisesti,

- kun vahinkoa kärsineen työmatkaan käyttämä aika kohtuuttomasti piteene joukkoliikennevälineillä matkustettaessa tai joukkoliikennevälineillä matkustaminen on muusta syystä poikkeuksellisen hankalaa.

- kun auton käyttö on työvälineiden tai -tarvikkeiden kuljettamisen vuoksi vahingonkärsineelle välttämätöntä, tai
- kun vahinkoa kärsineen henkilökohtaiset olosuhteet edellyttävät auton käyttämistä.

Leasing-auton sijaan vuokratun ajoneuvon vuokrauskustannukset korvataan, ellei leasing-sopimuksen sisällöstä perustellusti muuta johdu seuraavasti:

Rahoitusleasingilla vuokratun auton sijalle hankitun vuokra-auton vuokrauskustannuksista suoritetaan 6 %:n vähennys. Tämä vähennys johtuu siitä, että vuokralleottajan kustannettavaksi on katsottava näin jäävän samat kuluerät kuin omistusajoneuvon vahingon yhteydessä, kun otetaan huomioon vuokraan sisältyvien kustannuserien osuus.

Huoltoleasingillä vuokratun auton sijalle hankitun vuokra-auton vuokrauskustannukset korvataan täysi-määräisenä. Tämä perustuu siihen, ettei seisonta-ajalla synny korjattavana olevan ajoneuvon osalta vuokralleottajalle vähennettävää säästöä.

16.5 Linja-autojen siirtokustannukset

Vahvistettuja siirtokustannuksia voidaan soveltaa 1.1.2022 alkaen niissä tapauksissa, joissa liikennevahingossa vaurioituneen linja-auton siirto koritehtaalte, korjaamoon tai muuhun vastaavaan paikkaan taikka sieltä pois tapahtuu linja-auton oman koneen voimalla ajaen.

Normikorvaus on 3,69 €/km, joka kattaa ns. muuttuvat kustannukset ajelulta matkalta.

Tämän ohella siirtopäiviltä korjaamolle ja korjaamolta suoritetaan linja-auton seisonta-ajan korvaus ja kuljettajan palkka kohdan 17 mukaan.

Edellä tarkoitettuun korvaukseen ei sisälly mahdollinen kuljettajan päiväraha eikä matkakulu.

16.6 Juna- ja raitiovaunukalusto

Raideliikennekaluston seisonta-ajankorvauksista on erikseen annettu soveltamisohjeet 7/2008, 6/2014, 4/2016, 1/2019, 3/2019 ja 9/2021 jotka on julkaistu lautakunnan kotisivulla www.liipo.fi.

LAKEJA JA ASETUKSIA

Laki liikenne- ja potilasvahinkolautakunnasta (959/2019)

1 §

Liikenne- ja potilasvahinkolautakunnan toimivalta

Liikenne- ja potilasvahinkolautakunta on riippumaton ja puolueeton liikenne- ja potilasvahinkoasioita käsittelevä oikeussuojaelin. Lautakunnan tehtävänä on antaa ratkaisusuosituksia ja lausuntoja yksittäisissä liikennevakuutuslain (460/2016), liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (626/1991) ja potilasvakuutuslain (948/2019) mukaisissa korvausasioissa ja tarvittaessa myös yleisiä mainittujen lakien soveltamista koskevia suosituksia.

Lautakunnan tulee pyrkiä korvauskäytännön yhtenäistämiseen sekä liikenne- ja potilasvahinkoja koskevan yleisen tiedonsaannin edistämiseen tiedottamalla toiminnastaan ja ratkaisukäytännöstään.

2 §

Lautakunnan osastot ja jaostot

Lautakunnassa on kaksi osastoa, joista toinen käsittelee liikennevahinkoasioita ja toinen käsittelee potilasvahinkoasioita.

Osastot toimivat jaostoihin jakautuneina. Jaostoista ja niiden toiminnasta säädetään tarkemmin sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

3 §

Jäsenet

Lautakunnassa on puheenjohtaja, kuusi varapuheenjohtajaa ja neljätoista muuta jäsentä sekä kaksikymmentäkuusi varajäsentä. Puheenjohtaja ja yksi varapuheenjohtajista ovat päätoimisia. Lautakunnan muut jäsenet ovat sivutoimisia. Varajäseneneen sovelletaan, mitä tässä laissa säädetään lautakunnan jäsenestä.

Puheenjohtaja johtaa lautakuntaa ja vastaa sen toiminnasta, valvoo laintulokunnan yhdenmukaisuutta sekä vastaa lautakunnan hallinnollisista asioista.

Puheenjohtaja vastaa myös toisen osaston ratkaisutoiminnasta ja päätoiminen varapuheenjohtaja toisen osaston ratkaisutoiminnasta. Lisäksi päätoiminen varapuheenjohtaja toimii puheenjohtajan sijaisena.

4 §

Puheenjohtajan, jäsenten ja esittelijöiden kelpoisuus

Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajien on oltava muun oikeustieteen ylemmän korkeakoulututkinnon kuin kansainvälisen ja vertailevan oikeustieteen maisterin tutkinnon suorittaneita ja liikennevahinkoasioihin tai potilasvahinkoasioihin perehtyneitä sen mukaan, kummalla osastolla he toimivat. Lisäksi puheenjohtajan ja päätoimisen varapuheenjohtajan sekä kahden muun varapuheenjohtajan on oltava perehtyneitä vahingonkorvausasioihin. Puheenjohtajalta edellytetään käytännössä osoitettua johtamistaitoa.

Lautakunnan liikennevahinkoasioita käsittelevän osaston jäsenten on oltava liikennevahinkoasioihin perehtyneitä. Osaston jäsenistä ainakin kolmen on oltava erikoislääkäreitä, joilla on perehtyneisyys osastolla käsiteltäviin asioihin. Lisäksi ainakin yhden osaston jäsenen on oltava diplomi-insinööri ja perehtynyt ajoneuvon tekniikkaan. Yhden jäsenen on oltava perehtynyt ajoneuvojen korjaustoimintaan.

Potilasvahinkoasioita käsittelevän osaston jäsenten on oltava terveyden- ja sairaanhoitoasioihin perehtyneitä. Osaston jäsenistä ainakin kolmen on oltava erikoislääkäreitä, joilla on perehtyneisyys osastolla käsiteltäviin asioihin. Osaston jokaisessa jaostossa vähintään yhden jäsenen tulee olla lääkäri. Lisäksi osaston jäsenistä ainakin yhden on oltava muu terveydenhuollon ammattihenkilö ja ainakin yhden varajäsenen on oltava erikoishammaslääkäri.

Esittelijöiden on oltava muun oikeustieteen ylemmän korkeakoulututkinnon kuin kansainvälisen ja vertailevan oikeustieteen maisterin tutkinnon suorittaneita.

5 §

Puheenjohtajien ja jäsenten nimittäminen, lautakunnan jäsenyydestä vapautuminen ja eroamisikä

Valtioneuvosto nimittää sosiaali- ja terveysministeriön esityksestä lautakunnan puheenjohtajan ja yhden varapuheenjohtajan toistaiseksi ja muut varapuheenjohtajat sekä jäsenet viideksi vuodeksi kerrallaan. Puheenjohtaja, varapuheenjohtajat ja jäsenet nimitetään kummallekin osastolle erikseen. Jos lautakunnan jäsenen tehtävä vapautuu kesken toimikauden, sosiaali- ja terveysministeriö nimittää hänen tilalleen uuden jäsenen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Lautakunnan puheenjohtajaksi, varapuheenjohtajaksi ja jäseneksi esitettävän on ennen tehtävään nimittämistä annettava sosiaali- ja terveysministeriölle valtion virkamieslain (750/1994) 8 a §:n 1 momentissa tarkoitettu selvitys sidonnaisuuksistaan. Tehtävän aikana tapahtuneista sidonnaisuuksista koskevista muutoksista on viipymättä ilmoitettava sosiaali- ja terveysministeriölle ja lautakunnalle.

Lautakuntaan nimitettyä ei saa erottaa kesken hänen toimikautensa ilman painavaa perustetta.

Lautakunnan puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja muu jäsen ovat velvollisia eroamaan sen kuukauden päättyessä, jonka kuluessa hän täyttää 70 vuotta.

6 §

Osastojen täysistunnot ja lautakunnan yleiskokous

Lautakunnassa on liikennevahinko-osaston ja potilasvahinko-osaston täysistunnot sekä lautakunnan yleiskokous. Osaston täysistunnon puheenjohtajana toimii osaston ratkaisutoiminnasta vastaava lautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja taikka osastolle nimetty varapuheenjohtaja. Yleiskokouksen puheenjohtajana toimii lautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja.

Osaston täysistunto on päätösvaltainen, kun siihen osallistuu lautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja sekä vähintään viisi muuta osaston jäsen-

tä. Yleiskokous on päätösvaltainen, kun siihen osallistuu lautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja sekä vähintään kolme jäsentä kummaltakin osastolta.

7 §

Asian ratkaiseminen yleiskokouksessa, täysistunnoissa ja jaostoissa

Ratkaisusuosituksia ja lausuntoja koskevat asiat ratkaistaan yleiskokouksessa, täysistunnossa tai jaostossa esittelystä. Menettely on kirjallista. Asian käsittely lautakunnassa on maksutonta. Asia voidaan ratkaista myös istuntoa järjestämättä sen jälkeen, kun kaikki ratkaisukokouksen jäsenet ovat asiakirjoihin perehdyttyään olleet asiasta yksimielisiä ja hyväksyneet päätösehdotuksen perusteluineen merkinnällään eikä yksikään jäsen ole esittänyt istunnon järjestämistä. Ratkaisukokouksen puheenjohtajan on luettuaan ratkaisukokouksen muiden jäsenten kannanotot vahvistettava omalla merkinnällään asia joko istunnossa käsiteltäväksi tai yksimielisyyden vallitessa ilman istuntoa ratkaistavaksi.

Yleiskokouksessa on käsiteltävä lautakunnan työjärjestystä, talousarviota, tilinpäätöstä ja tilintarkastajien valintaa sekä yleisiä lain soveltamissuosituksia koskevat asiat.

Jos ratkaistavalla asialla on periaatteellista merkitystä lain soveltamisen kannalta muissa vastaavanlaisissa tapauksissa tai jos se muusta syystä katsotaan aiheelliseksi, lautakunnan puheenjohtaja, varapuheenjohtaja tai jaosto voi määrätä asian käsiteltäväksi osaston täysistunnossa.

8 §

Ratkaisusuositusasian käsittelemättä jättäminen ja asian käsittelyn raukeaminen

Lautakunta voi jättää asian käsittelemättä, jos:

- 1) asian ratkaiseminen edellyttää suullisten todistuskeinojen käyttämistä;
- 2) ratkaisusuosituspyyntö ei ole saapunut laissa säädettyinä määräaikana lautakuntaan; tai
- 3) asia on selvitetty vakuutusyhtiössä tai Potilasvakuutuskeskuksessa puutteellisesti.

Lautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja päätoiminen esittelijä voivat tehdä päätöksen asian käsittelemättä jättämisestä 1 momentissa mainituilla perusteilla, jos he ovat päätöksestä yksimielisiä. Muussa tapauksessa päätös käsittelemättä jättämisestä tehdään osaston täysistunnossa tai jaostossa.

Jos lautakunta ei ota liikennevahinkoasiaa käsiteltäväkseen, sen on annettava ratkaisusuosituksen pyytäjälle ja tarvittaessa vakuutusyhtiölle perusteltu päätös käsittelemättä jättämisestä viimeistään kolmen viikon kuluttua siitä, kun peruste olla käsittelemättä asia ilmeni.

Jos hakija peruuttaa tekemänsä hakemuksen, asian käsittely lautakunnassa raukeaa.

9 §

Asian muu ratkaiseminen

Lautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja, päätoiminen esittelijä ja henkilövahinkoasioissa asiantuntijana toimiva lääkäri tai lautakunnan jäsenenä toimiva lääkäri voivat yhdessä ratkaista asian, jos he ovat päätöksestä yksimielisiä ja:

- 1) ratkaisusuosituspyyntö on ilmeisen perusteeton;
- 2) asia on merkitykseltään vähäinen;
- 3) ratkaisukäytäntö on samankaltaisissa asioissa vakiintunut; tai
- 4) sama asia on jo ratkaistu osaston täysistunnossa tai jaostossa.

Jos 1 momentissa tarkoitetun asian käsitteleminen olennaisesti riippuu muusta kuin lääketieteellisestä kysymyksestä, puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja päätoiminen esittelijä voivat yhdessä ratkaista asian.

10 §

Ratkaisusuosituspynnön käsittely ja ratkaisusuosituksen antaminen eräissä liikennevahinkoasioissa

Jos ratkaisusuositusta on liikennevahinkoasiassa pyytänyt luonnollinen henkilö, lautakunnan on ilmoitettava asianosaisille viipymättä, kun se on saanut kaiken asian ratkaisusuosituksen antamiseksi tarvittavan aineiston.

Jos liikennevahinkoasiassa ratkaisusuositusta on pyytänyt luonnollinen henkilö, perusteltu ratkaisusuositus on annettava kirjallisena viimeistään 90 päivän kuluttua siitä, kun lautakunnan käytettävissä on ollut kaikki ratkaisusuosituksen antamiseksi tarpeellinen aineisto. Erittäin monimutkaisessa asiassa lautakunta voi harkintansa mukaan pidentää 90 päivän määräaika. Asianosaisille on tällöin ilmoitettava määräajan pidentämisestä sekä ratkaisusuosituksen antamisen arvioidusta ajankohdasta.

11 §

Päätöksen luonne

Lautakunnan päätös ei ole täytäntöönpanokelpoinen, eikä sillä ole tuomion oikeusvaikutuksia.

Lautakuntakäsittely ei estä asian viemistä yleisen tuomioistuimen käsiteltäväksi.

Antaessaan päätöksen tiedoksi osapuolille ratkaisustaan lautakunnan on samalla mainittava, että lautakunnan ratkaisut ovat suosituksia.

12 §

Päätöksessä olevan virheen korjaaminen

Jos lautakunnan päätös perustuu selvästi virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka ilmeisen väärään lain soveltamiseen taikka päätöstä tehtäessä on tapahtunut menettelyvirhe, lautakunta voi poistaa virheellisen päätöksen ja ratkaista asian uudelleen.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun asiavirheen korjaaminen ei edellytä asianosaisten suostumusta. Asianosaisille on kuitenkin ilmoitettava päätöksessä olevasta virheestä ja siitä, että asia aiotaan ratkaista uudelleen.

Lautakunnan on korjattava päätöksessään oleva ilmeinen kirjoitus- tai lasku- virhe taikka muu niihin verrattava selvä virhe. Virhettä ei kuitenkaan tarvitse korjata, jos päätöksen antamisesta on kulunut yli kaksi vuotta.

Lautakunnan päätöksen korjaamisesta päätetään kokoonpanoltaan sitä vastaavassa täysistunnossa tai jaostossa, jossa virheellinen päätös on tehty. Jos asia on ratkaistu 9 §:n nojalla, päätöksen korjaamisesta päättää puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja sen mukaan kuin työjärjestyksessä määrätään.

13 §

Toiminnan rahoitus

Lautakunnan toiminta rahoitetaan liikennevahinkoasioiden osalta Liikennevakuutuskeskuksesta ja potilasvahinkoasioiden osalta Potilasvakuutuskeskuksesta perittävällä maksulla. Maksu vastaa niitä kustannuksia, jotka aiheutuvat lautakunnalle säädettyjen tehtävien hoitamisesta. Liikennevakuutuskeskuksen kustannusten jakamisesta liikennevakuutuslain mukaista vakuutustoimintaa harjoittavien vakuutusyhtiöiden ja Valtiokonttorin kesken säädetään Liikennevakuutuskeskuksesta annetussa laissa (461/2016). Potilasvakuutuskeskuksen kustannusten jakamisesta potilasvakuutustoimintaa harjoittavien vakuutusyhtiöiden kesken säädetään Potilasvakuutuskeskuksesta annetussa laissa (949/2019).

Finanssivalvonta vahvistaa vuosittain lautakunnan talousarvion lautakunnan esityksestä. Finanssivalvonta voi erityisestä syystä vahvistaa tilikauden aikana lisätalousarvion.

Finanssivalvonta vahvistaa Liikennevakuutuskeskuksesta ja Potilasvakuutuskeskuksesta perittävien maksujen suuruuden.

Maksun perimisestä ja tilittämisestä lautakunnalle voidaan antaa tarkempia säännöksiä sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

14 §

Kirjanpito, tilinpäätös ja toimintakertomus

Lautakunnan kirjanpidossa sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laadinnassa on noudatettava kirjanpitolakia (1336/1997).

15 §

Tilintarkastus

Lautakunnalla on oltava kalenterivuodeksi kerrallaan valittu tilintarkastuslain (1141/2015) 6 luvun 2 §:ssä tarkoitettu HT-tilintarkastaja ja varatilintarkastaja. Tilintarkastajan on annettava lautakunnalle tilintarkastuskertomus tilikauden päättymistä seuraavan vuoden huhtikuun loppuun mennessä.

Lautakunnan on toimitettava tilinpäätös ja tilintarkastuskertomus Finanssivalvonnalle tilikauden päättymistä seuraavan vuoden kesäkuun loppuun mennessä.

16 §

Oikeus saada tietoja

Lautakunnalla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada:

- 1) vakuutus- ja eläkelaitokselta, viranomaiselta sekä muulta taholta, johon viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999) sovelletaan, tiedot vahinkoa kärsineen tai korvaukseen oikeutetun työsuhteista, yrittäjätystä ja ansioista, hänelle maksetuista etuuksista ja muista tarpeellisista seikoista;
- 2) työnantajalta tiedot vahinkoa kärsineen työstä, työnantajan hänelle maksumista vastikkeista ja niiden perusteista ja muista näihin verrattavista seikoista; ja
- 3) lääkäriltä ja muulta terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/1994) tarkoitetulta ammattihenkilöltä, potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 2 §:n 4 kohdassa tarkoitetulta terveydenhuollon toimintayksiköltä, vahinkoa kärsineen kuntoutusta toimeenpanevalta taholta, muulta terveydenhuollon toimintayksiköltä ja sosiaalipalveluiden tuottajalta tai hoitolaitokselta näiden laatimat lausunnot ja muita tietoja potilasasiakirjoista, terveydentilasta, työkyvystä, hoidosta ja kuntoutuksesta.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun tietojensaantioikeuden edellytyksenä on, että tiedot ovat välttämättömiä käsiteltävänä olevan korvausasian ratkaisemista varten.

Lautakunnalla on velvollisuus maksaa 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettujen tietojen toimittamisesta kuluja vastaava kohtuullinen korvaus, ellei kysymys ole tietojen saannista siltä terveyden- ja sairaanhoidon harjoittajalta, jonka antamaa hoitoa potilasvahinkoasia koskee. Lautakunnan pyytämistä asiantuntijalausunnoista on lausunnon antajalla oikeus saada kohtuullinen palkkio.

17 §

Salassapitovelvollisuus ja oikeus tietojen luovuttamiseen

Lautakunnan jäsenen sekä sen palveluksessa tai asiantuntijana toimeksiannon perusteella toimivan henkilön salassapitovelvollisuuteen, salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvien tietojen luovuttamiseen ja salassapitovelvollisuuden rikkomiseen sovelletaan, mitä vakuutusyhtiölain (521/2008) 30 luvun 1, 3 ja 4 §:ssä säädetään vakuutusyhtiöistä.

18 §

Lautakunnan oikeus saada virka-apua potilasvahinkoasiassa

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto on velvollinen antamaan lautakunnalle virka-apua potilasvahinkoasiassa 16 §:ssä tarkoitetun tiedonsaantioikeuden toteuttamiseksi.

19 §**Virkavastuu**

Lautakunnan jäseniin, esittelijöihin, asiantuntijoihin ja muihin lautakunnan asioita käsitteleviin sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä heidän hoitaessaan lautakunnan tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

20 §**Valvonta**

Lautakunnan rahoituksessa ja sen toiminnassa muutoin noudatettujen menettelytapojen valvonta kuuluu Finanssivalvonnalle.

21 §**Tarkemmat säännökset**

Lautakunnan organisaatiosta, hallinnosta ja hallintoasioiden ratkaisemisesta, puheenjohtajan tehtävistä ja lautakunnan toimintaan liittyvästä tiedottamisesta säädetään tarkemmin sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

Työskentelyn järjestämisestä lautakunnassa määrätään tarkemmin lautakunnan työjärjestyksessä, jonka yleiskokous vahvistaa.

Ks. STMa liikenne- ja potilasvahinkolautakunnasta 756/2020, joka tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2021.

22 §**Voimaantulo**

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2021.

Tällä lailla kumotaan liikennevahinkolautakunnasta annettu laki (441/2002).

Liikennevahinkolautakunnasta annetussa laissa tarkoitetun liikennevahinkolautakunnan ja potilasvahinkolaissa (585/1986) tarkoitetun potilasvahinkolautakunnan toiminta lakkaa tämän lain voimaan tullessa.

Mitä muualla säädetään liikennevahinkolautakunnasta tai potilasvahinkolautakunnasta, koskee tämän lain voimaan tultua liikenne- ja potilasvahinkolautakuntaa.

Tämän lain voimaan tullessa liikennevahinkolautakunnassa ja potilasvahinkolautakunnassa vireillä olevat asiat siirtyvät liikenne- ja potilasvahinkolautakunnan käsiteltäviksi ja ratkaistaviksi tämän lain säännösten sekä liikennevakuutuslain ja potilasvakuutuslain mukaisesti siten kuin näissä laeissa säädetään tämän lain voimaan tullessa.

Liikennevahinkolautakunnan ja potilasvahinkolautakunnan sivutoimisten puheenjohtajien, varapuheenjohtajien sekä muiden jäsenten ja varajäsenten toimikausi päättyy tämän lain voimaan tullessa.

HE 299/2018, LiVM 45/2018, EV 293/2018

756/2020

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus liikenne- ja potilasvahinkolautakunnasta

Sosiaali- ja terveysministeriön päätöksen mukaisesti säädetään liikenne- ja potilasvahinkolautakunnasta 22 päivänä elokuuta 2019 annetun lain (959/2019) 21 §:n 1 momentin nojalla:

1 §

Jaostojen määrän ja jäsenten määrääminen

Lautakunnan yleiskokous määrää jaostojen määrän sekä puheenjohtajat, varapuheenjohtajat, muut jäsenet ja varajäsenet kuhunkin jaostoon.

2 §

Jaoston kokoonpano ja päätösvaltaisuus

Jaostoon kuuluu puheenjohtaja ja vähintään kolme muuta jäsentä. Jaosto on päätösvaltainen, kun siihen osallistuu kokouksen puheenjohtaja ja vähintään kaksi jäsentä tai varajäsentä.

3 §

Asian ratkaiseminen

Asiat ratkaistaan yleiskokouksessa, täysistunnossa tai jaostossa yksinkertaisella äänten enemmistöllä. Äänten mennessä tasan tulee päätökseksi se mielipide, jota puheenjohtaja on kannattanut.

4 §

Asiantuntijoiden käyttäminen

Täysistunto voi nimetä enintään lautakunnan toimikaudeksi kerrallaan pysyviksi asiantuntijoiksi henkilöitä, jotka edustavat asioiden ratkaisemisen kannalta merkityksellistä asiantuntemusta.

Lautakunnalla on oikeus kuulla muitakin kuin 1 momentissa tarkoitettuja asiantuntijoita sekä hankkia lausuntoja.

5 §

Hallintojaosto

Lautakunnan työjärjestyksessä mainittujen hallintoasioiden käsittelyä varten lautakunnassa on hallintojaosto.

Hallintojaostoon kuuluu lautakunnan puheenjohtaja, päätoiminen varapuheenjohtaja ja enintään neljä muuta yleiskokouksen määräämää jäsentä. Yleiskokous voi määrätä varajäseniä hallintojaostoon.

Hallintojaoston puheenjohtajana toimii lautakunnan puheenjohtaja ja hänen ollessaan estyneenä varapuheenjohtaja.

Hallintojaosto on päätösvaltainen, kun kokouksen puheenjohtaja ja vähintään neljä muuta jäsentä tai varajäsentä osallistuvat kokoukseen.

6 §

Lautakunnan nimenkirjoitusoikeus

Lautakunnan puheenjohtajalla, varapuheenjohtajalla ja lautakunnan yleiskokouksen erikseen määräämillä henkilöillä on oikeus edustaa lautakuntaa ja kirjoittaa sen nimi.

7 §

Lautakunnan talousarvio

Yleiskokouksen on vuosittain lokakuun loppuun mennessä annettava seuraavan vuoden toimintaansa koskeva talousarvioesitys Finanssivalvonnalle, jonka on Liikennevakuutuskeskuksesta, Potilasvakuutuskeskuksesta ja Valtiokonttorilta lausunnon pyydettyään vahvistettava lautakunnalle talousarvio marraskuun loppuun mennessä.

Finanssivalvonta vahvistaa talousarviovuoden aikana tehtävät muutokset talousarvioon.

8 §

Jäsenten palkkiot

Lautakunnan jäsenet ja varajäsenet saavat palkkiota niiden perusteiden mukaisesti, jotka on vahvistettu talousarviossa. Hallintojaosto määrää lautakunnan esittelijöiden ja muiden toimihenkilöiden palkkioiden ja palkkaetujen perusteet vahvistetun talousarvion puitteissa.

9 §

Tiedottaminen

Lautakunnan on pidettävä yllä ajantasaista verkkosivustoa, jolla on helposti saatavilla selkeää ja ymmärrettävää tietoa lautakunnasta ja siellä noudatettavasta menettelystä. Liikennevakuutusasioissa verkkosivustolla on oltava ainakin kuttajariitojen vaihtoehtoisesta riidanratkaisusta sekä asetuksen (EY) N:o 2006/2004 ja direktiivin 2009/22/EY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/11/EU 5 artiklan 2 kohdan a alakohdassa, 7 artiklan 1 ja 2 kohdassa sekä 15 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut tiedot.

Lautakunnan on liikennevakuutusasioissa pyydettyäessä annettava 1 momentissa tarkoitetut tiedot kirjallisesti tai muulla pysyvällä tavalla.

Lautakunnan on liikennevakuutusasioissa menettelyn alkaessa ilmoitettava osapuolille niiden oikeudesta käyttää avustajanaan tai edustajanaan lakimiestä tai muuta henkilöä sekä lausunnonpyytäjänä olevalle luonnolliselle henkilölle hänen oikeudestaan peruuttaa tekemänsä hakemuksen.

10 §

Velvollisuus ilmoittaa riidanratkaisua koskevat tiedot

Lautakunnan on kahden vuoden välein annettava oikeusministeriölle 9 §:ssä mainitun direktiivin 19 artiklan 3 kohdassa tarkoitetut tiedot.

11 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2021.

Liikennevakuutuslaki 17.6.2016/460

1 LUKU

Yleiset säännökset

1 §

Lain soveltamisala

Tässä laissa säädetään moottoriajoneuvon liikenteeseen käyttämisestä aiheutuvien henkilö- ja esinevahinkojen korvaamisesta sekä näiden vahinkojen varalta otettavasta liikennevakuutuksesta.

Moottoriajoneuvo ei ole tässä laissa tarkoitettussa liikenteessä, kun:

- 1) sitä liikenneväylistä erillään olevassa paikassa käytetään olennaisesti muuhun tarkoitukseen kuin henkilöiden tai tavarain kuljettamiseen;
- 2) se on säilytettävänä, korjattavana, huollettavana tai pestävänä liikenneväylistä erillään olevassa paikassa;
- 3) sitä käytetään liikenteestä eristetyllä alueella kilpailu- tai testaustarkoitukseen taikka kilpailuun välittömästi liittyvään harjoitteluun.

2 § (15.1.2021/92)

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *ajoneuvolla* moottoriajoneuvoa, joka on tarkoitettu kulkemaan mekaanisella voimalla maata mutta ei raiteita pitkin, sekä kytkettyä tai irrallista perävaunua;
- 2) *direktiivillä* moottoriajoneuvojen käyttöön liittyvän vastuun varalta otettavasta vakuutuksesta ja vakuuttamisvelvollisuuden voimaansaattamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2009/103/EY;
- 3) *vakuutusyhtiöllä* vakuutusyhtiötä tai muuta vakuutusyrittystä, joka on saanut toimiluvan harjoittaa direktiivissä tarkoitettua vakuutustoimintaa;
- 4) *vakuutuksenottajalla* sitä, joka on tehnyt vakuutusyhtiön kanssa vakuutussopimuksen;
- 5) *vakuutetulla* sitä, jonka hyväksi vakuutus on voimassa;
- 6) *liikennevahingolla* ajoneuvon liikenteeseen käyttämisestä aiheutunutta henkilövahinkoa ja esinevahinkoa;
- 7) *rekisterillä* liikenteen palveluista annetussa laissa (320/2017) tarkoitettua liikenneasioiden rekisteriä;
- 8) *ajoneuvon haltijalla* rekisteriin merkittyä ajoneuvon haltijaa tai, jos ajoneuvoa ei tarvitse merkitä rekisteriin, sitä henkilöä, jolle ajoneuvon hallinta on pysyvästi luovutettu;

- 9) *ajoneuvon pysyvällä kotipaikalla* valtiota, jossa ajoneuvossa oleva rekisterikilpi, vakuutuskilpi tai tunnustemerkki on annettu, tai jos näitä ei vaadita, sitä valtiota, jossa ajoneuvon haltijalla on pysyvä asuinpaikka, taikka jos rekisterikilpeä ei ole tai se on väärä tai laiton, sitä valtiota, jossa liikennevahinko on tapahtunut;
- 10) *liikennekäytöstä poistolla* ensirekisteröidyn ajoneuvon väliaikaista liikennekäytöstä poistamista ja tämän tiedon merkitsemistä rekisteriin;
- 11) *lopullisella poistolla* ensirekisteröidyn ajoneuvon lopullista poistamista liikennekäytöstä Suomessa ja tämän tiedon merkitsemistä rekisteriin;
- 12) *ETA-valtiolla* Euroopan talousalueeseen kuuluvaa valtiota;
- 13) *kolmannella maalla* muuta valtiota kuin ETA-valtiota;
- 14) *kansallisella toimistolla* erityisjärjestöä, joka on perustettu 25 päivänä tammikuuta 1949 annetun Yhdistyneiden Kansakuntien Euroopan talouskomission sisämaan liikennekomitean tieliikenteen alakomitean suosituksen N:o 5 mukaisesti ja joka toimii niiden vakuutusyritysten yhteiselimenä, joilla on valtiossa toimilupa liikennevakuutusta käsittävän vakuutusliikkeen harjoittamiseen;
- 15) *vihreä kortti -järjestelmällä* vakuutuksenantajien kansallisten toimistojen hallinnoimaa kansainvälistä vakuutusjärjestelmää;
- 16) *vihreällä kortilla* kansainvälistä vakuutustodistusta, jonka vakuutusyhtiö antaa 14 kohdassa tarkoitetun suosituksen mukaisesti;
- 17) *korvauksella* direktiivin 10 artiklassa tarkoitettua korvauksen suorittamisesta vastuussa olevaa elintä;
- 18) *siirtoliikennevakuutuksella* ajoneuvolain (82/2021) 117 §:ssä tarkoitettua siirtolupaa varten annettua määräaikaista liikennevakuutusta;
- 19) *liikenneväylällä* yleistä ja yksityistä tietä, katuja, rakennuskaavatietä, moottorikelkkailureittejä, toria sekä muuta yleiselle liikenteelle tarkoitettua tai yleisesti liikenteeseen käytettyä aluetta;
- 20) *tietosuoja-asetuksella* luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus).

3 §

Säännösten pakottavuus

Sopimusehto, joka poikkeaa tämän lain säännöksistä vakuutuksenottajan, vakuutetun, vahinkoa kärsineen tai muun korvaukseen oikeutetun vahingoksi, on mitätön.

4 §

Liikennevakuutuskeskus

Liikennevakuutuskeskuksesta ja sen toiminnan rahoituksesta ja hallinnosta säädetään Liikennevakuutuskeskuksesta annetussa laissa (461/2016).

Mitä jäljempänä 9, 11, 12, 14, 15, 20, 24, 25, 33–39, 49–52, 55–62, 62 a, 63, 64–68, 73, 79–85 ja 95 §:ssä säädetään vakuutusyhtiöstä, sovelletaan myös Liikennevakuutuskeskukseen. (17.4.2020/244)

4 a § (22.8.2019/951)

Vakuutusopimuslain soveltaminen

Liikennevakuutukseen sovelletaan vakuutusopimuslain (543/1994) 3 §:ää, 4 b §:n 1 momenttia, 5 §:n 1, 3 ja 4 momenttia, 5 a ja 5 b §:ää, 5 d §:n 1 momenttia, 7–9 §:ää, 9 a §:n 1 momenttia, 11 §:n 2–5 momenttia, 12, 18, 19 ja 22 §:ää, 26 §:n 1 ja 2 momenttia, 35 §:n 1, 2 ja 4 momenttia, 38, 44 ja 69 §:ää, 70 §:n 2 momenttia ja 71 ja 72 §:ää, jollei tässä laissa toisin säädetä.

2 LUKU

Vakuuttaminen ja vakuutusmaksu

5 §

Vakuutettavat ajoneuvot

Ajoneuvo, jonka pysyvä kotipaikka on Suomessa, on vakuutettava tämän lain mukaan, jollei jäljempänä toisin säädetä.

Sellainen vientirekisteröity ajoneuvo, joka viedään Suomesta toiseen ETA-maahan, voidaan vakuuttaa myös kohdemaassa.

6 §

Vakuuttamisvelvolliset ja vakuuttamisvelvollisuuden alkaminen

Ajoneuvon omistaja ja haltija ovat velvollisia vakuuttamaan ajoneuvon sen omistus- tai hallintaoikeuden siirtymispäivästä lukien. Jos vakuuttamisvelvollisia on enemmän kuin yksi, he ovat yhteisvastuussa vakuutuksen ottamisesta.

Edellä 1 momentista poiketen toisesta ETA-maasta Suomeen tuotavan ajoneuvon vakuuttamisvelvollisuus alkaa välittömästi, kun ajoneuvon ostaja on sopimuksessa hyväksynyt ajoneuvon toimituksen, vaikka ajoneuvoa ei ole vielä rekisteröity Suomessa.

7 §

Rajaliikennevakuutus

Sen, joka tuo Suomeen tilapäistä käyttöä varten ajoneuvon, jonka pysyvä kotipaikka on kolmannessa maassa, tulee ottaa tälle ajoneuvolle rajaliikennevakuutus.

Rajaliikennevakuutusta ei kuitenkaan tarvitse ottaa sellaista ajoneuvoa varten, jolla on voimassa oleva vihreä kortti, tai jonka liikenteeseen käyttämisestä aiheutuneesta vahingosta Liikennevakuutuskeskus on sitoutunut vastaamaan.

Ajoneuvon rajaliikennevakuutuksesta korvataan tämän ajoneuvon kuljettajalle aiheutunut henkilövahinko vain, jos vahinkotapahtuma on sattunut Suomessa, Ruotsissa tai Norjassa.

8 §

Poikkeukset vakuuttamisvelvollisuudesta

Liikennevakuutusta ei tarvitse ottaa:

- 1) sellaiselle moottorityökoneelle tai traktorille, jota ei tarvitse rekisteröidä ja jonka suurin rakenteellinen nopeus on enintään 15 kilometriä tunnissa;
- 2) leikkuupuimurille tai muulle sadonkorjuuseen tarkoitetulle maatilatalouden moottorityökoneelle, jota ei tarvitse rekisteröidä;
- 3) perävaunulle, jota ei tarvitse rekisteröidä;
- 4) sellaiselle yksinomaan lapsen kuljettavaksi tarkoitetulle ajoneuvolle, jota ei tarvitse rekisteröidä;
- 5) sellaiselle yksinomaan vammaisten käyttöön tarkoitetulle sähköpyörätuolille tai muulle vastaavalle kevytrakenteiselle ajoneuvolle, jota ei tarvitse rekisteröidä;
- 6) ajoneuvolle, jota ei tarvitse rekisteröidä, eikä ajoneuvoa käytetä liikenteessä;
- 7) ajoneuvolle, jonka omistaja tai haltija on Suomen valtio;
- 8) ajoneuvolle, jonka aiheuttamasta liikennevahingosta vastaa jokin muu valtio tai sen korvauselin;
- 9) ajoneuvolle, joka on poistettu liikennekäytöstä eikä ajoneuvoa käytetä liikenteessä;
- 10) ajoneuvolle, joka on poistettu lopullisesti liikennekäytöstä.

Ajoneuvon omistajalla ja haltijalla on kuitenkin oikeus vakuuttaa 1 momentin 6, 7 ja 9 kohdassa tarkoitettu ajoneuvo.

9 § (23.11.2018/983)

Tietojen antaminen Liikenne- ja viestintävirastolle

Vakuutusyhtiö on velvollinen antamaan Liikenne- ja viestintävirastolle rekisteriin merkitsemistä varten tiedon:

- 1) yhtiössä vakuutetulle ajoneuvolle otetusta uudesta vakuutuksesta seitsemän päivän kuluessa uuden vakuutuksen alkamisesta;
- 2) ajoneuvolle otetun vakuutuksen vakuutusmaksun laiminlyönnistä;
- 3) liikennekäytöstä poistetun ajoneuvon vakuutuksen irtisanomisesta.

10 §

Ajoneuvon yksilöinti vakuutus sopimuksessa

Ajoneuvo on vakuutus sopimuksessa yksilöitävä.

Ajoneuvon yksilöintivaatimuksesta voidaan sopimuksella poiketa, kun vakuutusnottajana on yhteisö, jolla on yritys- ja yhteisötietolaissa (244/2001) tarkoitettu yritys- ja yhteisötunnus.

Jos rekisteriin merkittyä ajoneuvoa ei ole vakuutus sopimuksessa yksilöity ja tällaisen ajoneuvon omistus- tai hallintaoikeuden siirtymisestä vakuutusnottajalle ei ole tehty ilmoitusta rekisteriin seitsemän päivän kuluessa muutoksen tapahtumisesta, vakuutusyhtiön vastuu lakkaa sanotun määräajan päättyessä. Jos muutosilmoitus rekisteriin tehdään myöhemmin, vakuutusyhtiön vastuu alkaa uudelleen ilmoituksen tekemisestä.

11 §

Vakuutus kirja ja vakuutusehdot

Vakuutus sopimuksen päättämisen jälkeen vakuutusyhtiön on ilman aiheetonta viivytystä annettava vakuutusnottajalle asiakirja, johon on merkitty sopimuksen keskeinen sisältö (*vakuutus kirja*), sekä vakuutusehdot.

Vakuutusyhtiön on toimitettava vakuutusehdot kuukautta ennen niiden käyttöönottoa tiedoksi Finanssivalvonnalle.

12 §

Vakuutuksen voimassaolo aika

Vakuutusyhtiön vastuu alkaa, jollei muusta ajankohdasta ole yksilöllisesti sovit tu vakuutusnottajan kanssa, kun vakuutusyhtiö tai vakuutusnottaja antaa tai lähettää hyväksyvän vastauksen toisen sopijapuolen tarjoukseen. Vakuutusyhtiön vastuun alkamisajankohtaa ei voi sopimuksin siirtää tätä aikaisemmaksi.

Vakuutusyhtiön vastuu jatkuu vakuutuskauden kerrallaan, jollei vakuutusnottaja irtisano sopimusta. Ensimmäinen vakuutuskausi on enintään 13 kuukautta ja seuraavat vuoden pituisia.

Edellä 2 momentissa säädetyn estämättä raja- ja siirtoliikennevakuutukset voivat olla määräaikaista.

13 §

Vakuutuksen voimassaoloalue ja eräissä liikennevahingoissa sovellettava laki

Liikennevakuutus on yhden vakuutusmaksun perusteella voimassa kaikissa ETA-valtioissa.

Tämän lain mukaan korvataan ETA-valtion kansalaiselle myös sellainen liikennevahinko, joka on sattunut läpikuljettavalla alueella muussa kuin vihreä kortti-järjestelmään kuuluvassa valtiossa, kun kysymys on välittömästä matkasta ETA-valtiosta toiseen ETA-valtioon.

Vakuutus kattaa sen ETA-valtion lainsäädännön mukaisen vakuutusturvan, jossa vahinko sattui, tai tämän lain mukaisen vakuutusturvan, jos se on ensiksi mainittua parempi.

Suomessa asuva vahinkoa kärsinyt voi valita, että tämän lain mukaan vakuutetun ajoneuvon liikenteessä käyttämisestä aiheutunut muualla ETA-alueella kuin Suomessa sattunut henkilövahinko korvataan Suomen lain mukaan silloin, kuin vahinko lainvalintaa koskevien säännösten mukaan tulisi korvattavaksi muun kuin Suomen lain mukaan.

Mitä 1–4 momentissa säädetään vakuutuksen voimassaolosta ja vakuutusturvasta, sovelletaan Valtiokonttorin vastuuseen silloin, kun valtion ajoneuvoa käytetään liikenteeseen ETA-valtiossa.

14 §

Tiedonantovelvollisuuden laiminlyönti

Jos vakuutuksenottaja on tahallisesti tai törkeästä huolimattomuudesta laiminlyönyt vakuutussopimuslain (543/1994) 22 §:ssä säädetyn tiedonantovelvollisuuden ja vakuutusyhtiö olisi oikean tiedon saatuaan antanut vakuutuksen korkeampaa maksua vastaan, vakuutusyhtiöllä on siitä tiedon saatuaan oikeus periä korkeampi vakuutusmaksu takautuvasti, ei kuitenkaan pidemmältä ajalta kuin kuluvalta vuodelta ja viideltä viimeksi kuluneelta kalenterivuodelta. Jos vakuutusyhtiö olisi antanut vakuutuksen alemmaa maksua vastaan kuin oli sovittu, liikaa perittyä maksua ei tarvitse palauttaa. (22.8.2019/960)

Jos vakuutuksenottajaksi on 1 momentissa tarkoitetun tiedonantovelvollisuuden tahallisen laiminlyönnin johdosta virheellisesti merkitty henkilö, joka ei ole lain mukaan vakuuttamisvelvollinen, vakuutusmaksusta vastaa vakuutuksenottajan lisäksi se, joka on 6 §:n mukaan velvollinen vakuuttamaan ajoneuvon.

Vakuutusyhtiö voi irtisanoa 2 momentissa tarkoitettussa tapauksessa vakuutuksen 14 päivän kuluessa virheellisestä menettelystä tiedon saatuaan.

15 § (22.8.2019/960)

Vaaran lisääntymisestä ilmoittamisen laiminlyönti

Jos vakuutuksenottaja on tahallisesti tai huolimattomuudesta, jota ei voida pitää vähäisenä, laiminlyönyt vakuutuslainsäädännön 26 §:n 1 ja 2 momentissa säädetty velvollisuuden ilmoittaa vaaran lisääntymisestä ja vakuutusyhtiö olisi oikean tiedon saatuaan antanut vakuutuksen korkeampaa maksua vastaan, vakuutusyhtiöllä on siitä tiedon saatuaan oikeus periä korkeampi vakuutusmaksu takautuvasti, ei kuitenkaan pidemmältä ajalta kuin kuluvalta vuodelta ja viideltä viikeltä kuluneelta kalenterivuodelta.

16 § (23.11.2018/983)

Vakuutuksenottajan oikeus irtisanoa vakuutus ja eräiden ilmoitusten rinnastaminen irtisanomisilmoitukseen

Vakuutuksenottajalla, jonka vakuuttamisvelvollisuus ei ole päättynyt, on oikeus irtisanoa rekisteröidyn ajoneuvon vakuutus ainoastaan silloin, kun vakuutuksenottaja on ottanut vakuutuksen toisesta vakuutusyhtiöstä tai ajoneuvo on anastettu ja siitä on tehty ilmoitus poliisille ja vakuutusyhtiölle. Vakuutuksenottajan oikeuteen irtisanoa vakuutus sovelletaan muilta osin vakuutuslainsäädännön 12 §:ää.

Vakuutuksenottajan irtisanomisilmoitukseksi katsotaan myös Liikenne- ja viestintäviraston, Liikennevakuutuskeskuksen tai toisen vakuutusyhtiön toimittama ilmoitus siitä, että:

- 1) ajoneuvo on poistettu lopullisesti liikennekäytöstä;
- 2) ajoneuvo on siirtynyt oikeustoimen johdosta muulle uudelle omistajalle tai haltijalle kuin vakuutuksenottajan kuolinpesälle tai konkurssipesälle;
- 3) ajoneuvon hallinta palautuu omistajalle tai hallinta siirtyy uudelle haltijalle, jos ajoneuvon haltija on yksin ollut vakuutuksenottaja;
- 4) vakuutus on otettu toisesta vakuutusyhtiöstä.

Edellä 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa vakuutuksen voimassaolo päättyy ilmoituksessa mainittuna päivänä.

17 §

Vakuutusyhtiön oikeus ja velvollisuus antaa vakuutus ja vihreä kortti

Tämän lain mukaisen vakuutuksen voi antaa sellainen vakuutusyhtiö, jolla on oikeus harjoittaa vakuutusyhtiölain (521/2008) tai ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain (398/1995) mukaan vakuutusluokista annetun lain (526/2008) 6 §:ssä tarkoitetun vahinkovakuutusluokan 10 mukaista vakuutustoimintaa Suomessa.

Vakuutusyhtiö, joka harjoittaa liikennevakuutustoimintaa, ei saa kieltäytyä antamasta ja voimassa pitämästä siltä haettua vakuutusta, jos vakuutus koskee sellaista ajoneuvoa, jota varten yhtiöllä toimilupansa sekä vahvistetun yhtiöjärjestyksensä mukaan on oikeus antaa vakuutus.

Mitä 2 momentissa säädetään, ei koske raja- ja siirtoliikennevakuutuksia.

Vakuutusyhtiö on pyydettyessä velvollinen antamaan vakuutuksenottajalle vihreän kortin.

18 §

Omistajan ja haltijan vaihtuminen

Jos vakuutus päättyy vakuutetun ajoneuvon siirtyessä oikeustoimen johdosta muulle uudelle omistajalle kuin vakuutuksenottajalle itselleen tai jos haltija on yksin vakuutuksenottajana ajoneuvon hallinnan vaihduttua tai palaututtua omistajalle, korvataan päättyneestä vakuutuksesta myös ne vahingot, jotka ovat sattuneet seitsemän päivän kuluessa omistusoikeuden siirtymisestä taikka ajoneuvon hallinnan vaihtumisesta tai palautumisesta omistajalle, jollei ajoneuvon seuraava omistaja tai haltija ole ottanut vakuutusta mainitun ajan kuluessa.

Mitä 1 momentissa säädetään, koskee myös Valtiokonttoria silloin kun kysymys on valtion ajoneuvon omistusoikeuden siirtymisestä tai hallinnan vaihtumisesta.

19 §

Vahinkohistoriatieto

Vakuutuksenottajalla on oikeus saada vakuutuksen antaneelta vakuutusyhtiöltä todistus vakuutuksensa voimassaoloajasta, sen kattamista ajoneuvoista sekä vahingoista, joiden perusteella vakuutuksesta on suoritettu korvausta (*vahinkohistoriatieto*). Vakuutusyhtiön on toimitettava todistus vakuutuksenottajalle 15 päivän kuluessa pyynnöstä. Vakuutusyhtiöllä ei kuitenkaan ole velvollisuutta antaa todistusta vakuutuksesta, jonka päättymisestä on kulunut yli viisi vuotta.

20 §

Vakuutusmaksujen laskuperusteet

Vakuutusyhtiöllä on oltava vakuutusmaksujen laskuperusteet (*maksuperusteet*), joista ilmenee, miten vakuutusmaksut määrätään. Maksuperusteita on sovellettava yhdenmukaisesti kaikkiin vakuutuksenottajiin.

Maksuperusteet on laadittava siten, että vakuutusmaksut ovat kohtuullisessa suhteessa vakuutuksista aiheutuvien, odotettavissa olevien kustannusten pääoma-arvoon. Vakuutusmaksun määrittämisessä on otettava huomioon vahinkoa kärsineiden ja vakuutettujen etujen turvaavuus ja liikennevahinkoriski.

Maksuperusteissa on määriteltävä henkilö-, paketti-, matkailu-, kuorma- tai linja-autoa tai moottoripyörää koskevan vakuutuksen osalta vahinkohistoriatietojen vaikutus ajoneuvon tai laadultaan ja käytöltään samanlaisen ajoneuvon vakuutusmaksuun. Vahinkohistorian vaikutus voidaan kuitenkin erityisestä syystä jättää huomioimatta. Maksuperusteissa voidaan lisäksi määritellä, että vakuutuksenottajan muidenkin ajoneuvojen vahinkohistoriatiedot vaikuttavat ajoneuvon vakuutusmaksuun tai että yhden ajoneuvon vahinkohistoriatietojen perusteella hinnoitellaan useampi ajoneuvo.

Mitä 3 momentissa säädetään, ei koske rajaliikennevakuutuksia, siirtoliikennevakuutuksia, vakuutuksia, joissa vakuutuksenottajalla on yritys- ja yhteisötietolaisissa tarkoitettu yritys- ja yhteisötunnus, eikä vakuutuksia, jotka on annettu museoajoneuvoja varten.

21 § (22.8.2019/960)

Vahinkohistoriatietojen siirtäminen toiseen vakuutusyhtiöön

Kun ajoneuvon omistaja tai haltija ottaa 20 §:n 3 momentissa tarkoitettulle ajoneuvolle tai laadultaan ja käytöltään samanlaiselle ajoneuvolle vakuutuksen toisesta vakuutusyhtiöstä ja hänellä on tällaisia ajoneuvoja koskevaa vahinkohistoriatietoa jossain muussa vakuutusyhtiössä, vakuutusyhtiön on vakuutuksenottajan pyynnöstä toimitettava vahinkohistoriatiedot uuden vakuutuksen antaneelle vakuutusyhtiölle viipymättä, kuitenkin viimeistään 15 päivän kuluessa pyynnöstä.

22 §

Liikennekäytöstä poiston aikana käytetyn ajoneuvon korotettu vakuutusmaksu

Jos vakuutettua ajoneuvoa on käytetty liikenteessä sinä aikana, jona se on ollut ilmoitettuna rekisteriin liikennekäytöstä poistetuksi, vakuutuksenottajan on suoritettava vakuutusyhtiölle vakuutusehdoissa määritelty enintään kolminkertainen vakuutusmaksu. Korotettu vakuutusmaksu määrätään liikennekäytöstä poiston alkamispäivän ja liikenteeseen käytön väliseltä ajalta, jollei erityisen painavasta syystä muuta johdu.

23 §

Vakuutusmaksun palauttaminen vakuutuksen päättyttyä

Jos vakuutus päättyy sovittua ajankohtaa aikaisemmin, vakuutusyhtiöllä on oikeus vakuutusmaksuun vain siltä ajalta, jonka sen vastuu on ollut voimassa. Muu osa jo suoritetusta vakuutusmaksusta on palautettava vakuutuksenottajalle. Vakuutusehdoissa on määrättävä, miten palautettava vakuutusmaksu lasketaan.

Jos palautettava maksu on vähemmän kuin kahdeksan euroa, sitä ei tarvitse erikseen palauttaa. Rahamäärää voidaan tarkistaa sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön asetuksella rahanarvon muutosta vastaavasti.

24 §

Viivästyskorko

Vakuutusmaksulle, jota ei ole suoritettu määräaikaana, peritään viivästysajalta korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentissa tarkoitettun korkokannan mukainen vuotuinen viivästyskorko.

Vakuutusyhtiön on maksettava vakuutusmaksun palautuksen viivästyneelle määrälle korkolain 4 §:n 1 momentissa tarkoitettun korkokannan mukainen vuotuinen viivästyskorko. Viivästyskorkoa maksetaan siitä lukien, kun kuukausi on kulu-
nut maksunpalautukseen oikeuttavan selvityksen saapumisesta vakuutusyhtiölle.

25 §

Vastuun jatkuminen ja maksun ulosottokelpoisuus

Vakuutusyhtiön vastuu ei lakkaa, vaikka vakuutusmaksua ei olisikaan määräaikana suoritettu.

Vakuutusmaksu viivästyskorkeineen on suoraan ulosottokelpoinen. Sen perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007).

26 §

Vakuutusmaksusaatavan vanhentuminen

Vakuutusmaksusaatava vanhentuu lopullisesti viiden vuoden kuluttua sitä seuraavan kalenterivuoden päättymisestä, jona se on määrätty tai maksuunpantu. Jos laskua ei ole lähetetty, vakuutusmaksusaatava vanhentuu viiden vuoden kuluttua kunkin vakuutuskauden päättymisestä.

27 §

Vakuutusmaksua vastaava maksu

Se, joka on laiminlyönyt 6 §:n mukaisen vakuuttamisvelvollisuutensa, on velvollinen maksamaan maksun, joka vastaa kohtuulliseksi katsottavaa vakuutusmaksua siltä ajalta, jota laiminlyönti koskee, ei kuitenkaan pitemmältä ajalta kuin kulumassa olevalta ja viideltä viimeksi kuluneelta kalenterivuodelta.

Mitä 20 §:n 1 ja 2 momentissa, 24 §:ssä, 25 §:n 2 momentissa ja 26 §:ssä säädetään vakuutusmaksusta, sovelletaan myös tässä pykälässä tarkoitettuun maksuun.

28 §

Laiminlyöntimaksu

Se, joka on laiminlyönyt 6 §:n mukaisen vakuuttamisvelvollisuutensa, on velvollinen maksamaan laiminlyöntimaksun, joka on enintään kolme kertaa vakuutusmaksua vastaavan maksun suuruinen. Laiminlyöntimaksun korotuskerrointa määrättäessä otetaan huomioon laiminlyöntiajan pituus, laiminlyönnin tahallisuus ja toistuvuus sekä se, onko ajoneuvoa käytetty liikenteessä.

Vakuuttamisvelvollisuutta ei katsota laiminlyödyksi sinä aikana, kun ajoneuvon edellisen omistajan vakuutus on voimassa 18 §:n perusteella.

Mitä 24 §:ssä, 25 §:n 2 momentissa ja 26 §:ssä säädetään vakuutusmaksusta, sovelletaan myös laiminlyöntimaksuun.

29 §

Vakuutusmaksua vastaavan maksun ja laiminlyöntimaksun määrääminen

Jos Liikennevakuutuskeskus katsoo, että ajoneuvon omistaja tai haltija on laiminlyönyt vakuuttamisvelvollisuutensa, sen on tehtävä esitys Valtiokonttorille vakuutusmaksua vastaavan maksun ja laiminlyöntimaksun määräämisestä.

Valtiokonttori määrää 1 momentissa mainitut maksut sekä velvoittaa vakuuttamisvelvollisuutensa laiminlyöneen ajoneuvon omistajan tai haltijan maksamaan maksut Liikennevakuutuskeskukselle. Laiminlyöntimaksu voidaan jättää määräämättä vain erityisestä syystä. Ajoneuvon omistaja tai haltija saa hakea muutosta päätökseen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. (22.8.2019/960)

Jos ajoneuvolla on omistaja ja haltija, 1 momentissa tarkoitetut maksut määrätään ajoneuvon haltijalle siltä osin kuin ne kohdistuvat hänen hallinta-aikaansa. Ajoneuvon omistajalle maksut määrätään tältä ajalta vasta sen jälkeen, kun ajoneuvon haltija on todettu maksujen perinnän yhteydessä ulosotossa varattomaksi.

Liikennevakuutuskeskus laskuttaa ja perii ajoneuvon omistajalle tai haltijalle määrätyt 1 momentissa mainitut maksut. Liikennevakuutuskeskus voi periä maksut sen jälkeen, kun Valtiokonttorin päätös on tullut lainvoimaiseksi. (22.8.2019/960)

HallintolainkäyttöL 586/1996 on kumottu L:lla oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 808/2019.

30 §

Ajoneuvon käyttökielto

Ajoneuvon, jonka vakuuttamisvelvollisuus on laiminlyöty, käyttö liikenteessä on kielletty.

Viranomaisten toimivaltuuksista käyttökiellon valvonnassa säädetään ajoneuvolain 198 §:ssä.

3 LUKU

Liikennevahingon korvaaminen

31 §

Liikennevahingon korvaaminen vahingonkorvausvastuusta riippumatta

Liikennevahinko korvataan, jollei jäljempänä toisin säädetä, vaikka kukaan ei ole henkilökohtaisesti vahingonkorvausvelvollinen ajoneuvon liikenteeseen käyttämisen perusteella.

32 §

Korvausvastuu liikennevahingosta

Vakuutusyhtiö vastaa liikennevahingosta, joka on sattunut ajoneuvoa koskevan vakuutuksen voimassaoloaikana, jollei 18 §:stä muuta johdu.

Valtiokonttori vastaa liikennevahingosta silloin, kun ajoneuvon omistaja tai haltija on vahingon sattuessa Suomen valtio eikä ajoneuvolle ole otettu liikenne-

vakuutusta, ja silloin, kun Suomen valtio on sitoutunut korvaamaan toisen valtion omistaman ajoneuvon aiheuttaman vahingon.

Mitä jäljempänä 33–39, 49–62, 62 a, 63, 64–68, 73 ja 79–83 §:ssä, 84 §:n 1 momentissa ja 85 §:ssä säädetään vakuutusyhtiöstä, sovelletaan myös Valtiokonttoriin. (17.4.2020/244)

Liikennevakuutuskeskus on ensisijaisesti vastuussa sellaisen ajoneuvon, jonka pysyvä kotipaikka on muualla kuin Suomessa, Suomessa aiheuttamasta liikennevahingosta. Liikennevakuutuskeskus vastaa muista kuin edellä tässä pykälässä tarkoitetuista tämän lain mukaan korvattavista vahingoista siten kuin jäljempänä säädetään.

33 §

Korvausvastuu kahden tai useamman ajoneuvon välisissä liikennevahingoissa

Kun ajoneuvon aiheuttama vahinko on kohdistunut toiseen ajoneuvoon, kiskoilla kulkevaan raideliikenneajoneuvoon tai tällaisessa ajoneuvossa olevaan henkilöön tai omaisuuteen, vahinkoa ei korvata ensiksi mainitun ajoneuvon vakuutuksesta, jollei vahinko ole aiheutunut ajoneuvon:

- 1) omistajan, haltijan, kuljettajan tai matkustajan tuottamuksesta;
- 2) liikennesääntöjen vastaisesta kulusta tai sijainnista; tai
- 3) puutteellisesta kunnosta tai virheellisestä kuormauksesta.

Jos myös sillä vahingon osapuolella, jolle vahinkoa aiheutui, oli tuottamusta tai muu 1 momentin 1–3 kohdassa mainittu olosuhde, korvausvastuu osapuolten välillä jaetaan ottaen huomioon kaikki vahinkoon vaikuttaneet seikat.

Sen estämättä, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, korvaus henkilövahingosta suoritetaan vahinkoa kärsineelle kokonaan sen ajoneuvon vakuutuksesta, jossa vahinkoa kärsinyt oli matkustajana tai kuljettajana, ja muiden vahinkoa kärsineiden osalta tämän valitsemien vahinkoon osallisen ajoneuvon vakuutuksen perusteella. Tämän jälkeen vakuutusyhtiöiden keskinäinen vastuunjako määräytyy 51 §:n perusteella.

34 §

Henkilövahingon korvaaminen

Korvaus henkilövahingosta määrätään vahingonkorvauslain (412/1974) 5 luvun 2, 2 a–2 d, 3, 4, 4 a, 4 b, 7 ja 8 §:n sekä 7 luvun 3 §:n mukaisesti, jollei tässä laissa toisin säädetä. Oikeutta korvaukseen kivusta ja särystä sekä muusta tilapäisestä haitasta ei ole, jos henkilövahinko on vähäinen.

Sairaanhoidon kustannusten korvaamisesta säädetään lisäksi tämän lain 4 luvussa ja kuntoutuksen korvaamisesta liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetussa laissa (626/1991).

Ansionmenetyksen tai elatuksen menetyksen johdosta suoritettavan jatkuvan korvauksen sijasta voidaan maksaa kertakaikkista pääoma-arvoa vastaava korvaus vain erityisen painavasta syystä.

Kertakaikkinen korvaus lasketaan jatkuvan korvauksen pääoma-arvoa vastaavaksi määräksi ottaen huomioon vahinkoa kärsineen tilastollisin perustein arvioitu odotettavissa oleva elin aika liikennevahingon sattumisajankohtana tai ajankohtana, jolloin jatkuvana maksettu korvaus vaihdetaan kertakaikkisena maksettavaksi. Pääoma-arvon laskentaperusteena käytetään julkisten tilastojen perusteella tehtyä arviota kuhunkin ikä- ja syntymävuosiluokkaan kuuluvien henkilöiden odotettavissa olevasta elinajasta. Korkokantana pääoma-arvojen laskennassa käytetään arviota tulevasta pidemmän aikavälin riskittömästä kosta. (22.8.2019/960)

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädetään henkilövahingon johdosta suoritettavan jatkuvan korvauksen sijasta maksettavan kertakaikkisen korvauksen laskemisperusteista.

35 §

Jatkuvien korvausten indeksitarkistus

Tämän lain ja liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain nojalla henkilövahingon johdosta suoritettavat jatkuvat korvaukset tarkistetaan kalenterivuositain työntekijän eläkelain (395/2006) 98 §:ssä tarkoitetulla työeläkeindeksillä.

Ansiomenetyksen ja elatuksen menetyksen määrittämistä varten eri vuosien ansiotulot tarkistetaan kalenterivuositain vahinkovuoden tasoon työntekijän eläkelain 96 §:ssä tarkoitetulla palkkakertoimella.

36 §

Korvausten yhteensovitus eräiden työtapaturmakorvausten kanssa

Jos ajoneuvon omistajalla, haltijalla tai kuljettajalla on oikeus saada omistamansa tai kuljettamansa ajoneuvon liikenteeseen käyttämisestä aiheutuneesta henkilövahingosta korvausta työtapaturma- ja ammattitaitilain (459/2015), maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitaitilain (873/2015) tai urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annetun lain (276/2009) nojalla, korvataan mainitun ajoneuvon liikennevakuutuksesta vain se osa vahingosta, jota ei korvata edellä mainittujen lakien mukaan.

37 §

Esinevahingon korvaaminen

Korvaus esinevahingosta määrätään vahingonkorvauslain 5 luvun 5 §:n mukaisesti, jollei tässä laissa toisin säädetä.

Ajoneuvolle aiheutuneena vahinkona korvataan korjauskustannus tai sitä vastaava määrä. Ajoneuvon arvon alentumista ei korvata. Kun ajoneuvo on tuhoutunut tai sitä ei voida kohtuullisin kustannuksin korjata, esinevahingona korvataan ajoneuvon käypä arvo välittömästi ennen vahinkotapahtumaa. Tällöin vahingoituneen tai tuhoutuneen ajoneuvon omistusoikeus siirtyy vakuutusyhtiölle.

Liikenneväylällä valvonnatta olleelle muulle eläimelle kuin porolle aiheutunutta vahinkoa ei korvata, ellei vahinko ole aiheutunut ajoneuvon omistajan, haltijan, kuljettajan tai matkustajan tahallisuudesta tai tuottamuksesta.

38 §

Korvattavan esinevahingon enimmäismäärä

Esinevahingona korvataan enintään 5 000 000 euroa kutakin vahingosta vastuussa olevaa liikennevakuutusta kohden.

Jos 1 momentissa tarkoitettu enimmäismäärä ei riitä täyteen korvaukseen, jaetaan maksettava korvaus korvattavien vahinkojen suuruuden osoittamassa suhteessa. Jos korvausvaatimusten tultua ratkaistuiksi osoittautuu, että jollakulla, joka ei ole vielä saanut korvausta, on siihen oikeus, korvataan hänen vahinkonsa siinäkin tapauksessa, että korvauksen enimmäismäärä siten ylittyy. Korvauksen määrä ei kuitenkaan saa tällöin ylittää sitä suhteellista osuutta korvauksesta, jonka korvaukseen oikeutettu olisi saanut, jos hän olisi alun perin ollut korvausensaajien joukossa.

39 §

Vahinkoa kärsineen auttamisesta aiheutuneet vahingot

Jos joku on liikenneonnettomuuden seurauksena joutunut sellaiseen tilaan, että hänelle on välttämätöntä heti antaa ensiapua tai kuljettaa hänet saamaan hoitoa, liikennevahingosta vastuussa oleva vakuutusyhtiö on velvollinen korvaamaan vahinkoa kärsinyttä auttaneelle henkilölle auttamisesta aiheutuneen välittömän henkilö- ja esinevahingon. Vahinkoja, jotka ovat aiheutuneet pelastustointia ammattimaisesti hoitavalle henkilölle tai tähän toimintaan liittyvälle omaisuudelle, ei kuitenkaan korvata.

40 §

Eräät korvaamatta jäävät esinevahingot

Ajoneuvon vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, joka on aiheutunut tälle ajoneuvolle, siihen kiinteästi kytketylle toiselle ajoneuvolle tai näissä olleelle omaisuudelle.

Ajoneuvon vakuutuksesta ei korvata myöskään vahinkoa, joka on aiheutunut ajoneuvon omistajan, haltijan tai kuljettajan muulle kuin ajoneuvoissa tai muutoin hallinnassa olevalle omaisuudelle. Vakuutuksesta korvataan kuitenkin vahinko, joka on aiheutunut muun matkustajan kuin ajoneuvon omistajan tai haltijan yllä tai mukana olleiden vaatteiden ja henkilökohtaisten käyttöesineiden vahingoittumisesta.

Mitä 2 momentissa säädetään, ei koske vahinkoa, joka on aiheutunut ajoneuvon omistajan, haltijan tai kuljettajan omistamalle tai hallinnassa olevalle toiselle ajoneuvolle.

41 §

Vahingon korvaaminen vakuutuksen voimassaolon päätyttyä anastuksen johdosta

Jollei 49 §:stä muuta johdu, Liikennevakuutuskeskus korvaa liikennevahingon silloin, kun sen on aiheuttanut ajoneuvo, jonka omistaja tai haltija on 16 §:n 1 momentin nojalla irtisanonut vakuutuksen ajoneuvon anastuksen johdosta.

42 § (22.8.2019/960)

Eräiden työsuoritusten aikana sattuneet vahingot

Vahinkoa ei korvata, kun se on aiheutunut kuormauksen, kuorman purkamisen tai muun työsuorituksen aikana:

- 1) ajoneuvon ollessa liikkumattomana ajoneuvon omistajalle, haltijalle, kuljettajalle tai muulle henkilölle, joka suorittaa tässä tarkoitettua työtä; eikä
- 2) työsuorituksen kohteena olevalle omaisuudelle taikka tähän toimintaan osalliselle toiselle ajoneuvolle.

43 §

Vakuuttamisvelvollisuudesta vapautetun ajoneuvon aiheuttama vahinko

Liikennevakuutuskeskus korvaa Suomessa sattuneen liikennevahingon, joka on aiheutunut sellaisen ajoneuvon liikenteeseen käyttämisestä, jonka pysyvä kotipaikka on Suomessa ja jolle ei 8 §:n 1 momentin 1–5 kohdan mukaan tarvitse ottaa liikennevakuutusta.

Liikennevakuutuskeskus korvaa Suomessa sattuneen liikennevahingon, jonka on aiheuttanut sellainen ajoneuvo, jonka pysyvä kotipaikka on muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa ja jota varten ei ole velvollisuutta ottaa vakuutusta kyseisessä valtiossa.

44 §

Tuntemattoman ajoneuvon aiheuttama vahinko

Liikennevakuutuskeskus korvaa Suomessa sattuneen mutta tuntemattomaksi jääneen ajoneuvon liikenteeseen käyttämisestä aiheutuneen henkilövahingon, katio- tai sorkkaeläimelle aiheutuneen esinevahingon sekä merkittävän henkilövahingon yhteydessä aiheutuneen muun esinevahingon.

45 §

Eräiden Suomen ulkopuolella sattuneiden liikennevahinkojen korvaaminen

Liikennevakuutuskeskus korvaa 43 §:n 1 momentissa tarkoitetun ajoneuvon liikenteeseen käyttämisestä aiheutuneen liikennevahingon silloin, kun se on sattunut muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa, jollei ajoneuvon omistaja tai haltija ole Suomen valtio.

Jos tuntemattomaksi jääneen ajoneuvon liikenteeseen käyttämisestä aiheutunut vahinkotapahtuma on sattunut muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa, voi vahinkoa kärsinyt, jolla on kotipaikka Suomessa, esittää korvausvaatimuksensa Liikennevakuutuskeskukselle.

Vahinkoa kärsinyt, jonka kotipaikka on Suomessa, voi esittää Liikennevakuutuskeskukselle korvausvaatimuksen liikennevahingosta, joka on sattunut muussa ETA-valtiossa tai vihreä kortti -järjestelmään kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa ja se on aiheutunut sellaisen ajoneuvon liikenteeseen käyttämisestä, jolla on pysyvä kotipaikka muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa, eikä korvausvelvollista vakuutusyhtiötä saada selville kahden kuukauden kuluessa vahingon tapahtumisesta.

46 §

Vahingon korvaaminen vakuuttamisvelvollisuuden laiminlyöntitapauksissa

Liikennevakuutuskeskus korvaa liikennevahingon, jos ajoneuvolla ei vahingon sattuessa ollut voimassaolevaa vakuutusta, vaikka ajoneuvo olisi tullut vakuuttaa tämän lain tai jonkin muun ETA-valtion lainsäädännön perusteella.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua vahinkoa ei korvata, jos vahinkoa kärsinyt on ajoneuvossa matkustajana ollut ajoneuvon omistaja tai haltija taikka ajoneuvon kuljettaja ja Liikennevakuutuskeskus voi osoittaa hänen tienneen ajoneuvon olleen vakuuttamaton.

47 §

Vahinkotapahtuman aiheuttaminen ja siihen myötävaikuttaminen

Jos joku on tahallisesti aiheuttanut itselleen henkilövahingon, korvausta suoritetaan ainoastaan siltä osin kuin muut olosuhteet ovat vaikuttaneet vahingon syntymiseen. Jos joku on törkeällä huolimattomuudella myötävaikuttanut kärsimänsä henkilövahingon syntymiseen, korvausta voidaan alentaa tai evätä se sen mukaan kuin olosuhteet huomioon ottaen on kohtuullista.

Liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain mukaisesti korvauksiin ei tehdä 1 momentissa tarkoitettua vähennyistä. Jos korvaus evätään kokonaan, ei kuntoutustakaan korvata.

Esinevahingosta suoritettavaa korvausta voidaan vahinkoa kärsineen myötävaikutuksen perusteella kohtuuden mukaan alentaa tai evätä korvaus ottaen huomioon vahinkoa kärsineen viaksi jäävä syyllisyyden määrä ja muut olosuhteet.

48 §

Alkoholin tai muun huumausaineen käytön vaikutus korvaukseen

Jos vahinkoa kärsinyt on vahinkotapahtuman sattuessa kuljettanut ajoneuvoa sellaisessa tilassa, että hänen verensä alkoholipitoisuus on ajon aikana tai sen jälkeen vähintään 1,2 promillea tai että hänellä on vähintään 0,53 milligrammaa alkoholia litrassa uloshengitysilmaa, tai hänen kykynsä tehtävän vaatimiin suo-

rituksiin on tuntuvasti huonontunut muun huumaavan aineen kuin alkoholin vaikutuksesta taikka alkoholin ja muun huumaavan aineen yhteisvaikutuksesta, hänelle aiheutunut henkilövahinko korvataan vain siltä osin kuin muut olosuhteet ovat vaikuttaneet vahinkoon. (22.8.2019/960)

Jos vahinkoa kärsinyt on vahinkotapahtuman sattuessa kuljettanut ajoneuvoa sellaisessa tilassa, että hänen verensä alkoholipitoisuus on ajon aikana tai sen jälkeen vähintään 0,5 promillea tai että hänellä on vähintään 0,22 milligrammaa alkoholia litrassa uloshengitysilmaa, tai hänen kykynsä tehtävän vaatimiin suorituksiin on huonontunut muun huumaavan aineen kuin alkoholin vaikutuksesta taikka alkoholin ja muun huumaavan aineen yhteisvaikutuksesta, korvausta alennetaan sen mukaan, mikä oli hänen osuutensa vahinkoon. (22.8.2019/960)

Liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain mukaisiin korvauksiin ei tehdä 1 ja 2 momenteissa tarkoitettua vähennystä. Jos korvaus evätään kokonaan, ei kuntoutustakaan korvata.

49 §

Vahingon korvaaminen luvattomasti käyttöön otetussa ajoneuvossa olleelle

Jos liikennevahinko on aiheutunut vahinkoa kärsineen ollessa luvattomasti käyttöön otetussa ajoneuvossa ja vakuutusyhtiö voi osoittaa hänen tienneen ajoneuvon käyttöönoton luvattomuudesta, hänelle suoritetaan korvausta ajoneuvon vakuutuksesta vain erityisestä syystä. Luvattomalla käytöllä tarkoitetaan rikoslain (39/1889) 28 luvun 9 a–9 c §:ssä tarkoitettuja rangaistavia tekoja.

50 § (22.8.2019/960)

Syyntakeettomuus ja pakkotila

Vakuutusyhtiö ei saa vastuusta vapautuakseen tai sen rajoittamiseksi vedota 47–49 §:n säännöksiin, jos henkilövahinkoa kärsinyt oli aiheuttaessaan vakuutustapahtuman kahtatoista vuotta nuorempi tai sellaisessa mielentilassa, ettei häntä olisi voitu tuomita rangaistukseen rikoksesta, tai hän toimi henkilön tai omaisuuden vahingoittumisen ehkäisemiseksi sellaisissa olosuhteissa, että lainmikäily tai toimenpide oli puolustettavissa.

51 §

Vastuunjako vakuutusyhtiöiden kesken

Jos kaksi tai useampi vakuutusyhtiö on vastuussa samasta liikennevahingosta, vakuutusyhtiöt vastaavat korvauksesta yhteisvastuullisesti sen mukaan kuin ilmenneeseen tuottamukseen ja muihin vahingon aiheuttaneisiin seikkoihin katsoen on kohtuullista. Jos vahinko on kuitenkin johtunut yksinomaan tietyn ajoneuvon puutteellisuudesta, virheellisestä kuormauksesta tai sen puolella olevasta tuottamuksesta, korvauksesta vastaa tälle ajoneuvolle vakuutuksen antanut vakuutusyhtiö.

52 §

Vastuunjako liikennevakuutuksen ja raideliikennevastuulain välillä

Jos vahinkoa kärsineellä on oikeus saada saman vahinkotapahtuman johdosta korvausta sekä tämän lain että raideliikennevastuulain (113/1999) nojalla, vastuu vakuutusyhtiön ja raideliikennevastuulain mukaan korvausvelvollisen kesken jaetaan sen mukaan kuin ilmenneeseen huolimattomuuteen ja muihin vahingon aiheuttaneisiin seikkoihin nähden on kohtuullista. Jos kuitenkin vahinko on aiheutunut yksinomaan tämän lain 33 §:n 1 momentissa tai raideliikennevastuulain 5 §:ssä mainitusta seikasta, korvaus jää kokonaan vahingon aiheuttaneen osapuolen suoritettavaksi.

Jos liikennevakuutusyhtiö on maksanut vahingonkorvausta yli oman osuutensa, sillä on oikeus saada raideliikennevastuulain mukaan korvausvelvolliselta, mitä se on tämän osalta maksanut.

4 LUKU

Suomessa annetun sairaanhoidon korvaaminen

53 §

Sairanhoidon korvaamisen edellytykset

Vahingon vuoksi tarpeellisen sairaanhoidon kustannusten korvaaminen edellyttää, että hoitoa annetaan kansanterveyslain (66/1972), erikoissairaanhoitolain (1062/1989) tai terveydenhuoltolain (1326/2010) nojalla julkisena terveydenhuoltona, yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa (152/1990) tarkoitettuna palveluna tai terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/1994) tarkoitettuna itsenäisenä ammatinharjoittajana siten kuin jäljempänä säädetään.

54 §

Julkisessa terveydenhuollossa annetun sairaanhoidon korvaaminen

Vahinkoa kärsineelle korvataan julkisessa terveydenhuollossa annetusta vahingon vuoksi tarpeellisesta sairaanhoidosta asiakasmaksu, joka määräytyy sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (734/1992), jäljempänä *asiakasmaksulaki*, nojalla.

Jos sairaanhoitoa varten on annettu sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä annetussa laissa (569/2009) tarkoitettu palveluseteli, vahinkoa kärsineelle korvataan mainitun lain 3 §:n 4 kohdassa tarkoitettu omavastuuosuus.

55 §

Kunnan tai kuntayhtymän oikeus täyskustannusmaksuun

Jos vahinkoa kärsineellä on oikeus korvaukseen annetusta sairaanhoidosta, vakuutusyhtiön on maksettava sairaanhoidon järjestäneelle kunnalle tai kuntayhtymälle sairaanhoidon kustannuksista täyskustannusmaksu. Edellytyksenä on,

että sairaanhoidon järjestänyt julkisen terveydenhuollon toimintayksikkö on täyttänyt 56 §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuutensa.

Täyskustannusmaksua ei makseta vahingon vuoksi annetusta pitkäaikaisesta laitoshoidosta. Pitkäaikaisella laitoshoidolla tarkoitetaan hoitoa ja hoivaa, jota annetaan sen jälkeen, kun vamman hoidollinen lopputulos on saavutettu, kuitenkin viimeistään, kun pysyvä haitta voidaan määritellä. Laitoshoitoa ei voida katsoa pitkäaikaiseksi ennen kuin hoito on jatkunut yhdenjaksoisesti vähintään kolmen kuukauden ajan.

Täyskustannusmaksu on samansuuruinen kuin määrä, jonka hoidon järjestämisestä vastuussa oleva kunta tai kuntayhtymä on velvollinen terveydenhuoltolain 58 §:n nojalla korvaamaan sellaisen potilaan hoidosta, joka ei ole hoitoa antavaa toimintayksikköä ylläpitävän kunnan tai sairaanhoitopiirin kuntayhtymää ylläpitävän kunnan asukas, vähennettynä vahinkoa kärsineeltä hoidosta asiakasmaksulain perusteella perityllä asiakasmaksulla. Jos sairaanhoitoa varten on annettu 54 §:n 2 momentissa tarkoitettu palveluseteli, täyskustannusmaksu on sen arvon suuruinen.

Vakuutusyhtiön on annettava täyskustannusmaksusta päätös kunnalle tai kuntayhtymälle, jos kysymys on korvaukseen oikeuttavan hoidon perusteella maksettavan täyskustannusmaksun suuruudesta ja vakuutusyhtiö maksaa maksun kunnan tai kuntayhtymän laskussa tai vaatimuksessa esitettyä maksua pienempänä taikka maksu on evätty sillä perusteella, ettei kunta tai kuntayhtymä ole täyttänyt sille 56 §:ssä säädettyä ilmoittamisvelvollisuutta. Päätös annetaan myös, jos kunta tai kuntayhtymä pyytää vakuutusyhtiöltä päätöstä.

56 §

Julkisen terveydenhuollon toimintayksikön ilmoitusvelvollisuus

Julkisen terveydenhuollon toimintayksikön on täyskustannusmaksun saamiseksi annettava salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä vakuutusyhtiölle korvausvastuun selvittämistä ja täyskustannusmaksun maksamista varten potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 12 §:ssä tarkoitettut välttämättömät tiedot hoitokäynneistä. Tiedot on annettava viipymättä vahinkoa kärsineen hakeuduttua vahinkotapahtuman vuoksi hoitoon. Vakuutusyhtiölle on samalla ilmoitettava ne liikennevahinkoon osallisen tai sen aiheuttaneen ajoneuvon yksilöintitiedot, jotka julkisen terveydenhuollon toimintayksikkö saa tietoonsa vahinkoa kärsineeltä. Tiedot voidaan sisällyttää myös 2 momentissa tarkoitettuun ilmoitukseen.

Jos hoitoon hakeutumisen tai myöhemmän hoitokäynnin yhteydessä pääteään toimenpiteestä, josta laaditaan potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 4 a §:n mukainen suunnitelma tai josta muulla tavoin tehdään päätös, terveydenhuollon toimintayksikön on lähetettävä suunnitelma tai päätös vakuutusyhtiölle neljän arkipäivän kuluessa päivästä, jona potilasasiakirjamerkinnot on potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain nojalla annettujen säännösten mukaan tehtävä. Jos suunnitelmaa ei ole tehty, vakuutusyhtiölle on lähetettävä pää-

tettyä hoitoa kuvaava lääkärintlausunto tai potilaskertomus. Jos kunta tai kunta-yhtymä aikoo järjestää hoidon ostopalveluna tai palveluseteliä käyttäen, tästä on samalla ilmoitettava vakuutusyhtiölle. Jos ilmoitusta ei ole mahdollista tehdä edellä sanotussa ajassa suuronnettomuuden, sairausepidemian tai muun niihin rinnastettavan ylivoimaisen esteen vuoksi, ilmoitus on tehtävä heti, kun mainittu este on lakannut.

Edellä 2 momentissa säädetty ilmoitusvelvollisuus ei koske:

- 1) kiireellistä sairaanhoitoa, jolla tarkoitetaan välittömän hoidon tarpeen arviointia, ja hoitoa, jota ei voida siirtää ilman vamman tai sairauden olen- naista pahentumista;
- 2) vastaanottokäyntiä julkisen terveydenhuollon toimintayksikössä ja sen yhteydessä tehtävää röntgentutkimusta, ultraäänitutkimusta ja muuta niihin rinnastettavaa vähäistä tutkimus- ja hoitotoimenpidettä.

Jos vahinkoa kärsinyt tai terveydenhuollon toimintayksikkö ei ole saanut tietoonsa ajoneuvon vakuuttanutta vakuutusyhtiötä, ilmoitus tehdään korvausvastuussa olevan vakuutusyhtiön selvittämiseksi Liikennevakuutuskeskukselle.

57 §

Vakuutusyhtiön oikeus ohjata vahinkoa kärsinyt hoitopaikkaan

Vakuutusyhtiöllä on oikeus maksusitoumuksella ohjata vahinkoa kärsinyt valit- semaansa hoitopaikkaan silloin, kun on kyse 56 §:n 2 momentissa tarkoitetusta hoidosta. Hoitopaikan on oltava sellainen, jossa vahinkoa kärsinyt saa korvatta- van liikennevahingon edellyttämän hoidon.

Maksusitoumuksesta on viipymättä annettava päätös vahinkoa kärsineelle sekä ilmoitettava julkisen terveydenhuollon toimintayksikölle, joka on tehnyt hoi- toa koskevan ilmoituksen vakuutusyhtiölle, ja julkisen terveydenhuollon toimin- tayksikölle, jonne vahinkoa kärsinyt on edellä mainitun ilmoituksen mukaan siir- retty tai tarkoitus siirtää hoidettavaksi.

Jos hoito on annettu julkisessa terveydenhuollon toimintayksikössä, vaikka vakuutusyhtiö on ohjannut vahinkoa kärsineen maksusitoumuksella yksityisen terveydenhuollon toimintayksikköön, vakuutusyhtiö on velvollinen sen estämät- tä, mitä 55 §:ssä säädetään, korvaamaan hoidosta vain 54 §:n 1 momentin mu- kaisen asiakasmaksun.

58 §

Ilman maksusitoumusta annetun sairaanhoidon kustannusten korvaaminen yksityisessä terveydenhuollossa

Ilman maksusitoumusta yksityisessä terveydenhuollossa annetusta hoidosta va- hinkoa kärsineelle aiheutuneet kohtuulliset kustannukset korvataan, kun kyse on:

- 1) kiireellisestä sairaanhoidosta, jolla tarkoitetaan välittömän hoidon tarpeen arviointia ja hoitoa, jota ei voida siirtää ilman vamman tai sairauden olen- naista pahentumista;

- 2) vastaanottokäynnistä ja sen yhteydessä tehdystä röntgentutkimuksesta, ultraäänitutkimuksesta tai muusta niihin rinnastettavasta vähäisestä tutkimus- ja hoitotoimenpiteestä.

Yksityisen terveydenhuollon palvelun antajan on annettava salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä vakuutusyhtiölle potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 12 §:ssä tarkoitetut tiedot 1 momentissa tarkoitetusta hoitokäynnistä.

59 §

Maksusitoumusta edellyttävän sairaanhoidon kustannusten korvaaminen yksityisessä terveydenhuollossa

Yksityisessä terveydenhuollossa annetusta muusta kuin 58 §:ssä tarkoitetusta hoidosta vahinkoa kärsineelle aiheutuneet kustannukset korvataan edellyttäen, että vakuutusyhtiö on antanut vahinkoa kärsineelle hoitoon maksusitoumuksen. Vakuutusyhtiöllä on oikeus maksusitoumuksella ohjata vahinkoa kärsinyt valitsemaansa hoitopaikkaan. Hoitopaikan on oltava sellainen, jossa vahinkoa kärsinyt saa korvattavan vahingon edellyttämän hoidon.

Jos 1 momentissa tarkoitettu hoito annetaan muualla kuin maksusitoumuksen osoittamassa hoitopaikassa tai vakuutusyhtiö ei ole antanut 1 momentin mukaista maksusitoumusta, hoidosta korvataan vahinkoa kärsineelle enintään asiakasmaksu, jonka vahinkoa kärsinyt olisi joutunut asiakasmaksulain mukaan itse maksamaan vastaavasta hoidosta julkisessa terveydenhuollossa.

Hoitoa yksityisenä terveydenhuoltona antavan on ilmoitettava hoitoon hakeutuvalla vahinkoa kärsineelle ennen hoidon alkamista maksusitoumuksen tarpeellisuudesta sekä toimitettava vakuutusyhtiölle maksusitoumuspyynnön mukana potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 4 a §:n mukainen suunnitelma.

5 LUKU

Korvausmenettely ja takautumisoikeus

60 §

Korvausvaatimuksen esittäminen

Vahinkoa kärsineellä on oikeus vaatia korvausta suoraan vakuutusyhtiöltä.

Korvausvaatimus on esitettävä sille vakuutusyhtiölle, joka on todennäköisesti vastuussa vahinkotapahtuman korvaamisesta. Korvausvaatimus henkilövahingosta voidaan esittää myös sille vakuutusyhtiölle, joka on antanut vakuutuksen ajoneuvolle, jossa vahinkoa kärsinyt oli vahingon sattuessa. Muu henkilövahinkoa kärsinyt kuin ajoneuvon kuljettaja tai matkustaja voi esittää korvausvaatimuksen minkä tahansa liikennevahinkoon osallisen ajoneuvon vakuuttaneelle vakuutusyhtiölle.

61 §

Korvausvaatimuksen esittämisajankohta ja vanhentuminen

Korvausvaatimus on esitettävä vakuutusyhtiölle kolmen vuoden kuluessa siitä, kun korvauksen hakija on saanut tietää vahinkotapahtumasta ja siitä aiheutuneesta vahinkoseuraamuksesta. Korvausvaatimus on joka tapauksessa esitettävä kymmenen vuoden kuluessa vahinkoseuraamuksen aiheutumisesta.

Korvausvaatimuksen esittämiseen rinnastetaan ilmoituksen tekeminen vahinkotapahtumasta. Korvausvaatimuksen tulee sisältää tieto vahingon paikasta ja ajasta sekä vahinkoa kärsineestä ja hänen osoitteestaan.

Jos korvausvaatimusta ei esitetä 1 momentissa säädetyssä ajassa, korvauksen hakija menettää oikeutensa korvaukseen. Erityisen painavasta syystä korvausvaatimus voidaan käsitellä myös 1 momentissa säädetyn määräajan jälkeen.

62 §

Korvauksen suorittamisen määräaika

Vakuutusyhtiön on aloitettava korvausasian selvittäminen viipymättä ja viimeistään seitsemän arkipäivän kuluessa vireilletulosta.

Vakuutusyhtiön on suoritettava korvaus tai ilmoitettava, ettei korvausta suoriteta, joutuisasti ja viimeistään kuukauden kuluessa siitä, kun se on saanut vakuutus-sopimuslain 69 §:ssä tarkoitetut asiakirjat ja tiedot ja muun riittävän selvityksen.

Jos korvauksen määrä ei ole riidaton, vakuutusyhtiö on kuitenkin velvollinen suorittamaan 2 momentissa mainitussa ajassa korvauksen riidattoman osan.

Jos vastuu korvauksesta on epäselvä tai jos korvauksen suuruutta ei ole voitu kokonaan määritellä, vakuutusyhtiön on 2 momentissa säädetyn estämättä kolmen kuukauden kuluessa siitä päivästä, jona vahinkoa kärsinyt on esittänyt vaatimuksensa, annettava siihen perusteltu vastaus.

62 a § (17.4.2020/244)

Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen

Tietosuoja-asetuksessa tarkoitetulla rekisteröidyllä ei ole tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että vakuutusyhtiö rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

63 §

Päätöksen antaminen ja perusteleminen

Vakuutusyhtiön on annettava päätöksensä tiedoksi lähettämällä se vastaanottajalle tämän ilmoittamaan osoitteeseen. Vakuutusyhtiön päätöksen perusteleminen sovelletaan, mitä hallintolain (434/2003) 45 §:ssä säädetään. Jos henkilövahinkoa koskevan korvauksen alentamista tai epäämistä koskeva päätös perustuu keskeisiltä osin lääketieteellisiin seikkoihin, päätöksen perustelujen tulee sisältää arviointiin pääasiallisesti vaikuttaneet seikat ja näiden seikkojen pohjalta tehdyt johtopäätökset.

64 § (22.8.2019/960)

Liikenne- ja potilasvahinkolautakunta

Liikenne- ja potilasvahinkolautakunnasta ja sen asettamisesta, jäsenistä, hallinnosta ja toiminnan rahoituksesta säädetään liikenne- ja potilasvahinkolautakunnasta annetussa laissa (959/2019).

65 § (22.8.2019/960)

Oikeus pyytää ratkaisusuositusta ja lausuntoa liikenne- ja potilasvahinkolautakunnalta

Vahinkoa kärsineellä, vakuutuksenottajalla ja muulla korvaukseen oikeutetulla on korvausasiassa oikeus pyytää liikenne- ja potilasvahinkolautakunnalta ratkaisusuositusta vuoden kuluessa vakuutusyhtiön päätöksen antamisesta.

Jos korvausasiassa on annettu tuomioistuimen lainvoimainen ratkaisu, liikenne- ja potilasvahinkolautakunta ei saa käsitellä asiaa siltä osin kuin tuomioistuin on ratkaissut sen.

Vakuutusyhtiö voi pyytää lautakunnalta ratkaisusuosituksen ja tuomioistuin lausunnon korvausasian ollessa niiden käsiteltävänä.

66 § (22.8.2019/960)

Velvollisuus pyytää ratkaisusuositusta liikenne- ja potilasvahinkolautakunnalta

Vakuutusyhtiön on, jollei korvausasiaa ole ratkaistu tuomioistuimen tai muutoksenhakulautakunnan lainvoimaisella tuomiolla tai päätöksellä, pyydettävä liikenne- ja potilasvahinkolautakunnalta ratkaisusuositus ennen päätöksensä antamista, kun asia koskee:

- 1) pysyvän ansionmenetyksen taikka kuoleman perusteella suoritettavaa jatkuvaa korvausta tai sen sijasta suoritettavaa kertakaikkista pääoma-arvoa;
- 2) jatkuvan korvauksen korottamista tai alentamista vahingonkorvauslain 5 luvun 8 §:n perusteella;
- 3) haitan perusteella suoritettavaa korvausta, jos vamma on vaikea;
- 4) virheellisen päätöksen oikaisua asianosaisen vahingoksi, jos asianosainen ei suostu virheen korjaamiseen; ratkaisusuositusta ei tarvitse kuitenkaan pyytää, jos virhe on ilmeinen ja se on aiheutunut asianosaisen omasta menettelystä tai jos kysymyksessä on ilmeinen kirjoitus- tai laskuvirhe.

Jos vakuutusyhtiön päätös poikkeaa lautakunnan ratkaisusuosituksesta korvausensaajan vahingoksi, vakuutusyhtiön on liitettävä ratkaisusuositus päätökseensä ja annettava päätös tiedoksi lautakunnalle.

67 §**Korvauksen viivästyminen**

Henkilövahingosta suoritettavan korvauksen viivästyessä vakuutusyhtiön on maksettava viivästynyt korvaus viivästysajalta korotettuna (*viivästyskorotus*). Esinevahingosta suoritettavalle korvaukselle on sen viivästyessä maksettava viivästyskorkoa. Viivästyskorotus ja viivästyskorko määräytyvät korkolain 4 §:n 1 momentissa säädetyn korkokannan mukaan. Velvollisuus maksaa korvaus korotettuna ei koske lakisääteistä vakuutusta harjoittavien vakuutus- ja eläkeläistien välisiä yhteensovituksien eikä takautumisoikeuteen perustuvia suorituksia.

Viivästyskorotusta ja viivästyskorkoa on maksettava sitä päivää seuraavasta päivästä lukien, jona vakuutusyhtiön olisi 62 ja 70 §:n mukaan viimeistään tullut suorittaa korvaus. Jos asiasta on pyydettyä liikenne- ja potilasvahinkolautakunnan ratkaisusuositus, viivästyskorotusta ja viivästyskorkoa on kuitenkin maksettava vasta ratkaisusuosituksen antopäivästä lähtien. Jos selvitystä on pidettävä riittämättömänä ainoastaan korvauksen määrän osalta, viivästyskorotusta ja viivästyskorkoa on kuitenkin maksettava sille korvauksen määrälle, jota kohdulla voidaan pitää selvitettyä. Saman päätöksen perusteella myöhemmin suoritettavalle korvauserälle viivästyskorotus lasketaan kuitenkin eräpäivästä. (22.8.2019/960)

Milloin korvausta ei ole voitu vahinkoa kärsineestä johtuvasta syystä maksaa määräajassa, vakuutusyhtiö ei ole velvollinen maksamaan viivästyskorotusta tai viivästyskorkoa pidemmältä ajalta kuin siitä päivästä, jona este vakuutusyhtiön tieteen on lakannut. Jos korvauksen suorittaminen viivästyy lain säännöksen johdosta taikka yleisen liikenteen tai maksuliikenteen keskeytymisen taikka muun senkaltaisen ylivoimaisen esteen vuoksi, vakuutusyhtiö ei ole velvollinen maksamaan viivästyskorotusta tai viivästyskorkoa tällaisen esteen aiheuttamalta viivästysajalta.

Viivästyskorotusta tai viivästyskorkoa, jonka määrä on pienempi kuin 7,28 euroa, ei makseta. Rahamäärä tarkistetaan kalenterivuosittain työntekijän eläkelain 96 §:ssä tarkoitetulla palkkakertoimella. Tarkistettu euromäärä pyöristetään lähimmäksi sentiksi.

68 §**Korvauksensaajan ilmoitusvelvollisuus**

Korvauksensaaja on velvollinen viipymättä ja oma-aloitteisesti ilmoittamaan vahingonkorvauslain 5 luvun 2, 2 d, 4 ja 4 b §:n sekä liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain nojalla korvausta maksavalle vakuutusyhtiölle korvaukseen vaikuttavista muutoksista edellyttäen, että tästä velvollisuudesta on mainittu korvauspäätöksessä.

69 §

Korvausestajaja korvausasiames

Jos vakuutusyhtiölaissa tarkoitettu vakuutusyhtiö tai ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa tarkoitettu kolmannen maan vakuutusyhtiö aikoo harjoittaa liikennevakuutusta tai vakuutusyhtiölaissa tarkoitettu vakuutusyhtiö aikoo harjoittaa muuta vahinkovakuutusluokkaan 10 kuuluvaa vakuutusta kuin rahdinkuljettajan vastuuvakuutusta muissa ETA-valtioissa, yhtiön on nimettävä korvausestajaja jokaiseen muuhun ETA-valtioon.

Korvausestajajalla on oikeus korvausvaatimusten käsittelyä ja selvittelyä varten edustaa yhtä tai useampaa vakuutusyhtiötä ja suorittaa vahingosta johtuvat korvaukset. Korvausestajajan on asuttava tai oltava sijoittunut siihen ETA-valtioon, johon hänet on nimetty, ja kyettävä toimimaan kyseisen valtion virallisilla kielillä.

Vakuutusyhtiön on viipymättä toimitettava kaikkien ETA-valtioiden direktiivissä tarkoitetuille tietokeskuksille korvausestajajensa nimet ja yhteystiedot sekä muutokset näissä tiedoissa.

Jos ulkomainen ETA-vakuutusyhtiö aikoo harjoittaa Suomessa liikennevakuutusta palvelujen vapaan tarjoamisen oikeuden perusteella ulkomaisesta toimipaikasta käsin, yhtiön on sen lisäksi, mitä sanotusta toiminnasta erikseen säädetään, nimettävä tänne edustajaja (*korvausasiames*) huolehtimaan korvausvaatimusten käsittelyn ja korvausten maksamisen asianmukaisesta järjestämisestä. Korvausasiames on valtuutettava edustamaan yhtiötä asioissa, jotka koskevat liikennevahinkojen korvaamista ja liikennevakuutuksen voimassaoloa. Korvausasiamesillä on oltava Suomessa pysyvä koti- tai toimipaikka.

70 §

Oikeus vaatia korvausta korvausestajajalta

Jos vahinkotapahtuma on sattunut muussa ETA-valtiossa tai vihreä kortti-järjestelmään kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa ja vahinko on aiheutunut sellaisen ajoneuvon liikenteeseen käyttämisestä, jonka pysyvä kotipaikka on muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa, voi vahinkoa kärsinyt, jolla on asuinpaikka Suomessa, vaatia korvausta vahingosta vastuussa olevalta vakuutusyhtiöltä tai sen Suomeen nimeämältä korvausestajajalta.

Korvausestajajan on kolmen kuukauden kuluessa päivästä, jona vahinkoa kärsinyt on esittänyt korvausvaatimuksensa, korvattava 1 momentissa tarkoitettu liikennevahinko tai tehtävä perusteltu korvaustarjous, jos korvausvastuuta ei kiistetä ja jos vahinkojen suuruus on määritelty.

Jos korvausvastuu kiistetään osittain tai kokonaan tai se on epäselvä taikka jos vahinkojen suuruutta ei ole kokonaan määritelty, on vakuutusyhtiön tai sen korvausestajajan 2 momentissa mainitun ajan kuluessa annettava perusteltu vastaus korvausvaatimukseen.

Jos vakuutusyhtiö tai sen korvausestajaja ei noudata 1–3 momentissa tarkoitettuja säännöksiä, Finanssivalvonta voi ryhtyä Finanssivalvonnasta annetussa laissa (878/2008) säädettyihin valvontatoimenpiteisiin vakuutusyhtiöitä kohtaan.

71 §

Liikennevakuutuskeskuksen vastuu korvausasian käsittelyn viivästyessä

Vahinkoa kärsinyt, jolla on asuinpaikka Suomessa, voi vaatia korvausta Liikennevakuutuskeskukselta 70 §:ssä tarkoitetun vahinkotapahtuman johdosta, jos vahingosta vastuussa oleva vakuutusyhtiö tai sen korvausedustaja ei ole kolmen kuukauden kuluessa korvausvaatimuksen esittämisestä tehnyt 70 §:n 2 momentissa tarkoitettua korvaustarjousta tai antanut mainitun pykälän 3 momentissa tarkoitettua perusteltua vastausta korvausvaatimukseen taikka jos vakuutusyhtiö ei ole nimennyt Suomeen korvausedustajaa. Liikennevakuutuskeskus ei kuitenkaan voi käsitellä korvausvaatimusta, jos vahinkoa kärsinyt on saattanut korvausasian vakuutusyhtiötä vastaan vireille yleisessä tuomioistuimessa.

Liikennevakuutuskeskuksen on ryhdyttävä toimenpiteisiin korvausasian käsittelemiseksi kahden kuukauden kuluessa siitä, kun vahinkoa kärsinyt on esittänyt sille korvausvaatimuksensa. Keskus ei saa jatkaa asian korvauskäsittelyä, jos vakuutusyhtiö tai sen korvausedustaja antaa käsittelyn aikana korvausvaatimukseen perustellun vastauksen.

Liikennevakuutuskeskuksen on ilmoitettava välittömästi 2 momentin mukaisesta korvausvaatimuksesta ja aikomuksestaan vastata siihen kahden kuukauden kuluessa korvausvaatimuksen esittämisestä:

- 1) vakuutusyhtiölle tai sen korvausedustajalle;
- 2) sen ETA-valtion korvauselimelle, jossa vakuutusyhtiön kotipaikka sijaitsee; ja
- 3) vahingon aiheuttajalle, jos tämä on Liikennevakuutuskeskuksen tiedossa.

72 §

Vahinkoa kärsineen oikeus saada tietoja Liikennevakuutuskeskukselta

Liikennevakuutuskeskuksen on pyynnöstä annettava Suomessa asuvalle vahinkoa kärsineelle vahingon aiheuttaneen ajoneuvon omistajan tai haltijan nimi ja osoite.

Jos liikennevahinko on sattunut ETA-valtiossa tai vihreä kortti -järjestelmään kuuluvassa valtiossa ja jos vahingon on aiheuttanut muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa sijaitsevassa vakuutusyhtiössä vakuutettu ajoneuvo, jonka pysyvä kotipaikka on muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa, Liikennevakuutuskeskuksen on pyynnöstä annettava Suomessa asuvalle vahinkoa kärsineelle tiedot vakuutusyhtiöstä ja yhtiön osoitteesta, vakuutussopimuksen numerosta sekä vakuutusyhtiön Suomeen nimitystä korvausedustajasta ja tämän osoitteesta. Liikennevakuutuskeskuksella ei kuitenkaan ole velvollisuutta antaa tietoja liikennevahingosta, jonka sattumisesta on kulunut yli seitsemän vuotta.

Muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa asuvalla vahinkoa kärsineellä on oikeus saada Liikennevakuutuskeskukselta 1 ja 2 momentissa tarkoitetut tiedot, jos liikennevahingon aiheuttaneen ajoneuvon pysyvä kotipaikka on Suomessa tai liikennevahinko on tapahtunut Suomessa. Lisäksi Liikennevakuutuskeskus voi edellyttää, että tässä momentissa tarkoitettu vahinkoa kärsinyt osoittaa, että hänellä on perusteltu syy 1 momentissa tarkoitettujen tietojen saamiseen.

73 §

Vakuutusyhtiön takautumisoikeus

Vahinkoa kärsineen oikeus vaatia kolmannelta henkilöltä korvausmäärä, jonka vakuutusyhtiö on hänelle suorittanut, siirtyy vakuutusyhtiölle.

Jos kolmas henkilö on yksityishenkilö taikka työntekijä, virkamies tai näihin vahingonkorvauslain 3 luvun 1 §:n mukaan rinnastettava muu henkilö taikka ajoneuvon omistaja, haltija, kuljettaja tai matkustaja, oikeus siirtyy kuitenkin vain, jos hän on aiheuttanut vakuutustapahtuman tahallisesti tai törkeästä huolimattomuudesta tai jos kuljettaja on aiheuttanut vahingon kuljettaessaan ajoneuvoa 48 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa olosuhteissa.

74 §

Liikennevakuutuskeskuksen takautumisoikeus

Jos Liikennevakuutuskeskus on maksanut vahinkoa kärsineelle korvausta 43 §:n 2 momentin, 44 §:n, 45 §:n 2 tai 3 momentin tai 46 §:n 1 momentin perusteella, keskuksella on oikeus vaatia maksamansa korvaus takaisin, jos:

- 1) ajoneuvoa ei ole velvollisuutta vakuuttaa, sen ETA-valtion kansalliselta takuurahastolta, jossa ajoneuvolla on pysyvä kotipaikka;
- 2) vakuutusyhtiötä ei saada selville, sen ETA-valtion kansalliselta takuurahastolta, jossa vahingon aiheuttaneella ajoneuvolla on pysyvä kotipaikka;
- 3) ajoneuvo jää tunnistamatta, sen ETA-valtion kansalliselta takuurahastolta, jossa vahinko tapahtui;
- 4) kyse on ajoneuvosta, jonka pysyvä kotipaikka on kolmannessa maassa, sen ETA-valtion kansalliselta takuurahastolta, jossa vahinko tapahtui; tai
- 5) kyse on ajoneuvosta, jonka vakuuttamisvelvollisuus on laiminlyöty, sen ETA-valtion kansalliselta takuurahastolta, jossa ajoneuvolla on pysyvä kotipaikka.

Liikennevakuutuskeskuksella on oikeus vaatia takaisin 71 §:n perusteella maksamansa korvaus sen ETA-valtion korvauselimeltä, jossa vakuutussopimuksen tehneen vakuutusyhtiön toimipaikka on. Jos toimipaikka on Suomessa ja sen ETA-valtion, jossa vahinkoa kärsinyt asuu, korvauselin on maksanut korvauksen, mainitun ETA-valtion korvauselimellä on oikeus vaatia maksamansa korvaus takaisin Liikennevakuutuskeskukselta. Tällöin vahinkoa kärsineen oikeus saada korvausta vahingon aiheuttajalta tai tämän vakuutusyhtiöltä siirtyy Liikennevakuutuskeskukselle siltä osin kuin mainitun ETA-valtion korvauselin on suorittanut korvausta vahingosta.

Jos Liikennevakuutuskeskus on vakuutusyhtiön selvitystilasta tai konkurssista johtuvan vakuutuskannan luovutuksen seurauksena maksanut vahinkoa kärsineelle korvausta, vahinkoa kärsineen oikeus korvaukseen selvitys- tai konkurssipesästä siirtyy keskukselle siihen määrään saakka kuin tämä on korvausta maksanut.

6 LUKU

Jakojärjestelmä

75 §

Jakojärjestelmä ja siitä katettavat kustannukset

Liikennevakuutusta harjoittavien vakuutusyhtiöiden on osallistuttava vuosittain niiden ja Liikennevakuutuskeskuksen kunakin kalenterivuonna maksamien, 2 momentissa tarkoitettujen kustannusten kattamiseen jakojärjestelmän rahoituksen perustana käytettävän vakuutusmaksutulon (*jakojärjestelmämaksutulo*) mukaisessa suhteessa siten kuin tässä luvussa säädetään (*jakojärjestelmä*). Jakojärjestelmämaksutulo saadaan lisäämällä vakuutusyhtiön tuloslaskelmaan sisältyvään liikennevakuutuksen maksutuloon asiakkaiden yhtiölle suorittamat omavastuut.

Jakojärjestelmällä katettavat kustannukset (*jakojärjestelmäkustannukset*) ovat:

- 1) Liikennevakuutuskeskuksen vastuulla olevista vahingoista aiheutuvat kustannukset ilman 2–6 kohdassa tarkoitettuja korvauksia, josta määrästä on vähennetty sekä 27 ja 28 §:n mukaiset maksut että raja- ja siirtoliikennevakuutuksien maksut;
- 2) 35 §:ssä tarkoitetut jatkuviin korvauksiin liittyvät indeksitarkistukset;
- 3) 34, 53, 54, 58 ja 59 §:ssä säädetyt sairaanhoidon korvaukset, jotka maksetaan, kun vahinkotapahtuman sattumispäivää seuraavan kalenterivuoden alusta on kulunut yli yhdeksän vuotta;
- 4) sellaiset liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain 7 §:ssä tarkoitetun kuntoutuksen korvaukset, jotka maksetaan, kun vahinkotapahtuman sattumispäivää seuraavan kalenterivuoden alusta on kulunut yli yhdeksän vuotta;
- 5) 55 §:n mukainen täyskustannusmaksu, kun vahinkotapahtuman sattumispäivää seuraavan kalenterivuoden alusta on kulunut yli yhdeksän vuotta;
- 6) korvaukset suurvahingosta siten kuin 4 momentissa säädetään.

Edellä 2 momentin 6 kohdassa suurvahingolla tarkoitetaan ajallisesti ja paikallisesti rajoittunutta tapahtumaa tai samaa alkuperää olevaa tapahtumasarjaa, jonka seurauksena liikennevakuutuksen perusteella maksettuja korvauksia maksetaan yhdelle tai useammalle vahinkoa kärsineelle tai muulle korvaukseen oikeutetulle yhteensä yli 75 000 000 euroa (*suurvahinkoraja*). Edellä tarkoitettuihin korvauksiin luetaan myös 55 §:n mukaiset täyskustannusmaksut.

Suurvahingon korvaukset otetaan huomioon vain siltä osin kuin nämä korvaukset ylittävät suurvahinkorajan. Vakuutusyhtiön osuuden suurvahingosta muodostavat ne korvaukset, jotka vakuutusyhtiö maksaa sen jälkeen, kun kaikkien vakuutusyhtiöiden samasta suurvahingosta yhteensä maksamat korvaukset ovat ylittäneet suurvahinkorajan. Korvauksina ei kuitenkaan oteta huomioon 2 momentin 1–5 kohdassa tarkoitettuja suorituksia. Suorituksista vähennetään vakuutusyhtiön 73 §:ssä säädetyt takautumisoikeuden perusteella saamat korvaukset.

76 §

Jakojärjestelmämaksun suuruus

Liikennevakuutuskeskus ilmoittaa vakuutusyhtiöille 75 §:ssä tarkoitettujen jakojärjestelmäkustannusten maksamisvuotta (*jakojärjestelmävuosi*) edeltävän toukokuun 31 päivään mennessä suhdeluvun, joka määrittelee jakojärjestelmän rahoitusta varten tarvittavien rahoitusosuuksien (*jakojärjestelmämaksut*) määrän suhteessa jakojärjestelmävuoden jakojärjestelmämaksutuloon. Suhdeluvun on perustuttava arvioon jakojärjestelmävuoden jakojärjestelmäkustannusten ja jakojärjestelmämaksutulon määristä. Lisäksi suhdeluvussa on otettava huomioon jakojärjestelmämaksujen ja jakojärjestelmäkustannusten erotuksena syntynyt yli- tai alijäämä (*jakojärjestelmäsaldo*) jakojärjestelmävuotta edeltäviltä vuosilta. Tarkemmat säännökset jakojärjestelmäsaldon huomioon ottamisesta suhdelukua määrättäessä annetaan sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

Vakuutusyhtiökohtainen jakojärjestelmämaksu saadaan kertomalla 1 momentin mukainen suhdeluku vakuutusyhtiön jakojärjestelmävuoden jakojärjestelmämaksutulolla. Vakuutusyhtiökohtainen jakojärjestelmäsaldo vastaa samaa suhteellista osuutta jakojärjestelmävuodelta ja sitä edeltäviltä vuosilta kertyneestä jakojärjestelmäsaldosta kuin mitä vakuutusyhtiön jakojärjestelmämaksutulo vastaa jakojärjestelmävuoden kaikkien yhtiöiden jakojärjestelmämaksutulosta. Vakuutusyhtiökohtainen jakojärjestelmäsaldo on vakuutusyhtiön velkaa jakojärjestelmälle, jos saldo on ylijäämäinen, ja vakuutusyhtiön saamista jakojärjestelmältä, jos saldo on alijäämäinen.

Liikennevakuutuskeskus tekee jakojärjestelmävuoden toukokuun 31 päivään mennessä ennakoarvion jakojärjestelmäkustannusten määrästä sekä vakuutusyhtiökohtaisten jakojärjestelmämaksujen ja jakojärjestelmäsaldojen määristä. Tarkemmat säännökset ennakoarvion perusteista annetaan sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

Liikennevakuutuskeskus vahvistaa lopullisesti jakojärjestelmävuotta seuraavan toukokuun 31 päivään mennessä jakojärjestelmävuoden jakojärjestelmäkustannusten määrän sekä vakuutusyhtiökohtaiset jakojärjestelmämaksut ja jakojärjestelmäsaldot.

77 §

Jakojärjestelmämaksun suorittaminen

Vakuutusyhtiön on maksettava Liikennevakuutuskeskukselle tai Liikennevakuutuskeskuksen on maksettava vakuutusyhtiölle 76 §:n 3 momentissa tarkoitettun ennakoarvion mukainen ja 76 §:n 4 momentissa tarkoitettun lopullisesti vahvistettun ja vastaavan ennakoarvion erotuksesta johtuva suoritus. Tarkemmat säännökset maksusta annetaan sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun lopullisesti vahvistettun ja vastaavan ennakoarvion erotuksesta johtuvaan suoritukseen sisällytetään erotukselle laskettu korko vuoden pituiselta ajalta jakojärjestelmävuoden heinäkuun 1 päivästä lukien. Korkona käytetään mainittuna päivänä voimassa ollutta korkolain 12 §:n mukaista viitekorkoa.

78 §

Vakuutuskannan siirron tai luovutuksen vaikutus jakojärjestelmämaksuun

Jos vakuutuskantaa on siirtynyt vakuutusyhtiöstä toiseen jakautumisen tai vakuutuskannan luovutuksen seurauksena, siirtyneisiin vakuutuksiin kohdistuvien toteutuneiden ja ennakoarvion mukaisten vakuutusmaksutulojen ja jakojärjestelmäkustannusten sekä vakuutuksia vastaavan osuuden jakojärjestelmävuotta edeltävän vuoden vahvistetusta jakojärjestelmäsaldosta katsotaan 76 §:n mukaista ennakoarviota tehtäessä ja jakojärjestelmäeriä vahvistettaessa kuuluvan sille vakuutusyhtiölle, jolle vakuutuskanta on siirtynyt.

7 LUKU

Erinäiset säännökset

79 §

Kanneaika

Kanne vakuutusyhtiön tekemän korvausta koskevan päätöksen taikka vakuutuksenottajan, vakuutetun, vahinkoa kärsineen tai muun korvaukseen oikeutetun asemaan vaikuttavan muun päätöksen johdosta on oikeuden menettämisen uhalla nostettava vakuutusyhtiötä vastaan kolmen vuoden kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut kirjallisen tiedon vakuutusyhtiön päätöksestä ja tästä määräajasta.

Jos asia saatetaan vireille Vakuutuslautakunnassa, liikenne- ja potilasvahinkolautakunnassa tai muussa kuluttajariitoja ratkaisevassa toimielimessä, kanneajan kuluminen keskeytyy menettelyn ajaksi. (22.8.2019/960)

Kanneaika katsotaan katkenneeksi sinä päivänä, kun asian käsittely päättyy näissä toimielimissä.

Kanneajan ei katsota katkenneen, jos asian käsittely tuomioistuimessa tai 2 momentissa tarkoitettussa toimielimessä keskeytyy tai peruuntuu ennen kuin asia on ratkaistu. Tällöin kanneaika umpeutuu kuitenkin aikaisintaan vuoden kuluessa menettelyn päättymisestä. Kanneaikaa voidaan pidentää tällä tavoin vain yhden kerran.

80 §

Korvausasian käsittely tuomioistuimessa

Jos korvausta vaaditaan tuomioistuimessa liikennevakuutuksesta korvattavan vahingon johdosta ajoneuvon omistajalta, haltijalta, kuljettajalta tai matkustajalta muun kuin tämän lain nojalla, korvaus on tuomittava tämän lain mukaisesti ja siitä riippumatta, onko hänellä vahinkoa kärsineeltä myös saaminen. Näin tuomittu määrä saadaan periä vain liikennevahingosta vastuussa olevalta vakuutusyhtiöltä, joka vapautuu vastuusta maksamalla korvauksen vahinkoa kärsi-

neelle. Vakuutusyhtiö on velvollinen korvaamaan vahinkoa kärsineelle myös tämän lain perusteella korvattavan vahingonkorvausvaatimuksen käsittelyn johdosta tuomitut oikeudenkäyntikulut ja viivästyskoron. (22.8.2019/960)

Edellä 1 momentissa tarkoitettua korvausvaatimusta ei voida tutkia, ellei näydetä, että vakuutusyhtiö, joka on vastuussa vahingosta, on kieltäytynyt suorittamasta vaadittua vahingonkorvausta.

Liikennevahingosta vastuussa oleva vakuutusyhtiö, joka on kieltäytynyt suorittamasta siltä vaadittua vahingonkorvausta, on kutsuttava kuultavaksi kirjallisesti siten kuin haasteen tiedoksi antamisesta säädetään. Kutsuaika on vähintään 14 päivää.

Vakuutusyhtiöllä on oikeus hakea muutosta kärjäoikeuden ja hovioikeuden ratkaisuun.

81 §

Kunnan ja kuntayhtymän muutoksenhakuoikeus

Kunta tai kuntayhtymä ei ole asianosainen asiassa, joka koskee vahinkoa kärsineen oikeutta tämän lain mukaiseen korvaukseen, sillä perusteella, että se on järjestänyt hoitoa vahinkoa kärsineelle.

Kunta tai kuntayhtymä saa hakea muutosta täyskustannusmaksua koskevaan päätökseen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

82 §

Vakuutusyhtiön ja Liikennevakuutuskeskuksen tiedonsaantioikeus

Vakuutusyhtiöllä on oikeus salassapitovelvollisuutta ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada:

- 1) lakisääteistä vakuutusta toimeenpanevalta vakuutus- ja eläkelaitokselta, viranomaiselta ja muulta taholta, johon viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999) sovelletaan, tiedot vahinkoa kärsineen tai korvaukseen oikeutetun työsuhteista, yrittäjätyöstä ja ansioista, hänelle maksetuista etuuksista ja muista korvausvastuun ratkaisemista varten välttämättömistä seikoista;
- 2) työnantajalta tiedot työntekijän työstä, työnantajan hänelle maksamista vastikkeista ja niiden perusteista sekä muista näihin verrattavista seikoista; ja
- 3) lääkäriltä ja muulta terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa tarkoitettulta ammattihenkilöltä, potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 2 §:n 4 kohdassa tarkoitettulta terveydenhuollon toimintayksiköltä, vahinkoa kärsineen kuntoutusta toimeenpanevalta taholta, muulta terveydenhuollon toimintayksiköltä sekä sosiaalipalveluiden tuottajalta tai hoitolaitokselta näiden laatimat lausunnot ja muita tietoja potilasasiakirjoista, terveydentilasta, työkyvystä, hoidosta ja kuntoutuksesta.

(22.8.2019/960)

Vakuutusyhtiöllä on oikeus saada Verohallinnolta 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetut tiedot vahinkoa kärsineen ansioista, vaikka verotusta ei olisi vielä vahvistettu. (22.8.2019/960)

Edellä 1 momentissa tarkoitettu vakuutusyhtiön tiedonsaantioikeus edellyttää, että tiedot ovat välttämättömiä käsiteltävänä olevan vakuutus- tai korvausasian ratkaisemista varten tai muuten välttämättömiä tässä laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi.

Liikennevakuutuskeskuksella on oikeus salassapitovelvollisuutta ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada viranomaisilta ja vakuutusyhtiöiltä tiedot vakuuttamattomista ajoneuvoista 29 §:ssä tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi.

Vakuutusyhtiöllä on vakuutusmaksun määrittämiseksi ja Liikennevakuutuskeskuksella mainittujen tietojen välittämiseksi vakuutusyhtiöille oikeus salassapitovelvollisuutta ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada viranomaiselta tiedot:

- 1) liikennekäytöstä poistetuista ajoneuvoista, joita on käytetty liikenteessä;
- 2) ajoneuvoista, joiden teknisiä ominaisuuksia on muutettu siten, että ajoneuvon luokka on muuttunut; ja
- 3) ajoneuvoista, jotka on rekisteröity yksityiskäyttöön, mutta niitä on käytetty luvanvaraisessa ammattiliikenteessä.

Tässä pykälässä tarkoitettuja tietoja saa hakea teknisen käyttöyhteyden avulla ilman sen suostumusta, jonka etujen suojaamiseksi salassapitovelvollisuus on säädetty.

83 §

Tekninen käyttöyhteys

Vakuutusyhtiöllä on oikeus avata tekninen käyttöyhteys lakisääteistä vakuutus- ta toimeenpanevalle yhteisölle henkilörekisterinsä sellaisiin tietoihin, jotka mainitulla yhteisöllä on lain perusteella oikeus saada tehtäviensä toimeenpanoa varten.

Tämän pykälän perusteella avatun teknisen käyttöyhteyden avulla saa hakea myös salassa pidettäviä tietoja ilman sen suostumusta, jonka etujen suojaamiseksi salassapitovelvollisuus on säädetty.

Ennen teknisen käyttöyhteyden avaamista tietojen pyytäjän on esitettävä käyttöyhteyden avaajalle selvitys siitä, että tietojen suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti.

84 §

Vakuutusyhtiön oikeus antaa tietoja

Vakuutusyhtiöllä on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon luovuttamista koskevien rajoitusten estämättä antaa 53 §:ssä tarkoitettuja palveluja tarjoaville terveydenhuollon toimintayksiköille ja itsenäisille ammatinharjoittajille sellaiset vahinkoa kärsinyttä koskevat tiedot, jotka ovat välttämättömiä maksusitoumuksen antamista varten tai vakuutusyhtiön pyytäessä asiantuntijalausuntoa korvausasian ratkaisemiseksi.

Vakuutusyhtiön oikeudesta antaa tietoja salassapitosäännösten ja muiden tiedon luovuttamista koskevien rajoitusten estämättä säädetään muutoin vakuutusyhtiölain 30 luvun 3 §:ssä.

85 §

Asiakirjojen säilyttäminen vakuutusyhtiössä

Vakuutusyhtiön on säilytettävä asiakirjat siten kuin arkistolaisissa (831/1994) säädetään. Jos arkistolaitos ei ole määrännyt asiakirjoja säilytettäväksi pysyvästi, vakuutusyhtiön on säilytettävä:

- 1) vakuutuksen voimassaoloa ja henkilövahinkoa koskevat asiakirjat vähintään 100 vuoden ajan;
- 2) muutoksenhakua koskevat asiakirjat vähintään 50 vuoden ajan, jollei niitä 1 kohdan mukaan ole säilytettävä sitä pidemmän ajan;
- 3) muut tämän lain toimeenpanoa koskevat asiakirjat vähintään 10 vuoden ajan.

Korvausasiaa koskevan asiakirjan säilytysaika alkaa siitä, kun korvausasia on tullut vakuutusyhtiössä vireille. Vakuuttamiseen liittyvän asiakirjan säilytysaika alkaa siitä, kun asiakirja saapui vakuutusyhtiölle.

86 §

Tietokeskus

Liikennevakuutuskeskus toimii direktiivin tarkoittamana tietokeskuksena.

Vahinkoa kärsineiden etujen turvaamiseksi ja tietojen nopean saatavuuden varmistamiseksi 70 §:ssä tarkoitetuissa vahinkotapauksissa Liikennevakuutuskeskus kerää ja jakaa tietoja, joilla on vaikutusta korvauksen saamiseen, sekä avustaa näiden tietojen saamisessa siihen oikeutettuja.

Liikennevakuutuskeskuksen on 2 momentissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi järjestettävä seuraavien tietojen keruu ja jakelu:

- 1) Suomessa rekisteröityjen ajoneuvojen rekisteritunnukset;
- 2) vakuutussovimusten numerot ja päättyneiden sopimusten päättymispäivämäärät;
- 3) liikennevakuutusta Suomessa harjoittavat vakuutusyhtiöt ja niiden nimeämät korvausedustajat;

- 4) vakuuttamisvelvollisuudesta 8 §:n 1 momentin 2 kohdan nojalla vapautetut ajoneuvot sekä näiden aiheuttamista vahingoista vastuussa olevat elimet; ja
- 5) muissa ETA-valtioissa kuin Suomessa toimivien vakuutusyhtiöiden Suomeen nimeämät korvausedustajat.

Liikennevakuutuskeskuksen on toimittava yhteistyössä toisen ETA-valtion tietokeskuksen kanssa 3 momentissa ja 72 §:ssä mainittujen tietojen luovuttamiseksi toisen ETA-valtion tietokeskukselle tai vastaavien tietojen hankkimiseksi toisen ETA-valtion tietokeskukselta vahinkoa kärsineelle.

Liikennevakuutuskeskuksella on oikeus saada 3 momentissa tarkoitettujen tietojen hankinnasta tai ylläpitämisestä vastaavilta viranomaisilta ja vakuutusyhtiöiltä nämä tiedot siihen saakka, kunnes seitsemän vuotta on kulunut ajoneuvon poistamisesta rekisteristä tai vakuutussopimuksen päättymisestä.

87 §

Liikennevakuutuskeskuksen muut tehtävät

Sen lisäksi, mitä edellä säädetään, Liikennevakuutuskeskuksen tehtävänä on toimia kansallisena toimistona ja direktiivissä tarkoitettuna kansallisena takuurahastona sekä laatia tilastot korvatuista liikennevahingoista (*liikennevahinkotilasto*) ja liikennevakuutuksen perusteella maksetuista korvauksista ajoneuvoryhmittäin (*riskitutkimus*). Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä riskitutkimuksen sisällöstä. (22.8.2019/960)

Liikennevakuutuskeskus voi:

- 1) tehdä liikennevakuutuksen toimeenpanoon liittyviä kansainvälisiä sopimuksia;
- 2) valtuuttaa edustajan huolehtimaan keskuksen tekemään vihreä kortti -sopimukseen perustuvista korvausedustajan tehtävistä;
- 3) antaa raja- ja siirtoliikennevakuutuksia;
- 4) hoitaa muita tehtäviä, jotka edistävät liikennevakuutuslainsäädännön toimeenpanoa ja kehittämistä tai liikenneturvallisuutta; ja
- 5) hoitaa hallituksensa määrittelemät palvelutehtävät.

Liikennevakuutuskeskus ei voi kieltäytyä antamasta siltä haettua raja- tai siirto-liikennevakuutusta, jos vakuutusyhtiö on siitä kieltäytynyt.

88 §

Tietojen luovuttaminen Liikennevakuutuskeskukselle

Vakuutusyhtiöllä on oikeus luovuttaa salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja Liikennevakuutuskeskukselle takautumisoikeuden käyttämiseksi ja 29 §:ssä säädettyjen tehtävien suorittamiseksi.

Vakuutusyhtiön on lisäksi annettava salassapitosäännösten estämättä kalenterivuositain Liikennevakuutuskeskukselle liikennevahinkotilaston ja riskitutki-

muksen laatimiseksi tarvittavat tiedot sekä tiedot, joita tarvitaan Eläketurvakeskuksesta annetun lain (397/2006) 4 §:ssä tarkoitettua tilasto-, tutkimus- ja kehittämistoimintaa varten.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä siitä, miten ja milloin liikennevahinkotilastoa ja riskitutkimusta varten tarvittavat tiedot on toimitettava.

89 §

Finanssivalvonnan tilastotutkimus

Finanssivalvonnan tulee julkaista vuosittain selvitys, josta ilmenee kunkin vakuutusyhtiön liikennevakuutuksen toteutunut tulos vähintään viideltä edeltävältä kalenterivuodelta.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella voidaan säätää tilastotutkimukseen sisällytettävän tiedon jaottelusta ajoneuvoryhmittäin tai muulla vastaavalla tavalla.

90 § (23.11.2018/983)

Liikenne- ja viestintäviraston ilmoitusvelvollisuus

Liikenne- ja viestintäviraston on viipymättä annettava sille vakuutusyhtiölle, joka on vakuuttanut kyseisen ajoneuvon, seuraavat rekisteriin merkittävää ajoneuvoa koskevat tiedot:

- 1) ajoneuvon lopullinen poisto rekisteristä;
- 2) ajoneuvon vakuutuksen siirtyminen toiseen vakuutusyhtiöön;
- 3) ajoneuvon omistajan ja haltijan vaihtuminen; ja
- 4) ajoneuvon liikennekäyttöön ottaminen ja liikennekäytöstä poisto.

Jos ajoneuvoa varten ei ole otettu vakuutusta 7 päivän kuluessa ajoneuvon omistusoikeuden alkamisesta tai hallintaoikeuden vaihtumisesta, Liikenne- ja viestintäviraston on ajoneuvoa rekisteröidessään lähetettävä ilmoitus siitä, ettei vakuutusta ole otettu Liikennevakuutuskeskukselle 27 ja 28 §:ssä tarkoitettujen maksujen määräämistä varten.

91 §

Tullin velvollisuudet

Tulli valvoo, että kolmannelta maasta Suomeen tilapäistä käyttöä varten tuodun ajoneuvon omistaja tai haltija on täyttänyt 7 §:ssä säädetyn velvollisuutensa ottaa ajoneuvolle rajaliikennevakuutus.

Jos 1 momentissa tarkoitettulla ajoneuvolla ei sitä maahan tuotaessa ole vihreää korttia tai rajaliikennevakuutusta, Tulli kantaa vakuutusmaksun siltä ajalta, jona ajoneuvoa on tarkoitus käyttää Suomessa tai muussa ETA-valtiossa, ja antaa vakuutusyhtiöiden puolesta ajoneuvolle ETA-valtioissa voimassa olevan vakuutustodistuksen.

Jos vakuutusmaksua ei ole suoritettu koko siltä ajalta kuin 2 momentissa edellytetään, Tulli kantaa ajoneuvon maastaviennin yhteydessä yhden kuukauden vakuutusmaksun ja antaa tätä koskevan uuden vakuutustodistuksen.

Tulli valvoo osana suorittamaansa tullivalvontaa myös, että toisesta ETA-valtiosta Suomeen tilapäistä käyttöä varten tuodulla ajoneuvolla, jonka kotipaikka on kolmannessa maassa, on voimassa oleva liikenne- tai rajaliikennevakuutus.

Tulli tilittää tämän pykälän nojalla kantamansa maksut Liikennevakuutuskeskukselle.

92 §

Vakuutusyhtiön selvitystila ja konkurssi

Vakuutus päättyy kuukauden kuluttua siitä, kun vakuutuksenottaja sai tiedon vakuutusyhtiön selvitystilan tai konkurssin alkamisesta ja hänen velvollisuudestaan ottaa uusi vakuutus tässä määräajassa. Jollei vakuutuksenottaja ole tätä ennen ottanut vakuutusta toisesta vakuutusyhtiöstä, hänen katsotaan laiminlyöneen liikennevakuutusvelvollisuutensa. Selvitysmiehet ja konkurssipesä sekä ulkomaisen vakuutusyhtiön osalta Liikennevakuutuskeskus ovat velvolliset viipymättä ilmoittamaan kirjallisesti vakuutuksenottajille edellä mainitusta velvollisuudesta ottaa vakuutus toisesta vakuutusyhtiöstä.

Liikennevakuutuskeskus huolehtii suomalaisen vakuutusyhtiön selvitystilan ja konkurssin yhteydessä korvausten maksamisesta sen jälkeen, kun vakuutus-kanta ja sitä vastaava omaisuus on siirretty keskukselle, sekä muista vakuutusyhtiölain 23 luvun 21 §:ssä ja ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain 49 §:ssä säädettyistä tehtävistä. Sellaisen vakuutusyhtiön selvitystilan tai konkurssin osalta, jonka kotipaikka on muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa, Liikennevakuutuskeskuksen velvollisuus maksaa korvaukset alkaa Finanssivalvonnan määräämestä ajankohdasta. (22.8.2019/960)

Liikennevakuutuskeskuksella on sen jälkeen, kun vakuutusyhtiö on asetettu selvitystilaan tai konkurssiin, oikeus saada selvitysmiehiltä ja konkurssipesästä 2 momentissa ja 93 §:ssä säädettyjen tehtäviensä hoitamiseksi tarvittavat tiedot.

93 §

Vakuutuksenottajan lisämaksuvelvollisuus

Jos vakuutusyhtiön selvitystilan tai konkurssin johdosta korvaus jää joko osittain tai kokonaan turvaamatta vakuutusyhtiölain 14 luvun 5 §:n mukaisen vakuutuksenottajaosakkaalle mahdollisesti määrätyn lisämaksuvelvollisuuden toteuttamisen jälkeen, vakuutuksenottaja voidaan velvoittaa maksamaan lisävakuutusmaksu siten kuin tässä pykälässä säädetään. Mitä tässä pykälässä säädetään, ei koske kuluttajaa eikä sellaista elinkeinonharjoittajaa, joka huomioon ottaen hänen elinkeinotoimintansa laatu ja laajuus sekä olosuhteet muutoin on vakuutusyhtiön sopijapuolena rinnastettavissa kuluttajaan.

Lisävakuutusmaksu voidaan määrätä sellaiselle vakuutuksenottajalle, joka on omistuksen perusteella tai muutoin käyttänyt merkittävää vaikutusvaltaa vakuutusyhtiön hallinnossa, jos liikennevakuutusta harjoitettaessa on olennaisesti jätetty noudattamatta vakuutusliikkeen harjoittamista koskevia säännöksiä tai määräyksiä taikka jos liiketoiminnassa on syyllistytty rikolliseen menettelyyn, jota

ei voida pitää vähäisenä. Lisävakuutusmaksun suuruus on kunkin vakuutuksenottajan osalta hänen saamansa taloudellisen hyödyn suuruinen.

Jos 2 momentin mukainen lisävakuutusmaksu ei riitä turvaamatta jääneen osuuden kattamiseksi ja jos vakuutusmaksut ovat keskimäärin olleet kohtuuttoman alhaiset vakuutuksista aiheutuneisiin kustannuksiin verrattuina ja tämän voidaan arvioida olennaisesti vaikuttaneen vakuutusyhtiön joutumiseen selvitystilaan tai konkurssiin, voidaan 2 momentin mukaisen maksun lisäksi määrätä lisävakuutusmaksu vakuutusyhtiön niille muille liikennevakuutuksenottajille, jotka ovat saaneet olennaista taloudellista hyötyä liian alhaisista vakuutusmaksuista. Lisävakuutusmaksu saa kunkin vakuutuksenottajan osalta olla enintään yhtä suuri kuin se taloudellinen hyöty, jonka hän on liian alhaisten vakuutusmaksujen johdosta saanut kolmen vuoden aikana ennen vakuutusyhtiön joutumista selvitystilaan tai konkurssiin.

Päätöksen lisävakuutusmaksusta, sen suuruudesta ja tilittämisestä tekee Liikennevakuutuskeskus. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella annetaan tarvittaessa tarkempia säännöksiä lisävakuutusmaksun suuruudesta ja tilittämisestä. Maksuunpanulle ja maksettavaksi erääntyneelle lisävakuutusmaksulle, jota ei ole suoritettu viimeistään eräpäivänä, peritään viivästyskorkoa korkolain 4 a §:ssä tarkoitetun korkokannan mukaan. Mitä tämän lain 25 ja 26 §:ssä säädetään vakuutusmaksusta, sovelletaan myös lisävakuutusmaksuun.

94 §

Vakuutusyhtiöille määrättävä yhteistakuumaksu

Jos vakuutusyhtiön selvitystilan tai konkurssin johdosta tämän lain mukainen korvaus jää joko osittain tai kokonaan turvaamatta vakuutuksenottajien lisämaksuvelvollisuuden toteuttamisen jälkeen, korvauksesta tai sen osasta vastaavat liikennevakuutusta harjoittavat vakuutusyhtiöt yhdessä. Turvaamatta jäävä osuus rahoitetaan perimällä vuosittain yhteistakuumaksu niiltä vakuutusyhtiöiltä, jotka harjoittavat liikennevakuutusta maksuunpanovuonna. Vakuutusyhtiö voi sisällyttää yhteistakuumaksusta aiheutuvan menojen lisäyksen liikennevakuutuksen erääntyviin vakuutusmaksuihin.

Yhteistakuumaksun suuruus määräytyy vakuutusyhtiön liikennevakuutuksesta saaman taikka tällä vakuutuksella katettavien riskien perusteella arvioidun vakuutusmaksutulon mukaisessa suhteessa. Maksun suuruus voi olla vuodessa enintään kaksi prosenttia edellä tarkoitetusta vakuutusmaksutulosta. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella annetaan tarvittaessa tarkempia säännöksiä yhteistakuumaksun suuruudesta.

Maksuunpanulle ja maksettavaksi erääntyneelle yhteistakuumaksulle ja sen ennakolle, jota ei ole suoritettu viimeistään eräpäivänä, peritään viivästyskorkoa korkolain 4 a §:ssä tarkoitetun korkokannan mukaan. Yhteistakuumaksu ja sen ennako sekä viivästyskorko ovat suoraan ulosottokelpoisia. Niiden perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa.

95 §

Virkavastuu

Vakuutusyhtiön palveluksessa olevaan henkilöön sekä hallituksen jäseniin sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä heidän suorittaessaan tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa.

8 LUKU

Voimaantulo

96 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2017. Sairaanhoidokustannusten korvaamista koskevat 4 luvun säännökset tulevat kuitenkin voimaan jo 1 päivänä elokuuta 2016.

97 §

Kumottavat lait ja asetukset

Tällä lailla kumotaan:

- 1) liikennevakuutuslaki (279/1959);
- 2) eräiden liikennevahingonkorvausten sitomisesta palkkatasoon annettu laki (875/1971); ja
- 3) maahan tilapäistä käyttöä varten tuotujen moottoriajoneuvojen liikennevakuutukseen liittyvistä tullilaitoksen tehtävistä annettu asetus (456/1995).

98 §

Viittaukset aikaisempaan lakiin

Jos muualla lainsäädännössä viitataan tällä lailla kumottuun liikennevakuutuslakiin, sen asemesta sovelletaan tätä lakia.

99 §

Siirtymäsäännökset

Tätä lakia sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleeseen vakuutus sopimukseen lain voimaantuloa lähinnä seuraavan vakuutuskauden alusta lukien.

Ennen tämän lain voimaantuloa sattuneeseen vahinkotapahtumaan sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Edellä 2 momentista poiketen 60 ja 62–68 §:ää sekä 75 §:n 2 momentin 2–5 kohtaa sovelletaan myös ennen tämän lain voimaantuloa sattuneisiin liikennevahinkoihin.

Liikennevakuutuskeskuksessa lain voimaan tullessa vireillä olleisiin laiminlyöntitapauksiin, joista ei ole annettu päätöstä lain voimaan tullessa, sovelletaan 27–29 §:ää.

Niiden ennen lain voimaantuloa sattuneiden liikennevahinkojen osalta, joista Liikennevakuutuskeskus on vastuussa ja joita se ei ole kokonaisuudessaan vielä korvannut, keskuksen on laskettava se määrä, joka vastaa vakuutusyhtiölain mukaisesti määräytyvää vakuutusyhtiön korvausvastuuta, sekä jaettava se keskuksen jäsenenä olevien vakuutusyhtiöiden kesken niiden tuloslaskelman mukaisen edellisen kalenterivuoden liikennevakuutuksen vakuutusmaksutulon mukaisessa suhteessa. Vakuutusyhtiön on kirjattava sille tuleva osuus korvausvastuuseensa. Jos vakuutuskantaa on siirtynyt vakuutusyhtiöstä toiseen jakautumisen tai vakuutuskannan luovutuksen seurauksena, Liikennevakuutuskeskuksen on määrättävä siirryneitä vakuutuksia vastaava osuus korvausvastuuta vastaavasta määrästä vakuutuskannan siirtoajankohtana. Se vakuutusyhtiö, jolle vakuutuskanta on siirtynyt, vastaa tästä osuudesta.

HE 123/2015, LiVM 4/2016, EV 42/2016

Muutossäädösten voimaantulo ja soveltaminen:

4.5.2018/333:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2018.

HE 145/2017, LiVM 3/2018, EV 20/2018

23.11.2018/983:

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

L 983/2018 tuli voimaan L:n 937/2018 mukaisesti 1.1.2019.

HE 61/2018, HE 104/2018, LiVM 21/2018, EV 102/2018

22.8.2019/951:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2021.

HE 298/2018, StVM 38/2018, EV 297/2018

22.8.2019/960:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2020.

Tämän lain 64–66 §, 67 §:n 2 momentti ja 79 §:n 2 momentti tulevat kuitenkin voimaan vasta 1 päivänä tammikuuta 2021.

HE 299/2018, LiVM 45/2018, EV 293/2018

17.4.2020/244:

Tämä laki tulee voimaan 20 päivänä huhtikuuta 2020.

HE 87/2019, StVM 1/2020, EV 12/2020

15.1.2021/92:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2021.

HE 177/2020, LiVM 19/2020, EV 215/2020, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 2018/858 (32018L0858) ; EUVL L 151, 14.6.2018, s. 1,

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/47/EU (32014L0047) ; EUVL L 127, 29.4.2014, s. 134, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/45/EU (32014L0045) ; EUVL L 127, 29.4.2014, s. 51, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 168/2013 (32013L0168) ; EUVL L 60, 2.3.2013, s. 52, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 167/2013 (32013L0167) ; EUVL L 60, 2.3.2013, s. 1, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/85/EY (32002L0085) ; EUVL L 327, 4.2.2002, s. 8, Neuvoston direktiivi 1999/37/EY (31999L0037) ; EYVL L 138, 1.6.1999, s. 57

Vahingonkorvauslaki (31.5.1974/412)

5 LUKU

Korvattava vahinko

1 § (16.6.2004/509)

Vahingonkorvaus käsittää hyvityksen henkilö- ja esinevahingosta sekä 4 a ja 6 §:ssä säädetyn edellytyksin kärsimyksestä. Milloin vahinko on aiheutettu rangaistavaksi säädetyllä teolla tai julkista valtaa käytettäessä taikka milloin muissa tapauksissa on erittäin painavia syitä, käsittää vahingonkorvaus hyvityksen myös sellaisesta taloudellisesta vahingosta, joka ei ole yhteydessä henkilö- tai esinevahinkoon.

2 § (16.6.2004/509)

Henkilövahingon kärsineellä on oikeus korvaukseen:

- 1) tarpeellisista sairaanhoitokustannuksista ja muista tarpeellisista kuluista;
- 2) ansionmenetyksestä;
- 3) kivusta ja särystä sekä muusta tilapäisestä haitasta;
- 4) pysyvistä haitasta.

2 a § (16.6.2004/509)

Ansionmenetyksestä määrätään korvaus ottamalla lähtökohdaksi arvio ansiotulosta, jonka vahinkoa kärsinyt olisi ilman vahinkotapahtumaa saanut. Tästä vähennetään ansiotulo, jonka vahinkoa kärsinyt vahinkotapahtumasta huolimatta on saanut tai olisi voinut saada taikka jonka hänen arvioidaan vastaisuudessa saavan ottaen huomioon hänen työkykynsä, koulutuksensa, aikaisempi toimintansa, mahdollisuutensa uudelleen kouluttautumiseen, ikänsä, asumisolosuhteensa ja näihin verrattavat muut seikat.

2 b § (16.6.2004/509)

Jos henkilövahingon johdosta pysyvästi työkykynsä menettänyt ei ollut vahingon tapahtuessa täyttänyt 18 vuotta, ansiotulo, jonka hän olisi ilman vahinkotapahtumaa saanut, arvioidaan ottamalla huomioon hänen henkilökohtaiset ominaisuutensa sekä koulutus- ja ammattisuunnitelmansa. Jollei muuta osoiteta, ansiotulon määränä pidetään:

- 1) vahinkoa kärsineen täytettyä 18 vuotta määrää, joka vastaa Suomessa asuvien 18–22-vuotiaiden henkilöiden keskimääräistä valtionveron alaista ansiotuloa;
- 2) vahinkoa kärsineen täytettyä 23 vuotta määrää, joka vastaa Suomessa asuvien 23–34-vuotiaiden kokoaikaisten palkansaajien keskimääräistä ansiotuloa;

- 3) vahinkoa kärsineen täytettyä 35 vuotta määrää, joka vastaa Suomessa asuvien 35–64-vuotiaiden kokoaikaisten palkansaajien keskimääräistä ansiotuloa;
- 4) vahinkoa kärsineen täytettyä 65 vuotta sen vanhuuseläkkeen määrää, johon hänellä olisi työntekijäin eläkelain (395/1961) nojalla ollut oikeus 1–3 kohdan mukaisten ansiotulojen perusteella.

Edellä 1 momentin 1–3 kohdassa tarkoitettujen ansiotulojen määrät vahvistetaan vuosittain valtioneuvoston asetuksella.

2 c § (16.6.2004/509)

Kivusta ja särystä sekä muusta tilapäisestä haitasta määrätään korvaus ottamalla huomioon erityisesti henkilövahingon laatu ja vaikeusaste, sen edellyttämän hoidon laatu ja kestoaika sekä haitan kestoaika.

Pysyvästä haitasta määrätään korvaus ottamalla huomioon henkilövahingon laatu ja vaikeusaste sekä vahinkoa kärsineen ikä. Korvausta korottavana tekijänä voidaan lisäksi ottaa huomioon henkilövahingosta vahinkoa kärsineelle aiheutunut elämänlaadun erityinen heikentyminen.

2 d § (16.6.2004/509)

Henkilövahingon kärsineen vanhemmilla, lapsilla ja aviopuolisolla sekä muulla näihin rinnastettavalla henkilövahingon kärsineelle erityisen läheisellä henkilöllä on erityisestä syystä oikeus kohtuulliseen korvaukseen tarpeellisista kuluista ja ansionmenetyksestä, jotka heille aiheutuvat henkilövahingon kärsineen hoitamisesta. Sama koskee muiden vahingosta johtuvien toimenpiteiden korvaamista, jos ne ovat omiaan edistämään henkilövahingon kärsineen tervehtymistä tai kuntoutumista. Korvausta maksetaan enintään siihen saakka, kun henkilövahingon kärsineen terveydentila vahinkotapahtuman jälkeen on vakiintunut.

3 § (16.6.2004/509)

Sillä, joka on huolehtinut surmansa saaneen hautaamisesta, on oikeus kohtuulliseen korvaukseen hautaamisesta aiheutuneista kustannuksista. Surmansa saaneen vanhemmilla, lapsilla ja aviopuolisolla sekä muulla näihin rinnastettavalla surmansa saaneelle erityisen läheisellä henkilöllä on lisäksi oikeus kohtuulliseen korvaukseen heille aiheutuneista hautaamiseen liittyvistä kustannuksista.

4 § (16.6.2004/509)

Jos elatusvelvollinen tai muutoin toisen elatuksesta huolehtinut henkilö on saanut surmansa, elatukseen tai elatusapuun oikeutetulla taikka muutoin surmansa saaneen elatuksen varassa olleella on oikeus saada korvausta elatuksen menetyksestä.

Elatuksen menetyksestä määrätään korvaus ottamalla huomioon, missä määrin korvaukseen oikeutettu todennäköisesti olisi saanut elatusta surmansa saaneelta

ja mitä hän kohtuuden mukaan tarvitsee elatukseensa ottaen huomioon hänen mahdollisuutensa hankkia itse elatuksensa ansiotyöllä ja muut olosuhteet.

Elatukseen voidaan erityisestä syystä rinnastaa kotityön arvo.

4 a § (29.1.1999/61)

Surmansa saaneen vanhemmilla, lapsilla ja aviopuolisolla sekä muulla näihin rinnastettavalla surmansa saaneelle erityisen läheisellä henkilöllä on oikeus saada korvausta kuolemantapauksen aiheuttamasta kärsimyksestä, jos kuolema on aiheutettu tahallisesti tai törkeästä huolimattomuudesta ja korvauksen tuomitseminen harkitaan kohtuulliseksi ottamalla huomioon surmansa saaneen ja korvausta vaativan välisen suhteen läheisyys, teon laatu sekä muut olosuhteet.

2 momentti on kumottu L:lla 16.6.2004/509.

4 b § (16.6.2004/509)

Jos kuolema on aiheutettu tahallisesti tai törkeästä huolimattomuudesta, surmansa saaneen vanhemmilla, lapsilla ja aviopuolisolla sekä muulla näihin rinnastettavalla surmansa saaneelle erityisen läheisellä henkilöllä on oikeus korvaukseen kuolemantapauksen seurauksena aiheutuneesta henkilövahingosta johtuvista tarpeellisista sairaanhoitokustannuksista ja muista tarpeellisista kuluista sekä ansionmenetyksestä.

5 §

Esinevahinkona on korvattava esineen korjauskustannukset ja vahingosta aiheutuneet muut kulut sekä arvonalennus taikka tuhoutuneen tai hukatun esineen arvo ja lisäksi tulojen tai elatuksen vähentyminen.

6 § (16.6.2004/509)

Oikeus korvaukseen loukkauksen aiheuttamasta kärsimyksestä on sillä:

- 1) jonka vapautta, rauhaa, kunniaa tai yksityiselämää on rangaistavaksi säädetyllä teolla loukattu;
- 2) jota on rangaistavaksi säädetyllä teolla syrjitty;
- 3) jonka henkilökohtaista koskemattomuutta on tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta vakavasti loukattu;
- 4) jonka ihmisarvoa on tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta vakavasti loukattu muulla, 1–3 kohdassa tarkoitettuihin loukkauksiin verrattavalla tavalla.

Korvaus määrätään sen kärsimyksen perusteella, jonka loukkaus on omiaan aiheuttamaan ottaen erityisesti huomioon loukkauksen laatu, loukatun asema, loukkaajan ja loukatun välinen suhde sekä loukkauksen julkisuus.

7 § (16.6.2004/509)

Henkilövahingon perusteella suoritettava korvaus vastaisuudessa aiheutuvasta ansionmenetyksestä tai elatuksen menetyksestä määrätään maksettavaksi toistuvina suorituksina. Korvaus voidaan kuitenkin määrätä maksettavaksi kokonaan tai osittain kertasuorituksena, jos se on korvausvelvollisen varallisuusolot huomioon ottaen tarpeen vahinkoa kärsineen korvaussaatavan turvaamiseksi tai jos se on korvauksen määrä huomioon ottaen tarkoituksenmukaista.

Kivusta ja särystä sekä muusta tilapäisestä haitasta tai pysyvästä haitasta määrätään maksettavaksi kertakorvaus. Korvaus pysyvästä haitasta voidaan kuitenkin määrätä maksettavaksi kokonaan tai osittain toistuvina suorituksina, jos se on aiheellista ottaen huomioon vahinkoa kärsineen olosuhteet, korvauksen määrä ja korvausvelvollisen varallisuusolot.

Kärsimyksestä määrätään maksettavaksi kertakorvaus.

8 § (16.6.2004/509)

Jos 2, 2 d, 4 tai 4 b §:n perusteella suoritettavan korvauksen määräämisen perusteena olleet olosuhteet ovat olennaisesti muuttuneet sen jälkeen, kun korvaus on tuomiolla vahvistettu tai siitä on sovittu, korvauksen määrää tai sen suorittamista voidaan muuttaa. Kertakorvausta ei kuitenkaan voida tämän pykälän nojalla alentaa.

Toistuvina suorituksina maksettavaa korvausta koskeva muutos voidaan erityisestä syystä määrätä tulemaan voimaan takautuvasti, aikaisintaan kuitenkin korvauksen muuttamista koskevan kanteen vireille tulosta lukien.

7 LUKU

Erinäisiä säännöksiä

3 § (16.6.2004/509)

Oikeus korvaukseen kivusta ja särystä sekä muusta tilapäisestä haitasta, pysyvästä haitasta ja kärsimyksestä raukeaa, jos vahinkoa kärsinyt kuolee ennen korvausvaatimuksen esittämistä.

Tämä laki tuli voimaan 1 päivänä tammikuuta 2006.

Tätä lakia sovelletaan lain voimaantulon jälkeen tehdystä teosta tai laiminlyönnistä aiheutuneen vahingon korvaamiseen. Lain 5 luvun 8 §:ää sovelletaan kuitenkin myös korvaukseen, joka perustuu ennen lain voimaantuloa tehdystä teosta tai laiminlyönnistä aiheutuneeseen vahinkoon.

HE 167/2003

LaVM 1/2004

EV 60/2004

(Lain 5 luvun 5 § tuli voimaan 1.9.1974).

Laki liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta 27.3.1991/626

1 § (30.12.2004/1361)

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään liikennevakuutuslaissa (279/1959) tarkoitetun liikennevahingon johdosta tarvittavan kuntoutuksen korvaamisesta Suomessa asuvalle sekä sellaiselle henkilölle, johon sovelletaan tämän lain osalta Suomea sitovaa sosiaaliturvasopimusta tai sosiaaliturvaa koskevaa kansainvälistä säädöstä.

2 §

Kuntoutus

Kuntoutuksella tarkoitetaan sellaista toimenpiteiden kokonaisuutta, jolla edistetään ja tuetaan kuntoutujan työhönpaluuta ja työstä suoriutumista, ehkäistään, poistetaan ja vähennetään työ- tai toimintakykyyn vaikuttavia haittoja sekä ylläpidetään ja parannetaan hänen itsenäistä suoriutumiskykyään.

3 §

Kuntoutuksen edellytykset

Kuntoutus korvataan henkilölle, jolla on oikeus korvaukseen liikennevakuutuslain mukaan ja jonka työ- tai toimintakyky taikka ansiomahdollisuudet ovat liikennevahingon johdosta heikentyneet. Kuntoutus korvataan myös, jos on todennäköistä, että henkilön työ- tai toimintakyky taikka ansiomahdollisuudet voisivat liikennevahingon vuoksi myöhemmin olennaisesti heikentyä.

4 §

Korvattava kuntoutus

Kuntoutujalle korvataan kuntoutuksesta aiheutuneet kohtuulliset kustannukset sekä suoritetaan korvausta kuntoutusajalta syntyneestä ansionmenetyksestä siten kuin jäljempänä säädetään.

5 §

Työ- ja ansiokykyyn liittyvä kuntoutus

Kuntoutuksena korvataan työkyvyn ja ansiomahdollisuuksien parantamiseksi tai säilyttämiseksi sellaisista tarpeellisista toimenpiteistä aiheutuvat kustannukset, joiden avulla kuntoutuja vamma tai sairauden aiheuttamista rajoituksista huolimatta kykenee jatkamaan entisessä työssään tai ammatissaan taikka siirtymään sellaiseen uuteen työhön tai ammattiin, josta hän voi saada pääasiallisen toimeentulonsa.

Kuntoutustarvetta arvioitaessa otetaan huomioon kuntoutujan ikä, aikaisempi toiminta, koulutus, asumisolosuhteet, vammasta tai sairaudesta aiheutuvat rajoitukset sekä hänen mahdollisuutensa sijoittua kuntoutuksen päätyttyä työhön tai ammattiin työmarkkinoilla yleisesti noudatetuin ehdoin.

6 §

Työ- ja ansiokykyyn liittyvän kuntoutuksen korvattavat kustannukset

Työ- ja ansiokykyyn liittyvän kuntoutuksen kustannuksina korvataan:

- 1) kuntoutustarvetta ja -mahdollisuuksia selvittävät tutkimukset;
- 2) työ- ja koulutuskokeilut;
- 3) työhönvalmennus kuntoutujan entisessä tai uudessa työssä taikka työkliniikassa tai muussa vastaavassa laitoksessa;
- 4) tarvittava ja riittävä koulutus kuntoutujalle soveltuvaan työhön tai ammattiin ja tällaisen koulutuksen suorittamiseksi välttämätön valmentava yleissivistävä peruskoulutus sekä opiskelusta ja opintovälineistä aiheutuvat tarpeelliset ja kohtuulliset kustannukset;
- 5) kuntoutuksesta aiheutuvat tarpeelliset ja kohtuulliset matkakustannukset;
- 6) elinkeinon tai ammatin harjoittamisen tukemiseksi avustus tai koroton laina työvälineiden ja työkoneiden hankkimista tai oman yrityksen perustamista tai muuttamista varten;
- 7) kuntoutujan käyttöön tarkoitetut apuvälineet ja laitteet sekä niihin rinnastettavat rakenteet, jotka ovat tarpeellisia työtehtävistä suoriutumisessa vamman tai sairauden aiheuttamat toiminnanrajoitukset huomioon ottaen;
- 8) vaikeasti vammaiselle avustus tai koroton laina kulkuneuvon hankkimiseksi asunnon ja työpaikan välisiä matkoja varten, jos kulkuneuvon tarve johtuu vamman aiheuttamista rajoituksista käyttäen yleisiä kulkuneuvoja;
- 9) vaikeasti vammaiselle työstä tai opiskelusta aiheutuvat matkakustannukset, kun vamma estää käyttämästä yleisiä kulkuvälineitä; sekä
- 10) muut näihin rinnastettavat kuntoutuskustannukset.

Jos ansiomahdollisuuksien parantamiseksi tehtävien toimenpiteiden kestäessä havaitaan, ettei kuntoutujalla ole edellytyksiä kuntoutukseen tai se muutoin havaitaan hänelle soveltumattomaksi, kuntoutuksen alaa voidaan muuttaa tai se voidaan kokonaan lopettaa.

7 §

Työ- tai toimintakykyyn liittyvä kuntoutus

Kuntoutuksena korvataan, siltä osin kuin sitä ei ole sairaanhoitona säädetty terveydenhuoltolain (1326/2010) mukaan terveyskeskuksen tai sairaanhoitopiirin tehtäväksi, vakuutusyhtiön maksusitoumuksella valitsemassa kuntoutuspaikassa annetuista kuntoutujan työ- tai toimintakyvyn tai sosiaalisen toimintakyvyn ja suoriutumisen edistämiseksi ja ylläpitämiseksi tarvittavista toimenpiteistä aiheutuvat kustannukset. (30.12.2010/1336)

Kuntoutuksen kustannuksina korvataan:

- 1) kuntoutustarvetta ja mahdollisuuksia selvittävät tutkimukset;
- 2) kuntoutusjaksot avo- tai laitoshoidossa;

- 3) vamman tai sairauden aiheuttamien toiminnan rajoitusten vuoksi tarpeellisten apuvälineiden määräämisestä, sovittamisesta, hankkimisesta, käyttöön luovuttamisesta, käyttöön harjaannuttamisesta sekä huollosta ja uusimisesta aiheutuvat kustannukset;
- 4) vaikeasti vammaisille henkilöille tarpeellisista ja kohtuullisiksi katsottavista vakinaiseen asuntoon tarvittavista apuvälineistä ja laitteista sekä asunnon muutostöistä aiheutuvat kohtuulliset kustannukset; asunnon muutostöiden kustannusten korvaukseen on oikeus enintään kerran viidessä vuodessa, jollei erityisen painavia syitä ole aikaisemmin tehtäville muutostöille;
- 5) sopeutumisvalmennuksesta kuntoutujalle aiheutuneet kustannukset mukaan lukien hänen omaisensa tai hänestä tosiasiallisesti huolehtivan henkilön sopeutumisvalmennuksessa mukanaolosta aiheutuneet välttämättömät matka- ja asumiskustannukset sekä kohtuullisin määrin tällaisen henkilön ansionmenetykset;
- 6) kuntoutujalle kuntoutukseen osallistumisesta aiheutuvat matkakustannukset;
- 7) vaikeasti vammaiselle palveluasumisesta aiheutuvat lisäkustannukset;
- 8) tulkkipalveluista vaikeasti näkö-, kuulo- tai puhevammaiselle syntyvät kohtuulliset kustannukset; sekä
- 9) muut näihin rinnastettavat kuntoutuskustannukset.

8 §

Kuntoutusajalta maksettava ansionmenetykskorvaus

Kuntoutujalle, joka on työ- tai koulutuskokeilussa, työklินิกassa, työhönvalmennuksessa tai ammattikoulutuksessa taikka sairaalassa tai kuntoutuslaitoksessa, suoritetaan tältä ajalta liikennevakuutuslain mukainen korvaus tulojen tai elatuksen vähentymisestä täysimääräisenä. Täysimääräistä korvausta ei kuitenkaan makseta silloin, kun kuntoutus on siten järjestetty, ettei se estä kuntoutujaa tekemästä hänelle sopivaa ansiotyötä.

Jos kuntoutujalla ei liikennevahingossa vammautuessaan ollut tuloja, suoritetaan hänelle toimeentuloturva sellaisen ansiotyöstä maksettavan tulon suuruisena, mikä olisi ollut hänen saatavissaan ennen kuntoutuksen alkamista.

Täysimääräinen korvaus suoritetaan myös kohtuulliselta ajalta kuntoutustarvetta ja -mahdollisuuksia selvitetäessä sekä kuntoutuksen alkamista odotettaessa, kun on kysymys 5 §:n mukaisesta kuntoutuksesta.

Kuntoutujalle maksetaan 1 momentin mukainen täysimääräinen korvaus myös 5 §:n mukaisen kuntoutuksen opetusohjelmaan kuuluvan loman ajalta.

8 a § (22.8.2019/965)

Ammatillisessa kuntoutuksessa olevan työtaturma- ja ammattitaiturva

Vakuutusyhtiön, Liikennevakuutuskeskuksen ja Valtiokonttorin, joka korvaa ammatillisen kuntoutuksen kustannuksia, on otettava työtaturma- ja ammattitau-

tilain (459/2015) 3 §:n 1 momentin mukainen vakuutus kuntoutujalle kuntoutukseen sisältyvässä työ- ja koulutuskokeilussa, työhön valmennuksessa ja työharjoittelussa sattuvan vahinkotapahtuman varalta. Kuntoutujan vuosityöansioon ja hänellä maksettavaan päivärahaan sovelletaan työtapaturma- ja ammattitautilain 278 §:n 2 ja 3 momenttia.

9 § (30.12.2004/1361)

Kuntoutuksen keskeytyminen

Jos kuntoutus keskeytyy tai kuntoutustarpeen ja -mahdollisuuksien selvittäminen pitkittyy tai keskeytyy tai kuntoutuksen alkaminen viivästyy kuntoutujasta riippuvasta syystä, joka ei ole korvattavan vamman seurausta, tällaisen keskeytymisen tai viivästymisen ajalta ei suoriteta korvausta 8 §:n mukaisesti.

10 §

Lain ensisijaisuus

Jos kunta on muun lainsäädännön nojalla antanut kuntoutujalle palveluja ja tukitoimia, jotka kohdistuvat samaan tarkoitukseen ja samaan aikaan kuin kuntoutujalle tämän lain mukaan korvattava kuntoutus, oikeus korvaukseen siirtyy tältä osin kunnalle.

Jos kunta on ilmoittanut antamastaan kuntoutuksesta vakuutuslaitokselle niin myöhään, ettei vakuutuslaitos ole voinut ottaa ilmoitusta huomioon maksaessaan korvausta kuntoutettavalle, vakuutuslaitos ei ole velvollinen suorittamaan korvausta kunnalle.

Mitä edellä tässä pykälässä on säädetty kunnan oikeudesta korvaukseen, koskee vastaavasti kansaneläkelaitosta, jos se kansaneläkelaitoksen järjestämästä kuntoutuksesta annetun lain (610/91) nojalla on järjestänyt kuntoutujalle tämän lain mukaan korvattavaa kuntoutusta tai kuntoutusrahalain (611/91) nojalla maksanut kuntoutusrahaa tämän lain mukaan korvattavan kuntoutuksen ajalta.

11 §

Kuntoutusasian vireille saattaminen

Jos korvattavasta vammasta aiheutuu pitkäaikaisia rajoituksia työ- ja toimintakyvyille ja ansiomahdollisuuksille, vakuutuslaitoksen tulee omasta aloitteestaan viipymättä saattaa 5 §:ssä tarkoitettu kuntoutusasia vireille ja huolehtia kuntoutustarpeen selvittämisestä ja kuntoutukseen ohjaamisesta. Tässä tarkoitettuun kuntoutuksen tarve ja mahdollisuudet tulee tarvittaessa selvittää vakuutuslaitoksen toimesta ennen kuin vahingoittuneelle voidaan myöntää pysyvä eläke.

Kuntoutusaloitteen voi tehdä myös vahingoittunut, työnantaja, sairaanhoitolaitos, työvoimaviranomainen tai muu kuntoutusasiaa selvittävä henkilö. Vakuutuslaitoksen tulee aloitteen johdosta viipymättä ryhtyä toimenpiteisiin kuntoutustarpeen ja mahdollisuuksien selvittämiseksi.

Jos aloite tämän lain mukaisesta kuntoutuksesta on hylätty, vakuutuslaitoksen tehtävänä on huolehtia siitä, että vahingoittuneelle annetaan tietoja muista

kuntoutusmahdollisuuksista ja että hänet ohjataan kuntoutustarvettaan vastaavaan kuntoutukseen tai muiden palveluiden piiriin yhteistyössä niitä järjestävien tahojen kanssa. (13.6.2003/507)

4 momentti on kumottu L:lla 19.12.2014/1224

12 §

Vastuun jako

Jos eri vakuutuslaitokset suorittavat liikennevahingosta korvausta samalle henkilölle kahden tai useamman liikennevahingon johdosta, päättää kuntoutuksen korvaamisesta, jollei sitä koskeva kysymys jo ole vireillä toisessa vakuutuslaitoksessa, se vakuutuslaitos, joka suorittaa korvausta viimeksi sattuneen liikennevahingon johdosta.

13 §

Kustannusten jako

Jos kuntoutujalla on saman tai välittömästi toinen toiseensa liittyvän useamman liikennevahingon johdosta oikeus korvaukseen kahdesta tai useammasta liikennevakuutuksesta, kustannukset jaetaan vakuutuslaitosten kesken siten kuin liikennevakuutuslain (460/2016) 51 §:ssä on säädetty. (17.6.2016/470).

Jos kuntoutuksen tarve perustuu kahteen tai useampaan korvattavaan liikennevahinkoon, jaetaan kustannukset korvausvelvollisten kesken vakuutustapahuntumien aiheuttamien seurausten suhteessa.

14 § (16.4.1993/363)

14 § on kumottu L:lla 16.4.1993/363.

15 § (17.6.2016/470)

Korvauksen korotus viivästysajalta

Tässä laissa tarkoitetun korvauksen viivästyessä sovelletaan, mitä liikennevakuutuslain 67 §:ssä on säädetty henkilöön kohdistuneesta vahingosta suoritettavan viivästyneen korvauksen maksamisesta viivästysajalta korotettuna.

16 §

Muutoksenhaku

Joka ei tyydy vakuutuslaitoksen antamaan päätökseen, saa hakea siihen muuttosta vakuutus oikeudelta kirjallisella valituksella viimeistään kolmantenakymmenentenä päivänä sen päivän jälkeen, jona valittaja on saanut tiedon päätöksestä.

Jollei valituksen yhteydessä muuta näytetä, katsotaan valittajan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä sen päivän jälkeen, jona päätös on hänen ilmoittamallaan osoitteella varustettuna pantu postiin.

Jos valitus on saapunut vakuutusosastolle 1 momentin mukaisen määräajan jälkeen, voidaan se tästä huolimatta ottaa tutkittavaksi, jos myöhästymiseen on ollut painavia syitä.

Vakuutuslaitoksen päätökseen tyytymätön voi pyytää asiasta liikenne- ja potilasvahinkolautakunnan ratkaisusuositusta 1 momentissa säädetyn muutoksenhakuajan kuluessa. Jos asia saatetaan vireille lautakunnassa, muutoksenhakuajan kulumisen keskeytyä käsittelyn ajaksi. (22.8.2019/965)

L:lla 965/2019 lisätty 4 momentti tulee voimaan **1.1.2021**.

Muutoksenhakuajan katsotaan katkenneeksi sinä päivänä, kun asian käsittely liikenne- ja potilasvahinkolautakunnassa päättyy. Muutoksenhakuajan voidaan pidentää tällä tavoin vain yhden kerran. (22.8.2019/965)

17 §

Kansainvälinen vastavuoroisuus

Valtioneuvostolla on valta päättää sellaisia poikkeuksia tämän lain säännöksistä, jotka johtuvat lain mukaan maksettavien etujen koskevasta vieraan vallan kanssa tehdystä vastavuoroisesta sopimuksesta.

18 §

Tarkemmat säännökset

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan asetuksella.

19 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä lokakuuta 1991.

Tällä lailla kumotaan liikennevakuutuskorvausta saavien invalidihuollosta 1 päivänä heinäkuuta 1965 annettu laki (391/65) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Tätä lakia sovelletaan myös ennen sen voimaantuloa sattuneen liikennevahingon johdosta tarvittavan kuntoutuksen korvaamiseen.

HE 259/90, sosvk.miet. 49/90, svk.miet. 253/90

Muutossäädösten voimaantulo ja soveltaminen:

16.4.1993/363:

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana. (*L 363/1993 tuli A:n 1645/1993 mukaisesti voimaan 1.1.1994.*)

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

HE 340/92, LiVM 2/93, ETA-sopimuksen liite IX: neuvoston direktiivi (72/166/ETY) (muut. neuvoston direktiivillä 72/430/ETY), neuvoston direktiivit (84/5/ETY, 90/232/ETY ja 90/618/ETY)

13.6.2003/507:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä lokakuuta 2003.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

HE 164/2002, StVM 53/2002, EV 265/2002

30.12.2004/1361:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2005. Tätä lakia sovelletaan sellaisiin liikennevahinkoihin, jotka ovat sattuneet tämän lain voimaan tultua.

HE 158/2004, StVM 28/2004, EV 169/2004

30.12.2010/1336:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä toukokuuta 2011.

Ennen tämän lain voimaan tuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

HE 90/2010, StVM 40/2010, EV 244/2010

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2015.

HE 213/2014, StVM 22/2014, EV 180/2014

17.6.2016/470:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2017.

HE 123/2015, LiVM 4/2016, EV 42/2016

22.8.2019/965:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2020.

Tämän lain 16 §:n 4 ja 5 momentti tulevat voimaan kuitenkin vasta 1 päivänä tammikuuta 2021.

HE 299/2018, LiVM 45/2018, EV 293/2018

N:o 875

Laki eräiden liikennevahingonkorvausten sitomisesta palkkatasoon.

Annettu Helsingissä 17 päivänä joulukuuta 1971.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 § (29.12.1983/1123)

Liikennevakuutusta koskevien eri lakien nojalla sekä niissä olevien perusteiden mukaisesti henkilövahingon johdosta suoritettaviin jatkuviin korvauksiin tehdään indeksitarkistus noudattaen vastaavasti, mitä työntekijän eläkelain (395/61) 9 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1984.

2 §

Jos henkilövahingon johdosta suoritettava jatkuva korvaus vaihdetaan sitä vastaavaksi pääomaksi, on tämän lain mukainen korotus otettava huomioon pääoma-arvoa määrättäessä.

3 §

3 § on muutettu L:lla 362/16.4.1993.

4 §

Sovellettaessa tätä lakia ennen vuotta 1971 sattuneen liikennevahingon perusteella henkilövahingon johdosta maksettaviin jatkuviin korvauksiin korotetaan peruskorvaus vuoden 1971 tasolle kertomalla se jäljempänä mainitulla sen ajanjakson kertoimella, jona liikennevahinko on sattunut:

liikennevahingon sattumisaika	kerroin
1925—1935	107,2
1936	102,7
1937	90,3
1938	86,1
1939	82,6
1940	73,5
1941	59,2
1942	46,7
1943	39,9

1944	34,6
1945	18,6
1946	13,6
1947	10,1
1948	6,88
1949	6,48
1950	5,40
1951	3,99
1952	3,84
1953	3,79
1954	3,70
1955	3,56
1956	3,16
1957	3,00
1958	2,83
1959	2,65
1960	2,52
1961	2,34
1962	2,20
1963	2,06
1964	1,80
1965	1,61
1966	1,56
1967	1,40
1968	1,27
1969	1,16
1970	1,08

5 §

Tarkemmat säännökset tämän lain soveltamisesta annetaan asetuksella.

6 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1972, ja sillä kumotaan kalliin-
ajanlisien maksamisesta liikennevahingonkorvauksiin 17 päivänä huhtikuuta 1964
annettu laki (185/64).

Korvaukset suoritetaan tämän lain mukaisesti tarkistettuina ensimmäisen kerran
1 päivästä tammikuuta 1972 lukien.

N:o 876

Asetus eräiden liikennevahingonkorvausten sitomisesta palkkatasoon.

Sosiaali- ja terveysministerin esittelystä säädetään eräiden liikennevahingonkorvausten sitomisesta palkkatasoon 17 päivänä joulukuuta 1971 annetun lain (875/71) 5 §:n nojalla:

1 §

Sovellettaessa eräiden liikennevahingonkorvausten sitomisesta palkkatasoon annettua lakia (875/71) tarkistetaan mainitussa laissa tarkoitetut henkilövahingon johdosta suoritettavat jatkuvat korvaukset siten, että korvaus jaetaan, jos liikennevahinko on sattunut ennen vuotta 1972, luvulla 216 tai, jos vahinko on sattunut vuonna 1972 tahi sen jälkeen, sattumisvuodelle vahvistetulla mainitussa laissa tarkoitetulla indeksiluvulla, ja osamäärä kerrotaan kulloinkin kysymyksessä olevalle vuodelle vahvistetulla indeksiluvulla.

2 §

Muun henkilövahingon kuin kuoleman perusteella suoritettavaa korvausta pidetään jatkuvana sen kalenterikuukauden alusta, jota edeltäneen kuukauden aikana vahingon sattumisesta on kulunut kuusi kuukautta.

3 §

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1972.

Helsingissä 17 päivänä joulukuuta 1971

Laki eräiden liikennevakuutuskorvausten sitomisesta palkkatasoon 3 § on muutettu lailla 362/16.4.1993 kuulumaan seuraavasti:

Tämän lain mukaisen korotuksen on velvollinen suorittamaan peruskorvauksen maksamisesta vastuussa oleva vakuutusyhtiö, liikennevakuutuskeskus tai valtiokonttori.

Sosiaali- ja terveysministeriö antaa määräyksen siitä, miten korotuksista vakuutusyhtiöille ja liikennevakuutuskeskukselle vuosittain aiheutuvat kulut jaetaan vakuutusyhtiöiden ja liikennevakuutuskeskuksen kesken niiden toiminnan laajuus huomioon ottaen.

Laki eräiden liikennevahingonkorvausten sitomisesta palkkatasoon annetun lain 1 §:n väliaikaisesta muuttamisesta (1351/2004)

muutetaan väliaikaisesti eräiden liikennevahingonkorvausten sitomisesta palkkatasoon 17 päivänä joulukuuta 1971 annetun lain (875/1971) 1 §, sellaisena kuin se on laissa 1123/1983 seuraavasti:

1 §

Liikennevakuutuksesta henkilövahingon johdosta suoritettaviin jatkuviin korvauksiin tehdään indeksitarkistus sen estämättä, mitä työntekijäin eläkelain muuttamisesta annetun lain (634/2003) voimaantulosäännöksen 17 momentissa säädetään soveltaen mainitun momentin mukaista indeksiä ja työntekijäin eläkelain (395/1961) 9 §:n mukaista työeläkeindeksiä siten kuin jäljempänä säädetään.

Jatkuvat ansionmenetykskorvaukset ja perhe-eläkkeet tarkistetaan sen kalenterivuoden loppuun, jona vahingonkärsinyt saavuttaa tai edunjättäjä olisi saavuttanut eläkeiän, indeksillä, jossa palkkatason muutoksen painokerroin on 0,5 ja hintatason muutoksen painokerroin on 0,5. Tämän jälkeiseltä ajalta käytetään indeksiä, jossa palkkatason muutoksen painokerroin on 0,2 ja hintatason muutoksen painokerroin on 0,8.

Muut henkilövahingon johdosta suoritettavat jatkuvat korvaukset tarkistetaan indeksillä, jossa palkkatason muutoksen painokerroin on 0,2 ja hintatason muutoksen painokerroin on 0,8.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2005, ja se on voimassa 31 päivään joulukuuta 2005 saakka.

Tätä lakia sovelletaan myös ennen tämän lain voimaantuloa sattuneisiin liikennevahinkoihin. Tämän lain mukainen indeksitarkistus muihin jatkuviin korvauksiin kuin ansionmenetykskorvauksiin ja perhe-eläkkeisiin tehdään määrään, joka on tarkistettu vuotta 2004 vastaavaan indeksitasoon niiden indeksitarkistussäännösten mukaisesti, jotka olivat voimassa tämän lain voimaan tullessa.

HE 249/2004
StVM 40/2004
EV 210/2004

Laki eräiden liikennevahingonkorvausten sitomisesta palkkatasoon annetun lain 1 §:n muuttamisesta (1097/2005)

muutetaan eräiden liikennevahingonkorvausten sitomisesta palkkatasoon 17 päivänä joulukuuta 1971 annetun lain (875/1971) 1 §, sellaisena kuin se on laissa 1123/1983, seuraavasti:

1 §

Liikennevakuutusta koskevien eri lakien nojalla henkilövahingon johdosta suoritettaviin jatkuviin korvauksiin tehdään indeksitarkistus noudattaen, mitä työntekijäin eläkelain (395/1961) 9 §:ssä säädetään.

Ansionmenetyksen ja elatuksen menetyksen määrittämistä varten eri vuosien ansiotulot tarkistetaan vahinkovuoden tasoon työntekijäin eläkelain 7 b §:ssä tarkoitettulla palkkakertoimella.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2006.

Tätä lakia sovelletaan myös ennen tämän lain voimaantuloa sattuneisiin liikennevahinkoihin.

Tämän lain 1 §:n 1 momentin mukainen indeksitarkistus ja 1 §:n 2 momentin mukainen ansiotulojen tarkistaminen palkkakertoimella tehdään määrään, joka on tarkistettu vuotta 2005 vastaavaan indeksitasoon niiden indeksitarkistussäännösten mukaisesti, jotka olivat voimassa tämän lain voimaan tullessa.

HE 178/2005
StVM 39/2005
EV 209/2005

HISTORIATIETOJA

Jatkuvien korvausten indeksitarkistus

Työntekijäin eläkelain palkkaindeksi (395/1961)

(sääd.kok. 875/71 1 § ja 876/71 1 §;)

Vuosi	Indeksiluku	Säädöskokoelman numero
1971	216	693/70
1972	247	751/71
1973	274	748/72
1974	315	820/73
1975	383	831/74
1976	462	930/75
1977	524	895/76
1978	573	810/77
1979	608	847/78
1980	665	812/79
1981	745	737/80
1982	836	737/81
1983	915	782/82
1984	1006	809/83
1985	1088	757/84
1986	1165	839/85
1987	1225	788/86
1988	1291	813/87
1989	1387	927/88
1990	1481	942/89
1991	1595	940/90
1992	1682	1296/91
1993	1688	1343/92
1994	1688	1074/93
1995	1712	760/94
1996	1760/1737	1519/95
1997	1791/1754	741/96
1998	1825/1783	957/97
1999	1868/1812	778/98
2000	1903/1838	977/1999

2001	1981/1912	883/2000
2002	2054/1968	869/2001
2003	2103/2002	867/2002
2004	2151/2028	895/2003

Eräiden liikennevahingonkorvausten sitomisesta palkkatasoon annetun lain 1 §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain (1351/2004) mukaan liikennevakuutuksesta henkilövahingon johdosta suoritettaviin korvauksiin tehdään indeksitarkistus soveltaen työntekijäin eläkelain muuttamisesta annetun lain (634/2003) voimaantulossäännöksen 17 momentin ja työntekijäin eläkelain (395/1961) 9 §:n mukaisia indeksilukuja (ks. soveltamisohjeet 10, 11, 12 ja 13/2004.)

Vuosi	Indeksiluku	Palkkakerroin	Säädöskokoelman numero
2005	2191/2047	1,028	924/2004, 923/2004 ja 922/2004

Indeksijärjestelmä on muuttunut 1.1.2006 alkaen (Laki eräiden liikennevahingonkorvausten sitomisesta palkkatasoon annetun lain muuttamisesta 1097/2005) sillä tavoin, että maksussa olevaan jatkuvan ansionmenetyksen ja elatuksen menetyksen korvauksen määrään sovelletaan eläkeindeksiä. Jatkuva korvaus, jonka maksaminen alkaa tulevaisuudessa on muunnettava maksamisen alkamisvuoden tasoon palkkakertoimella tai aikaisempien vuosien osalta kulloinkin voimassa olleella indeksillä ja vuodesta 2005 alkaen palkkakertoimella (ks. soveltamisohje 2/2006.)

Vuosi	Indeksiluku	Palkkakerroin	Säädöskokoelman numero
2006	2081	1,063	845/2005 ja 844/2005
2007	2127	1,100	927/2006 ja 926/2006
2008	2178	1,124	917/2007 ja 916/2007
2009	2286	1,192	660/2008 ja 659/2008
2010	2292	1,231	817/2009 ja 816/2009
2011	2323	1,253	900/2010 ja 899/2010
2012	2407	1,291	1091/2011 ja 1090/2011
2013	2475	1,327	583/2012 ja 582/2012
2014	2509	1,350	724/2013 ja 723/2013
2015	2519	1,363	867/2014 ja 839/2014
2016	2519	1,373	1290/2015 ja 1289/2015
2017	2534	1,389	890/2016 ja 891/2016
2018	2548	1,391	709/2017 ja 708/2017
2019	2585	1,417	837/2018 ja 836/2018
2020	2617	1,446	1031/2019 ja 1030/2019
2021	2631	1,465	716/2020 ja 715/2020
2022	2691	1,501	897/2021 ja 896/2021

Liikennevakuutuslain perusteella maksettavista ansionmenetyskorvauksista vähennettävien ns. työntekijämaksujen yhteismäärät vuodesta 2010 lukien

2010	5,83 % palkasta
2011	6,12 % palkasta
2012	6,57 % palkasta
2013	6,49 % palkasta
2014	6,89 % palkasta
2015	7,13 % palkasta
2016	7,67 % palkasta
2017	7,75 % palkasta
2018	8,25 % palkasta
2019	8,25 % palkasta
2020	8,40 % palkasta
2021	8,55 % palkasta
2022	8,65 % palkasta

Kipu ja särky

markkamääräiset normikorvaukset

	A	B1	B2	C1	C2	C3
1.1.60–31.5.63	ei	ei–200	50–600	100–2 000	500–4 000	1 500–
1.6.63–31.12.64	ei	ei–250	200–750	400–2 250	800–4 500	1 600–
1.1.65–31.12.66	ei	50–400	250–1 000	500–2 750	900–5 250	1 800–
1.1.67–31.12.67	ei	60–450	300–1 200	600–3 200	1 000–6 000	2 000–
1.1.68–31.3.70	ei	60–500	300–1 300	700–3 500	1 100–6 500	2 200–
1.4.70–31.12.71	ei	70–600	350–1 500	750–4 000	1 350–7 800	2 700–
1.1.72–31.12.72	ei	80–700	400–1 800	900–4 800	1 600–9 500	3 200–
1.1.73–31.12.73	ei	90–750	450–2 000	1 000–5 300	1 800–10 500	3 500–
1.1.74–31.12.74	ei	100–900	500–2 300	1 200–6 000	2 000–12 000	4 000–
1.1.75–31.12.75	ei	120–1 100	600–2 800	1 500–7 300	2 500–15 000	5 000–
1.1.76–31.12.76	ei	140–1 300	700–3 300	1 800–8 700	3 000–18 000	6 000–
1.1.77–31.12.77	ei	150–1 400	750–3 500	2 000–9 400	3 200–19 000	6 500–
1.1.78–31.12.78	ei	160–1 500	800–3 800	2 200–10 300	3 500–21 000	7 000–
1.1.79–31.12.79	ei	170–1 600	850–4 000	2 300–10 900	3 700–22 000	7 400–
1.1.80–31.12.80	ei	190–1 800	1 200–4 400	3 500–12 000	8 000–24 000	10 000–
1.1.81–31.12.81	ei	200–2 000	1 600–4 900	4 400–13 500	11 000–27 000	15 000–
1.1.82–31.12.82	ei	220–2 200	1 800–5 400	4 800–15 000	12 000–30 000	20 000–
1.1.83–31.12.83	ei	240–2 400	2 400–5 900	5 900–16 400	15 000–33 000	25 000–
1.1.84–31.12.84	ei	300–2 600	2 600–6 500	6 500–18 000	18 000–33 000	33 000–
1.1.85–31.12.85	ei	300–2 800	2 800–7 000	7 000–19 500	19 500–36 000	36 000–
1.1.86–31.12.86	ei	350–3 000	3 000–7 500	7 500–21 000	21 000–38 000	38 000–
1.1.87–31.12.87	ei	400–3 200	3 200–8 000	8 000–22 000	22 000–40 000	40 000–
1.1.88–31.12.88	ei	420–3 400	3 400–8 400	8 400–23 000	23 000–42 000	42 000–
1.1.89–31.12.89	ei	500–3 700	3 700–9 000	9 000–25 000	25 000–45 000	45 000–
1.1.90–31.12.90	ei	500–4 000	4 000–9 600	9 600–27 000	27 000–48 000	48 000–
1.1.91–31.12.91	ei	600–4 300	4 300–10 400	10 400–29 000	29 000–52 000	52 000–
1.1.92–31.12.92	ei	600–4 500	4 500–11 000	11 000–31 000	31 000–55 000	55 000–
1.1.93–31.12.94	ei	600–4 500	4 500–11 000	11 000–31 000	31 000–55 000	55 000–
1.1.95–31.12.95	ei	1 000–5 000	5 000–12 000	12 000–32 000	32 000–60 000	60 000–
1.1.96–31.12.96	ei	1 000–5 000	5 000–12 000	12 000–33 000	33 000–62 000	62 000–
1.1.97–31.12.97	ei	1 000–5 000	5 000–12 000	12 000–33 000	33 000–65 000	65 000–
1.1.98–31.12.98	ei	1 000–5 000	5 000–12 000	12 000–35 000	35 000–70 000	70 000–
1.1.99–31.12.00	ei	1 000–5 000	5 000–15 000	15 000–40 000	40 000–80 000	80 000–
1.1.01–31.12.01	ei	1 000–5 000	5 000–16 000	16 000–40 000	40 000–90 000	90 000–

euromääräiset normikorvaukset

	A	B1	B2	C1	C2	C3
1.1.02–31.12.03	ei	200–1 000	1 000–2 800	2 800–7 000	7 000–16 000	16 000–
1.1.04–31.12.04	ei	200–1 000	1 000–2 800	2 800–7 200	7 200–16 400	16 400–
1.1.05–31.12.05	ei	200–1 000	1 000–2 900	2 900–7 300	7 300–16 700	16 700–

tilapäinen haitta fyysiset vammat

	1	2	3	4	5	6
1.1.06–31.12.06	ei	200–1 000	1 000–3 000	3 000–7 500	7 500–17 000	17 000–
1.1.07–31.12.07	ei	200–1 000	1 000–3 100	3 100–7 700	7 700–17 400	17 400–
1.1.08–31.12.08	ei	200–1 000	1 000–3 200	3 200–7 900	7 900–17 800	17 800–
1.1.09–31.12.09	ei	200–1 000	1 000–3 400	3 400–8 300	8 300–18 800	18 800–
1.1.10–31.12.10	ei	200–1 000	1 000–3 500	3 500–8 400	8 400–19 000	19 000–
1.1.11–31.12.11	ei	200–1 000	1 000–3 500	3 500–8 500	8 500–19 500	19 500–
1.1.12–31.12.12	ei	200–1 000	1 000–3 600	3 600–8 700	8 700–20 000	20 000–
1.1.13–31.12.13	ei	200–1 000	1 000–3 700	3 700–8 900	8 900–20 500	20 500–
1.1.14–31.12.14	ei	200–1 200	1 200–3 800	3 800–9 000	9 000–20 800	20 800–
1.1.15–31.12.16	ei	200–1 200	1 200–3 800	3 800–9 000	9 000–20 900	20 900–
1.1.17–31.12.17	ei	300–1 200	1 200–3 800	3 800–9 100	9 100–21 000	21 000–
1.1.18–31.12.18	ei	300–1 200	1 200–3 800	3 800–9 100	9 100–21 100	21 100–
1.1.19–31.12.19	ei	300–1 200	1 200–3 900	3 900–9 200	9 200–21 400	21 400–
1.1.20–31.12.20	ei	300–1 200	1 200–3 900	3 900–9 300	9 300–21 700	21 700–
1.1.21–31.12.21	ei	300–1 200	1 200–3 900	3 900–9 300	9 300–21 800	21 800–
1.1.2022 –	ei	300–1 300	1 300–4 100	4 100–9 600	9 600–22 200	22 200–

tilapäinen haitta psyykkiset vammat

	lievää vähäisempi psyykkinen haitta*	lievä psyykkinen haitta**	vaikea psyykkinen haitta
1.1.2006–31.12.2006	100–500	500–3 000	3 000–7 500
1.1.2007–31.12.2007	100–500	500–3 100	3 100–7 700
1.1.2008–31.12.2008	100–500	500–3 200	3 200–7 900
1.1.2009–31.12.2009	100–500	500–3 400	3 400–8 300
1.1.2010–31.12.2010	100–500	500–3 500	3 500–8 400
1.1.2011–31.12.2011	100–500	500–3 500	3 500–8 500
1.1.2012–31.12.2012	100–500	500–3 600	3 600–8 700
1.1.2013–31.12.2013	100–500	500–3 700	3 700–8 900
1.1.2014–31.12.2016	100–500	500–3 800	3 800–9 000
1.1.2017–31.12.2018	300–1 200	1 200–3 800	3 800–9 100
1.1.2019–31.12.2019	300–1 200	1 200–3 900	3 900–9 200
1.1.2020–31.12.2021	300–1 200	1 200–3 900	3 900–9 300
1.1.2022 –	300–1 300	1 200–4 100	4 100–9 600

*) 1.1.2022 alkaen lievä psyykkinen haitta

**) 1.1.2022 alkaen lievää vaikeampi psyykkinen haitta

Pysyvä vika ja haitta

Markkamääräiset normikorvaukset; perusasteikko

1.1.1960–31.12.1964	20 000	1.1.1975–31.12.1975	60 000
1.1.1965–31.12.1966	24 000	1.1.1976–31.12.1976	70 000
1.1.1967–31.12.1967	28 000	1.1.1977–31.12.1977	75 000
1.1.1968–31.3.1970	30 000	1.1.1978–31.12.1978	80 000
1.4.1970–31.12.1971	34 000	1.1.1979–31.12.1979	85 000
1.1.1972–31.12.1972	40 000	1.1.1980–31.12.1980	90 000
1.1.1973–31.12.1973	44 000	1.1.1981–31.12.1981	100 000
1.1.1974–31.12.1974	50 000	1.1.1982–31.12.1982	115 000

Haittaluokitukseen perustuvat markkamääräiset normikorvaukset

	Nuori henkilö	Perusasteikko
1.1.1982–31.12.1982	3 100 mk/haittaluokka	6 300 mk/haittaluokka
1.1.1983–31.12.1983	3 450 mk/haittaluokka	6 900 mk/haittaluokka
1.1.1984–31.12.1984	3 800 mk/haittaluokka	7 600 mk/haittaluokka
1.1.1985–31.12.1985	4 100 mk/haittaluokka	8 200 mk/haittaluokka
1.1.1986–31.12.1986	4 400 mk/haittaluokka	8 800 mk/haittaluokka
1.1.1987–31.12.1987	4 600 mk/haittaluokka	9 200 mk/haittaluokka
1.1.1988–31.12.1988	4 850 mk/haittaluokka	9 700 mk/haittaluokka
1.1.1989–31.12.1989	5 200 mk/haittaluokka	10 400 mk/haittaluokka
1.1.1990–31.12.1990	5 600 mk/haittaluokka	11 200 mk/haittaluokka
1.1.1991–31.12.1991	6 000 mk/haittaluokka	12 000 mk/haittaluokka
1.1.1992–31.12.1992	6 350 mk/haittaluokka	12 700 mk/haittaluokka
1.1.1993–31.12.1994	6 350 mk/haittaluokka	12 700 mk/haittaluokka
1.1.1995–31.12.1995	6 500 mk/haittaluokka	13 000 mk/haittaluokka
1.1.1996–31.12.1996	6 700 mk/haittaluokka	13 400 mk/haittaluokka
1.1.1997–31.12.1997	6 800 mk/haittaluokka	13 600 mk/haittaluokka
1.1.1998–31.12.1999	7 000 mk/haittaluokka	14 000 mk/haittaluokka
1.1.2000–31.12.2000	7 300 mk/haittaluokka	14 600 mk/haittaluokka
1.1.2001–31.12.2001	7 600 mk/haittaluokka	15 200 mk/haittaluokka

Haittaluokitukseen perustuvat euromääräiset normikorvaukset

	Nuori henkilö	Perusasteikko
1.1.2002–31.12.2002	1 325 €/haittaluokka	2 650 €/haittaluokka
1.1.2003–31.12.2003	1 355 €/haittaluokka	2 710 €/haittaluokka
1.1.2004–31.12.2004	1 385 €/haittaluokka	2 770 €/haittaluokka
1.1.2005–31.12.2005	1 410 €/haittaluokka	2 820 €/haittaluokka
1.1.2006–31.12.2006	1 445 €/haittaluokka	2 890 €/haittaluokka ⁰¹
1.1.2007–31.12.2007	1 485 €/haittaluokka	2 970 €/haittaluokka ⁰²
1.1.2008–31.12.2008	1 515 €/haittaluokka	3 030 €/haittaluokka ⁰³
1.1.2009–31.12.2009	1 600 €/haittaluokka	3 200 €/haittaluokka ⁰⁴
1.1.2010–31.12.2010	1 625 €/haittaluokka	3 250 €/haittaluokka ⁰⁵
1.1.2011–31.12.2011	1 650 €/haittaluokka	3 300 €/haittaluokka ⁰⁶
1.1.2012–31.12.2012	1 700 €/haittaluokka	3 400 €/haittaluokka ⁰⁷
1.1.2013–31.12.2013	1 750 €/haittaluokka	3 500 €/haittaluokka ⁰⁸
1.1.2014–31.12.2014	1 775 €/haittaluokka	3 550 €/haittaluokka ⁰⁹
1.1.2015–31.12.2016	1 780 €/haittaluokka	3 560 €/haittaluokka ¹⁰
1.1.2017–31.12.2017	2 000 €/haittaluokka	4 000 €/haittaluokka ¹¹
1.1.2018–31.12.2018	2 010 €/haittaluokka	4 020 €/haittaluokka ¹²
1.1.2019–31.12.2019	2 040 €/haittaluokka	4 080 €/haittaluokka ¹³
1.1.2020–31.12.2020	2 065 €/haittaluokka	4 130 €/haittaluokka ¹⁴
1.1.2021–31.12.2021	2 075 €/haittaluokka	4 150 €/haittaluokka ¹⁵
1.1.2022 –	2 120 €/haittaluokka	4 240 €/haittaluokka ¹⁶

1) Haittaluokat 16–20, 1.1.–31.12.2006

Haittaluokka	Nuoren henkilön korvausasteikko (alle 18-vuotias)	Perusasteikko (18-vuotias)
20	43 350 €	86 700 €
19	38 437 €	76 874 €
18	33 813 €	67 626 €
17	29 478 €	58 956 €
16	25 432 €	50 864 €

2) Haittaluokat 16–20, 1.1.2007–31.12.2007

Haittaluokka	Nuoren henkilön korvausasteikko (alle 18-vuotias)	Perusasteikko (18-vuotias)
20	44 550 €	89 100 €
19	39 501 €	79 002 €
18	34 749 €	69 498 €
17	30 294 €	60 588 €
16	26 136 €	52 272 €

3) Haittaluokat 16–20 1.1.2008–31.12.2008

Haittaluokka	Nuoren henkilön korvausasteikko (alle 18-vuotias)	Perusasteikko (18-vuotias)
20	45 450 €	90 900 €
19	40 299 €	80 598 €
18	35 451 €	70 902 €
17	30 906 €	61 812 €
16	26 664 €	53 328 €

4) Haittaluokat 16–20 1.1.2009–31.12.2009

Haittaluokka	Nuoren henkilön korvausasteikko (alle 18-vuotias)	Perusasteikko (18-vuotias)
20	48 000 €	96 000 €
19	42 560 €	85 120 €
18	37 440 €	74 880 €
17	32 640 €	65 280 €
16	28 160 €	56 320 €

5) Haittaluokat 16–20 1.1.2010–31.12.2010

Haittaluokka	Nuoren henkilön korvausasteikko (alle 18-vuotias)	Perusasteikko (18-vuotias)
20	48 750 €	97 500 €
19	43 225 €	86 450 €
18	38 025 €	76 050 €
17	33 150 €	66 300 €
16	28 600 €	57 200 €

6) Haittaluokat 16–20 1.1.2011–31.12.2011

Haittaluokka	Nuoren henkilön korvausasteikko (alle 18-vuotias)	Perusasteikko (18-vuotias)
20	49 500 €	99 000 €
19	43 890 €	87 780 €
18	38 610 €	77 220 €
17	33 660 €	67 320 €
16	29 040 €	58 080 €

7) Haittaluokat 16–20 1.1.2012–31.12.2012

Haittaluokka	Nuoren henkilön korvausasteikko (alle 18-vuotias)	Perusasteikko (18-vuotias)
20	51 000 €	102 000 €
19	45 220 €	90 440 €
18	39 780 €	79 560 €
17	34 680 €	69 360 €
16	29 920 €	59 840 €

8) Haittaluokat 16–20 1.1.2013–31.12.2013

Haittaluokka	Nuoren henkilön korvausasteikko (alle 18-vuotias)	Perusasteikko (18-vuotias)
20	52 500 €	105 000 €
19	46 550 €	93 100 €
18	40 950 €	81 900 €
17	35 700 €	71 400 €
16	30 800 €	61 600 €

9) Haittaluokat 16–20 1.1.2014–31.12.2014

Haittaluokka	Nuoren henkilön korvausasteikko (alle 18-vuotias)	Perusasteikko (18-vuotias)
20	53 250 €	106 500 €
19	47 215 €	94 430 €
18	41 535 €	83 070 €
17	36 210 €	72 420 €
16	31 240 €	62 480 €

10) Haittaluokat 16–20 1.1.2015–31.12.2016

Haittaluokka	Nuoren henkilön korvausasteikko (alle 18-vuotias)	Perusasteikko (18-vuotias)
20	53 400 €	106 800 €
19	47 348 €	94 696 €
18	41 652 €	83 304 €
17	36 312 €	72 624 €
16	31 328 €	62 656 €

11) Haittaluokat 16–20 1.1.2017–31.12.2017

Haittaluokka	Nuoren henkilön korvausasteikko (alle 18-vuotias)	Perusasteikko (18-vuotias)
20	60 000 €	120 000 €
19	53 200 €	106 400 €
18	46 800 €	93 600 €
17	40 800 €	81 600 €
16	35 200 €	70 400 €

12) Haittaluokat 16–20 1.1.2018–31.12.2018

Haittaluokka	Nuoren henkilön korvausasteikko (alle 18-vuotias)	Perusasteikko (18-vuotias)
20	60 300 €	120 600 €
19	53 466 €	106 932 €
18	47 034 €	94 068 €
17	41 004 €	82 008 €
16	35 376 €	70 752 €

13) Haittaluokat 16–20 1.1.2019–31.12.2019

Haittaluokka	Nuoren henkilön korvausasteikko (alle 18-vuotias)	Perusasteikko (18-vuotias)
20	61 200 €	122 400 €
19	54 264 €	108 528 €
18	47 736 €	95 472 €
17	41 616 €	83 232 €
16	35 904 €	71 808 €

14) Haittaluokat 16–20 1.1.2020–31.12.2020

Haittaluokka	Nuoren henkilön korvausasteikko (alle 18-vuotias)	Perusasteikko (18-vuotias)
20	61 950 €	123 900 €
19	54 929 €	109 858 €
18	48 321 €	96 642 €
17	42 126 €	84 252 €
16	36 344 €	72 688 €

15) Haittaluokat 16–20 1.1.2021–31.12.2021

Haittaluokka	Nuoren henkilön korvausasteikko (alle 18-vuotias)	Perusasteikko (18-vuotias)
20	62 250 €	124 500 €
19	55 195 €	110 390 €
18	48 555 €	97 110 €
17	42 330 €	84 660 €
16	36 520 €	73 040 €

16) Haittaluokat 16–20 1.1.2022 –

Haittaluokka	Nuoren henkilön korvausasteikko (alle 18-vuotias)	Perusasteikko (18-vuotias)
20	63 600 €	127 200 €
19	56 392 €	112 784 €
18	49 608 €	99 216 €
17	43 248 €	86 496 €
16	37 312 €	74 624 €

Pysyvä kosmeettinen haitta

Markkamääräiset normikorvaukset; perusasteikko

16.3.1973–31.12.1974	11 000
1.1.1975–31.12.1975	12 000
1.1.1976–31.12.1976	14 000
1.1.1977–31.12.1977	15 000
1.1.1978–31.12.1978	16 000
1.1.1979–31.12.1979	17 000
1.1.1980–31.12.1980	18 000
1.1.1981–31.12.1981	20 000
1.1.1982–31.12.1982	23 000

Vammakohtaiseen luokitteluun perustuvat markkamääräiset normikorvaukset

	1 a	1 b	1 c	2 a	2 b
1.1.83–31.12.83	1 500–3 500	3 500–8 500	8 500–15 000	15 000–28 000	yli 28 000
1.1.84–31.12.84	1 600–3 800	3 800–9 300	9 300–16 500	16 500–31 000	yli 31 000
1.1.85–31.12.85	1 700–4 100	4 100–10 000	10 000–18 000	18 000–34 000	yli 34 000
1.1.86–31.12.86	1 800–4 400	4 400–10 700	10 700–19 000	18 000–36 000	yli 36 000
1.1.87–31.12.87	2 300–5 500	5 500–13 500	13 500–24 000	24 000–45 000	yli 45 000
1.1.88–31.12.88	2 400–6 000	6 000–14 000	14 000–25 000	25 000–47 000	yli 47 000
1.1.89–31.12.89	2 600–6 500	6 500–15 000	15 000–27 000	27 000–50 000	yli 50 000
1.1.90–31.12.90	2 800–7 000	7 000–16 000	16 000–29 000	29 000–53 000	yli 53 000
1.1.91–31.12.91	3 000–8 000	8 000–17 000	17 000–31 000	31 000–57 000	yli 57 000
1.1.92–31.12.92	3 200–8 400	8 400–18 000	18 000–33 000	33 000–60 000	yli 60 000
1.1.93–31.12.94	3 200–8 400	8 400–18 000	18 000–33 000	33 000–60 000	yli 60 000
1.1.95–31.12.95	3 500–9 000	9 000–18 000	18 000–35 000	35 000–70 000	yli 70 000
1.1.96–31.12.96	3 500–9 000	9 000–19 000	19 000–36 000	36 000–72 000	yli 72 000
1.1.97–31.12.97	3 500–9 000	9 000–19 000	19 000–35 000	35 000–75 000	yli 75 000
1.1.98–31.12.98	4 000–10 000	10 000–20 000	20 000–40 000	40 000–80 000	yli 80 000
1.1.99–31.12.00	4 000–10 000	10 000–25 000	25 000–50 000	50 000–100 000	yli 100 000
1.1.01–31.12.01	4 000–10 000	10 000–27 000	27 000–50 000	50 000–110 000	yli 110 000

Vammakohtaiseen luokitukseen perustuvat euromääräiset normikorvaukset

	1 a	1 b	1 c	2 a	2 b
1.1.02–31.12.02	700–1800	1 800–4 500	4 500–9 000	9 000–18 000	yli 18 000
1.1.03–31.12.03	700–1800	1 800–4 700	4 700–9 200	9 200–18 000	yli 18 000
1.1.04–31.12.04	700–1800	1 800–4 800	4 800–9 400	9 400–19 000	yli 19 000
1.1.05–31.12.05	700–1900	1 900–4 900	4 900–9 600	9 600–19 300	yli 19 300
	1	2	3	4	5
1.1.06–31.12.06	700–1900	1 900–5 000	5 000–9 800	9 800–19 700	yli 19 700
1.1.07–31.12.07	800–2 000	2 000–5 100	5 100–10 000	10 000–20 100	yli 20 100
1.1.08–31.12.08	800–2 000	2 000–5 200	5 200–10 200	10 200–20 500	yli 20 500
1.1.09–31.12.09	800–2 100	2 100–5 500	5 500–10 800	10 800–21 600	yli 21 600
1.1.10–31.12.10	800–2 100	2 100–5 600	5 600–11 000	11 000–22 000	yli 22 000
1.1.11–31.12.11	800–2 100	2 100–5 700	5 700–11 200	11 200–22 300	yli 22 300
1.1.12–31.12.12	800–2 200	2 200–5 800	5 800–11 500	11 500–23 000	yli 23 000
1.1.13–31.12.13	800–2 200	2 200–5 900	5 900–11 800	11 800–23 600	yli 23 600
1.1.14–31.12.14	800–2 200	2 200–6 000	6 000–12 000	12 000–23 900	yli 23 900
1.1.15–31.12.16	800–2 200	2 200–6 000	6 000–12 000	12 000–24 000	yli 24 000
1.1.17–31.12.17	800–2 200	2 200–6 000	6 000–12 100	12 100–24 100	yli 24 100
1.1.18–31.12.18	800–2 200	2 200–6 000	6 000–12 200	12 200–24 200	yli 24 200
1.1.19–31.12.19	800–2 300	2 300–6 100	6 100–12 400	12 400–24 500	yli 24 500
1.1.20–31.12.20	800–2 300	2 300–6 200	6 200–12 600	12 600–24 800	yli 24 800
1.1.21–31.12.21	800–2 300	2 300–6 200	6 200–12 700	12 700–24 900	yli 24 900
1.1.2022 –	900–2 400	2 400–6 400	6 400–13 000	13 000–25 300	yli 25 300

Avuttomuuslisät 1.4.1962 alkaen, hoitotuet 1.1.1989 alkaen ja vaatelisät

	avuttomuuslisä/hoitotuki (suluissa sokealle kahdelta ensimmäiseltä vuodelta ja sen jälkeen)	vaatelisä
--	---	-----------

1.4.1962–31.5.1964

markkaa/päivä	6,25 (6,25 ja 3,20)	0,50
	5,00	0,40
	3,50	0,20
	2,00	0,15

1.6.1964–30.4.1966

markkaa/päivä	7,50 (7,50 ja 3,75)	0,60
	6,00	0,45
	4,20	0,25
	2,25	0,20

1.5.1966–29.2.1968

markkaa/päivä	8,75 (8,75 ja 4,48)	0,70
	7,00	0,56
	4,90	0,29
	2,80	0,23

1.3.1968–28.2.1970

markkaa/päivä	11,00 (11,00 ja 5,65)	0,80
	8,80	0,64
	6,15	0,33
	3,50	0,26

1.3.1970–31.12.1971

markkaa/päivä	13,00 (13,00 ja 6,50)	1,00
	10,40	0,75
	7,15	0,38
	3,90	0,28

1.1.1972–31.12.1972

markkaa/päivä	16,00 (16,00 ja 8,00)	1,28
	12,80	0,96
	8,80	0,48
	4,80	0,32

1.1.1973–31.12.1973

markkaa/päivä	18,00 (18,00 ja 9,00)	1,44
	14,40	1,08
	9,90	0,54
	5,40	0,36

1.1.1974–31.12.1974

markkaa/päivä	20,00 (20,00 ja 10,00)	1,64
	16,00	1,23
	11,00	0,62
	6,00	0,41

1.1.1975–31.12.1975

markkaa/päivä	25,00 (25,00 ja 12,50)	2,00
	20,00	1,50
	13,75	0,75
	7,50	0,50

1.1.1976–31.12.1976

markkaa/päivä	30,00 (30,00 ja 15,00)	2,40
	24,00	1,80
	16,50	0,90
	9,00	0,60

1.1.1977–31.12.1977

markkaa/päivä	34,00 (34,00 ja 17,00)	2,72
	27,20	2,04
	18,70	1,02
	10,20	0,68

1.1.1978–31.12.1978

markkaa/päivä	37,00 (37,00 ja 18,50)	2,96
	29,60	2,22
	20,35	1,11
	11,10	0,74

1.1.1979–31.12.1979

markkaa/päivä	39,00 (39,00 ja 19,50)	3,16
	31,20	2,37
	21,45	1,19
	11,70	0,79

1.1.1980–31.12.1980

markkaa/päivä	43,00 (43,00 ja 21,50)	3,44
	34,40	2,58
	23,65	1,29
	12,90	0,86

1.1.1981–31.12.1981

markkaa/päivä	48,00 (48,00 ja 24,00)	3,88
	38,40	2,91
	26,40	1,46
	14,40	0,97

1.1.1982–31.12.1982

markkaa/päivä	54,00 (54,00 ja 27,00)	4,32
	43,20	3,24
	29,70	1,62
	16,20	1,08

1.1.1983–31.12.1983

markkaa/päivä	59,00 (59,00 ja 29,50)	4,76
	47,20	3,57
	32,45	1,79
	17,70	1,19

1.1.1984–31.12.1984

markkaa/päivä	65,00 (65,00 ja 32,50)	5,24
	52,00	3,93
	35,75	1,97
	19,50	1,31

1.1.1985–31.12.1985

markkaa/päivä	71,00 (71,00 ja 35,50)	5,64
	56,80	4,23
	39,05	2,12
	21,30	1,41

1.1.1986–31.12.1986

markkaa/päivä	76,00 (76,00 ja 38,00)	6,04
	60,80	4,53
	41,80	2,27
	22,80	1,51

1.1.1987–31.12.1987

markkaa/päivä	79,00 (79,00 ja 39,50)	6,36
	63,20	4,77
	43,45	2,39
	23,70	1,59

1.1.1988–31.12.1988

markkaa/päivä	84,00 (84,00 ja 42,00)	6,68
	67,20	5,01
	46,20	2,51
	25,20	1,67

1.1.1989–31.12.1989

markkaa/päivä	90,00 (90,00 ja 45,00)	7,20
	72,00	5,40
	49,50	2,70
	27,00	1,80

1.1.1990–31.12.1990

markkaa/päivä	96,00 (96,00 ja 48,00)	7,70
	76,80	5,80
	52,80	2,90
	28,80	1,90

1.1.1991–31.12.1991

markkaa/päivä	103,00 (103,00 ja 51,50)	8,28
	82,40	6,21
	56,65	3,11
	30,90	2,07

1.1.1992–31.12.1992

markkaa/päivä	109,00 (109,00 ja 54,50)	8,72
	87,20	6,54
	59,95	3,27
	32,70	2,18

1.1.1993–31.12.1994

markkaa/päivä	109,00 (109,00 ja 54,50)	8,76
	87,20	6,57
	59,95	3,29
	32,70	2,19

1.1.1995–31.12.1995

markkaa/päivä	111,00 (111,00 ja 55,50)	8,88
	88,80	6,66
	61,05	3,33
	33,30	2,22

1.1.1996–31.12.1996

markkaa/päivä	114,00 (114,00 ja 57,00)	9,12
	91,20	6,84
	62,70	3,42
	34,20	2,28

1.1.1997–31.12.1997

markkaa/päivä	116,00 (116,00 ja 58,00)	9,28
	92,80	6,96
	63,80	3,48
	34,80	2,32

1.1.1998–31.12.1998

markkaa/päivä	118,00 (118,00 ja 59,00)	9,48
	94,40	7,11
	64,90	3,56
	35,40	2,37

1.1.1999–31.12.1999

markkaa/päivä	121,00 (121,00 ja 60,50)	9,68
	96,80	7,26
	66,55	3,63
	36,30	2,42

1.1.2000–31.12.2000

markkaa/päivä	123,00 (123,00 ja 61,50)	9,88
	98,40	7,41
	67,65	3,71
	36,90	2,47

1.1.2001–31.12.2001

markkaa/päivä	128,00 (128,00 ja 64,00)	10,28
	102,40	7,71
	70,40	3,86
	38,40	2,57

1.1.2002–31.1.2003

euroa/päivä	22,35 (22,35 ja 11,18)	1,79
	17,88	1,34
	12,29	0,67
	6,71	0,45

1.2.2003–31.12.2003

euroa/päivä	22,88 (22,88 ja 11,44)	1,83
	15,45	0,46
	6,87	

1.1.2004–31.12.2004

euroa/päivä	23,41 (23,41 ja 11,71)	1,87
	15,80	0,47
	7,03	

1.1.2005–31.12.2005

euroa/päivä	23,63 (23,63 ja 11,82)	1,89
	15,95	0,47
	7,10	

1.1.2006–31.12.2006

euroa/päivä	24,02 (24,02 ja 12,01)	1,92
	16,21	0,48
	7,21	

1.1.2007–31.12.2007

euroa/päivä	24,55 (24,55 ja 12,28)	1,96
	16,57	0,49
	7,37	

1.1.2008–31.12.2008

euroa/päivä	25,14 (25,14 ja 12,57)	2,01
	16,97	0,50
	7,55	

1.1.2009–31.12.2009

euroa/päivä	26,39 (26,39 ja 13,20)	2,11
	17,81	0,53
	7,92	

1.1.2010–31.12.2010

euroa/päivä	26,46 (26,46 ja 13,23)	2,11
	17,86	0,53
	7,95	

1.1.2011–31.12.2011

euroa/päivä	26,82 (26,82 ja 13,41)	2,14
	18,10	0,54
	8,05	

1.1.2012–31.12.2012

euroa/päivä	27,78 (27,78 ja 13,89)	2,22
	18,75	0,56
	8,34	

1.1.2013–31.12.2013

euroa/päivä	28,57 (28,57 ja 14,48)	2,28
	19,28	0,57
	8,58	

1.1.2014–31.12.2014

euroa/päivä	28,96 (28,96 ja 14,29)	2,31
	19,55	0,58
	8,70	

1.1.2015–31.12.2016

euroa/päivä	29,08 (29,08 ja 14,54)	2,32
	19,63	0,58
	8,73	

1.1.2017–31.12.2017

euroa/päivä	29,25 (29,25 ja 14,63)	2,33
	19,74	0,59
	8,79	

1.1.2018–31.12.2018

euroa/päivä	29,41 (29,41 ja 14,71)	2,35
	19,85	0,59
	8,84	

HISTORIATIETOJA

1.1.2019–31.12.2019

euroa/päivä	29,84 (29,84 ja 14,92)	2,38
	20,14	0,60
	8,96	

1.1.2020–31.12.2020

euroa/päivä	30,21 (30,21 ja 15,11)	2,41
	20,39	0,61
	9,07	

1.1.2021–31.12.2021

euroa/päivä	30,37 (30,37 ja 15,19)	2,42
	20,50	0,61
	9,12	

1.1.2022 –

euroa/päivä	31,06	2,48
	20,97	0,62
	9,33	

Luettelo liikennevahinkolautakunnan kiertokirjeistä 1.1.1980 alkaen, tiedotteista ja ohjeista 1.1.2001 alkaen sekä soveltamisohjeista 1.1.2003 alkaen

1980

Liikennevahinkolautakunnan lausunnot 1.10.–31.12.1979 väliseltä ajalta	1/80
Pysyvän vian ja haitan sekä pysyvän kosmeettisen haitan markkamääräinen korvaustaulukko 1.1.1980 alkaen	2/80
Maatalousyrittäjän vuotuinen hehtaaritulo	3/80
Seisonta-ajan korvaukset 1.1.1980 tai sen jälkeen sattuneissa liikennevahingoissa	4/80
Linja-autojen siirtokustannusten uudet korvausperusteet 1.1.1980 alkaen	5/80
Luontoisetujen raha-arvojen laskuperusteet 1980	6/80
Lastaustöiden vuosityöansionormit	7/80
Sairaanhoidosta ja kuntouttamisesta aiheutuneet matkakulut ja muut niihin liittyvät kustannukset	8/80
Korvauksen riidattoman osan maksaminen	9/80
Liikennevahinkolautakunnan lausunnot 1.1.–31.3.1980 väliseltä ajalta	10/80
Jatkuvien korvausten ennakkokorotus 1.7.1980 alkaen	11/80
Kivun ja säryn määrittämisperusteiden tarkistus	12/80
Vahingonkärsineen kuuleminen lausuntoasiassa	13/80
Maa-, metsä ja lastaustöiden vuosityöansionormit	14/80
Liikennevahinkolautakunnan lausunnot 1.4.–30.6.1980 väliseltä ajalta	15/80
Vahingonkärsineen kuuleminen lausuntoasiassa	16/80
Liikennevahinkolautakunnan lausunnot 1.7.–30.9.1980 väliseltä ajalta	17/80
Jatkuvien korvausten indeksikorotus vuonna 1981	18/80
Kivun ja säryn sekä pysyvän haitan sekä pysyvän kosmeettisen haitan korvausnormit 1.1.1981 alkaen	19/80
Maatalousyrittäjän vuotuinen hehtaaritulo	20/80
Seisonta-ajan korvaukset 1.1.1981 tai sen jälkeen sattuvissa liikennevahingoissa	21/80
Linja-autojen siirtokustannusten uudet korvausperusteet 1.1.1981 tai sen jälkeen sattuvissa liikennevahingoissa	22/80
Avuttomuus- ja vaatelisät	23/80

1981

Liikennevahinkolautakunnan lausunnot 1.10.–31.12.1980 väliseltä ajalta	1/81
Pysyvästi laitoshoidossa olevilta perittävät maksut	2/81
Luontoisetujen raha-arvojen laskuperusteet 1981	3/81
Lausunnon pyytämiseen liittyviä näkökohtia ja uusi lausuntopyyntölomake	4/81

Liikennevahinkolautakunnan lausunnot 1.1.–31.3.1981 väliseltä ajalta	5/81
Sairaanhoidosta ja kuntouttamisesta aiheutuneet matkakulut ja muut niihin liittyvät kustannukset	6/81
Pysyvästi laitoshoidossa olevien potilaiden hoitomaksut	7/81
Jatkuvien korvausten ennakkokorotus 1.7.1981 alkaen	8/81
Maataloustöiden vuosityöansionormit	9/81
Lastaustöiden vuosityöansionormit	10/81
Liikennevahinkolautakunnan lausunnot 1.4.–30.6.1981 väliseltä ajalta	11/81
Lesken perhe-eläkkeen määrittäminen hänen siirtyessä eläkkeelle	12/81
Liikennevahinkolautakunnan lausunnot 1.7.–30.9.1981 väliseltä ajalta	13/81
Jatkuvien korvausten indeksikorotus vuonna 1982	14/81
Asunnon muutostöiden korvaaminen	15/81
Liikennevakuutuslain nojalla suoritettaviin korvauksiin yhteen sovitettava kansaneläkelain mukainen lapsen hoitotuki 1.7.1981 alkaen	16/81
Maatalousyrittäjän vuotuinen hehtaaritulo	17/81
Kivun ja säryn korvausnormit 1.1.1982 alkaen	18/81
Perhe-eläkkeen, pysyvän vian ja haitan sekä kosmeettisen haitan uudet korvausperusteet ja markkamääräiset normit 1.1.1982 alkaen	19/81
1982	
Haittaluokitus ja haittaluokkataulukko	1/82
Seisonta-ajan korvaukset 1.1.1982 tai sen jälkeen sattuneissa liikennevahingoissa	2/82
Avuttomuus- ja vaatelisät 3/82	3/82
Linja-autojen siirtokustannusten uudet korvausperusteet 1.1.1982 ja sen jälkeen sattuvissa liikennevahingoissa	4/82
Liikennevahinkolautakunnan lausunnot 1.10.–31.12.1981 väliseltä ajalta	5/82
Luontoisetujen raha-arvojen laskuperusteet 1982	6/82
Yleissairaaloitten hoitopäivämaksut III luokassa	7/82
Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaki	8/82
Vuoteen sisältyvien työtuntien määrä	9/82
Liikennevahinkolautakunnan lausunnot 1.1.–31.3.1982 väliseltä ajalta	10/82
Sairaanhoidosta ja kuntouttamisesta aiheutuneet matkakulut ja muut niihin liittyvät kustannukset	11/82
Pysyvän vian ja haitan markkamääräiset taulustot	12/82
Jatkuvien korvausten ennakkokorotus 1.7.1982 alkaen	13/82
Liikennevahinkolautakunnan lausunnot 1.4.–30.6.1982 väliseltä ajalta	14/82
Liikennevahinkolautakunnan lausunnot 1.7.–30.9.1982 väliseltä ajalta	15/82
Jatkuvien korvausten indeksikorotus vuonna 1983	16/82
Asiantuntijalääkärin lausunnot	17/82

Avuttomuus- ja vaatelisät	18/82
Pysyvän kosmeettisen haitan korvausnormit 1.1.1983 alkaen	19/82
Pysyvän vian ja haitan korvausnormit 1.1.1983 alkaen	20/82
Kivun ja säryn korvausnormit 1.1.1983 alkaen	21/82
Maatalousyrittäjän arvioitu vuosityötulo 1.1.1983 alkaen	22/82
1983	
Seisonta-ajan korvaukset 1.1.1983 tai sen jälkeen sattuneissa liikennevahingoissa	1/83
Linja-autojen siirtokustannusten uudet korvausperusteet 1.1.1983 tai sen jälkeen sattuneissa liikennevahingoissa	2/83
Kansaneläkelain muutos	3/83
Liikennevahinkolautakunnan lausunnot 1.10.–31.12.1982 väliseltä ajalta	4/83
Yleissairaaloiden hoitopäivämaksut III luokassa	5/83
Luontoisetujen raha-arvojen laskuperusteet 1983	6/83
KKO:n tuomio; liikennevahinkolautakunnan suosituksien käyttäminen	7/83
Liikennevahinkolautakunnan lausunnot 1.1.–31.3.1983 väliseltä ajalta	8/83
Sairaanhoidosta ja kuntouttamisesta aiheutuneet matkakulut ja muut niihin liittyvät kustannukset	9/83
Jatkuvien korvausten ennakkokorotus 1.7.1983 alkaen	10/83
Yleissairaaloiden hoitopäivämaksut III luokassa	11/83
Liikennevahinkolautakunnan lausunnot 1.4.–30.6.1983 väliseltä ajalta	12/83
KKO:n ratkaisu myötävaikutusalennuksesta kivun ja säryn korvauksessa	13/83
Asumuksen muutostyöt	14/83
Ennakkosten ja maksettujen korvausten huomioon ottaminen pysyvän vian ja haitan, kivun ja säryn sekä pysyvän kosmeettisen haitan korvauksissa	15/83
Kansaneläkelain mukaisen työkyvyttömyyseläkkeen lapsikorotuksen vähentäminen liikennevakuutuksen työkyvyttömyyseläkkeestä	16/83
Liikennevahingonkorvaus ja eräät sosiaalivakuutusetuudet	17/83
Hautakiven korvausperusteet	18/83
Vuosityöansiota koskevat lausuntopyynnöt	19/83
Liikennevahinkolautakunnan lausunnot 1.7.–30.9.1983 väliseltä ajalta	20/83
Jatkuvien korvausten indeksikorotus vuonna 1984	21/83
Avuttomuus- ja vaatelisät	22/83
Vaurioituneen henkilö- tai pakettiauton seisonta-aikana ilman kuljettajaa tilalle vuokratun auton vuokrauksesta johtuvien kustannusten korvaaminen	23/83
Seisonta-ajan korvaukset 1.1.1984 tai sen jälkeen sattuneissa liikennevahingoissa	24/83
Linja-autojen siirtokustannusten uudet korvausperusteet 1.1.1984 tai sen jälkeen sattuneissa liikennevahingoissa	25/83

Pysyvän vian ja haitan korvausnormit 1.1.1984 alkaen	26/83
Kivun ja säryn korvausnormit 1.1.1984 alkaen	27/83
Pysyvän kosmeettisen haitan korvausnormit 1.1.1984 alkaen	28/83
Maatalousyrittäjän vuotuinen hehtaaritulo	29/83
1984	
Luontoisetujen raha-arvojen laskuperusteet 1984	1/84
Pysyvästi laitoshoidossa olevien potilaiden hoitopäivämaksut 1.1.1984 alkaen	2/84
Liikennevahinkolautakunnan lausunnot 1.10.–31.12.1983 väliseltä ajalta	3/84
Luettelo liikennevahinkolautakunnan kiertokirjeistä 1966–1983 väliseltä ajalta	4/84
Laki eräiden liikennevahingonkorvausten sitomisesta palkkatasoon annetun lain 1 §:n muuttamisesta ja laki työntekijäin eläkelain 9 §:n 2 momentin kumoamisesta	5/84
Korkeimman oikeuden tuomio n:o 2456/15.11.1983 kipua ja särkyä koskevassa asiassa	6/84
Asiantuntijalausunto ulkomaisen vakuutuslaitoksen regressioikeudesta	7/84
Kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain 47 §:n kumoaminen	8/84
Matkakulujen ja muiden matkaan liittyvien kustannusten korvaaminen	9/84
Liikennevahinkolautakunnan lausunnot 1.1.–31.3.1984 väliseltä ajalta	10/84
Varusmiesten päivärahat 1953–1984	11/84
Jatkuvien korvausten ennakkokorotus 1.7.1984 alkaen	12/84
Liikennevahinkolautakunnan lausunnot 1.4.–30.6.1984 väliseltä ajalta	13/84
Asiantuntijalausunto liikennevahingossa vammautumisesta aiheutuneiden koulukuljetusten lisäkustannusten korvaamisesta liikennevakuutuksesta sekä kunnan regressioikeudesta liikennevakuutukseen yleensä	14/84
Liikennevahinkolautakunnan lausunnot 1.7.–30.9.1984 väliseltä ajalta	15/84
Jatkuvien korvausten indeksikorotus vuonna 1985	16/84
Avuttomuus- ja vaatelisä	17/84
Pysyvän vian ja haitan korvausnormit 1.1.1985 alkaen	18/84
Kivun ja säryn korvausnormit 1.1.1985 alkaen	19/84
Pysyvän kosmeettisen haitan korvausnormit 1.1.1985 alkaen	20/84
Maatalousyrittäjän vuotuinen hehtaaritulo	21/84
Seisonta-ajan korvaukset 1.1.1985 jälkeen alkaneissa seisonta-ajoissa	22/84
Linja-autojen siirtokustannusten uudet korvausperusteet 1.1.1985 alkaen	23/84
Sosiaali- ja terveysministeriön päätös eräiden elatusapujen ja elatustukien korottamisesta elinkustannusindeksiin nousun johdosta	24/84
Luontoisetujen raha-arvojen laskuperusteet 1985	25/84
1985	
Liikennevakuutuslain muutos	1/85
Yleissairaaloiden hoitopäivämaksut III luokassa	2/85

Liikennevahinkolautakunnan lausunnot 1.10.–31.12.1984 väliseltä ajalta	3/85
Liikennevakuutuskorvausten viivästyskorkoa ja korvausten korotusta koskevat säännökset	4/85
Matkakulujen ja muiden matkaan liittyvien kustannusten korvaaminen	5/85
Liikennevahinkolautakunnan lausunnot 1.1.–31.3.1985 väliseltä ajalta	6/85
Liikennevahinkolautakunnan lausunnot 1.4.–30.6.1985 väliseltä ajalta	7/85
Hautauskulujen ja muiden hautaamiseen liittyvien kustannusten korvaaminen liikennevakuutuksesta	8/85
Jatkuvien korvausten indeksikorotus vuonna 1986	9/85
Liikennevahinkolautakunnan lausunnot 1.7.–30.9.1985 väliseltä ajalta	10/85
Yleissairaaloiden hoitopäivämaksut III luokassa	11/85
Avuttomuus- ja vaatelisä	12/85
Sosiaali- ja terveysministeriön päätös eräiden elatusapujen ja elatustukien korottamisesta elinkustannusindeksiin nousun johdosta	13/85
Kivun ja säryn korvausnormit 1.1.1986 alkaen	14/85
Pysyvän kosmeettisen haitan korvausnormit 1.1.1986 alkaen	15/85
Kivun ja säryn sekä pysyvän kosmeettisen haitan luokan merkitseminen	16/85
Seisonta-ajan korvaukset 1.1.1986 jälkeen alkaneissa seisonta-ajoissa	17/85
Linja-autojen siirtokustannusten uudet korvausperusteet 1.1.1986 alkaen	18/85
Perhe-eläkkeen alkamisaika	19/85
Pysyvän vian ja haitan korvausnormit 1.1.1986 alkaen	20/85
Pysyvää kosmeettista haittaa koskevat lausunnot vuonna 1984	21/85
Maatalousyrittäjän vuosityöansio	22/85

1986

Luontoisetujen raha-arvojen laskuperusteet 1986	1/86
Liikennevahinkolautakunnan lausunnot 1.10.–31.12.1985 väliseltä ajalta	2/86
Leasing-autojen sijaan vuokratun ajoneuvon vuokrauskustannusten korvaaminen	3/86
Kansaneläkelainin mukaisen lisäosan vähentäminen liikennevakuutuslain mukaisesta ansionmenetykskorvauksesta	4/86
Asevelvollisuusajan korvaus	5/86
Matkakulujen ja muiden matkaan liittyvien kustannusten korvaaminen	6/86
Liikennevahinkolautakunnan lausunnot 1.1.–31.3.1986 väliseltä ajalta	7/86
Lausunnon pyytäminen liikennevahinkolautakunnalta	8/86
Myötävaikutusalennuksen laskeminen henkilövahinkokorvauksissa yhteenajotapauksissa	9/86
Asevelvollisuusajan päiväraha	10/86
Pysyvää kosmeettista haittaa koskevat lausunnot vuonna 1985	11/86
Liikennevahinkolautakunnan lausunnot 1.4.–30.6.1986 väliseltä ajalta	12/86

Puutarha- ja puistopuiden, pensaiden sekä muun koristekasvillisuuden vaurioitumisesta suoritettava liikennevakuutuskorvaus	13/86
Liikennevahinkolautakunnan lausunnot 1.7.–30.9.1986 väliseltä ajalta	14/86
Jatkuvien korvausten indeksikorotus vuonna 1987	15/86
Avuttomuus- ja vaatelisät 1987	16/86
Kivun ja säryn korvausnormit 1987	17/86
Pysyvän vian ja haitan korvausnormit 1987	18/86
Pysyvän kosmeettisen haitan korvausnormit 1987	19/86
Seisonta-ajan korvaukset 1.1.1987 jälkeen alkaneissa seisonta-ajoissa	20/86
Linja-autojen siirtokustannusten uudet korvausperusteet 1.1.1987 alkaen	21/86
Liikennevakuutusyhtiöiden yhteisvastuu liikennevahingoissa	22/86
Luontoisetujen raha-arvojen laskuperusteet 1987	23/86
1987	
Lausuntopyyntölomakkeen kopiot	1/87
Yleissairaaloiden hoitopäivämaksut III luokassa	2/87
Pysyvästi laitoshoidossa olevan potilaan hoitomaksu	3/87
Sosiaali- ja terveysministeriön päätös tapaturmavakuutuslain 18 a §:ssä tarkoitettusta haittaluokituksesta	4/87
Liikennevahinkolautakunnan lausunnot 1.10.–31.12.1986 väliseltä ajalta	5/87
Tapaturmaviraston eräiden tehtävien siirtyminen valtiokonttorille	6/87
Matkakulujen ja muiden matkaan liittyvien kustannusten korvaaminen	7/87
Viivästyskoron suoritusvelvollisuudesta liikennevakuutuskorvauksille	8/87
Liikennevahinkolautakunnan lausunnot 1.1.–31.3.1987 väliseltä ajalta	9/87
Korvauksen määrittely tapauksissa, joissa liikennevahingon seurauksena jää pysyvän kosmeettisen haitan aiheuttavia arpia mutta ei toiminnallista haittaa	10/87
Pysyvästi laitoshoidossa olevan potilaan hoitopäivämaksu sen ollessa alempi kuin yleissairaaloiden alin III luokan hoitopäivämaksu	11/87
Avoliitto-perhe-eläke liikennevakuutuksessa	12/87
Liikennevahinkolautakunnan lausunnot 1.4.–30.6.1987 väliseltä ajalta	13/87
Asevelvollisuusajan päiväraha	14/87
Liikennevahinkolautakunnan lausunnot 1.7.–30.9.1987 väliseltä ajalta	15/87
Jatkuvien korvausten indeksikorotus vuonna 1988	16/87
Kivun ja säryn korvausnormit 1988	17/87
Pysyvän vian ja haitan korvausnormit 1988	18/87
Pysyvän kosmeettisen haitan korvausnormit 1988	19/87
Avuttomuus- ja vaatelisät 1988	20/87
Ajoneuvon omistajan toiselle omistamalleen ajoneuville aiheuttaman liikennevahingon korvaaminen	21/87
Liikennevakuutuksen voimassaolo liukkaan kelin harjoitusradoilla	22/87

Luontoisetujen raha-arvojen laskuperusteet 1988	23/87
Seisonta-ajan korvaukset 1.1.1988 alkaen	24/87
Linja-autojen siirtokustannukset 1.1.1988 alkaen	25/87
Vuosityöansion määrittämiseen liittyviä ohjeita	26/87
1988	
Yleissairaaloiden hoitopäivämaksut III luokassa	1/88
Sosiaali- ja terveysministeriön päätös eräiden elatusapujen ja elatustukien korottamisesta elinkustannusindeksiin nousun johdosta	2/88
Liikennevahinkolautakunnan lausunnot 1.10.–31.12.1987 väliseltä ajalta	3/88
Matkakulujen ja muiden matkaan liittyvien kustannusten korvaaminen	4/88
Ulkomaisten vakuutuslaitoksen regressioikeus suomalaiseen liikennevakuutukseen, kun Suomen ja ulkomaan välillä on sosiaaliturvasopimus	5/88
Liikennevahinkolautakunnan lausunnot 1.1.–31.3.1988 väliseltä ajalta	6/88
Liikennevahinkolautakunnalle tehtävät uudet esitykset	7/88
Kansaneläkelaitoksen maksamien hoito- ja vammaistuen vaikutus liikennevakuutuksen korvauksiin	8/88
Liikennevahinkolautakunnan lausunnot 1.4.–30.6.1988 väliseltä ajalta	9/88
Vuosityöansio työttömyystilanteessa	10/88
Liikennevahinkolautakunnan lausunnot 1.7.–30.9.1988 väliseltä ajalta	11/88
Maatalousyrittäjän vuosityöansio eläkeiässä	12/88
Kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain 3 a §:n muuttaminen	13/88
Ennakkojen ja maksettujen korvausten huomioon ottaminen pysyvää vikaa ja haittaa, kipua ja särkyä sekä pysyvää kosmeettista haittaa koskevilla liikennevahinkolautakunnan lausunnoissa	14/88
Pysyvän vian ja haitan korvaus jatkuvana 20. haittaluokassa	15/88
Liikennevahinkolautakunnalta pyydettävät lausunnot	16/88
Jatkuvien korvausten indeksikorotus vuonna 1989	17/88
Pysyvän vian ja haitan korvausnormit 1.1.1989 alkaen	18/88
Pysyvän kosmeettisen haitan korvausnormit 1.1.1989 alkaen	19/88
Kivun ja säryn korvausnormit 1.1.1989 alkaen	20/88
Yleissairaaloiden hoitopäivämaksut III luokassa	21/88
Sosiaali- ja terveysministeriön päätös eräiden elatusapujen ja elatustukien korottamisesta elinkustannusindeksiin nousun johdosta	22/88
Tuhoutuneen puutarha- ja puistopuun korvaaminen	23/88
Luontoisetujen raha-arvojen laskuperusteet 1989	24/88
Laki liikennevakuutuslain 22 §:n muuttamisesta	25/88
Liikennevakuutuksen hoitotuki	26/88
Vaatelisä 1.1.1989 alkaen	27/88
Seisonta-ajan korvaukset 1.1.1989 alkaen	28/88
Linja-autojen siirtokustannukset 1.1.1989 alkaen	29/88

1989

Liikennevahinkolautakunnan lausunnot 1.10.–31.12.1988 väliseltä ajalta	1/89
Matkakulujen ja muiden matkaan liittyvien kustannusten korvaaminen	2/89
Liikennevahinkolautakunnan lausunnot 1.1.–31.3.1989 väliseltä ajalta	3/89
Asevelvollisuusajan päiväraha	4/89
Liikennevahinkolautakunnan lausunnot 1.4.–30.6.1989 väliseltä ajalta	5/89
Pysyvän vian ja haitan, kivun ja säryn sekä pysyvän kosmeettisen haitan korvausten pyöristys	6/89
Lausunnon pyytäminen liikennevahinkolautakunnalta	7/89
Liikennevahinkolautakunnan lausunnot 1.7.–30.9.1989 väliseltä ajalta	8/89
Jatkuvien korvausten indeksikorotus vuonna 1990	9/89
Pysyvän vian ja haitan korvausnormit 1.1.1990 alkaen	10/89
Pysyvän kosmeettisen haitan korvausnormit 1.1.1990 alkaen	11/89
Kivun ja säryn korvausnormit 1.1.1990 alkaen	12/89
Liikennevakuutuksen hoitotuki ja vaatelisä 1.1.1990 alkaen	13/89
Luontoisetujen raha-arvojen laskuperusteet 1990	14/89
Määräaikainen perhe-eläke	15/89
Sosiaali- ja terveysministeriön päätös eräiden elatusapujen ja elatustukien korottamisesta elinkustannusindeksin nousun johdosta	16/89
Seisonta-ajan korvaukset 1.1.1990 alkaen	17/89
Linja-autojen siirtokustannukset 1.1.1990 alkaen	18/89
Yleissairaaloiden hoitopäivämaksut III luokassa	19/89

1990

Vainajan ja eloonjääneen puolison yhteisessä kodissa hoidettavana olleen lapsen oikeus perhe-eläkkeeseen	1/90
Liikennevahinkolautakunnan lausunnot 1.10.–31.12.1989	2/90
Matkakulujen ja muiden matkaan liittyvien kustannusten korvaaminen	3/90
Liikennevahinkolautakunnan lausunnot 1.1.–31.3.1990	4/90
Liikennevahinkolautakunnan lausunnot 1.4.–30.6.1990	5/90
Liikennevahinkolautakunnan lausunnot 1.7.–30.9.1990	6/90
Jatkuvien korvausten indeksikorotus vuonna 1991	7/90
Liikennevakuutuksen hoitotuki ja vaatelisä 1.1.1991 alkaen	8/90
Kivun ja säryn korvausnormit 1.1.1991 alkaen	9/90
Pysyvän vian ja haitan korvausnormit 1.1.1991 alkaen	10/90
Pysyvän kosmeettisen haitan korvausnormit 1.1.1991 alkaen	11/90
Sosiaali- ja terveysministeriön päätös eräiden elatusapujen ja elatustukien korottamisesta elinkustannusindeksin nousun johdosta	12/90
Perhe-eläkelain muutosten vaikutus liikennevakuutuslain perhe-eläke-etuuksiin ja kansaneläkelain muutos hautausavustuksesta	13/90

Ohje sijaisauton kustannusten korvaamisesta ja käyttötarveselvityslomake	14/90
Seisonta-ajan korvaukset 1.1.1991 alkaen	15/90
Linja-autojen siirtokustannukset 1.1.1991 alkaen	16/90
Ohjeita liikenne- ja potilasvahinkojen välisen vastuun selvittämiseksi	17/90

1991

Matkakulujen ja muiden matkaan liittyvien kustannusten korvaaminen	1/91
Luontoisetujen ja raha-arvojen laskuperusteet 1991	2/91
Liikennevahinkolautakunnan lausunnot 1.10.–31.12.1990	3/91
Erikoissairaanhoidon mukaiset hoitopäivämaksut	4/91
Liikennevahinkolautakunnan lausunnot 1.4.–30.6.1991	5/91
Asevelvollisuusajan päiväraha	6/91
Kuntoutustarpeen selvittäminen ennen pysyvän eläkkeen myöntämistä	7/91
Jatkuvien korvausten indeksikorotus vuonna 1992	8/91
Pysyvän vian ja haitan korvausnormit 1.1.1992 alkaen	9/91
Kivun ja säryn korvausnormit 1.1.1992 alkaen	10/91
Pysyvän kosmeettisen haitan korvausnormit 1.1.1992 alkaen	11/91
Liikennevahinkolautakunnan lausunnot 1.7.–30.9.1991	12/91
Liikennevakuutuksen hoitotuki ja vaatelisä 1.1.1992 alkaen	13/91
Seisonta-ajan korvaukset 1.1.1992 alkaen	14/91
Linja-autojen siirtokustannukset 1.1.1992 alkaen	15/91
Alaraajan lyhentymän ja ryhtivirheen huomioon ottaminen pysyvän kosmeettisen haitan korvausperusteena	16/91

1992

Luontoisetujen raha-arvojen laskuperusteet 1992	1/92
Matkakulujen ja muiden matkaan liittyvien kustannusten korvaaminen	2/92
Erikoissairaanhoidon mukaiset hoitopäivämaksut	3/92
Terveyskeskuksessa perittävät maksut ja korvaukset	4/92
Liikennevahinkolautakunnan lausunnot 1.10.–31.12.1991	5/92
Liikennevahinkolautakunnan lausunnot 1.1.–30.6.1992	6/92
Pysyvän vian ja haitan korvaus yli 75-vuotiaille	7/92
Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut 1993	tiedoksi
Pysyvän vian ja haitan, kivun ja säryn sekä pysyvän kosmeettisen haitan korvausnormit 1.1.1993 alkaen	8/92
Sosiaali- ja terveysministeriön päätös eräiden elatusapujen ja elatustukien korottamisesta elinkustannusindeksin nousun johdosta	9/92
Seisonta-ajan korvaukset 1.1.1993 alkaen	10/92
Linja-autojen siirtokustannukset 1.1.1993 alkaen	11/92
Liikennevakuutuksen hoitotuki ja vaatelisä 1.1.1993 alkaen	12/92

Jatkuvien korvausten indeksikorotus vuonna 1993	13/92
Ohje avoliiton ja avioeron vireillä olon vaikutuksesta liikennevakuutuksen perhe-eläkkeeseen	14/92
1993	
Liikennevahinkolautakunnan lausunnot 1.7.–31.12.1992	1/93
Rautatiekaluston seisonta-ajan korvaukset 1.1.1993 alkaen	2/93
Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut 1993	3/93
Matkakulujen ja muiden matkaan liittyvien kustannusten korvaaminen	4/93
Työntekijäin työeläkemaksun huomioon ottaminen liikennevakuutuslain perusteella maksettavissa ansionmenetyskorvauksissa vuonna 1993	5/93
Luontoisetujen raha-arvojen laskuperusteet 1993	6/93
Asevelvollisuusajan päiväraha	7/93
Liikennevahinkolautakunnan lausunnot 1.1.–30.6.1993	8/93
Pysyvän vian ja haitan, kivun ja säryn sekä pysyvän kosmeettisen haitan korvausnormit 1.1.1994 alkaen	9/93
Liikennevakuutuksen hoitotuki ja vaatelisä 1.1.1994 alkaen	10/93
Jatkuvien korvausten indeksikorotus vuonna 1994	11/93
Työntekijäin työeläkemaksun ja työttömyysvakuutusmaksun huomioon ottaminen liikennevakuutuslain perusteella maksettavissa ansionmenetyskorvauksissa vuonna 1994	12/93
Seisonta-ajan korvaukset 1.1.1994 alkaen	13/93
Linja-autojen siirtokustannukset 1.1.1994 alkaen	14/93
1994	
Rautatiekaluston seisonta-ajan korvaukset 1.1.1994 alkaen	1/94
Matkakulujen ja muiden matkaan liittyvien kustannusten korvaaminen	2/94
Luontoisetujen raha-arvojen laskuperusteet 1994	3/94
Liikennevahinkolautakunnan lausunnot 1.7.–31.12.1993	4/94
Liikennevahinkolautakunnan lausunnot 1.1.–31.3.1994	5/94
Myötävaikutusalennus rattijuopumustapauksissa	6/94
Jatkuvien korvausten indeksikorotus vuonna 1995	7/94
Pysyvän vian ja haitan korvausnormit 1.1.1995 alkaen	8/94
Kivun ja säryn korvausnormit 1.1.1995 alkaen	9/94
Pysyvän kosmeettisen haitan korvausnormit 1.1.1995 alkaen	10/94
Liikennevakuutuksen hoitotuki ja vaatelisä 1.1.1995 alkaen	11/94
Työntekijäin työeläkemaksun ja työttömyysvakuutusmaksun huomioon ottaminen liikennevakuutuslain perusteella maksettavissa ansionmenetyskorvauksissa vuonna 1995	12/94
Seisonta-ajan korvaukset 1.1.1995 alkaen	13/94
Linja-autojen siirtokustannukset 1.1.1995 alkaen	14/94

1995

Luontoisetujen raha-arvojen laskuperusteet 1995	1/95
Matkakulujen ja muiden matkaan liittyvien kustannusten korvaaminen	2/95
Liikennevahinkolautakunnan lausunnot 1.4.–3.12.1994	3/95
Liikennevakuutuksesta suoritettavan korvauksen korotus 1.5.1995 alkaen	4/95
Liikennevahinkolautakunnan lausunnot 1.1.–30.6.1995	5/95
Seisonta-ajan korvaukset 1.1.1996 alkaen	6/95
Pysyvän vian ja haitan korvausnormit 1.1.1996 alkaen	7/95
Pysyvän kosmeettisen haitan korvausnormit 1.1.1996 alkaen	8/95
Kivun ja säryn korvausnormit 1.1.1996 alkaen	9/95
Liikennevakuutuksen hoitotuki ja vaatelisä 1.1.1996 alkaen	10/95
Linja-autojen siirtokustannukset 1.1.1996 alkaen	11/95
Työntekijäin eläkelain 9 §:n muutos ja jatkuvien korvausten indeksikorotus vuonna 1996	12/95
Jatkuvien korvausten indeksikorotus vuonna 1996	13/95
Kansaneläkejärjestelmän uudistamisen vaikutus liikennevakuutuksesta suoritettavaan työkyvyttömyyseläkkeeseen	14/95
Suomen Pankin vahvistama viitekorko	15/95

1996

Luontoisetujen raha-arvojen laskuperusteet 1996	1/96
Matkakulujen ja muiden matkaan liittyvien kustannusten korvaaminen	2/96
Työntekijäin työeläkemaksun ja työttömyysvakuutusmaksun huomioon ottaminen liikennevakuutuslain perusteella maksettavissa ansionmenetykskorvauksissa vuonna 1996	3/96
Kansaneläkkeen vähentäminen liikennevakuutuksesta suoritettavissa eläkkeissä	4/96
Liikennevahinkolautakunnan lausunnot 1.1.–30.6.1996	5/96
Jatkuvien korvausten indeksikorotus vuonna 1997	6/96
Pysyvän vian ja haitan korvausnormit 1.1.1997 alkaen	7/96
Pysyvän kosmeettisen haitan korvausnormit 1.1.1997 alkaen	8/96
Kivun ja säryn korvausnormit 1.1.1997 alkaen	9/96
Liikennevakuutuksen hoitotuki ja vaatelisä 1.1.1997 alkaen	10/96
Linja-autojen siirtokustannukset 1.1.1997 alkaen	11/96
Seisonta-ajan korvaukset 1.1.1997 alkaen	12/96
Eläkeikäisen indeksin käyttäminen vuonna 1997	13/96
Suomen Pankin vahvistama viitekorko	14/96

1997

Luontoisetujen raha-arvojen laskuperusteet 1997	1/97
Työntekijäin työeläkemaksun ja työttömyysvakuutusmaksun huomioon ottaminen liikennevakuutuslain perusteella maksettavissa ansionmenetykskorvauksissa vuonna 1997	2/97
Matkakulujen ja muiden matkaan liittyvien kustannusten korvaaminen	3/97
Liikennevahinkolautakunnan lausunnot 1.7.–31.12.1996	4/97
Jatkuvien korvausten indeksikorotus vuonna 1998	5/97
Pysyvän kosmeettisen haitan korvausnormit 1.1.1998 alkaen	6/97
Kivun ja säryn korvausnormit 1.1.1998 alkaen	7/97
Liikennevakuutuksen hoitotuki ja vaatelisä 1.1.1998 alkaen	8/97
Seisonta-ajan korvaukset 1.1.1998 alkaen	9/97
Luontoisetujen raha-arvojen laskuperusteet 1998	10/97
Matkakulujen ja muiden matkaan liittyvien kustannuksien korvaaminen	11/97
Pysyvän vian ja haitan korvausnormit 1.1.1998 alkaen	12/97

1998

Suomen Pankin vahvistama viitekorko	1/98
Linja-autojen siirtokustannukset 1.1.1998 alkaen	2/98
Työntekijäin työeläkemaksun ja työttömyysvakuutusmaksun huomioon ottaminen liikennevakuutuslain perusteella maksettavissa ansionmenetykskorvauksissa vuonna 1998	3/98
Jatkuvien korvausten indeksikorotus vuonna 1999	4/98
Kivun ja säryn korvausnormit 1.1.1999 alkaen	5/98
Pysyvän kosmeettisen haitan korvausnormit 1.1.1999 alkaen	6/98
Liikennevakuutuksen hoitotuki ja vaatelisä 1.1.1999 alkaen	7/98
Työntekijäin työeläkemaksun ja työttömyysvakuutusmaksun huomioon ottaminen liikennevakuutuslain perusteella maksettavissa ansionmenetykskorvauksissa vuonna 1999	8/98
Suomen Pankin vahvistama viitekorko	9/98
Linja-autojen siirtokustannukset 1.1.1999 alkaen	10/98
Pysyvän vian ja haitan korvausnormit 1.1.1999 alkaen	11/98
Kansaneläkelain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttaminen 1.1.1999 alkaen	12/98

1999

Luontoisetujen raha-arvojen laskuperusteet 1999	1/99
Matkakulujen ja muiden matkaan liittyvien kustannuksien korvaaminen	2/99
Seisonta-ajan korvaukset 1.1.1999 alkaen	3/99
Liikenevahinkolautakunnan lausunnot 1.1. – 31.12.1998	4/99

Vahingonkärsineen kuuleminen korvaustoiminnassa	5/99
Laki vahingonkorvauslain muuttamisesta	6/99
Asevelvollisille suoritettavat päivärahat, varusrahat, korvaukset ja lisät	7/99
Korvauksen korotuksen verotus	8/99
Jatkuvien korvausten indeksikorotus vuonna 2000	9/99
Liikennevakuutuksen hoitotuki ja vaatelisä 1.1.2000 alkaen	10/99
Kivun ja säryn korvausnormit 1.1.2000 alkaen	11/99
Pysyvän kosmeettisen haitan korvausnormit 1.1.2000 alkaen	12/99
Pysyvän vian ja haitan korvausnormit 1.1.2000 alkaen	13/99
Pysyvän vian ja haitan korvaus jatkuvana 20. haittaluokassa	14/99
Luontoisetujen raha-arvojen laskuperusteet 2000	15/99
Sosiaali- ja terveysministeriön päätös eräiden elatusapujen ja elatustukien korottamisesta elinkustannusindeksiin johdosta 1.1.2000 alkaen	16/99
Valtiovarainministeriön ilmoitus vahvistetusta viitekorosta ja viivästyskorosta	17/99
Matkakulujen ja muiden matkaan liittyvien kustannuksien korvaaminen	18/99

2000

Linja-autojen siirtokustannukset 1.1.2000 alkaen	1/00
Seisonta-ajan korvaukset 1.1.2000 alkaen	2/00
Työntekijäin työeläkemaksun ja työttömyysvakuutusmaksun huomioon ottaminen liikennevakuutuslain perusteella maksettavissa ansionmenetykskorvauksissa vuonna 2000	3/00
Rautatiekaluston seisonta-ajan korvaukset 1.1.2000 alkaen	4/00
Liikennevahinkolautakunnan lausunnot 1.1. – 31.12.1999	5/00
Liikennevahinkolautakunnan normien ja markkamäärien muuntaminen euroiksi	6/00
Pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevan potilaan hoitomaksu	7/00
Asevelvollisille suoritettavat päivärahat, varusrahat ja vastuu- ja vaararahat	8/00
Liikenneministeriön asetus sairaankuljetuksen taksoista	9/00
Lähiomaiselle suoritettava korvaus henkisestä kärsimyksestä	10/00
Jatkuvien korvausten indeksikorotus vuonna 2001	11/00
Kivun ja säryn korvausnormit 1.1.2001 alkaen	12/00
Pysyvän kosmeettisen haitan korvausnormit 1.1.2001 alkaen	13/00
Pysyvän vian ja haitan korvausnormit 1.1.2001 alkaen	14/00
Linja-autojen siirtokustannukset 1.1.2001 alkaen	15/00
Liikennevakuutuksen hoitotuki ja vaatelisä 1.1.2001 alkaen	16/00
Luontoisetujen raha-arvojen laskuperusteet 2001	17/00
Matkakulujen ja muiden matkaan liittyvien kustannusten korvaaminen	18/00
Valtiovarainministeriön ilmoitus vahvistetusta viitekorosta ja viivästyskorosta	19/00
Seisonta-ajan korvaukset 1.1.2001 alkaen	20/00

Pysyvän vian ja haitan ammatti- ja harrastuskerroin	21/00
Liikennevahinkolautakunnan tiedotuskäytäntö muuttuu 1.1.2001 alkaen	22/00
2001	
Työntekijäin työeläkemaksun ja työttömyysvakuutusmaksun huomioon ottaminen liikennevakuutuslain perusteella maksettavissa ansionmenetyskorvauksissa vuonna 2001	1/01
Kansaneläkelain muuttamisesta annetun lain (1491/1995) voimaantulosäännösten muuttaminen alkaen 1.1.2001	2/01
Markkamäärien muuntaminen euroiksi eräissä tilanteissa	3/01
Liikennevahinkolautakunnan lausunnot 1.1. – 31.12.2000	4/01
Kivun ja säryn korvausnormit 1.1.2002 alkaen	5/01
Pysyvän kosmeettisen haitan korvausnormit 1.1.2002 alkaen	6/01
Pysyvän vian ja haitan korvausnormit 1.1.2002 alkaen	7/01
Seisonta-ajan korvaukset 1.1.2002 alkaen	8/01
Perhe-eläke eräissä tapauksissa	9/01
Jatkuvien korvausten indeksikorotus vuonna 2002	10/01
Lapsen hoitotuen yhteensovittaminen liikennevakuutuksen hoitotuen kanssa	11/01
Linja-autojen siirtokustannukset 1.1.2002 alkaen	12/01
Sosiaali- ja terveysministeriön päätös eräiden elatusapujen ja elatustukien korottamisesta elinkustannusindeksin nousun johdosta	13/01
Liikennevakuutuksen hoitotuki ja vaatelisa 1.1.2002 alkaen	14/01
Valtiovarainministeriön ilmoitus vahvistetusta viitekorosta ja viivästyskorosta	15/01
Matkakulujen ja muiden matkaan liittyvien kustannusten korvaaminen	16/01
Luontoisetujen raha-arvojen laskuperusteet 2002	17/01
Työntekijäin työeläkemaksun ja työttömyysvakuutusmaksun huomioon ottaminen liikennevakuutuslain perusteella maksettavissa ansionmenetyskorvauksissa vuonna 2002	18/01
2002	
Laki korkolain muuttamisesta	1/02
Suomen pankin ilmoitus vahvistetusta viitekorosta ja viivästyskorosta	2/02
Laki liikennevakuutuslain 7 §:n muuttamisesta	3/02
Pysyvän kosmeettisen haitan korvauksen ikävähennys	4/02
Jatkuvien korvausten indeksikorotus vuonna 2003	5/02
Kivun ja säryn korvausnormit 1.1.2003 alkaen	6/02
Pysyvän kosmeettisen haitan korvausnormit 1.1.2003 alkaen	7/02
Pysyvän vian ja haitan korvausnormit 1.1.2003 alkaen	8/02
Matkakulujen ja muiden matkaan liittyvien kustannusten korvaaminen	9/02
Linja-autojen siirtokustannukset 1.1.2003 alkaen	10/02
Luontoisetujen raha-arvojen laskuperusteet 2002	11/02

2003**Soveltamisohjeet**

Liikennevakuutuksen hoitotuki ja vaatelisä 1.2.2003 alkaen	1/03
Seisonta-ajan korvaukset 1.2.2003 alkaen	2/03
Pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevan potilaan hoitomaksu 1.4.2003 alkaen	3/03
Pysyvän vian ja haitan korvausnormit 1.1.2004 alkaen	4/03
Pysyvän vian ja haitan korvaaminen eräissä asioissa	5/03
Kivun ja säryn korvausnormit 1.1.2004 alkaen	6/03
Pysyvän kosmeettisen haitan korvausnormit 1.1.2004 alkaen	7/03
Seisonta-ajan korvaukset 1.1.2004 alkaen	8/03
Linja-autojen siirtokustannukset 1.1.2004 alkaen	9/03
Liikennevakuutuksen hoitotuki palvelutaloasumistapauksissa	10/03
Liikennevakuutuksen hoitotuki ja vaatelisä 1.1.2004 alkaen	11/03
Sijaisauton kustannusten korvaaminen	12/03
Työntekijäin työeläkemaksun ja työttömyysvakuutusmaksun huomioon ottaminen liikennevakuutuslain perusteella maksettavissa ansionmenetyskorvauksissa vuonna 2004	13/03

Tiedotteet

Lautakuntakäsittelyn prosessuaalisia ohjeita	1/03
Normit ja ohjeet internetissä	2/03
Liikennevakuutuksen bonusasioiden käsittely liikennevahinkolautakunnassa	3/03
Yhtiön vastine bonusmenetystä koskevissa lausuntoasioissa	4/03

2004**Soveltamisohjeet**

Laskennallisen kuljettajan palkan vähentäminen normin mukaisesta seisonta-ajan korvauksesta ammattimaisessa liikenteessä	1/04
Lapsen perhe-eläke vanhempien erotilanteissa	2/04
Pysyvän vian ja haitan sekä pysyvän kosmeettisen haitan korvauksen suhteuttaminen vahinkoa kärsineen elinaikaan eräissä tapauksissa	3/04
Liikennevakuutuslain 5 §:n 4 kohdassa tarkoitettu omistajan tai kuljettajan omaisuus ja eräät yritysmuodot	4/04
Pysyvän kosmeettisen haitan korvausnormit 1.1.2005 alkaen	5/04
Pysyvän vian ja haitan korvausnormit 1.1.2005 alkaen	6/04
Kivun ja säryn korvausnormit 1.1.2005 alkaen	7/04
Seisonta-ajan korvaukset 1.1.2005 alkaen	8/04
Linja-autojen siirtokustannukset 1.1.2005 alkaen	9/04
Liikennevakuutuksen hoitotuki ja vaatelisä 1.1.2005 alkaen	10/04
Työkyvyttömyys- ja perhe-eläkkeen määrittely eräissä tilanteissa	11/04

Pysyvän vian ja haitan korvauksen määrittely eräissä tilanteissa	12/04
Eräiden ennakkojen käsittely lopullista korvausta maksettaessa	13/04
Työntekijäin työeläkemaksun ja työttömyysvakuutusmaksun huomioon ottaminen liikennevakuutuslain perusteella maksettavissa ansionmenetykskorvauksissa vuonna 2005	14/04

2005

Soveltamisohjeet

Perhe-eläkkeen määrittäminen eräissä tapauksissa	1/2005
Vuosityöansion määrittäminen	2/2005
Liikennevakuutuksen hoitotuki ja vaatelisä 1.1.2006 alkaen	3/2005
Seisonta-ajan korvaukset 1.1.2006 alkaen	4/2005
Rautatiekaluston seisonta-ajan korvaukset 1.1.2006 alkaen	5/2005
Linja-autojen siirtokustannukset 1.1.2006 alkaen	6/2005
Henkilövahinkojen käsittelyä koskevat soveltamisohjeet 2006	7/2005
Työntekijän työeläkemaksun ja työttömyysvakuutusmaksun huomioon ottaminen liikennevakuutuslain perusteella maksettavissa ansionmenetykskorvauksissa vuonna 2006	8/2005

2006

Soveltamisohjeet

Matkustajan oman menettelyn vaikutus henkilövahinkojen korvauksiin	1/2006
Palkkakertoimen ja indeksin käyttö eräissä tilanteissa	2/2006
Lesken oikeus elatuksen menetyksen korvaukseen tapauksessa jossa avioeroasia on vireillä tai avioero on tuomittu	3/2006
Henkilövahinkojen normikorvausten määrät 2007	4/2006
Linja-autojen seisonta-aikakorvaukset 1.1.2007 alkaen	5/2006
Seisonta-ajan korvaukset 1.1.2007 alkaen	6/2006
Linja-autojen siirtokustannukset 1.1.2007 alkaen	7/2006
Jatkuvan korvauksen laskemisessa käytettävän vuosityöansion tarkkuus	8/2006
Liikennevakuutuksen hoitotuki ja vaatelisä 1.1.2007 alkaen	9/2006
Työntekijän työeläkevakuutusmaksun ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun huomioon ottaminen liikennevakuutuslain perusteella maksettavissa ansionmenetykskorvauksissa vuonna 2007	10/2006
Rautatiekaluston seisonta-ajan korvaukset 1.1.2007 alkaen	11/2006

2007

Soveltamisohjeet

Seisonta-ajan korvaukset 1.1.2008 alkaen	1/2007
Liikenteestä eristetty alue	2/2007
Henkilövahinkojen normikorvausten määrät 2008	3/2007
Kuljettajan palkan korvaaminen vuonna 2008	4/2007
Liikennevakuutuksen hoitotuki ja vaatelisä 1.1.2008 alkaen	5/2007
Linja-autojen siirtokustannukset 1.1.2008 alkaen	6/2007
Työntekijän työeläkemaksun ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun huomioon ottaminen liikennevakuutuslain perusteella maksettavissa ansionmenetykskorvauksissa vuonna 2008	7/2007

2008

Soveltamisohjeet

Vuosiansiolaskelman laatiminen	1/2008
Henkilövahinkojen normikorvausten määrät 2009	2/2008
Liikennevakuutuksen hoitotuki ja vaatelisä 1.1.2009 alkaen	3/2008
Linja-autojen siirtokustannukset 1.1.2009 alkaen	4/2008
Kuljettajan palkan korvaaminen vuonna 2009	5/2008
Seisonta-ajan korvaukset 1.1.2009 alkaen	6/2008
Rautatiekaluston seisonta-ajan korvaukset 1.1.2009 alkaen	7/2008
Työntekijän työeläkevakuutusmaksun ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun huomioon ottaminen liikennevakuutuslain perusteella maksettavissa ansionmenetykskorvauksissa vuonna 2009	8/2008

2009

Soveltamisohjeet

Henkilövahinkojen normikorvausten määrät 2010	1/2009
Helsingin Liikennelaitoksen raitiovaunujen vaunukohtaiset seisonta-ajankorvaukset 1.1.2010 alkaen	2/2009
Liikennevakuutuksen hoitotuki ja vaatelisä 1.1.2010 alkaen	3/2009
Kuljettajan palkan korvaaminen vuonna 2010	4/2009
Seisonta-ajan korvaukset 1.1. 2010 alkaen	5/2009
Linja-autojen siirtokustannukset 1.1.2010 alkaen	6/2009
Työntekijän työeläkevakuutusmaksun, palkansaajan päivärahamaksun ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun huomioon ottaminen liikennevakuutuslain perusteella maksettavissa ansionmenetykskorvauksissa vuonna 2010	7/2009

2010

Soveltamisohjeet

Omalla autolla tehdyn matkan perusteella korvattavat matkakulut	1/10
Henkilövahinkojen normikorvausten määrät 2011	2/10
Liikennevakuutuksen hoitotuki ja vaatelisä 1.1.2011 alkaen	3/10
Seisonta-ajan korvaukset 1.1.2011 alkaen	4/10
Kuljettajan palkan korvaaminen vuonna 2011	5/10
Linja-autojen siirtokustannukset 1.1.2011 alkaen	6/10
Työntekijäin työeläkevakuutusmaksun, palkansaajan päivärahamaksun ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun huomioon ottaminen liikennevakuutuslain perusteella maksettavissa ansionmenetykskorvauksissa vuonna 2011	7/10

2011

Soveltamisohjeet

Henkilövahinkojen normikorvausten määrät 2012	1/11
Liikennevakuutuksen hoitotuki ja vaatelisä 1.1.2012 alkaen	2/11
Seisonta-ajan korvaukset 1.1.2012 alkaen	3/11
Kuljettajan palkan korvaaminen vuonna 2012	4/11
Linja-autojen siirtokustannukset 1.1.2012 alkaen	5/11
Tarkennuksia tilapäisen haitan vammakohtaiseen luokitteluun 1.1.2012 alkaen	6/11
Tarkennus pysyvän kosmeettisen haitan vammakohtaiseen luokitteluun 1.1.2012 alkaen	7/11
Hoitotuen yhteensovittaminen eräissä tapauksissa	8/11
Työntekijäin työeläkevakuutusmaksun, palkansaajan päivärahamaksun ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun huomioon ottaminen liikennevakuutuslain perusteella maksettavissa ansionmenetykskorvauksissa vuonna 2012	9/11

2012

Soveltamisohjeet

Henkilövahinkojen normikorvausten määrät 2013	1/12
Liikennevakuutuksen hoitotuki ja vaatelisä 1.1.2013 alkaen	2/12
Työntekijäin työeläkevakuutusmaksun, palkansaajan päivärahamaksun ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun huomioon ottaminen liikennevakuutuslain perusteella maksettavissa ansionmenetykskorvauksissa vuonna 2013	3/12
Seisonta-ajan korvaukset 1.1.2013 alkaen	4/12
Kuljettajan palkan korvaaminen vuonna 2013	5/12
Linja-autojen siirtokustannukset 1.1.2013 alkaen	6/12

2013**Soveltamisohjeet**

Liikennevakuutuksen hoitotuki ja vaatelisä 1.1.2014 alkaen	1/13
Henkilövahinkojen normikorvausten määrät 2014	2/13
Seisonta-ajan korvaukset 1.1.2014 alkaen	3/13
Kuljettajan palkan korvaaminen vuonna 2014	4/13
Linja-autojen siirtokustannukset 1.1.2014 alkaen	5/13
Työntekijäin työeläkevakuutusmaksun, palkansaajan päivärahamaksun ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun huomioon ottaminen liikennevakuutuslain perusteella maksettavissa ansionmenetyskorvauksissa vuonna 2014	6/13

2014**Soveltamisohjeet**

Henkilövahinkojen normikorvausten määrät 2015	1/14
Seisonta-ajan korvaukset 1.1.2015 alkaen	2/14
Kuljettajan palkan korvaaminen vuonna 2015	3/14
Linja-autojen siirtokustannukset 1.1.2015 alkaen	4/14
Liikennevakuutuksen hoitotuki ja vaatelisä 1.1.2015 alkaen	5/14
Helsingin Liikennelaitoksen raitiovaunujen vaunukohtaiset seisonta-ajankorvaukset 1.1.2015 alkaen	6/14
Työntekijäin työeläkevakuutusmaksun, palkansaajan päivärahamaksun ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun huomioon ottaminen liikennevakuutuslain perusteella maksettavissa ansionmenetyskorvauksissa vuonna 2015	7/14

2015**Soveltamisohjeet**

Seisonta-ajan korvaukset 1.1.2016 alkaen	1/15
Kuljettajan palkan korvaaminen vuonna 2016	2/15
Linja-autojen siirtokustannukset 1.1.2016 alkaen	3/15
Työntekijäin työeläkevakuutusmaksun, palkansaajan päivärahamaksun ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun huomioon ottaminen liikennevakuutuslain perusteella maksettavissa ansionmenetyskorvauksissa vuonna 2014	
Liikennevakuutuksen hoitotuki ja vaatelisä 1.1.2016 alkaen	4/15

Tiedote

Henkilövahinkojen normikorvausten määrät 2016	1/15
---	------

2016**Soveltamisohjeet**

Henkilövahinkojen normikorvausten määrät 2017	1/16
Liikennevakuutuksen hoitotuki ja vaatelisä 1.1.2017 alkaen	2/16
Seisonta-ajan korvaukset 1.1.2017 alkaen	3/16
Rautatiekaluston seisonta-ajan korvaukset 1.1.2017 alkaen	4/16
Työntekijäin työeläkevakuutusmaksun, palkansaajan päivärahmaksun ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun huomioon ottaminen liikennevakuutuslain perusteella maksettavissa ansionmenetyskorvauksissa vuonna 2017	5/16
Linja-autojen siirtokustannukset 1.1.2017 alkaen	6/16
Kuljettajan palkan korvaaminen vuonna 2017	7/16

2017**Soveltamisohjeet**

Liikennevakuutuksen hoitotuki ja vaatelisä 1.1.2018 alkaen	1/17
Henkilövahinkojen normikorvausten määrät 2018	2/17
Seisonta-ajan korvaukset 1.1.2018 alkaen	3/17
Kuljettajan palkan korvaaminen vuonna 2018	4/17
Linja-autojen siirtokustannukset 1.1.2018 alkaen	5/17
Työntekijäin työeläkevakuutusmaksun, palkansaajan päivärahmaksun ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun huomioon ottaminen liikennevakuutuslain perusteella maksettavissa ansionmenetyskorvauksissa vuonna 2018	6/17

2018**Soveltamisohjeet**

Henkilövahinkojen normikorvausten määrät 2019	1/18
Liikennevakuutuksen hoitotuki ja vaatelisä 1.1.2019 alkaen	2/18
Työntekijäin työeläkevakuutusmaksun, palkansaajan päivärahmaksun ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun huomioon ottaminen liikennevakuutuslain perusteella maksettavissa ansionmenetyskorvauksissa vuonna 2019	3/18
Seisonta-ajan korvaukset 1.1.2019 alkaen	4/18
Kuljettajan palkan korvaaminen vuonna 2019	5/18
Linja-autojen siirtokustannukset 1.1.2019 alkaen	6/18

2019**Soveltamisohjeet**

Sähköveturi Sr3:n seisonta-ajan korvaus alkaen 1.2.2019	1/19
Henkilövahinkojen normikorvausten määrät 2020	2/19
Rautatiekaluston seisonta-ajan korvaukset 1.1.2020 alkaen	3/19
Työntekijäin työeläkevakuutusmaksun, palkansaajan päivärahamaksun ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun huomioon ottaminen liikennevakuutuslain perusteella maksettavissa ansionmenetykskorvauksissa vuonna 2020	4/19
Liikennevakuutuksen hoitotuki ja vaatelisä 1.1.2020 alkaen	5/19

Tiedotteet

Seisonta-ajan korvaukset 1.1.2020 alkaen	1/19
Kuljettajan palkan korvaaminen ja linja-auton siirtokustannukset vuonna 2020	2/19

2020**Soveltamisohjeet**

Henkilövahinkojen normikorvausten määrät 2021	1/20
Liikennevakuutuksen hoitotuki ja vaatelisä 1.1.2021 alkaen	2/20
Seisonta-ajan korvaukset 1.1.2021 alkaen	3/20
Työntekijäin työeläkevakuutusmaksun, palkansaajan päivärahamaksun ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun huomioon ottaminen liikennevakuutuslain perusteella maksettavissa ansionmenetykskorvauksissa vuonna 2021	4/20
Kuljettajan palkan korvaaminen vuonna 2021	5/20

Tiedote

Linja-auton siirtokustannukset vuonna 2021	1/20
--	------

2021**Soveltamisohjeet**

Elinajan odotteen huomioiminen elatuksen menetyksen korvauksessa	1/21
Pysyvän haitan ja sen pahenemisen arvioinnissa sovellettava haittaluokitus ja ikätekijä pysyvän haitan ja pysyvän kosmeettisen haitan korvauksissa	2/21
Henkilövahinkojen normikorvausten määrät 2022	3/21
Liikennevakuutuksen hoitotuki ja vaatelisä 1.1.2022 alkaen	4/21
Seisonta-ajan korvaukset 1.1.2022 alkaen	5/21
Kuljettajan palkan korvaaminen vuonna 2022	6/21
Linja-auton siirtokustannukset vuonna 2022	7/21
Työntekijäin työeläkevakuutusmaksun, palkansaajan päivärahamaksun ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun huomioon ottaminen liikennevakuutuslain perusteella maksettavissa ansionmenetykskorvauksissa vuonna 2022	8/21

HISTORIATietoja

Rautatiekaluston seisonta-ajan korvaukset 1.1.2022 alkaen	9/21
Liikennevakuutuslain 66 §:n mukaisten ratkaisuosituspyyntöjen esittäminen liikenne- ja potilasvahinkolautakunnalle	10/21